

ព្រះ
ព្រៀតបិដកច្បាឡិ
និង
សេចក្តីប្រជាការសាខ្មែរ
វិនយបិដក
បហាវតកន្ត ទុតយកាត
២

តេរសកណ្តនិងអនិយតកណ្ត

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុតន្ទាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

Vinayapitaka

Mahāvibhaṅga dutiyabhāga

2

Terasakaṇḍa & Aniyatakaṇḍa

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសច្ឆរាជានិមិត្ត ប្អូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសច្ឆរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំមុន ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បី ធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធា. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

ប្អូរ-ត្រី

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១ ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្រូវទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២ ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣ ចំពោះ សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

ទុតិយភាគ

២

តេសកណ្ណា និដ្ឋអនិយតកណ្ណា

តេរសកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយសុដ្ឋោ តេរស សដ្ឋ្យាទិសេសា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆន្តិ

បឋមសដ្ឋ្យាទិសេសំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សារត្តិយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អាយស្មា សេយ្យសកោ អនភិរតោ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចរតិ ។ សោ តេន កិសោ ហោតិ លូខោ
 ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណុប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតតតោ ។
 អទ្ធសា ខោ អាយស្មា ឧនាយិ អាយស្មន្តំ សេយ្យ-
 សកំ កិសំ លូខំ ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណុប្បណ្ណកជាតំ
 ធមនិសន្តតតតំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ
 ឯតទវោច កិស្ស ត្វំ អារុសោ សេយ្យសក កិសោ
 លូខោ ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណុប្បណ្ណកជាតោ ធមនិ-
 សន្តតតតោ កច្ចិ ដោ ត្វំ អារុសោ សេយ្យសក

តេរសកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះ

សង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទនេះមកកាន់ឧទ្ទេស^(១) ។

សង្ឃាទិសេសទី ១

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ សេយ្យសកកិក្ខុ ដ៏មានអាយុ មិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ (ចង់សឹក) ។ ដោយហេតុនោះ សេយ្យសកកិក្ខុក៏ទៅជាស្តាំងស្តមមានសម្បុរអាប់អន់ កើតមានរោគស្តមល្បឿងស្លេកស្តាំង មានខ្លួនវាមដោយសរសៃ ។ ឧទាយិត្តេរ^(២) ដ៏មានអាយុឃើញសេយ្យសកកិក្ខុដ៏មានអាយុស្តាំងស្តម មានសម្បុរអាប់អន់កើតមានរោគស្តមល្បឿងស្លេកស្តាំង មានខ្លួនវាមដោយសរសៃ លុះឃើញហើយទើបសួរសេយ្យសកកិក្ខុថា ម្ចាស់អារុសោសេយ្យសក ហេតុអ្វី បានជាលោកស្តាំងស្តមមានសម្បុរអាប់អន់ កើតមានរោគស្តមល្បឿងស្លេកស្តាំង មានខ្លួនវាមដោយសរសៃ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់អារុសោសេយ្យសក

---

១ បាឡីដែលសំដែងឡើងទុកជាគោលដើមនៃសិក្ខាបទហៅថា ឧទ្ទេស ។ ២ អដ្ឋកថាពន្យល់សេចក្តីថា ឧទាយិត្តេរនេះ ជាឧបជ្ឈាយ័របស់សេយ្យសកកិក្ខុ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។
 តេនហិ ត្ថំ អារុសោ សេយ្យសក យាវទត្ថំ ភុញ្ញ
 យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយ យាវទត្ថំ ភុញ្ញិត្វា
 យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា យទា តេ
 អនភិរតិ ឧប្បជ្ជតិ រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
 ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេហីតិ ។ កិណ្ឌ
 ខោ អារុសោ កប្បតិ ឯវរូបំ កាតុន្តិ ។ អាមារុសោ
 អហំបិ ឯវរូបំ^(១) ករោមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សេយ្យ-
 សកោ យាវទត្ថំ ភុញ្ញ យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយិ
 យាវទត្ថំ ភុញ្ញិត្វា យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា
 យទា អនភិរតិ ឧប្បជ្ជតិ រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
 ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេតិ^(២) ។ អថខោ អាយ-
 ស្មា សេយ្យសកោ អបវេន សមយេន វណ្ណាវា អហោសិ
 បីនិទ្ធិយោ^(៣) បសន្នមុខវណ្ណា វិប្បសន្នច្ឆរិវណ្ណា ។ អ-
 ថខោ អាយស្មតោ សេយ្យសកស្ស សហាយកា ភិក្ខុ
 អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ ឯតទរោចំ បុព្វេ ខោ ត្ថំ អារុ-
 សោ សេយ្យសក កិសោ អហោសិ លូខោ ទុព្វណ្ណា

១ ឱ. ម. ឯវំ ។ ២ ឱ. ម. មោចេសិ ។ ៣ ម. បិណ្ឌិន្ទិយោ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

លោកមិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ឬអ្វី ។ សេយ្យសកកិក្ខុឆ្លើយ
 ថា ករុណា អារុសោ ។ ឧទាយិក៏បង្គាប់ថា ម្ចាស់អារុសោសេយ្យសក
 បើដូច្នោះ លោកចូរឆាន់ឲ្យឆ្អែត សិងឲ្យស្តប់ ស្រង់ឲ្យពេញចំណង់ទៅ លុះ
 ដល់ឆាន់ឆ្អែត សិងស្តប់ ស្រង់ពេញចំណង់ហើយ កាលណាបើសេចក្តី
 អផ្សុកកើតមានដល់លោក រាគៈគ្របសង្កត់ចិត្តលោក លោកចូរព្យាយាម
 ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឲ្យឃ្នាតចេញក្នុងកាលនោះចុះ ។ ទើបសេយ្យសក-
 កិក្ខុសួរថា ម្ចាស់អារុសោ កិរិយាដែលសមណៈធ្វើយ៉ាងហ្នឹងគួរដែរឬ ។
 ឧទាយិឆ្លើយថា ករុណា អារុសោ ទុកជាខ្ញុំក៏ធ្វើយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ លំដាប់ត
 ពីនោះមក សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏ឆាន់ទាល់តែឆ្អែត សិងទាល់តែស្តប់
 ស្រង់ទាល់តែពេញចំណង់ លុះដល់ឆាន់ឆ្អែត សិងស្តប់ ស្រង់ពេញចំណង់
 ហើយ កាលណា សេចក្តីអផ្សុកកើតឡើង រាគៈគ្របសង្កត់ចិត្ត ក៏ព្យាយាម
 ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឲ្យឃ្នាតចេញក្នុងកាលនោះ ។ គ្រាតមក សេយ្យ-
 សកកិក្ខុក៏ត្រឡប់ជាមានសម្បុរមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខ
 ស្រស់បស់ មានសម្បុរស្បែកដ៏ផ្សរផងឡើងវិញ ។ គ្រានោះ ពួកកិក្ខុដែល
 ជាសំឡាញ់របស់សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏សួរសេយ្យសកដ៏មានអាយុថា
 ម្ចាស់អារុសោសេយ្យសក កាលពីដើមលោកស្តាំងស្តមមានសម្បុរអាប់អន់

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

ឧប្បណ្តាប្បណ្តាកជាតោ   ធម្មនិសន្ទតកត្តោ   សោទានិ
 តំ   ឯតរហិ   វណ្ណាវា   បីនិទ្ធិយោ^(១)   បសន្នមុខវណ្ណា
 វិប្បសន្នច្ឆវិវណ្ណា   កិណ្ឌុ   ខោ   តំ   អារុសោ   សេយ្យ-
 សក   ភេសជ្ជំ   ករោសីតិ   ។   ន   ខោ   អហំ   អារុសោ
 ភេសជ្ជំ   ករោមិ   អបិចាហំ   យាវទត្ថំ   កុញ្ញាមិ   យាវទត្ថំ
 សុចាមិ   យាវទត្ថំ   នហាយាមិ   យាវទត្ថំ   កុញ្ញិត្វា   យាវទត្ថំ
 សុបិត្វា   យាវទត្ថំ   នហាយិត្វា   យទា   មេ   អនកិរតិ   ឧប្បជ្ជតិ
 រាតោ   ចិត្តំ   អនុជំសេតិ   តទា   ហត្ថេន   ឧបក្កមិត្វា   អសុចី
 មោចេមីតិ   ។   កី   បន   តំ   អារុសោ   សេយ្យសក   យេនេវ
 ហត្ថេន   សទ្ធាទេយ្យំ   កុញ្ញសិ   តេនេវ   ហត្ថេន   ឧបក្កមិត្វា
 អសុចី   មោចេសីតិ   ។   ឯវមារុសោតិ   ។   យេ   តេ   កិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា   ។   បេ   ។   តេ   ឧជ្ឈាយន្តិ   ទីយន្តិ   វិចាចេន្តិ   កថំ
 ហិ   ធាម   អាយស្មា   សេយ្យសកោ   ហត្ថេន   ឧបក្កមិត្វា
 អសុចី   មោចេស្សតីតិ   ។   អថខោ   តេ   កិក្ខុ   អាយស្មន្តំ
 សេយ្យសកំ   អនេកបរិយាយេន   វិករហិត្វា   ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ   អាហេចេសុំ   ។   អថខោ   ភកវា   ឯតស្មី   និទានេ

១ ម. បិណ្ឌិន្ទិយោ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បឋមប្បញ្ញត្តិ

កើតទៅជាភោគស្តមល្បឿងស្នេកស្នាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ឥឡូវ
 នេះ លោកមានសម្បុរ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខស្រស់បស់
 មានសម្បុរស្បែកផ្លូវផងឡើងវិញ លោកបានធ្វើថ្នាំអ្វី (ឆាន់) អាវុសោ-
 សេយ្យសក ។ សេយ្យសកភិក្ខុធ្វើយតបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 គ្មានធ្វើថ្នាំអ្វី (ឆាន់) ទេ តែខ្ញុំបានឆាន់ឆ្អែត សឹងស្តប់ ស្រង់ទឹកពេញចំណង់
 លុះបានឆាន់ឆ្អែត សឹងស្តប់ ស្រង់ទឹកពេញចំណង់ហើយ កាលណាសេចក្តី
 អផ្សុកកើតឡើង រាគៈគ្របសង្កត់ចិត្តខ្ញុំ ។ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិ ដោយ
 ដៃក្នុងកាលនោះ ។ ទើបពួកភិក្ខុជាសំឡាញ់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យ-
 សក លោកទទួលបរិភោគនូវរបស់ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា ដោយដៃណា
 លោកព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយដៃនោះឯង ឬអ្វី ។ សេយ្យសក
 ធ្វើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពិតដូច្នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោសគ្នា៖
 តិះដៀលថា ហេតុអ្វីបានជាសេយ្យសកដ៏មានអាយុ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹក
 អសុចិដោយដៃ (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏តិះដៀលសេយ្យ-
 សកដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិយាយហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ អាស្រ័យហេតុនេះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា អា-
 យស្មន្តំ សេយ្យសកំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ត្វំ សេយ្យ-
 សក ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេសីតិ ។
 សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អនុច្ឆរិកំ
 មោយបុរិស អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈិរូបំ អស្សាមណាកំ
 អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ឆាម ត្វំ មោ-
 យបុរិស ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេស្សសិ
 ននុ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន វិរាគាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ ឆោ សរាគាយ វិសំយោគាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ ឆោ សំយោគាយ អនុទាណាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ ឆោ សឧទាណាយ តត្ថ ឆាម ត្វំ មោ-
 យបុរិស មយា វិរាគាយ ធម្មោ ទេសិតេ សរាគាយ
 ចេតេស្សសិ វិសំយោគាយ ធម្មោ ទេសិតេ សំយោ-
 គាយ ចេតេស្សសិ អនុទាណាយ ធម្មោ ទេសិតេ

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

អាស្រ័យដំណើរនេះ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះ
 ទៅសេយ្យសកដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សេយ្យសក បានឮថា អ្នកឯងព្យា-
 យាមញ្ញាំងទឹកអសុចិឲ្យឃ្នាតចេញដោយដៃមែនឬ ។ សេយ្យសកទូលតប
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
 តិះដៀលថា ម្ចាស់បុរសឥតអំពើ កម្មនុ៎ះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
 បែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរស ហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយដៃ (ដូច្នោះ)
 ម្ចាស់មោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន
 (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយរាគៈទេ ធម៌
 ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកគ្រឿងប្រកប មិនមែនដើម្បី
 គ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកសេចក្តី
 ប្រកាន់មាំ មិនមែនដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំទេ (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្ចាស់
 មោឃបុរស កាលបើធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យ
 ប្រាសចាករាគៈ អ្នកឯងបែរជាវិះគិតត្រង់ធម៌នោះ ដើម្បីប្រកបដោយរាគៈទៅ
 វិញ កាលបើធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកគ្រឿងប្រ-
 កប អ្នកឯងបែរជាវិះគិតដើម្បីគ្រឿងប្រកបវិញ កាលបើធម៌ដែលតថាគត

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

សឧទាទាធាយ ចេតេស្សសិ ននុ មយា មោយ-
 បុរិស អនេកបរិយាយេន វាគវិវាគាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ មទនិម្ពទធាយ បិទាសវិនយាយ អាលយ-
 សមុត្ត្យាតាយ វដ្ឋបច្ឆេធាយ តណ្ហាក្ខយាយ
 វិវាគាយ និរោធាយ និព្វាធាយ ធម្មោ ទេសិតោ
 ននុ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន
 កាមាណំ បហាណំ អក្ខាតំ កាមសញ្ញាណំ បរិញ្ញា
 អក្ខាតា កាមបិទាសាណំ បជិវិនយោ អក្ខាតោ កាម-
 វិតក្កាណំ សមុត្ត្យាតោ អក្ខាតោ កាមបរិណ្ណាហាណំ
 រូបសមោ អក្ខាតោ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាណំ
 វា បសាធាយ បសន្នាណំ វា ភិយ្យោកាវាយ អថ-
 ខ្វេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានញោ អប្បសាធាយ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បឋមប្បញ្ញត្តិ

សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកសេចក្តីប្រកាន់មាំ អ្នកឯងបែរជាវិះគិត
ដើម្បីប្រកបដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែល
តថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ) ដើម្បីនឿយ-
ណាយចាករាគៈ ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង ដើម្បីបន្ទាបនូវសេចក្តី
ស្រេក ដើម្បីដករំលើងនូវសេចក្តីអាល័យ ដើម្បីកាត់ផ្តាច់នូវវដ្ត ដើម្បី
ឲ្យអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បីឲ្យប្រាសចាករាគៈ ដើម្បីកិរិយារលត់ ដើម្បី
និព្វាន (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស កិរិយាលះបង់នូវកាម
ទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ កិរិយា
កំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគតបានសំដែង
ហើយ កិរិយាបន្ទាបនូវសេចក្តីស្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ តថាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយាដករំលើងនូវកាមវិតក្តីទាំងឡាយ តថាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយារម្ងាប់បង់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាមទាំង-
ឡាយ តថាគតបានសំដែងហើយ មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស
អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនុ៎ះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លា (នោះ) ទេ មិនមែននាំឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ដល់ជនទាំងឡាយ
ដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (នោះ) ទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើ
របស់អ្នកឯងនុ៎ះ បានតែខាងនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនខ្លះដែលមិនទាន់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ អញ្ញ្ញត្តាយាតិ ។ អថខោ
 ភកវា អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ អនេកបរិយាយេន
 វិករហិត្វា ទុព្ភរតាយ ទុប្បោសតាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច
 បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ សញ្ចេ-
 តនិកា សុក្ករិសដ្ឋិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។ ឯវញ្ចំ
 ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ បណ្ឌិ-
 តានិ កោជនានិ ភុញ្ញិត្វា មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា
 និទ្ធុំ ឱក្កមន្តិ ។ តេសំ មុដ្ឋស្សតីនំ អសម្បជានានំ
 និទ្ធុំ ឱក្កមន្តានំ សុបិណន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សញ្ចេ-
 តនិកា សុក្ករិសដ្ឋិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ អម្ពាភញ្ច
 សុបិណន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ^(១) អត្ថិ ចេត្ត ចេតនា
 ឧបលព្ពតិ^(២) កច្ចិ នុ ខោ មយំ សដ្ឋ្យាទិសេសំ
 អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។

---

១ ឱ. មុច្ចិ ។ ២ ម. លព្ពា ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

មានសេចក្តីជ្រះថ្លា នាំឲ្យរាយមាយរសាយចិត្តបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជន
 ពួកខ្លះដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (នោះ) ប៉ុណ្ណោះឯង ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលសេយ្យសកភិក្ខុដ៏មានអាយុ ដោយអនេក-
 បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃកោសជ្ជៈដែលជាហេតុនាំឲ្យគេ
 ចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សាបានដោយកម្រ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានចិត្តក្លែងញ្ចាំង
 ទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ត្រូវសង្ឃាទិសេស ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

[២] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឆាន់បណ្ឌិតកោជនទាំងឡាយ
 ហើយភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួនសឹងលក់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងតែ
 ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួនសឹងលក់ ទឹកអសុចិ ក៏ឃ្នាតចេញដោយយល់សប្តិ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យដូច្នោះថា សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 បានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយថា ភិក្ខុក្លែងញ្ចាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ត្រូវសង្ឃា-
 ទិសេស ក៏ទឹកអសុចិរបស់យើងទាំងឡាយឃ្នាតចេញ ដោយយល់សប្តិ ឯ
 ចេតនា ក៏មានក្នុងកាលដែលយល់សប្តិនោះដែរ យើងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកំ

អត្ថេសា ភិក្ខុវេ ចេតនា សា ច ខោ អញ្ចេហារិកាតិ ។

អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ

ធម្មំ កកំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវញ្ច

បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ សញ្ចេ-

តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ អញ្ញត្រិ សុបិនន្តា សដ្ឋ្យាទិ-

សេសោតិ ។

[៣] សញ្ចេតនិកាតិ ជានន្តោ សញ្ញានន្តោ

ចេច្ច អភិវិតិវិត្វា វិតិក្កមោ ។ សុក្កន្តិ ទស

សុក្កានិ ដីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ តក្ក-

វណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ ឪវណ្ណំ ទទិវណ្ណំ សប្បិ-

វណ្ណំ ។ វិសដ្ឋិតិ ហាណ^(១) ចារណា វុច្ចតិ វិស-

ដ្ឋិតិ ។ អញ្ញត្រិ សុបិនន្តាតិ បបេត្វា សុបិនន្តំ ។

១ ឱ. ម. ហានតោ ។

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិក

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនានោះមានមែន ប៉ុន្តែចេតនា
នោះជាអព្វហារិកា^១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អាស្រ័យដំណើរនេះជា
ហេតុ អាស្រ័យដំណើរនេះជាទីតាំង ទើបទ្រង់សំដែងធម្មកថាហើយត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក្លែងញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ
ត្រូវសង្ឃាទិសេស លើកលែងតែយល់សប្តិ ។

[៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុកំពុងដឹង កំពុងចាំ
ច្បាស់ហើយក្លែងបំពានធ្វើឲ្យកន្លង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទឹកសុក្កសេចក្តីថា
ទឹកសុក្កមាន ១០ យ៉ាងគឺ ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ១ ទឹកសុក្កពណ៌លឿង ១
ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ១ ទឹកសុក្កពណ៌ស ១ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
ឡើងពពុះ ១ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ១ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង ១ ទឹកសុក្ក
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ១ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ១ ទឹកសុក្កពណ៌
ដូចទឹកដោះថ្នាំ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យឃ្នាតចេញ សេចក្តីថា ឲ្យកក្រើកឃ្នាត
ចេញចាកទឹកនៃ (ដើម) តថាគតហៅថា ឲ្យឃ្នាតចេញ ។ ត្រង់ពាក្យថា
លើកលែងតែយល់សប្តិ (នោះ) សេចក្តីថា រៀនលែងតែយល់សប្តិ ។

---

១ អព្វហារិកា ប្រែថា មិនប្រកបដោយវោហារ គឺថាមិនប្រកបដោយហេតុដែលគួរ
និយាយបានឡើយ ឬថា មិនមែនជាហេតុឲ្យទាស់ខុសនឹងបញ្ញត្តិណាមួយឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សង្ឃាទិសេសោតិ សង្ឃោ វ តស្សា អាបត្តិយា
 បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សតិ មានត្តំ
 ទេតិ អព្ពតិ ន សម្ពហុលា ន ឯកបុគ្គលោ
 តេន វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ តស្សេវ អាបត្តិនិ-
 កាយស្ស ឆាមកម្មំ អធិវចនំ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិ-
 សេសោតិ ។

[៤] អជ្ឈត្តរូបេ មោចេតិ ពហិទ្ធារូបេ មោ-
 ចេតិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារូបេ មោចេតិ អាគាសេ
 កដី កម្សេន្តោ មោចេតិ វាតូបត្តម្ភេ មោចេតិ
 វុច្ចបត្តម្ភេ មោចេតិ បស្សារូបត្តម្ភេ មោចេតិ វាតូ-
 បត្តម្ភេ មោចេតិ ឧច្ចាលិដ្ឋប្បាលាកទដ្ឋបត្តម្ភេ មោ-
 ចេតិ អាភេត្យត្តាយ មោចេតិ សុខត្តាយ មោចេតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃតែម្យ៉ាងដែលឲ្យ
 នូវបរិវាសព្រោះអាបត្តិនោះ ត្រឡប់សើរើចាកមូលាបត្តិ ឲ្យនូវមានត្ត ឲ្យ
 នូវអញ្ញាន មិនមែនភិក្ខុច្រើនរូប មិនមែនបុគ្គលតែ ១ រូប ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាគតថាគតហៅថា សង្ឃាទិសេស ។ ម្យ៉ាងទៀតថា ជានាមកម្ម
 គឺជាជាឈ្មោះរបស់កងអាបត្តិនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា
 សង្ឃាទិសេស ។

[៤] ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញក្នុងរូបខាងក្នុង (អវយវៈខ្លួនឯង)
 ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញក្នុងរូបខាងក្រៅ (អវយវៈអ្នកដទៃ) ភិក្ខុញ៉ាំង
 ទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញក្នុងរូបខាងក្នុង និងរូបខាងក្រៅ ភិក្ខុធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រក្នុង
 អាកាសញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ព្រោះ
 សេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគៈ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ព្រោះសេចក្តី
 ឧបត្ថម្ភដោយលាមក ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភ
 ដោយមូត្រ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយ
 ខ្យល់ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយជង្គុវ
 រមាស់រោល ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមាន
 រោគ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ

គេរសកល្លោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកំ

កេសជ្ជត្ថាយ មោចេតិ ទានត្ថាយ មោចេតិ បុញ្ញត្ថាយ

មោចេតិ យញ្ញត្ថាយ មោចេតិ សក្កត្ថាយ មោចេតិ

វីជត្ថាយ មោចេតិ វីម៌សត្ថាយ មោចេតិ ទវត្ថាយ

មោចេតិ ដីលំ មោចេតិ បីតកំ មោចេតិ លោហិតកំ

មោចេតិ ឌុំទាតំ មោចេតិ តក្កវណ្ណំ មោចេតិ ទក-

វណ្ណំ មោចេតិ តេលវណ្ណំ មោចេតិ ទីវវណ្ណំ មោចេតិ

ទទិវណ្ណំ មោចេតិ សប្បិវណ្ណំ មោចេតិ ។

[៥] អដ្ឋត្តរូបេតិ អដ្ឋត្តំ ឧបាទិន្ទរូបេ ។ ពហិទ្ធា-

រូបេតិ ពហិទ្ធា ឧបាទិន្ទេ វា អនុបាទិន្ទេ វា ។

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិក

ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹក
 សុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាត
 ចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការបូជា ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ
 ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល ភិក្ខុ
 ញ្ញាំងទឹកសុក្កឲ្យឃ្នាតចេញ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការលេង ភិក្ខុញ្ញាំងទឹក
 សុក្កពណ៌ខៀវឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌លឿងឲ្យឃ្នាតចេញ
 ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ស
 ឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឲ្យឃ្នាត
 ចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌
 ដូចប្រេងឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឲ្យឃ្នាត
 ចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឲ្យឃ្នាតចេញ ភិក្ខុញ្ញាំងទឹក
 សុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឲ្យឃ្នាតចេញ ។

[៥] ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុង សេចក្តីថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណ
 ចូលទៅអាស្រ័យនៅជាខាងក្នុង ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្រៅ សេចក្តី
 ថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណក្តី ក្នុងរូបដែលឥតវិញ្ញាណក្តីជាខាងក្រៅ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អង្គត្តហិទ្ធារូបេតិ តទុកយេ ។ អាគាសេ កដី
កម្មេន្តោតិ អាគាសេ វាយមន្តស្ស អង្គជាតំ កម្ម-
និយំ ហោតិ ។ វាតូបត្តម្តេតិ វាគេន បីឡិតស្ស
អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ វច្ចូបត្តម្តេតិ វច្ចេន
បីឡិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ បស្សារូបត្តម្តេតិ
បស្សាវេន បីឡិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
វាតូបត្តម្តេតិ វាគេន បីឡិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ
ហោតិ ។ ឧច្ចាលិដ្ឋប្បាលាកទដ្ឋូបត្តម្តេតិ ឧច្ចាលិដ្ឋប្បា-
លាកទដ្ឋេន បីឡិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
អាហោត្យត្តាយាតិ អហោតោ ភវិស្សាមីតិ ។ សុខត្តា-
យាតិ សុខំ វេននំ ឧប្បាទេស្សាមីតិ ។ ភេសដ្ឋត្តាយាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុង និងរូបខាងក្រៅ សេចក្តីថា ក្នុងរូបទាំង ២ នោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រក្នុងអាកាស សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលកំពុងព្យាយាមទៅក្នុងអាកាស ក៏ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគៈ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលរាគៈបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយលាមក សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលលាមកបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយមូត្រ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលមូត្របៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយខ្យល់ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលខ្យល់បក់ត្រូវហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយដង្កូវរមាស់រោល សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលដង្កូវរមាស់រោលបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមានរោគ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងជាអ្នកមិនមានរោគ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងញ៉ាំងសុខវេទនាឲ្យកើតឡើង ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ សេចក្តីថា

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិកំ

កេសជ្ជំ ភវិស្សតីតិ ។ ទានត្តាយាតិ ទានំ ទស្សាមីតិ ។
 បុញ្ញត្តាយាតិ បុញ្ញំ ភវិស្សតីតិ ។ យញ្ញត្តាយាតិ
 យញ្ញំ យដ្ឋិស្សាមីតិ ។ សក្កត្តាយាតិ សក្កំ កមិស្សា-
 មីតិ ។ វីជត្តាយាតិ វីជំ ភវិស្សតីតិ ។ វីមសត្តាយាតិ
 វីមសិស្សាមិ^(១) ជីលំ ភវិស្សតិ បីតកំ ភវិស្សតិ លោហិ-
 តកំ ភវិស្សតិ ឱទានតំ ភវិស្សតិ ។ បេ ។ សប្បវុណ្ណំ
 ភវិស្សតីតិ ។ ទវត្តាយាតិ ទិទ្ធាទិប្បាយោ ។

[៦] អដ្ឋត្តរូបេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អាយត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។ ពហិទ្ធារូបេ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាយត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។
 អដ្ឋត្តពហិទ្ធារូបេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ

---

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ ន បញ្ញាយតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិក

ភិក្ខុគិតថា ទឹកសុក្កនេះនឹងបានជាថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ទាន សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងឲ្យទឹកសុក្កជាទាន ។ ត្រង់ពាក្យថា
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកសុក្កនេះនឹងជា
 បុណ្យ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជា សេចក្តីថា ភិក្ខុតាំង
 ចិត្តថា អញនឹងបូជាទឹកសុក្កជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកសុក្ក
 នេះនឹងជាពូជ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល
 សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងល្បួងមើល ទឹកសុក្កនេះនឹងជាពណ៌ខៀវ
 នឹងជាពណ៌លឿង នឹងជាពណ៌ក្រហម នឹងជាពណ៌ស ។ បេ ។ ទឹក
 សុក្កនេះ នឹងជាពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ការលេង សេចក្តីថា ភិក្ខុមានបំណងក្នុងការលេង ។

[៦] ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្នុង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាត
 ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម
 ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះ
 រូបខាងក្នុងនិងរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាគាសេ កដី កម្សេន្តោ

ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វាតូបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-

ទិសេសស្ស ។ វច្ចូបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បស្សារូបត្តម្ភេ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វាតូបត្តម្ភេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-

ទិសេសស្ស ។ ឧច្ចាលិដ្ឋប្បាលាកទដ្ឋូបត្តម្ភេ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

អាហោគ្យត្តាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ

សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តាយ ។ បេ ។ ភេសជ្ជត្តាយ

ទានត្តាយ បុញ្ញត្តាយ យញ្ញត្តាយ សក្កត្តាយ វីជត្តាយ

វីមសត្តាយ ទវត្តាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតនឹងធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រទៅក្នុងអាកាស ក៏
 ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិត ក្នុងសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគៈ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតក្នុងសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយលាមក ក៏ព្យា-
 យាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
 ក្នុងសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយម្រូត ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតក្នុងសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយខ្យល់ ក៏ព្យា-
 យាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
 ក្នុងសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយសត្វដង្កូវរមាស់រោល ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹក
 សុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍ មិន
 ឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។ បេ ។ ដើម្បី
 ត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 បុណ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការលេង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្យាតចេញ

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកំ លោហិ-
 តកំ ឌីនាតំ តក្កវណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ ទីវវណ្ណំ
 ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សុទ្ធិកំ និដ្ឋិតំ ។

[៧] អាហេត្យត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
 ភេសជ្ជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច ទានត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
 បុញ្ញត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច យញ្ញត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
 សក្កត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច វីជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
 វីមំសត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច ទវត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូល^(១) ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឱ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះ
ទឹកសុក្កពណ៌លឿង ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ស
ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជួរឡើងពពុះ ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក
ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជួរ ចំពោះទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

បទភាជនីយសុទ្ធិក ចប់ ។

[៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យា-
យាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និង
ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីមិន
ឲ្យមានរោគ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បី
ស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមាន
រោគ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ និងដើម្បីការលេង
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៨] សុខត្តញ្ច កេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តញ្ច ទាន-
 ត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ។
 សុខត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច
 វីម៌សត្តញ្ច ។ សុខត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តញ្ច អាហោក្យ-
 ត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។

[៩] កេសជ្ជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
 បុញ្ញត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
 សក្កត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
 វីម៌សត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច
 អាហោក្យត្តញ្ច ។ កេសជ្ជត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ក៏ព្យាយាម ទាល់
 តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ និងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីជាបុណ្យ ។
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និង
 ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីជាការលេង
 ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែ
 ទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៩] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ទាល់
 តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជា
 ភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។
 ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាពូជ ។
 ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាការ
 លេង ។ ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ
 និងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

[១០] ទានត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទានត្តញ្ច យញ្ញ-
 ត្តញ្ច ។ ទានត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច ។ ទានត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។
 ទានត្តញ្ច វីមសត្តញ្ច ។ ទានត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ ទាន-
 ត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច ។ ទានត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ ទានត្តញ្ច
 ភេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។

[១១] បុញ្ញត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុញ្ញត្តញ្ច
 សក្កត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច
 វីមសត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច
 អាហេក្យត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច
 ភេសជ្ជត្តញ្ច ។ បុញ្ញត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១២] យញ្ញត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

[១០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីជាបុណ្យ ក៏ព្យាយាមទាល់
តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន
និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បី
ជាទាន និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បី
ជាទាន និងដើម្បីជាការលេង ។ ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។
ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីជាភេសជ្ជ
ក៏ព្យាយាមទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១១] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ក៏ព្យា-
យាមទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីជាពូជ ។
ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីជាការលេង ។
ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ និងដើម្បីជាភេសជ្ជ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ
និងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាមទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។

[១២] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

យញ្ញត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច វីមំសត្តញ្ច ។
 យញ្ញត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច អាហោក្យត្តញ្ច ។
 យញ្ញត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ។
 យញ្ញត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៣] សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច វីមំ-
 សត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច
 អាហោក្យត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច
 ភេសជ្ជត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច
 បុញ្ញត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៤] វីជត្តញ្ច វីមំសត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច
 ទវត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច អាហោក្យត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច
 សុខត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និង
ដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជា
គ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីជា
គ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ និងដើម្បីជាបុណ្យ
កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៣] ភិក្ខុគិត ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បី
ស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីការលេង ។
ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌
និងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីស្ថាន
សួគ៌ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៤] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាពូជ
និងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បី
ជាពូជ និងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

វិជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វិជត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច ។ វិជត្តញ្ច
យញ្ញត្តញ្ច ។ វិជត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៥] វិម័សត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច
អាហោក្យត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច
ភេសជ្ជត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច
បុញ្ញត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច
សក្កត្តញ្ច ។ វិម័សត្តញ្ច វិជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៦] ទវត្តញ្ច អាហោក្យត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទវត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។
ទវត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច
បុញ្ញត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ជាពូជ និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៥] ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីល្បួង
មើល និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីសេចក្តី
សុខ ។ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីល្បួងមើល និង
ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីល្បួងមើល
និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។
ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីជាពូជ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៦] ភិក្ខុគិតដើម្បីការលេង និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីការ
លេង និងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីការលេង និងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បី
ការលេង និងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីការលេង និងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ការលេង និងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីការលេង និងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច វីមំសត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ^(១) ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្ភលកាទិបិ ឯវមេវ នេតព្វំ ។

[១៧] អាហេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។

អាហេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុម្ភលកំ ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៨] សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-

សស្ស ។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទវត្តញ្ច
។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច

ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស
។ បេ ។ វីមំសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច ចេតេតិ

១ ឱ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដើម្បីការលេង និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីការលេង និងដើម្បីល្បួងមើល
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក មានមូលមួយ ចប់ ។

ឯចក្កមានមូលពីរជាដើម បណ្ឌិតគប្បីនាំមក (សំដែង) ដូចគ្នាផងចុះ ។

[១៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និង
ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
និងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក មានមូលពីរ ។

[១៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាទាន
ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីការលេង ។ បេ ។ ភិក្ខុ
គិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សព្វមូលកាទិ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។

វីមំសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុមូលកំ ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[១៩] តិមូលកំ ចតុមូលកំ បញ្ចមូលកំ ឆមូល-
កំ សត្តមូលកំ អដ្ឋមូលកំ ទវមូលកំ ឯមេវ កាតព្វំ ។

តទំ សព្វមូលកំ ។

[២០] អាហោក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទាន-
ត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច វីមំ-
សត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[២១] ដីលញ្ច បីតកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អា-
បត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលញ្ច លោហិតកញ្ច ។ បេ ។
ដីលញ្ច ឱទាតញ្ច ។ ដីលញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ។ ដីលញ្ច

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម
 ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
 ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង និងដើម្បីជាពូជ ក៏ព្យាយាម
 ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ពន្ធចក្កមានមូលពីរ ចប់ ។

[១៧] ពន្ធចក្កមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨
 មូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះឯង ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
 ជាភេសជ្ជៈ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថាន
 សួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ត្រា
 តែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[២១] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ និងពណ៌លឿង ក៏
 ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ និងពណ៌ក្រហម ។ បេ ។ ពណ៌ខៀវ
 និងពណ៌ស ។ ពណ៌ខៀវ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ខៀវ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ទកវណ្ណញ ។ ជីលញ តេលវណ្ណញ ។ ជីលញ
ទីវណ្ណញ ។ ជីលញ ទទិវណ្ណញ ។ ជីលញ សប្បិ-
វណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស ។

ឯកមូលកំ^(១) ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២២] បីតកញ លោហិតកញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកញ ឱទា-
តញ ។ បេ ។ បីតកញ តក្កវណ្ណញ ។ បីតកញ
ទកវណ្ណញ ។ បីតកញ តេលវណ្ណញ ។ បីតកញ
ទីវណ្ណញ ។ បីតកញ ទទិវណ្ណញ ។ បីតកញ
សប្បិវណ្ណញ ។ បីតកញ ជីលញ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោ-
ហិតកញ ឱទាតញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោហិតកញ តក្ក-
វណ្ណញ ។ លោហិតកញ ទកវណ្ណញ ។ លោហិត-
កញ តេលវណ្ណញ ។ លោហិតកញ ទីវណ្ណញ ។

១ ឱ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ខៀវ និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ខៀវ និង
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ខៀវ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌
ខៀវ និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្កមានមូលមួយ ចប់ ។

[២២] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង និងពណ៌ក្រហម ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង និងពណ៌ស ។ បេ ។ ពណ៌លឿង និង
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌លឿង និងពណ៌ដូចទឹក ។
ពណ៌លឿង និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌លឿង និងពណ៌ដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ។ ពណ៌លឿង និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌លឿង និង
ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ។ ពណ៌លឿង និងពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែ
ទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹក
សុក្កពណ៌ក្រហម និងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម និងពណ៌
ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ក្រហម
និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។

តេរសកល្លោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

លោហិតកញ្ចុ ទទិវណ្ណញ្ចុ ។ លោហិតកញ្ចុ
 សប្បិវណ្ណញ្ចុ ។ លោហិតកញ្ចុ ដីលញ្ចុ ។ លោ-
 ហិតកញ្ចុ បីតកញ្ចុ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ឱទាតញ្ចុ តក្កវណ្ណញ្ចុ ។
 ឱទាតញ្ចុ ទកវណ្ណញ្ចុ ។ ឱទាតញ្ចុ តេលវណ្ណញ្ចុ ។
 ឱទាតញ្ចុ ទីវណ្ណញ្ចុ ។ ឱទាតញ្ចុ ទទិវណ្ណញ្ចុ ។
 ឱទាតញ្ចុ សប្បិវណ្ណញ្ចុ ។ ឱទាតញ្ចុ ដីលញ្ចុ ។
 ឱទាតញ្ចុ បីតកញ្ចុ ។ ឱទាតញ្ចុ លោហិត-
 កញ្ចុ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ ទកវណ្ណញ្ចុ ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ
 តេលវណ្ណញ្ចុ ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ ទីវណ្ណញ្ចុ ។ តក្ក-
 វណ្ណញ្ចុ ទទិវណ្ណញ្ចុ ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ សប្បិវណ្ណញ្ចុ ។
 តក្កវណ្ណញ្ចុ ដីលញ្ចុ ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ បីត-
 កញ្ចុ ។ តក្កវណ្ណញ្ចុ លោហិតកញ្ចុ ។ តក្ក-
 វណ្ណញ្ចុ ឱទាតញ្ចុ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ក្រហម និងពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ស និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ស និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ស និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ស និងពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្ក

វិនយបិដកេ មហាវិគរោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទកវណ្ណញ តេល-
 វណ្ណញ ។ ទកវណ្ណញ ទីវណ្ណញ ។ ទកវណ្ណញ
 ទទិវណ្ណញ ។ ទកវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ។ ទក-
 វណ្ណញ ដីលញ ។ ទកវណ្ណញ បីតកញ ។
 ទកវណ្ណញ លោហិតកញ ។ ទកវណ្ណញ ឱទាតញ ។
 ទកវណ្ណញ តក្កវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ តេលវណ្ណញ ទីវណ្ណញ ។
 តេលវណ្ណញ ទទិវណ្ណញ ។ តេលវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ។
 តេលវណ្ណញ ដីលញ ។ តេលវណ្ណញ បីតកញ ។
 តេលវណ្ណញ លោហិតកញ ។ តេលវណ្ណញ ឱទាតញ ។
 តេលវណ្ណញ តក្កវណ្ណញ ។ តេលវណ្ណញ ទកវណ្ណញ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ទីវណ្ណញ ទទិវណ្ណញ ។ ទីវណ្ណញ
 សប្បវណ្ណញ ។ ទីវណ្ណញ ដីលញ ។ ទីវណ្ណញ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌
 ដូចទឹក និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។
 ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ដូចទឹក-
 ដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌លឿង ។
 ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ស ។
 ពណ៌ដូចទឹក និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹក
 សុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្ក
 ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌
 ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌ស ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចប្រេង និង
 ពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌
 ដូចទឹកដោះជូរ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។
 ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

បីតកញ្ច ។ ទីវរណ្ណញ្ច លោហិតកញ្ច ។ ទីវរណ្ណញ្ច
 ឱទាតញ្ច ។ ទីវរណ្ណញ្ច តក្កវរណ្ណញ្ច ។ ទីវរណ្ណញ្ច
 ទកវរណ្ណញ្ច ។ ទីវរណ្ណញ្ច តេលវរណ្ណញ្ច ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 ទដិវរណ្ណញ្ច សប្បិវរណ្ណញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច ដីលញ្ច ។
 ទដិវរណ្ណញ្ច បីតកញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច លោហិត-
 កញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច ឱទាតញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច
 តក្កវរណ្ណញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច ទកវរណ្ណញ្ច ។
 ទដិវរណ្ណញ្ច តេលវរណ្ណញ្ច ។ ទដិវរណ្ណញ្ច ទីវរណ្ណញ្ច
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច ដីលញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច
 បីតកញ្ច ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច លោហិតកញ្ច ។
 សប្បិវរណ្ណញ្ច ឱទាតញ្ច ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច តក្ក-
 វរណ្ណញ្ច ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច ទកវរណ្ណញ្ច ។ សប្បិវរណ្ណញ្ច

គេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌
ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចដោះស្រស់ និងពណ៌ដូចទឹក ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ដូចប្រេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្ក
ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌
ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និង
ពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះជូរ និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ស ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូច
ទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាត
ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូច
ទឹកដោះថ្នាំ និងពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
និងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ និងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះថ្នាំ និងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើង
ពពុះ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ និងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

តេលវណ្ណញ ។ សប្បវណ្ណញ ទីវណ្ណញ ។ សប្បវណ្ណញ ទទិវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ^(១) ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្ភលកាទិបិ ឯវមេវ នេតព្ធិំ ។

[២៣] ដីលញ បីតកញ លោហិតកញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលញ បីតកញ ឱទាតញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។ ដីលញ បីតកញ សប្បវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុម្ភលកំ ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤] បីតកញ លោហិតកញ ឱទាតញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។ បីតកញ លោហិតកញ ដីលញ ចេតេតិ

១ ឱ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

និងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ក៏ព្យាយាមត្រាតែទឹកសុក្ក
ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កមានមូលមួយ ចប់ ។

ឯចក្កមានមូលពីរ ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីនាំមក (សំដែង)

ដូចគ្នាផងចុះ ។

[២៣] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង និងពណ៌
ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង និងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម
ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ក៏ព្យា-
យាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្កមានមូលពីរ ចប់ ។

[២៤] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក្រហម និងពណ៌
ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម និងពណ៌ខៀវ

តេរសកល្លោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សព្វមូលកាទិ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។
 ទទិវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ នីលញ ចេតេតិ ឧប-
 ក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។
 ទទិវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ទីវណ្ណញ ចេតេតិ ឧប-
 ក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុមូលកំ ពទ្ធចកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៥] តិមូលកំ ចតុមូលកំ បញ្ចមូលកំ ឆមូល-
 កំ សត្តមូលកំ អដ្ឋមូលកំ នវមូលកំ ឯមេរ
 កាតព្វំ ។

តទំ សព្វមូលកំ ។

[២៦] នីលញ បីតកញ លោហិតកញ ឱទា-
 តញ តក្កវណ្ណញ ទកវណ្ណញ តេលវណ្ណញ ទីវណ្ណញ
 ទទិវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម

ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ និង
ពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
។ បេ ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះ
ថ្នាំ និងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពន្ធចក្កមានមូលពីរ ចប់ ។

[២៥] ចក្កមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨
មូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២៦] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូច
ប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចទឹក-
ដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[២៧] អាហារក្យត្តញ្ច ជីលញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហារក្យត្តញ្ច
សុខត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហារក្យត្តញ្ច
សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិត-
តកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
ទិសេសស្ស ។ អាហារក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច
ទានត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឱទានញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
អាហារក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច
បុញ្ញត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឱទានញ្ច
តក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស ។ អាហារក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទា-
នត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោ-
ហិតកញ្ច ឱទានញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ទក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៧] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវតែម្យ៉ាង ដើម្បីមិនឲ្យមាន
 រោគតែម្យ៉ាង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ និងពណ៌លឿង ដើម្បីមិន
 ឲ្យមានរោគ និងដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្ក ឃ្នាតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌
 លឿង និងពណ៌ក្រហម ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន និង
 ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
 ក្រហម និងពណ៌ស ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
 ជាភេសជ្ជៈ និងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង
 ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ដើម្បីមិនឲ្យ
 មានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ដើម្បីជាទាន និងដើម្បីជា
 បុណ្យ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស
 ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ និងពណ៌ដូចទឹក ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ
 ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ និង

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឧភតោពទ្ធមិស្សកចក្កំ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហោគ្យ-
ត្តញ្ញ សុខត្តញ្ញ ភេសជ្ជត្តញ្ញ ទានត្តញ្ញ បុញ្ញត្តញ្ញ
យញ្ញត្តញ្ញ សក្កត្តញ្ញ នីលញ្ញ បីតកញ្ញ លោហិតកញ្ញ
ឱទាតញ្ញ តក្កវណ្ណញ្ញ ទកវណ្ណញ្ញ តេលវណ្ណញ្ញ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

អាហោគ្យត្តញ្ញ សុខត្តញ្ញ ភេសជ្ជត្តញ្ញ ទានត្តញ្ញ
បុញ្ញត្តញ្ញ យញ្ញត្តញ្ញ សក្កត្តញ្ញ វីជត្តញ្ញ នីលញ្ញ
បីតកញ្ញ លោហិតកញ្ញ ឱទាតញ្ញ តក្កវណ្ណញ្ញ ទក-
វណ្ណញ្ញ តេលវណ្ណញ្ញ ទីវវណ្ណញ្ញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហោគ្យត្តញ្ញ
សុខត្តញ្ញ ភេសជ្ជត្តញ្ញ ទានត្តញ្ញ បុញ្ញត្តញ្ញ យញ្ញត្តញ្ញ
សក្កត្តញ្ញ វីជត្តញ្ញ វីមសត្តញ្ញ នីលញ្ញ បីតកញ្ញ
លោហិតកញ្ញ ឱទាតញ្ញ តក្កវណ្ណញ្ញ ទកវណ្ណញ្ញ
តេលវណ្ណញ្ញ ទីវវណ្ណញ្ញ ទទិវវណ្ណញ្ញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីឧភតោពទ្ធមិស្សកចក្ក

ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា កំព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង
ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក
និងពណ៌ដូចប្រេង ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេ-
សជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា និងដើម្បីស្ថានសួគ៌
កំព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូច
ទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌ដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជា
ទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាពូជ
កំព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូច
ទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យ
ស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿង
បូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីល្បួងមើល កំព្យាយាម

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហារក្យត្តញ្ច
 សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទានត្តញ្ច បុញ្ញត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច
 សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច វីមសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ជីលញ្ច បីត-
 កញ្ច លោហិតកញ្ច ឱទានតញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ទក-
 វណ្ណញ្ច តេលវណ្ណញ្ច ទីវវណ្ណញ្ច ទទិវវណ្ណញ្ច សប្បវណ្ណញ្ច
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឧភគោពទ្ធមិស្សកចក្កំ^(១) និដ្ឋិតំ ។

[២៨] ជីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 បីតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ជីលំ
 មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ លោហិតកំ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ជីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឱទានតំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។ ជីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

១ ឱ. ម. មិស្សកចក្កំ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញ
 ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹក-
 ដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
 ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ និងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បី
 ឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជា
 គ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល និងដើម្បីការ
 លេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ឧភតោពទ្ធមិស្សកចក្ក ចប់ ។

[២៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
 (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌លឿងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
 ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
 សុក្កពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌
 ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កាទិ

ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទកវណ្ណំ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តេលវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ទីវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ
 មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទទិវណ្ណំ មុច្ចតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ សប្បវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៧] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ឱទាតំ មុច្ចតិ ។ បេ ។ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្កជាដើម

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[២៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ។

វិនយចំណែក មហាវិភង្គោ

ទក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ តេលវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ ទីវវណ្ណំ
 មុច្ចតិ ។ ទទិវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ សប្បវណ្ណំ មុច្ចតិ ។
 ដីលំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[៣០] លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ ឱទាតំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោ-
 ហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តក្កវណ្ណំ
 មុច្ចតិ ។ បេ ។ ទក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ តេលវណ្ណំ មុច្ចតិ ។
 ទីវវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ ទទិវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ សប្បវណ្ណំ
 មុច្ចតិ ។ ដីលំ មុច្ចតិ ។ បីតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ឱទាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស

និយមិដក មហានិក្ខ

ពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចប្រេងឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូច
ទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឃ្នាតចេញវិញ ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

[៣០] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យា-
យាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរជា)
ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចប្រេងឃ្នាតចេញវិញ ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឃ្នាតចេញ
វិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញ
វិញ ។ ពណ៌លឿងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្ក
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កគមនំ

។ បេ ។ លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[ឃ្រំ ចក្កានិ វេទិតញានិ] សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ

ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-

សេសស្ស ។ សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ បីតកំ មុច្ចតិ ។ បេ ។ លោហិតកំ

មុច្ចតិ ។ ឱទាតំ មុច្ចតិ ។ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ ។

ទកវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ តេលវណ្ណំ មុច្ចតិ ។ ទីវវណ្ណំ

មុច្ចតិ ។ ទជិវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

កុច្ឆិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[៣១] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ដីលំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោហិ-

តកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ ។

ឱទាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃចិដ្ឋិចក្ក

។ បេ ។ (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ (ចក្កទាំងឡាយបណ្ឌិត គប្បីដឹងដោយអាការយ៉ាងនេះ) ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
សុក្កពណ៌លឿងឃ្នាតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម
ឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំដូរឡើង
ពពុះឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចប្រេង
ឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូច
ទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

កុដ្ឋិចក្ក ចប់ ។

[៣១] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
សុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្ក
ពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តក្កវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ
មុច្ចតិ ។ ទកវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ជីលំ មុច្ចតិ ។ តេលវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ជីលំ មុច្ចតិ ។ ទីវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ មុច្ចតិ ។ ទទិវណ្ណំ មោ-
ចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ មុច្ចតិ ។
សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស^(១) បឋមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
មតិ បីតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ឱទាតំ^(២)
តក្កវណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ ទីវណ្ណំ ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ។

---

១ បឋមំ បិដ្ឋិចក្កគមនន្តិ កត្តចិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ មរម្មបោត្តកេ ឯត្តន្តរេ បេយ្យា-
លោ ទិស្សតិ តតោ បរំ ល្បទិសេ អន្តរេបិ ទិស្សតិយេវ ។ តំ យុត្តំ ។

និយមិដក មហានិក្ខ

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ក៏
 ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញ
 នឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ
 ឃ្នាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង
 ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
 សុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថាអញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌
 ដូចទឹកដោះជូរ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ។
 ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម
 (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ១ ចប់ ។

[៣២] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម
 (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌លឿងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ទឹកសុក្កពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង
 ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។

តេសកណ្ណេ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កគមនំ

ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ បីតកំ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទុតិយំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៣] ឱទាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ តក្ក-
វណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ ទីវណ្ណំ ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ
ដីលំ ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស តតិយំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤] តក្កវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ឱទាតំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទកវណ្ណំ
តេលវណ្ណំ ទីវណ្ណំ ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ដីលំ បីតកំ ។
លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឱទាតំ
មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ចតុតំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
ទឹកសុក្កពណ៌លឿងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ២ ចប់ ។

[៣៣] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ស ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌
ខៀវ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ក្រហមឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៣ ចប់ ។

[៣៤] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
ឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអា-
បត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ពណ៌
លឿង ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌សឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៤ ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៣៥] ទកវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 តេលវណ្ណំ ទីវណ្ណំ ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ដីលំ បីតកំ
 លោហិតកំ ។ ឱទាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧ-
 បក្កមតិ តក្កវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស បញ្ចមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៦] តេលវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ទកវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទីវណ្ណំ
 ទទិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ដីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ ។
 តក្កវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទកវណ្ណំ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ឆដ្ឋំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៥] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៥ ចប់ ។

[៣៦] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៦ ចប់ ។

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កគមនំ

[៣៧] ទីវរណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 តេលវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទទិវណ្ណំ
 សប្បវណ្ណំ ដីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ តក្កវណ្ណំ ។
 ទកវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តេលវណ្ណំ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស សត្តមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨] ទទិវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ទីវរណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សប្បវ-
 ណ្ណំ ដីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ តក្កវណ្ណំ
 ទកវណ្ណំ ។ តេលវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ ទីវរណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស អដ្ឋមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក

[៣៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
ឡើងពពុះ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម
(បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេងឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៧ ចប់ ។

[៣៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ
ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ
ពណ៌ដូចទឹក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចប្រេង
ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឃ្នាតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៨ ចប់ ។

និយមបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៣៩] សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ ទទិវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 ដីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទាតំ តក្កវណ្ណំ ទក-
 វណ្ណំ តេលវណ្ណំ ។ ទីវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ទទិវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស នវមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០] ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 សប្បវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកំ
 លោហិតកំ ឱទាតំ តក្កវណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ
 ទីវណ្ណំ ។ ទទិវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ សប្បវណ្ណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទសមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

បិដ្ឋិចក្កំ^(១) និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឱ. ម. បិដ្ឋិចក្កបេយ្យាលោ និដ្ឋិតោ ។ តេសុ តេសុ បោត្តកេសុ អាគតោ បេយ្យាល-
 វិធំ យេតុយៀន វិសទិសោ ហោតិ កត្តចិ សង្ឃិត្តោ កត្តចិ វិត្តារោ ។ តទត្ថិកេន តតោ តតោ
 បរិយេសិតព្ធុំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៩] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
 ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
 ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌
 ដូចប្រេង ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
 ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ៩ ចប់ ។

[៤០] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
 (បែរជា) ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ទឹកសុក្កពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ
 ឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ភិក្ខុ
 គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
 ទឹកសុក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំឃ្នាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្កទី ១០ ចប់ ។

បិដ្ឋិចក្ក ចប់ហើយ ។

តេសកណ្ណេ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

[៤០] ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាយត្តិ សង្ខា-
 ទិសេសស្ស ។ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ន មុច្ចតិ អាយត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។ ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អនាបត្តិ ។
 ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន មុច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ន មុច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន មុច្ចតិ
 អនាបត្តិ ។

[៤២] អនាបត្តិ សុបិនន្តេន នមោចនាធិប្បាយស្ស
 ឧម្ពត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិកម្មិ-
 កស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វារៈសំដែងអំពីអនាបត្តិ

[៤១] ភិក្ខុគិត កំព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត កំព្យាយាម (ប៉ុន្តែ) ទឹកសុក្កមិនយ្ហាតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិបុល្ល្លយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យាយាម (ក៏ស្រាប់តែ) ទឹក
 សុក្កយ្ហាតចេញឯង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យា-
 យាម ទឹកសុក្កក៏មិនយ្ហាតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិតទេ
 (តែ) ព្យាយាម ទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិន
 គិតទេ (តែ) ព្យាយាម ទឹកសុក្កមិនយ្ហាតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ (តែ) ទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ ទឹកសុក្កក៏មិនយ្ហាតចេញ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤២] (ភិក្ខុ ៦ ពួក) គឺ ភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុមិនមានបំណងឲ្យទឹក
 សុក្កយ្ហាតចេញ ១ ភិក្ខុឆ្ងត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុដែលទុក្ខ-
 វេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក (អ្នកធ្វើខុសមុនបញ្ញត្តិ) ១ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ ដែលនឹងសំដែងតទៅ
 ដូចមានខាងក្រោយនេះ)

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៤៣] សុបិដោច្ឆារបស្សរោ វិតក្កុល្លោទកេន ច

ភេសជ្ជំ កណ្ណំ មក្កោ វត្តិ ជន្តាយំ^(១) ឡុ

សាមណោ ច សុត្តោ ច ឡុ មុដ្ឋិទា បីឡយំ

អាគាសេ ចម្ពំ និជ្ឈាយិ និទ្ធិំ កដ្ឋេន យដ្ឋយំ

សោតេ^(២) ឧទញ្ចលំ ជារំ បុច្ឆាវឡិយំ ចោក្ខំ

វាលិកា កទ្ធមុស្សុកោ សយនដ្ឋុដ្ឋកេន ចាតិ ។

---

១ ឱ. ម. វត្តិ ជន្តាយរុបក្កមោ ។ ២ ម. សោតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៣] រឿងភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ១ ភិក្ខុ
 បន្ទោបង់បស្សាវៈ ១ ភិក្ខុត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក ១ ភិក្ខុផ្សំតទឹក
 ក្តៅ ១ ភិក្ខុលាបថ្នាំ ១ ភិក្ខុអេះរមាស់ត្រង់អណ្ណា ១ ភិក្ខុដើរតាម
 ផ្លូវ ១ ភិក្ខុកាន់ស្បែកចុងអង្គជាត ១ ភិក្ខុកំដៅដំបូរពោះក្នុង
 រោងភ្លើង ១ ភិក្ខុដុសអង្គជាតនឹងភ្លៅ ១ ភិក្ខុឲ្យសាមណេរ
 កាន់អង្គជាត ១ ភិក្ខុចាប់អង្គជាតសាមណេរកំពុងដេកលក់ ១
 ភិក្ខុត្បៀតអង្គជាតនឹងភ្លៅទាំងពីរ ១ ភិក្ខុក្តាប់អង្គជាតនឹងដៃ ១
 ភិក្ខុពើងចង្កេះឲ្យដំអាកាស ១ ភិក្ខុមីតពត់កាយ ១ ភិក្ខុសំឡឹង
 មើលអង្គជាតមាតុគ្រាម ១ ភិក្ខុបញ្ចូលអង្គជាតក្នុងប្រហោង
 ដាន^(១) ១ ភិក្ខុដុសអង្គជាតនឹងកំណាត់ឈើ ១ ភិក្ខុផ្សំតទឹក
 ក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក ១ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមានល្បាប់ ១ ភិក្ខុស្ទុះ
 ចុះទៅក្នុងទឹក ១ ភិក្ខុលេងកងធ្វើដោយផ្កា ១ ភិក្ខុស្ទុះចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃឈូក ១ ភិក្ខុបញ្ចូលអង្គជាតក្នុងដីខ្សាច់ ១ ភិក្ខុបញ្ចូល
 អង្គជាតក្នុងភក់ ១ ភិក្ខុស្រោចអង្គជាតនឹងទឹក ១ ភិក្ខុផ្ទាប់
 អង្គជាតនឹងកន្លែងដេក ១ ភិក្ខុដុសអង្គជាតនឹងមេដើង ១ ។

---

១ ប្រហោង ឬ រន្ធអ្វី ។ ហៅថា ប្រហោងដាន ។

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ សុបិននន្តាទិ

[៤៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបត្តិ
 អាបន្នោតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សុបិនន្តោតិ ។

[៤៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧច្ឆារំ កហេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិ-
 សេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហោចេសិ ។ កិចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកវា
 មោចនាទិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនា-
 ទិប្បាយស្សាតិ ។

[៤៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ បស្សារំ កហេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោ-
 ចនាទិប្បាយស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនិតវត្ត និយាយអំពីកំពុងយល់សប្តិជាដើម

[៤៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងយល់សប្តិ អសុចិក្ខុយាត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ហើយដឹង ។ ទើបភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិ ព្រោះយល់សប្តិទេ ។

[៤៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងបន្ទោបង់ឧច្ចារ អសុចិក្ខុ
យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសហើយទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
មានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ
(នោះ) ទេ ។

[៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងបន្ទោបង់បស្សាវៈ អសុចិ
ក្ខុយាតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិ
យាតចេញ (នោះ) ទេ ។

វិនយចិដកេ មហាវិភង្កោ

[៤៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ កាមវិតក្កំ វិតក្កេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 កាមវិតក្កំ^(១) វិតក្កេន្តស្សាតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧណ្ណោទកេន នហាយន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ កីចិត្តោ តំ
 ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកវា មោចនាធិប្បាយោតិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស ឧណ្ណោទកេន នហាយន្តស្ស អសុចិ
 មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ តំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស
 ឧណ្ណោទកេន នហាយន្តស្ស អសុចិ ន មុច្ចិ ។

---

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាវោ ន ហោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះ អង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្កទេ ។

[៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងផ្ចិតទឹកក្លៅ អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ កំពុងតែផ្ចិតទឹកក្លៅ អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ កំពុងផ្ចិតទឹកក្លៅដែរ (តែ) អសុចិក្ខុមិនយាតចេញ ។

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ អង្គជាតវណាទិ

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៤៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ អង្គជាតេ វណោ ហោតិ ។ ភេសដ្ឋេន
អាសិម្បន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កច្ចិ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ កិចិត្តោ តំ ភិក្ខុតិ ។
នាហំ ភកវា មោចនាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ អង្គជាតេ វណោ ហោតិ ។
តស្ស មោចនាធិប្បាយស្ស ភេសដ្ឋេន អាសិម្បន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ អណ្ណំ កណ្ណាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

តេសកណ្តុខ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនិតត្តុ និយាយអំពីកើតដំបៅត្រង់អង្គជាតជាដើម

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតដំបៅត្រង់អង្គជាត ។
កាលដែលភិក្ខុនោះលាបថ្នាំដំបៅ អសុចិក៍ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។
ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក៍ឃ្នាតចេញក៏ទេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យ
អសុចិក៍ឃ្នាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតដំបៅ
ត្រង់អង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះ មានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក៍ឃ្នាតចេញ កាលដែល
លាបថ្នាំដំបៅ អសុចិ^(១) ក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប អេះត្រង់អណ្ណ^(២) អសុចិក៍
ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ

---

១ ភិក្ខុដែលមានអសុចិក៍ឃ្នាតចេញនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ២ ពងល្វា ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អណ្ណំ
 កណ្ណវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ មក្កំ កច្ឆន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស មក្កំ កច្ឆន្តស្ស
 អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ វត្តិ កហេត្វា បស្សាវំ ករោន្តស្ស អសុចិ
 មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។

និយមិដក មហារិក្ខ

ភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មាន
 បំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញហើយអេះអណ្ណ អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។
 (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិ
 ក្កិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ កំពុង
 ដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
 មិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកាន់ស្បែកខាងចុងនៃ
 អង្កជាតធ្វើបស្សាវៈ អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងឲ្យ

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ឧទរវដ្តិតាបនាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ
មោចនាធិប្បាយស្ស វត្ថិ កហេត្វា បស្សវំ កហេន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិ-
សេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
ភិក្ខុនោ ជន្តាយវេ ឧទរវដ្តិ តាបេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ជន្តាយវេ ឧទ-
រវដ្តិ តាបេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុ-
នោ ជន្តាយវេ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋិបរិកម្មំ កហេន្តស្ស
អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនិត្យត្ត រឿងកំដៅដំបារពោះជាដើម

អសុចិយ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណង
ចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ កំពុងចាប់ស្បែកខាងចុងនៃអង្គជាតធ្វើបស្សាវៈ
អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកំដៅដំបារពោះ ក្នុង
រោងភ្លើង អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
យ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
យ្ហាតចេញ កំពុងកំដៅដំបារពោះ ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងគក់ច្របាច់ខ្នងឲ្យឧបជ្ឈាយ័
ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្កិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស ជន្តាយវេ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋិបរិកម្មំ
 ករោន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ ឡុំ យជ្ជាបេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោ-
 ចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឡុំ យជ្ជា-
 បេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាត
 ចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់
 ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុងគក់ច្របាច់ខ្នងឲ្យឧបជ្ឈាយ័ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិ
 ក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុ
 នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៥៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប យកអង្កជាតដដុសនឹងក្លៅ
 អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ
 ក៏យកអង្កជាតដដុសនឹងក្លៅ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ)
 អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មោចនាធិប្បាយាទិ

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មោចនាធិប្បាយោ អញ្ញតវំ សាមណោវំ ឯត-
 នរោច ឯហិ មេ ត្ថំ អាវុសោ សាមណោវ អង្គជាតំ
 តណ្ហាហិ តិ ។ សោ តស្ស អង្គជាតំ អត្តហោសិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អនាបត្តោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សុត្តស្ស សាមណោវស្ស អង្គជាតំ អត្តហោសិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អនាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៥៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឡហិ អង្គជាតំ បីឡេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស
 ឡហិ អង្គជាតំ បីឡេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនីតវត្ត និយាយអំពីបំណងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញជាដើម

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ បានពោលពាក្យនេះ នឹងសាមណេរមួយរូបថា នៃអារុសោសាមណេរ អ្នកចូលមកនេះ ចូរកាន់អង្គជាតអញចុះ ។ សាមណេរនោះ បានកាន់អង្គជាតភិក្ខុនោះ ។ អសុចិរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បានចាប់អង្គជាតសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ ។ អសុចិភិក្ខុនោះ ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ភ្ញៀវតនូវអង្គជាតដោយភ្លេចទាំងពីរ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញភ្ញៀវតនូវអង្គជាតដោយភ្លេចទាំងពីរ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

វិនយចំដកេ មហាវិតត្តោ

អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ មុដ្ឋិនា អង្គជាតំ បីឡេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស មុដ្ឋិនា
អង្គជាតំ បីឡេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន
មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស អាកាសេ កង្កី
កម្មេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តាប់ដៃ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាល

ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុ ដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាតចេញ

(នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាត ចេញ ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តាប់ដៃ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ បុណ្ណច្ច័យ ។

[៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាត ចេញ ប្រឹងបំពើងចង្កេះឮដ៏អាកាស អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មាន

ភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាល

ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

តេសកណ្ណោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្តម្ហិ កាយត្ថម្ភនាទិ

[៦១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ កាយំ ថម្ពេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស កាយំ
 ថម្ពេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ចុល្លចូយស្សាតិ ។

[៦២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ មាតុកាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស ន ច ភិក្ខុវេ
 សារត្តេន មាតុកាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិតព្វំ
 យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ក្រដស្សាតិ ។

[៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
 រស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស តាលច្ឆិទ្ធិ
 អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនីតវត្ថុ និយាយអំពីមីតពត់កាយជាដើម

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ប្រឹងមីតពត់កាយ អសុចិក្ខុ ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះឯង មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្នាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្នាតចេញប្រឹងមីត ពត់កាយ អសុចិក្ខុឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិក្ខុមិនឃ្នាត ចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៦២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាត មាតុគ្រាម ។ អសុចិក្ខុនោះ ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាភិក្ខុមិនគួរត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាតមាតុគ្រាមឡើយ ភិក្ខុណា សំឡឹងមើល ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុ ឃ្នាតចេញ ក៏បញ្ចូលអង្គជាតទៅនឹងប្រហោងជាន អសុចិក្ខុឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

វិនយចំដកេ មហាវិតត្តោ

អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ច-
យស្សាតិ ។

[៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស កក្កេន អង្គជាតំ
យន្តេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
ភិក្ខុនោ បទិសោតេ នហាយន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស បទិសោតេ
នហាយន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិមឃ្នាត
ចេញ ដដុសអង្គជាតិនឹងកំណាត់ឈើ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៦៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ផ្ចតទឹកក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក អសុចិ
ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាតចេញ (នោះ) ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាតចេញ ផ្ចតទឹក
ក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
មិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

តេរសកណ្តោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស វិនិត្យត្ថម្ភិ ឧទញ្ញាលកីឡនាទិ

[៦៦]   តេន   ខោ   បន   សមយេន   អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ   ឧទញ្ញលេ   កីឡន្តស្ស   អសុចិ   មុច្ចិ   ។   តស្ស
 កុក្កុច្ចំ   អហោសិ   ។   បេ   ។   អនាបត្តិ   ភិក្ខុ
 នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ   ។   តេន   ខោ   បន   សមយេន
 អញ្ញតរស្ស   ភិក្ខុនោ   មោចនាធិប្បាយស្ស   ឧទញ្ញលេ
 កីឡន្តស្ស   អសុចិ   មុច្ចិ   ។   បេ   ។   អសុចិ   ន   មុច្ចិ   ។
 តស្ស   កុក្កុច្ចំ   អហោសិ   ។   បេ   ។   អនាបត្តិ   ភិក្ខុ
 សង្ខាទិសេសស្ស   អាបត្តិ   មុល្លច្ចយស្សាតិ   ។

[៦៧]   តេន   ខោ   បន   សមយេន   អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ   ឧទកេ   ជារន្តស្ស   អសុចិ   មុច្ចិ   ។   តស្ស
 កុក្កុច្ចំ   អហោសិ   ។   បេ   ។   អនាបត្តិ   ភិក្ខុ
 នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ   ។   តេន   ខោ   បន   សមយេន
 អញ្ញតរស្ស   ភិក្ខុនោ   មោចនាធិប្បាយស្ស   ឧទកេ
 ជារន្តស្ស   អសុចិ   មុច្ចិ   ។   បេ   ។   អសុចិ   ន   មុច្ចិ   ។
 តស្ស   កុក្កុច្ចំ   អហោសិ   ។   បេ   ។   អនាបត្តិ   ភិក្ខុ
 សង្ខាទិសេសស្ស   អាបត្តិ   មុល្លច្ចយស្សាតិ   ។

តេសេកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនីតវត្ត ការលេងទឹកមានល្បាប់ជាដើម

[៦៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងទឹកដែលមានល្បាប់
 អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាត
 ចេញ លេងទឹកដែលមានល្បាប់ អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។
 (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអា-
 បត្តិបុណ្ណិយ ។

[៦៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ស្ទុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុចិ
 ក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ
 ស្ទុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
 មិនយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណិយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
 បុច្ឆារជ្ជិយំ កីឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស បុច្ឆារជ្ជិយំ កីឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
 អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
 ចោក្ខរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស ចោក្ខរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
 អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
 រស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស វាលិកំ
 អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៦៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងកងផ្កា អសុចិក្ខុឃ្លាត
 ចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិន
 ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ (នោះ) ទេ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ លេង
 កងធ្វើដោយផ្កា អសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
 មិនឃ្លាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៦៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប សុះចូលទៅក្នុងព្រៃឈូក
 អសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ
 សុះចូលទៅក្នុងព្រៃឈូកអសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ)
 អសុចិមិនឃ្លាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

[៧០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុឃ្លាត
 ចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្កជាតទៅក្នុងដីខ្សាច់ អសុចិក្ខុឃ្លាតចេញ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណោ បឋមសង្ខាទិសេសស្ស វិនិតវត្ថុម្ហិ កទ្ធមអង្គជាតប្បវេសនាទិ

អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស

ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស កេទ្ធមំ អង្គជាតំ
បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន

មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស

ភិក្ខុនោ ឧទកេន អង្គជាតំ ឱសិញ្ចន្តស្ស អសុចិ
មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ

ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស

ឧទកេន អង្គជាតំ ឱសិញ្ចន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ
។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ

។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១ វិនីតវត្ថុ អំពីការដាក់បញ្ចូលអង្គជាតទៅក្នុងភក់ជាដើម

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
ឃ្នាតចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្គជាតទៅក្នុងភក់ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអា-
បត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ស្រោចអង្គជាតដោយទឹក
អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្នាត
ចេញ ស្រោចអង្គជាតដោយទឹក អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស សយនេ អង្គជាតំ
 យដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ស
 ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន អង្គជាតំ
 យដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 កច្ចិ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន
 អង្គជាតំ យដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបត្តិ
 អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

បឋមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៧៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
 ឃ្មាតចេញ ផ្ទប់អង្គជាតលើទីដេក អសុចិក៏ឃ្មាតចេញ ។ លេ ។ (មាន
 ភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនឃ្មាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។
 ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។

[៧៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
 ឃ្មាតចេញ ដដុសអង្គជាតនឹងមេដើង អសុចិក៏ឃ្មាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។
 ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិឃ្មាតចេញ ដដុស
 អង្គជាតនឹងមេដើង អសុចិមិនឃ្មាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។

សង្ឃាទិសេសទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសង្ឃាទិសេសំ

[៧៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កា សារត្តិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ អរញ្ញ
 វិហារតិ ។ តស្សាយស្មតោ វិហារោ អភិរូទោ ហោតិ
 ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ មជ្ឈេ កញ្ចោ សមន្តា
 បរិយាការោ សុបញ្ញត្តំ មញ្ជបិបំ ភិសិពិម្ពោហនំ
 ចានីយំ បរិកោជនីយំ សុបដ្ឋិតំ បរិវេណំ សុសម្មដ្ឋំ ។
 ពហូ មនុស្សា អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស វិហារមេត្តកា
 អាតច្ឆន្តិ ។ អញ្ញតោមិ ព្រាហ្មណោ សបជាបតិកោ
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោច ឥន្ទាម មយំ កោតោ
 ឧទាយិស្ស វិហារំ មេត្តិតុន្តិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
 មេត្តិស្សតិ អចារុរណំ អាទាយ យទិកំ ឧត្តរាដេត្វា
 ករាដំ បណាមេត្វា វិហារំ ចារិសិ ។ សោមិ ខោ ព្រាហ្ម-
 ណោ អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។ សាមិ
 ខោ ព្រាហ្មណី តស្ស ព្រាហ្មណស្ស បិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។
 អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ ឯកច្ចេ វាតចានេ វិរញ្ញោ

សង្ខារទិសេសទី ២

[៧៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏ មានអាយុ សម្រេចវិយាបថនៅក្នុងព្រៃ ។ លំនៅឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ នោះ ល្អគួរឲ្យចង់មើល គួរឲ្យជ្រះថ្លា មានបន្ទប់ខាងក្នុង មានរបៀងជុំវិញ គ្រៃតាំងពួកខ្នើយក៏រៀបចំល្អ ទឹកសម្រាប់ឆាន់ និងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក៏តម្កល់ទុកស្រួល ទាំងទីបរិវេណសោត ក៏បោសរលីងស្អាត ។ មាន មនុស្សជាច្រើននាក់ ដែលត្រូវការមើលលំនៅរបស់ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏តែងតែមកមើល ។ (កាលនោះ) មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់នាំប្រពន្ធចូលទៅ រកឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងឧទាយិ ដ៏មានអាយុថា យើងខ្ញុំចង់មើលលំនៅរបស់លោកម្ចាស់ឧទាយិ ។ ឧទាយិ ក៏និយាយតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរមើលចុះ (ថាហើយ) ក៏កាន់កូនសោរ ដកគន្លឹះហើយប្រានសន្ទះទ្វារ ចូលទៅកាន់កុដិលំនៅ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលទៅតាមក្រោយឧទាយិដ៏មានអាយុទៅ ។ ចំណែកខាងនាងព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលតាមក្រោយព្រាហ្មណ៍ នោះទៅ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏បើកបង្អួចកន្លែងខ្លះ

វិនយចិដកេ មហាវិកង្កោ

ឯកច្ចេ វាតចានេ ថកេន្តោ កត្តំ អនុបរិកន្ធា
 បិដ្ឋិតោ អាតន្ធា តស្សា ព្រាហ្មណីយា អង្គមង្គានិ
 បរាមសិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតា
 ឧទាយិណ ភស្តិ បដិសម្មោទិត្វា អកមាសិ ។
 អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ អត្តមនោ អត្តមនវាចំ
 ទិច្ឆារសិ ឧទ្យាវា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 យេ ឥមេ ឯវរូបេ អរញ្ញេ វិហារន្តិ កវំបិ ឧទាយិ ឧទ្យាវោ
 យោ ឯវរូបេ អរញ្ញេ វិហារតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សា ព្រាហ្មណី
 តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច កុតោ តស្ស ឧទ្យាវតា
 យថេវ មេ ត្ថំ អង្គមង្គានិ បរាមសិ ឯវមេវ មេ
 សមណោ ឧទាយិ អង្គមង្គានិ បរាមសីតិ ។
 អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈាយតិ ទីយតិ វិចារេតិ
 អលដ្ឋិនោ ឥមេ សមណោ សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា
 មុសាវាទិនោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិនោ សមចារិនោ
 ព្រហ្មចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណ-
 ធម្មា បដិជានិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បិទបង្អួចកន្លែងខ្លះ ដើរក្រឡឹងតាមបន្ទប់ហើយមកពីក្រោយខ្នងហើយ ក៏
ស្ទាបអង្អែលអវយវៈតូចធំនៃនាងព្រាហ្មណ៍នោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍
នោះនិយាយរូសរាយជាមួយនឹងឧទាយិដ៏មានអាយុ ហើយក៏លាទៅ ។
លំដាប់តមក ព្រាហ្មណ៍នោះពេញចិត្ត ក៏បញ្ចេញវាចាតាមសេចក្តីពេញ
ចិត្តថា ពួកសមណៈដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ សុទ្ធសឹង
តែពួកសមណៈ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រប្តីប្តីដណាស់ លោក
ឧទាយិដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ លោកឧទាយិដ៏ចម្រើននុ៎ះ ក៏
ប្តីប្តីដដែរ ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍ពោលពាក្យសរសើរយ៉ាងនេះហើយ នាង
ព្រាហ្មណ៍នោះបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា សេចក្តីប្តីប្តីដ
របស់លោកឧទាយិនោះមានពីណា (ឥតមានប្តីប្តីដអ្វីទេ) ខ្លួនអ្នកស្ទាប
អង្អែលអវយវៈតូចធំរបស់ខ្ញុំយ៉ាងណា សមណៈឈ្មោះឧទាយិ ក៏ស្ទាបអង្អែល
អវយវៈតូចធំរបស់ខ្ញុំ យ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះក៏និយាយ
ពោលទោស ជឿលក្ខៈថា សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រពួកនេះ
មិនមានខ្មាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល តែងពោលពាក្យមុសា
ព្រោះសមណៈអម្បាលនេះ ប្តេជ្ញាខ្លួនថា យើងសុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌
ប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ពោលតែពាក្យសត្យ ជាអ្នកមានសីល
មានធម៌ល្អ (ឥឡូវនេះ) សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈពួកនេះមិនមានទេ

តេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស ឧទាយិវត្តម្ហិ បញ្ញត្តិ

នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ នដ្ឋំ
 ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ
 ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបកតា ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា
 ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កងំ ហិ ឆាម សមណោ ឧទាយិ
 មម ភរិយាយ អដ្ឋមដ្ឋានិ បរាមសិស្សតិ ន ហិ
 សក្កា កុលិវត្តិហិ កុលដីតាហិ កុលកុមារីហិ
 កុលសុណ្ណាហិ កុលទាសីហិ អារាមំ វា វិហារំ
 វា កន្តំ សចេ ហិ កុលិវត្តិយោ កុលដីតាយោ
 កុលកុមារិកាយោ កុលសុណ្ណាយោ កុលទាសីយោ
 អារាមំ វា វិហារំ វា កច្ឆេយ្យំ តាមិ សមណោ
 សក្យបុត្តិយា ទូសេយ្យន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ
 ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទីយន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា
 លដ្ឋិដោ កុក្កុច្ឆកា សិក្ខាកាមា តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧទាយិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ២ និទានឧទាយិ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈពួកនេះមិនមានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈ
 ពួកនេះវិនាសហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈពួកនេះវិនាសអស់ហើយ
 សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈពួកនេះមានពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សម-
 ណៈពួកនេះមានពីណា សមណៈពួកនេះឃ្នាតផុតចាកសាមញ្ញគុណអស់
 ហើយ សមណៈពួកនេះឃ្នាតផុតចាកព្រហ្មញ្ញគុណអស់ហើយ ដូចយ៉ាង
 សមណៈឈ្មោះឧទាយិ ហ៊ានស្តាបអង្កែលអវយវៈតូចជំរបស់ករិយាអញ្ញទៅ
 ហើយ ពួកស្រ្តីក្នុងត្រកូល^១ ធីតារបស់ត្រកូល កុមារីរបស់ត្រកូល ស្រ្តីជា
 កូនប្រសារបស់ត្រកូល ទាសីរបស់ត្រកូលទាំងឡាយ ម្តេចនឹងហ៊ានទៅ
 កាន់អាវាម ឬវិហារបាន ព្រោះថា បើពួកស្រ្តីក្នុងត្រកូល ធីតារបស់ត្រកូល
 កុមារីរបស់ត្រកូល ស្រ្តីជាកូនប្រសារបស់ត្រកូល ទាសីរបស់ត្រកូលទាំង-
 ឡាយខំទៅកាន់អាវាម ឬវិហារ មុខជាសមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
 ជាសក្យបុត្រនឹងប្រទូស្ត ចំពោះស្រ្តីទាំងអម្បាលនោះមិនខាន ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ក៏បានឮពាក្យដែលព្រាហ្មណ៍ ពោលទោស ជៀលគ្នះនិយាយដើម
 (នោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាសក្រែងរអែងបាប ពេញចិត្តនឹងការសិក្សា ភិក្ខុអម្បាល
 នោះ ក៏ពោលទោស គ្នះតិះជៀលថា ភិក្ខុឈ្មោះឧទាយិដ៏មានអាយុ

១ ស្រ្តីជាម្ចាស់ផ្ទះ ឬស្រ្តីមេផ្ទះ (អដ្ឋកថា) ។

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី បកវលោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សទ្ធិចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយី
 បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ ត្ថំ ឧទាយី មាតុក្កាមេន សទ្ធិ
 កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋសីតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
 វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិស
 អនុលោមិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណាគំ អកប្បិយំ
 អករណីយំ កចំ ហិ ឆាម ត្ថំ មោយបុរិស
 មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋិស្សសិ
 ននុ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន វិកាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ នោ សវកាយ ។ បេ ។ កាមបរិ-
 ទ្យាហានំ រូបសមោ អក្ខតោ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវព្ព បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ ឱតិល្លោកា វិបរិណាតេន ចិត្តេន មាតុក្កាមេន សទ្ធិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនសមបីបើនឹងហ៊ានដល់ស្លាបអង្កែលកាយមាតុគ្រាមសោះ ។ ទើបភិក្ខុ
អម្បាលនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
ហេតុដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់
សួរចំពោះឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ឧទាយិ ឮថាអ្នកឯងស្លាប
អង្កែលកាយមាតុគ្រាមមែនឬ ។ ឧទាយិក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ (ដំណើរនុ៎ះ) ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ត្មះតិះដៀលថា
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
បែប មិនជារបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស
មិនគួរឃើញអ្នកឯង នឹងហ៊ានដល់ស្លាបអង្កែល កាយមាតុគ្រាមសោះ នៃមោឃ-
បុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ)
ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយតម្រេកឡើយ មិន
មែនឬ ។ បេ ។ ដំណើរស្ងប់រម្ងាប់នៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ព្រោះកាម
ទាំងឡាយ តថាគតក៏បានសំដែងហើយ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នក
ឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងសិក្ខាបទ
នេះឡើងយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺកាមរាគគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្ត
ប្រែប្រួលហើយ ដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គមួយអង្វើដោយមាតុគ្រាម

តេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិក្ខាបទវិភង្កោ

កាយសំសក្កំ សមាបន្នេយ្យ ហត្ថក្កាហំ វា វេណិ-
ក្កាហំ វា អញ្ញតរស្ស វា អញ្ញតរស្ស វា អង្គស្ស
បរាមសនំ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[៧៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ

ភិក្ខុតិ ។ ឱតិល្លោ ធាម សារត្តោ អបេក្ខវា

បដិពទ្ធចិក្ខោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តំបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ

ទុដ្ឋំបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ មុដ្ឋំបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ អបិច

រត្តំ ចិត្តំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតំ វិបរិណាតន្តិ ។

មាតុកាមោ ធាម មនុស្សិត្តិ ន យក្ខិ ន បេតិ

ន តិរច្ឆានកតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ ទារិកា

បកេវ មហាន្តតិ^(១) ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។ កា-

យសំសក្កំ សមាបន្នេយ្យាតិ អជ្ឈាចារោ រុច្ចតិ ។

ហត្ថោ ធាម កប្បុរំ ឧបាទាយ យាវ អក្កនខា ។

១ ឧ. ម. មហត្ថរី ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

ទោះចាប់ដៃក្តី ចាប់ផ្តួងសក់ក្តី ឬស្នាបអង្កែលអវយវៈត្រង់ណា ។ ក្តី ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៧៦] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថាឯណា គឺថា ដូចជា
ឯណា ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានសម្រេច
ឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចាដ៏ត្រឹមត្រូវ តថាគតសំដៅយកឲ្យ
ឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងអត្ថនេះ ។ ភិក្ខុដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីអាឡោះ
អាល័យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា (ភិក្ខុ) គឺកាមរាគ គ្របសង្កត់ហើយ ។
ត្រង់ពាក្យថា ប្រែប្រួលហើយ សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរក៏ហៅ
ថា ប្រែប្រួលហើយ ចិត្តដែលខឹង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួលហើយ ចិត្ត
ដែលវង្វេង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួលហើយ ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ តថាគត
សំដៅយកចិត្តដែលត្រេកអរ ឲ្យឈ្មោះថា ចិត្តប្រែប្រួលហើយ ។
មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុគ្រាម ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី
មិនហៅថា មាតុគ្រាមទេ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ដោយហោចទៅ ទោះ
ក្មេងស្រីសូម្បីកើតក្នុងថ្ងៃនោះ ក៏ហៅថា មាតុគ្រាមដែរ មិនបាច់ពោល
ដល់ស្រីដែលជំជាងនោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយ
គ្នា ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើស តថាគតហៅថា គប្បីដល់ព្រមដោយ
កាយសំសគ្គ ។ សរីរប្រទេសរាប់តាំងពីត្រឹមដុំដៃដរាបដល់ចុងក្រចក

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

វេណិ ជាម សុទ្ធកោសា វា សុត្តមិស្សា វា មា-
លាមិស្សា វា ហិរញ្ញមិស្សា វា សុវណ្ណមិស្សា វា
មុត្តាមិស្សា វា មណីមិស្សា វា ។ អង្គី ជាម
ហត្ថញ្ច វេណិញ្ច បមេត្វា អវសេសំ អង្គី ជាម ។

[៧៧] អាមសនា បរាមសនា ឱមសនា ឧម្មសនា
ឱលង្គ្យនា ឧល្លង្គ្យនា អាគង្គនា បដិកង្គនា
អភិទិត្តណ្ណានា អភិទិប្បីឡនា កហលំ ធុបនន្តិ ។

[៧៨] អាមសនា ជាម អាមជ្ជមត្តា ។ បរា-
មសនា ជាម ឥតោ ចិតោ ច សញ្ចោបនា ។
ឱមសនា ជាម ហោជ្ជា ឱរោបនា ។ ឧម្មសនា
ជាម ឧទ្ធុំ ឧច្ចារណា ។ ឱលង្គ្យនា ជាម ហោជ្ជា
ឱនមនា ។ ឧល្លង្គ្យនា ជាម ឧទ្ធុំ ឧច្ចារណា ។
អាគង្គនា ជាម អារិញ្ញនា ។ បដិកង្គនា ជាម
បដិប្បណាមនា ។ អភិទិត្តណ្ណានា ជាម អង្គី
កហេត្វា ទិប្បីឡនា^(១) ។ អភិទិប្បីឡនា ជាម កេនចិ
សហ ទិប្បីឡនា ។ កហលំ ជាម កហិតមត្តំ ។
ធុបនំ ជាម ធុជ្ជមត្តំ ។

១ ឱ. ម. និក្ខណ្ណានា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ហៅថា ដៃ ។ សក់សុទ្ធក្តី សក់លាយដោយអំបោះក្តី លាយដោយ
ផ្កាកម្រងក្តី លាយដោយប្រាក់ក្តី លាយដោយមាសក្តី លាយដោយ
កែវមុត្តាក្តី លាយដោយកែវមណីក្តី ហៅថា ផ្លុងសក់ ។ ត្រង់ពាក្យថា
អវយវៈ (នោះ) គឺ សរីរៈដ៏សេស លើកលែងតែដៃនិងផ្លុងសក់ចេញ
ហៅថា អវយវៈ ។

[៧៧] (ប្រភេទ ១២ យ៉ាង) គឺ កិរិយាស្លាប អង្កែល ស្លាបចុះ
ស្លាបឡើង ផ្ទុបចុះ ផ្ទើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់
ចាប់ឈ្នួច កាន់ ពាល់ ។

[៧៨] កិរិយាគ្រាន់តែលូកពាល់ ហៅថា ស្លាប ។ កិរិយា
ស្លាបបង្ហើរពីខាងនេះខាងនោះ ហៅថា អង្កែល ។ កិរិយាពាល់ចុះ
ក្រោម ហៅថា ស្លាបចុះ ។ កិរិយាពាល់ខាងលើ ហៅថា ស្លាប
ឡើង ។ កិរិយាចាប់បន្ទន់ទៅក្រោម ហៅថា ផ្ទុបចុះ ។ កិរិយា
ចាប់ផ្ទារទៅខាងលើ ហៅថា ផ្ទើយឡើង ។ កិរិយាទាញចូលមក ហៅ
ថា ទាញមក ។ កិរិយាបង្ហោនត្រឡប់ (ទាញពីក្រោយ) ហៅថា ទាញ
ត្រឡប់ ។ កិរិយាចាប់អវយវៈហើយច្របាច់ឈ្នួច ហៅថា ចាប់សង្កត់ ។
កិរិយាត្រៀត គាប ដោយអវយវៈណានីមួយ ហៅថា ចាប់ឈ្នួច ។
កិរិយាគ្រាន់តែចាប់ ហៅថា កាន់ ។ កិរិយាប៉ះត្រូវ ហៅថា ពាល់ ។

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ភិក្ខុបេយ្យាលោ

[៧៩] សង្ឃាទិសេសោតិ សង្ឃោវ តស្សា
អាបត្តិយា ។ បេ ។ តេនបិ រុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[៨០] ឥត្ថី ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច

ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ

បរាមសតិ ឱមសតិ ឧម្មសតិ ឱលដ្ឋតិ ឧល្លដ្ឋតិ

អាគខ្យតិ បដិកខ្យតិ អភិទិត្តណ្ណាតិ អភិទិប្បិទ្មេតិ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឥត្ថី ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច

នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ

។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។

ឥត្ថី ច ហោតិ បណ្ណាកសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ

ច នំ ឥត្ថិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ

។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ឥត្ថី

ច ហោតិ បុរិសសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិ-

យា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាលៈ

[៧៧] ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស (សេចក្តីក្នុងបេយ្យាលៈ

មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ) ។

[៨០] មនុស្សស្រីពិត ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ

ក៏យកកាយ (ខ្លួន) ស្ទាប អង្អែល ស្ទាបចុះ ស្ទាបឡើង ផ្ទុបចុះ

ឆ្វើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្មួច កាន់

ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ មនុស្សស្រីពិត

ភិក្ខុសំគាល់ថា ឆ្វើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ឌាកោ
 ច ហោតិ បណ្ឌាកសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បណ្ឌាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 បណ្ឌាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ
 បុរិសសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
 ហោតិ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បណ្ឌាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ មនុស្សស្រីពិត តែភិក្ខុ

សំគាល់ថា ជាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត ភិក្ខុក៏

សំគាល់ថា ជាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត

តែភិក្ខុសង្ឃ័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្ចើយពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស

ខ្ចើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថា សត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប

អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

តេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ភិក្ខុបេយ្យាលោ

ហោតិ ឥត្ថីសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្តាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច

ហោតិ បុរិសសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្តាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច

ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្តាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច

ហោតិ តិរច្ឆានកតសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ

បុរិសស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្តាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច

ហោតិ ឥត្ថីសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្តាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ

បណ្ឌាកសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាលៈ

មនុស្សខ្ចើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

មនុស្សប្រុសពិត ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ប្រុសពិត តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថា សត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ប្រុសពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថា ខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 តិរច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តិរច្ឆានកតោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច ទំ តិរច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ តិរច្ឆានកតស្ស កាយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
 ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច ហោតិ
 បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ តិរច្ឆានកតស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 តិរច្ឆានកតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស^(១) ។

១ ឥតោ បរំ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ឯកមូលកន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ពិត ភិក្ខុសំគាល់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
 អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថា មនុស្សស្រី
 ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុ
 សំគាល់ថា ខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថា មនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទ្វេតត្តិអាទិ

[៨១] ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញិ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃាទិសេសានំ ។ ទ្វេ
ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
មុល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បណ្ណាក-
សញ្ញិ ។ បេ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បុរិសសញ្ញិ
។ បេ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណា-
កា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ បណ្ណាកសញ្ញិ សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីពីរនាក់ជាដើម

[៨១] ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រីទាំងពីរនាក់ ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងពីរនាក់
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសង្ស័យនឹងស្រី
ទាំងពីរនាក់ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាខ្ចើយ ។ បេ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាប្រុស ។ បេ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំង
ពីរនាក់ថា ជាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។
មនុស្សខ្ចើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចើយទាំងពីរនាក់ថា ខ្ចើយ
ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
ខ្ចើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ មនុស្សខ្ចើយពីរនាក់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទ្ធិន្តំ បណ្ឌាកានំ វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ឌាកា
 ទ្ធិន្តំ បណ្ឌាកានំ បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ឌាកា
 ទ្ធិន្តំ បណ្ឌាកានំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ឌា-
 កា ទ្ធិន្តំ បណ្ឌាកានំ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្ធិន្តំ បណ្ឌាកានំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដានំ ។
 ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ
 វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ
 ឥត្ថិសញ្ញំ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្តំ បុរិសានំ
 បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្តំ
 បុរិសានំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ
 តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្តំ តិរច្ឆានកតានំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុសង្ឃៗមនុស្សខ្ចើយទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចើយពីរនាក់ ភិក្ខុ
 សំគាល់មនុស្សខ្ចើយទាំងពីរនាក់ថា ប្រុស ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចើយពីរនាក់
 ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចើយទាំងពីរនាក់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។
 មនុស្សខ្ចើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សខ្ចើយទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ត្រេកអរ
 ក៏យកកាយស្នាបអង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយខ្ចើយពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ មនុស្សប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសទាំងពីរ
 នាក់ថា ជាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយប្រុសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រុសពីរនាក់
 ភិក្ខុសង្ឃៗប្រុសទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ប្រុសទាំងពីរនាក់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ ប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុ
 សំគាល់ប្រុសទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ។ បេ ។ ប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ប្រុសទាំងពីរនាក់ថា ខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្កែល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយប្រុសពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថា ជាសត្វតិរច្ឆាន

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្ថីបណ្ណកាទិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ទ្វេ

តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ វេមតិកោ ។ បេ ។

ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ ឥត្ថីសញ្ញិ ។ បេ ។

ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ បណ្ណាកសញ្ញិ ។ បេ ។

ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ បុរិសសញ្ញិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[៨២] ឥត្ថី ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថីសញ្ញិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ កាយេន កាយំ

អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ

សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថី ច បណ្ណាកោ

ច ឧភិន្នំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីនិងខ្មើយជាដើម

ឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសង្ឃ័យនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថា មនុស្សស្រី ។ បេ ។
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថា ខ្មើយ
 ។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំង
 ពីរថា មនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[៨២] ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ត្រេកអរ
 ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយជនទាំងពីរនោះ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស និងទុក្ខដ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសង្ឃ័យនឹង
 មនុស្សទាំងពីរនាក់ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាបអង្រែល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យនិងទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិជ្ជំ បណ្ឌាកសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិជ្ជំ
 មុល្លច្ចយានំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិជ្ជំ បុរិសសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ
 ច ឧភិជ្ជំ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន
 ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ ឥត្ថិសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ
 វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្កដ ។ ស្រីនិង
ខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្ស
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្កដ ។ ស្រីនិងប្រុស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស និងទុក្កដ ។ ស្រីនិងប្រុស ភិក្ខុសង្ឃ័យនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
មនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្កដ ។ ស្រីនិងប្រុស

តេសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តិបុរិសាទិ

ឧភិណ្ណំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
 ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច
 បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ
 ច បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិណ្ណំ
 ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិណ្ណំ កាយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច
 តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិណ្ណំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
 សតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានកតោ ច

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីនិងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីនិងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្ខដ ។
ស្រីនិងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រី
និងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សស្រី និងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ
ថា មនុស្សស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស និងទុក្ខដ ។
ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ឃ័យស្រី និងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ត្រេកអរ ក៏
យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំង
ពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឧភិជ្ជំ បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កដស្ស ។
 ឥត្ថំ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិជ្ជំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កដស្ស ។ ឥត្ថំ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិជ្ជំ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កដស្ស ។
 បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ បណ្ឌាកសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កដស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ទិជ្ជំ ទុក្កដានំ ។ បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ
 បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា ខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ
ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃយ និងទុក្ខដ ។ ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា ប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បុណ្ណច្នៃយ និងទុក្ខដ ។ ស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនិង
សត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបុណ្ណច្នៃយនិងទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្មើយនិងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្ស
ទាំងពីរនាក់ថា ខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃយ និង
ទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្មើយនិងប្រុស ភិក្ខុសង្ស័យនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ មនុស្សខ្មើយនិងប្រុស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ប្រុស ។ បេ ។ មនុស្សខ្មើយនិងប្រុស

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បណ្ណកបុរិសាទិ

ឧភិណ្ណំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិណ្ណំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច ណំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ ប-
 រាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិណ្ណំ
 ទុក្ខជាណំ ។ បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច
 ឧភិណ្ណំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ណំ
 ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិណ្ណំ
 វេមតិកោ ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច
 ឧភិណ្ណំ បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ
 ច ឧភិណ្ណំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច
 តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិណ្ណំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 ណំ ឧភិណ្ណំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិណ្ណំ ទុក្ខជាណំ ។ បុរិសោ
 ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិណ្ណំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយនិងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ មនុស្ស
 ខ្មើយនិងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយ
 និងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា ខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
 ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 បុណ្ណច្នៃយ និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ស័យខ្មើយនិង
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរ ។ បេ ។ ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុ
 សំគាល់ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា ប្រុស ។ បេ ។ ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ។ បេ ។ ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរថា ស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 កាយខ្មើយនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រុសនិង
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា ប្រុស ត្រេកអរ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
 សតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាតំ ។
 បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធុំ វេមតិកោ ។ បេ ។
 បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធុំ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ
 ។ បេ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធុំ
 ឥត្តិសញ្ញិ ។ បេ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ ច
 ឧភិទ្ធុំ បណ្ណាកសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧភិទ្ធុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាតំ^(១) ។
 [៨៣] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយប្បដិពទ្ធុំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចុយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
 ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
 កាយេន កាយប្បដិពទ្ធុំ អាមសតិ បរាមសតិ

១ ឥតោ បរំ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ទុម្ពលកន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក៏យកកាយស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនិងសត្វ
 តិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ភិក្ខុសង្ឃៗ ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ។ បេ ។ ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ។ បេ ។ ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរថា ស្រី ។ បេ ។ ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់
 ប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថា ខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
 ស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សប្រុសនិងសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[៨៣] ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ស្នាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ
 ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្កែល

តេសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ភិក្ខុបេយ្យាលោ

។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។
 ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ កាយេន កាយប្បជិត្តំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ
 ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា
 កាយប្បជិត្តេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្ថិយោ
 ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឥត្ថិនំ កាយប្បជិត្តេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។
 ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ កាយប្បជិត្តេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្តោតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ
 ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិ-
 យា កាយប្បជិត្តេន កាយប្បជិត្តំ អាមសតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ភិក្ខុបេយ្យាលៈ^(១)

។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់
 នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ ស្រីនិង
 ខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប
 អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំង
 ពីរនាក់នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្កដ ។
 ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប
 អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹង
 កាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រី
 ទាំងពីរថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
 ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់
 នោះថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់
 ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ និងទុក្កដ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)

១ សេចក្តីសំដែងពីភិក្ខុចាប់ពាល់ស្រីដោយសង្ខេប ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ ទ្វេ ឥតិយោ ទ្ធិន្នំ ឥតិដំ ឥតិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥតិដំ កាយប្បដិពទ្ធន
 កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាដំ ។ ឥតិ ច
 បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥតិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧភិន្នំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្កជាដំ ។ ឥតិ ច ហោតិ ឥតិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឥតិយោ និស្សក្តិយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ^(១) អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ទ្វេ ឥតិយោ ទ្ធិន្នំ
 ឥតិដំ ឥតិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥតិដំ
 និស្សក្តិយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាដំ ។ ឥតិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ
 ឥតិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ និស្សក្តិយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ក-
 ជាដំ ។ ឥតិ ច ហោតិ ឥតិសញ្ញា សារត្តោ ច

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ ន ទិស្សតិ ។ ឯវំ សព្វស្មី ល្អទិសេ ហានេ ទដ្ឋព្វំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវ វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្ចើយ ភិក្ខុសំគាល់ ជនទាំងពីរនាក់នោះថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយ វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល កាយស្រីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ^១ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី ត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល កាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្ចើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ នោះថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ទាប អង្អែល កាយជនទាំងពីរ នាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

១ របស់ដែលសម្រាប់ចោលឬបោះ ។

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ភិក្ខុបេយ្យាលោ

ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាម-
សតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ទ្វេ ឥត្ថិយោ
ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្វិដ្ឋំ
ឥត្ថិនំ និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាម-
សតិ អាបត្តិ ទ្វិដ្ឋំ ទុក្ខជាតំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច
ឧភិដ្ឋំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិដ្ឋំ
និស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាមសតិ
អាបត្តិ ទ្វិដ្ឋំ ទុក្ខជាតំ ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា និស្សត្តិយេន
និស្សត្តិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិនំ និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ អាមសតិ
បរាមសតិ អាបត្តិ ទ្វិដ្ឋំ ទុក្ខជាតំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ
ច ឧភិដ្ឋំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិដ្ឋំ
និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ
ទ្វិដ្ឋំ ទុក្ខជាតំ ។

ភិក្ខុបេយ្យាលោ និដ្ឋិតោ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ភិក្ខុបេយ្យាលៈ^(១)

ស្នាប អង្គែល នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្គែល នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថា ជាស្រីក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្គែល នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំងពីរនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្គែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុរបស់ស្រីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្គែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុរបស់ស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាប អង្គែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុរបស់ជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

ភិក្ខុបេយ្យាលៈ ចប់ ។

---

១ សេចក្តីសំដែងពីភិក្ខុចាប់ពាល់ស្រីដោយសង្ខេប ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៨៤] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច ឥត្តិ
 ច ជំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ឱមសតិ ឧម្មសតិ ឱលង្កេតិ ឧល្លង្កេតិ អាគខ្សតិ
 បដិកខ្សតិ អភិទិត្តណ្តាតិ អភិទិប្បិទ្មេតិ កណ្តាតិ
 ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ផស្សំ
 បដិវិជានាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទ្វេ
 ឥត្តិយោ ទ្វិជំ ឥត្តិជំ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច ឥត្តិយោ
 ច ជំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាម-
 សន្តិ ឱមសន្តិ ឧម្មសន្តិ ឱលង្កេតិ ឧល្លង្កេតិ
 អាគខ្សន្តិ បដិកខ្សន្តិ អភិទិត្តណ្តាន្តិ អភិទិប្បិទ្មេតិ
 កណ្តាន្តិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្វិជំ សង្ឃាទិសេសា-
 ជំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិជំ ឥត្តិសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ឧកោ ច ជំ ភិក្ខុស្ស កាយេន
 កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្តាន្តិ
 ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ផស្សំ
 បដិវិជានាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។

និយមិដក មហារិក្ខ

[៨២] ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្លាប អង្អែល ស្លាបចុះ ស្លាបឡើង ផ្ទុបចុះ
ឆ្វើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្មួច កាន់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
សេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោត ក៏ស្លាប អង្អែល ស្លាបចុះ ស្លាប
ឡើង ផ្ទុបចុះ ឆ្វើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់
ឈ្មួច កាន់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់
សោត ក៏ស្លាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ
កាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាម
ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនិងទុក្ខដ ។

តេរសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្ថីបេយ្យាលោ

ឥត្ថី ច ហោតិ ឥត្ថីសញ្ញី សារត្តោ ច ឥត្ថី ច ទំ
 ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិទំ ឥត្ថីសញ្ញី សារត្តោ ច ឥត្ថិយោ
 ច ទំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តិ ទ្វិដ្ឋំ
 មុល្លច្ចយានំ ។ ឥត្ថី ច បណ្ណាកោ ច ឧភិដ្ឋំ ឥត្ថីសញ្ញី
 សារត្តោ ច ឧកោ ច ទំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្ប-
 ដិពទ្ធំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ
 សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ
 អាមត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថី ច ហោតិ
 ឥត្ថីសញ្ញី សារត្តោ ច ឥត្ថី ច ទំ ភិក្ខុស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយ-
 មតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ឥត្តិបេយ្យាល^(១)

ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
សោត ក៏ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។ ស្រីពីរ
នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងនោះសោត ក៏ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹង
កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
នឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ
ពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា
ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់សោត ក៏ស្ទាប អង្អែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យនិងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោត ក៏ស្ទាប
អង្អែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យ ។

១ សេចក្តីសំដែងអំពីស្រីចាប់ពាល់ភិក្ខុ ដោយសង្ខេប ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តីនំ ឥត្តីសញ្ញិ សារត្តោ ច ឥត្តិយោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ
 ឥត្តីសញ្ញិ សារត្តោ ច ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
 កណ្ណានិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។
 ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តីសញ្ញិ សារត្តោ ច ឥត្តិ ច នំ
 ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តីនំ ឥត្តីសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិ-
 ពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
 កណ្ណានិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោត ក៏ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ជា
ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់សោត ក៏ស្ទាប អង្អែល
។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្ច័យនិងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោតក៏ស្ទាប
អង្អែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់
ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុ ដែល
ជាប់នឹងកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុ ក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ

តេរសកណ្តោ សង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តីបេយ្យាលោ

ដស្សំ បដិវិជាតាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ
 ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិទ្ធន្នំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ឧកោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធន្នំ
 អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបន្តិ
 សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិ-
 ជាតាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ឥត្តិ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ សេវនា-
 ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជាតាតិ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
 ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេ-
 វនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជា-
 តាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌា-
 កោ ច ឧភិទ្ធន្នំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ឧកោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ឥត្តិបេយ្យាល

ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជន
 ទាំងពីរនោះថា ជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
 ស្ទាប អង្អែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ
 ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
 សេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ស្រីនោះស្ទាប អង្អែល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ
 (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយ
 កាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុក៏សំគាល់
 ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថា ជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
 (ទាំងពីរនាក់នោះ) ស្ទាប អង្អែល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយ-
 វត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាម
 ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុ
 ក៏សំគាល់ជនទាំងពីរនោះថា ជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
 ស្ទាប អង្អែល កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
 ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ធម្មំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្តិ
 ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ឥត្តិ ច
 ធំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ
 បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ធម្មំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ
 ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិធំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច
 ឥត្តិយោ ច ធំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពទ្ធំ
 អាមសត្តិ បរាមសត្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។
 ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិទ្ធិន្នំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ
 ច ឧកោ ច ធំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយ-
 ប្បដិពទ្ធំ អាមសត្តិ បរាមសត្តិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ
 ច ឥត្តិ ច ធំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន ជិស្សត្តិយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

និយមិដក មហាវិភង្គ

ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុក៏សំគាល់
 ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោត ក៏ស្លាប អង្អែល
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
 ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
 នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា
 ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោត ក៏ស្លាប អង្អែល
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថា ជាស្រី
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះសោត ក៏ស្លាប អង្អែល នូវវត្ថុដែល
 ជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោត ក៏ស្លាប អង្អែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុរបស់
 ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
 សេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ^(១) ។

---

១ មិនមែនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះនិស្សគ្គិយវត្ថុប៉ះគ្នានោះទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះព្យាយាម
 ដោយកាយគឺកាយវិការមានផ្ទាត់ម្រាមដៃញាក់ចិញ្ចើមងក់ក្បាលបំប្រិចភ្នែកជាដើម (អដ្ឋកថា) ។

តេរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សេវនាធិប្បាយាទិ

ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច
 ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ទិស្សត្តិយេន ទិស្សត្តិយំ
 អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។
 ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិទ្ធិន្នំ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច
 ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ទិស្សត្តិយេន ទិស្សត្តិយំ
 អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។

[៨៥] សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ផស្សំ
 បដិវិជានាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សេវនា-
 ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ផស្សំ បដិវិជា-
 នាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សេវនាធិប្បាយោ ន ច
 កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។
 សេវនាធិប្បាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
 ផស្សំ បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។ មោក្ខាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ផស្សំ បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុចង់សេពជាដើម

ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថា ជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោត ក៏ស្ទាប អង្អែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុ
របស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនិងខ្មើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថា ជាស្រី ហើយ
មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ ស្ទាប អង្អែល នូវនិស្សគ្គិយវត្ថុ
របស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[៨៥] ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា
ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែមិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាម
ដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវ
ផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

មោក្ខាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ធម្មំ
 បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។ មោក្ខាធិប្បាយោ ន ច
 កាយេន វាយមតិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។
 មោក្ខាធិប្បាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
 ធម្មំ បដិវិជានាតិ អនាបត្តិ ។

[៨៦] អនាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
 អសាទិយន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស
 អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

[៨៧] មាតា ដីតា ច ភតិដី ជាយា យក្ខិ ច បណ្ណាកោ
 សុត្តា មតា តិវច្ឆាណ ទារុដីតលិកាយ ច
 សម្បឿន្នេ សង្កមោ មក្កោ រុក្ខោ ណាវា ច រដ្ឋ ច
 ទណ្ណោ បត្តំ បណាមេសិ រន្ទេ វាយមិ នច្ចប្បិ^(១) តិ ។

---

១ ម. នច្ចបេ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែ
មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែមិនព្យាយាមដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែ
មិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៨៦] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៨ ពួក) គឺ ភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុ
ភ្លេចស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹង ១ ភិក្ខុមិនត្រេកអរ ១ ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុមានចិត្ត
រវើរវាយ ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៨៧] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបដូចមានសេចក្តីខាង
ក្រោយនេះ)

រឿងមាតា រឿងធីតា រឿងបងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងយក្ស
ស្រី រឿងខ្មួយ រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងតិរច្ឆាន
ញី រឿងរូបចម្លាក់ឈើ (រូបតុក្កតា) រឿងស្រីចាប់កៀកភិក្ខុ
រឿងស្រីឡើងលើស្ពាន រឿងផ្លូវ រឿងដើមឈើ រឿងទូក
រឿងខ្សែ រឿងដំបង រឿងភិក្ខុច្រានស្រីដោយបាត្រ រឿង
ស្រីថ្វាយបង្គំភិក្ខុ រឿងភិក្ខុព្យាយាមចាប់ស្រីតែចាប់មិនត្រូវ ។

តេសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ មាតុប្បមាមសនាទិ

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 មាតុយា មាតុប្បមេន អាមសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ
 អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជ-
 ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 ដីតុយា ដីតុប្បមេន អាមសតិ ។ បេ ។ ភកិណិយា
 ភកិណិយេមេន អាមសតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៨៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 បុរាណទុតិយិកាយ កាយសំសត្ថំ សមាបដ្ឋិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យត្វិណិយា កាយសំសត្ថំ សមាបដ្ឋិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ២ វិនីតវត្ថុរឿងភិក្ខុចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម

[៨៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់មាតាដោយសេចក្តី
 ស្រឡាញ់មាតា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេដឹង ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់កូនស្រី
 ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់កូនស្រី ។ លេ ។ ចាប់ពាល់បងប្អូនស្រី ដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់បងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។
 ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់កាយស្រីជាប្រពន្ធពីដើម ។
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់
 ត្រូវកាយយក្ខស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណ្ឌាកស្ស
 កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សុត្តិតិយា កា-
 យសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មតិក្កិយា
 កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិរច្ឆានកតិក្កិយា កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ទារុជីតលិកាយ កាយសំ-
 សក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អ-
 នាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយមនុស្សខ្ចើយ ។ ភិក្ខុនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែលកំពុងដេកលក់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែល
 ស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយសត្វតិរច្ឆានញី ។ ភិក្ខុនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់
 ត្រូវរូបឈើធ្វើជារូបស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

តេសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុម្ហិ ពាហាបរម្យរាយនយនាទិ

[៩០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ឥត្ថិយោ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ សម្មិទ្យត្វា ពាហាបរម្យរាយ
 នេសុំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិ-
 យសិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកា សាទិយាមីតិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៩១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 ឥត្ថិយា អភិរុទ្ធិំ សង្កមំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៩២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្ថិ បដិបថេ បស្សិត្វា សារត្តោ អំសក្កុជេន
 បហារំ អនាសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

[៩៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្ថិយា អភិរុទ្ធិំ រុក្ខំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ២ វិនីតវត្ត រឿងស្រីនាំភិក្ខុដោយដើមដៃត ។ គ្នាជាដើម

[៩០] សម័យមួយនោះ មានស្រីច្រើននាក់ចាប់កៀកភិក្ខុ ១ រូបនាំទៅដោយដើមដៃត ។ គ្នា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសួរថា ម្នាលភិក្ខុអ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ (បើ) មិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[៩១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់អង្រួនស្ពានដែលស្រីកំពុងឡើង ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៩២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ប្រទះស្រីក្នុងផ្លូវជួបគ្នា មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ទង្គិចស្រីនោះដោយចង្អុយស្នា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

[៩៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួនដើមឈើដែលស្រីឡើង ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

[៩៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា អភិរុទ្ធិំ ជារំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[៩៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា កហិតំ រដ្ឋំ សារត្តោ អារិញ្ញំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឥត្តិយា កហិតំ
 ទណ្ឌំ សារត្តោ អារិញ្ញំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៩៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ ឥត្តិ បត្តេន បណាមេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

[៩៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួនទូក ដែលស្រីឡើងជិះ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៩៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់ ទាញខ្សែដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ។ ត្រូវតែត្រឹម អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់ទាញដំបងដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

[៩៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ច្រាន ស្រីដោយបាត្រ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។

តេសកណ្ណោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្តម្ហិ បាទុច្ឆារណាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឥត្តិយា វន្ទន្តិយា
សារត្តោ ចានំ ឧច្ចារសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ តំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សជ្ឈាទិសេសន្តិ ។

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឥត្តិ
តហោស្សាមីតិ វាយមិត្វា ន ធុបិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ កច្ចិ នុ ខោ អហំ សជ្ឈាទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

ទុតិយសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ២ វិនិតវត្ត រឿងភិក្ខុលើកជើងឡើងរងឲ្យចំពប់ជាដើម

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កាលស្រីកំពុងថ្វាយបង្គំ មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ក៏លើកជើងឡើងរងឲ្យចំពប់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប គិតថា អញនឹងចាប់ស្រី ក៏ព្យាយាម
 តែចាប់មិនត្រូវ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសហើយដឹង ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
 អាបត្តិទុក្ខដ ។

សង្ឃាទិសេសទី ២ ចប់ ។

តតិយសង្ឃាទិសេសំ

[៩៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ អរញ្ញោ
 វិហារតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ឥត្ថិយោ អារាមំ អភមំសុ វិហារបេត្តិកាយោ ។
 អថខោ តា ឥត្ថិយោ យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុប-
 សង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោចំ
 ឥច្ឆាម មយំ កន្តេ អយ្យស្ស វិហារំ បេត្តិតុន្តិ ។
 អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ តា ឥត្ថិយោ វិហារំ
 បេត្តិកាយេត្វា តាសំ ឥត្ថិនំ វច្ឆមក្កំ បស្សារមក្កំ
 អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ យាចតិបិ
 អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ បដិបុច្ឆតិបិ អាចិក្ខតិបិ អនុសា-
 សតិបិ អក្កោសតិបិ ។ យា តា ឥត្ថិយោ ធិន្ទកា^(២)
 ធុត្តិកា អហិរិកាយោ^(៣) អហោសុំ^(៤) តា អាយស្មតា

---

១ ឥតោ បរិ ឱ. ម. បោត្តកេសុ តស្សាយស្មតោ វិហារោ អភិរុបោ ហោតិ ទស្សនីយោ
 បាសាទិកោតិ បញ្ញាយតិ ។ ២-៣ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ធិន្ទិកា ធុត្តិកា អហិរិកាតិ
 បញ្ញាយតិ ។ ៤ តេសុ អយំ បាហោ ន ទិស្សតិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៣

[៩៧] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុសម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងព្រៃ ។ គ្រានោះ មានស្រីច្រើននាក់ជាពួកអ្នកត្រូវការមើលវិហារ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់អាវាម ។ ស្រីទាំងនោះ ក៏ចូលទៅរកឧទាយិកិក្ខុ ដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយចង់មើលវិហាររបស់លោកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏នាំស្រីទាំងនោះមើលវិហាររួចហើយ ពោលសរសើរខ្លះ ពោលបង្ហាប់ខ្លះ សូមខ្លះ អង្វរខ្លះ សួរខ្លះ សួរតបខ្លះ ប្រាប់ខ្លះ ប្រៀនប្រដៅខ្លះ ជេរខ្លះ ចំពោះវច្ចមគ្គ និងបស្សាវមគ្គនៃស្រីទាំងនោះ ។ ស្រីណា ដែលគ្មានសេចក្តីខ្លាចជាស្រីអ្នកលេង ឥតមានអៀនខ្មាស ស្រីនោះ ក៏ញញឹមញញែមនិយាយបញ្ជោរ សើចក្តាកក្តាយ ចំអន់ជាមួយនឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស ឧទាយិកិក្ខុវត្ថុ

ឧទាយិកា សន្តិ ឧហសន្តិបិ ឧល្លបន្តិបិ ឧជ្ឈក្កន្តិបិ
 ឧប្បល្លោន្តិបិ យា បន តា ឥត្តិយោ ហិរិមនា តា
 ទិក្ខុមិត្តា កិក្ខុ ឧជ្ឈាបេន្តិ ឥទំ កន្តេ ន ឆន្នំ
 ន បដិរូបំ សាមិកេនបិ មយំ វរំ រុត្តា ន ឥច្ឆេ-
 យ្យាម កិបនយ្យេន ឧទាយិកាតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា សន្តុដ្ឋា លន្តិដោ កុក្កុច្ឆកា សិក្ខាកាមា
 តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចាចេន្តិ កចំ ហិ ឆាម
 អាយស្មា ឧទាយិ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ
 ឱកាសិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី
 ទិទានេ ឯតស្មី បកវណោ កិក្ខុសដ្ឋំ សន្តិចា-
 តាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ
 ត្តំ ឧទាយិ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាស-
 សីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវា
 អននុច្ឆរិកំ មោឃបុរិស អននុលោមិកំ អប្បដិរូបំ
 អស្សាមណាតំ អកប្បិយំ អកវណីយំ កចំ ហិ
 ឆាម ត្តំ មោឃបុរិស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៣ រឿងឧទាយិកិក្ខុ

ចំណែកខាងស្រីណាដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ស្រីនោះចេញមកក៏
 ពោលទោសឧទាយិប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
 នេះគ្មានលាក់បាំង គ្មានគួរសមសោះ ចុះហេតុអ្វី ក៏លោកម្ចាស់ឧទាយិ
 និយាយយ៉ាងនេះ សូម្បីដល់ទៅប្តី បើនិយាយយ៉ាងនេះ ក៏យើងទាំងឡាយ
 មិនប្រាថ្នាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នក
 សន្តោស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នករង្វៀស ប្រាថ្នាតែខាងការរៀន
 សូត្រ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ចុះហេតុ
 អ្វី បានជាឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
 (ដូច្នោះ) ។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ យកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបទូលដល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ក្នុងកាលនោះ
 ថា ម្ចាស់ឧទាយិ បានឮថា អ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
 មែនឬ ។ ឧទាយិកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ (សេចក្តីនុ៎ះ)
 ពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញតុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់
 បុរសសោះសូន្យ ដំណើរនេះ មិនទំនង មិនសមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែន
 ជារបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស ចុះ
 ហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់ (ដូច្នោះ)

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ឱកាសិស្សសិ ននុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយា-
 យេន វិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ សរាតាយ
 ។ បេ ។ កាមបរិណ្ហាហានំ រូបសមោ អក្ខតោ
 នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
 ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ឱតិល្លោកា វិបរិណាតេន
 ចិត្តេន មាតុកាមំ ទុដ្ឋល្ងាហិ វាចាហិ ឱកាសេយ្យ
 យថាតំ យុវា យុវតី មេទុន្ទបសញ្ញិតាហិ សង្ឃាទិ-
 សេសោតិ ។

[៩៨] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អទិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ឱតិល្លោកា ធាម សារត្តោ អបេក្ខវា បដិពទ្ធ-
 ចិត្តោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តំបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ ទុដ្ឋំបិ
 ចិត្តំ វិបរិណាតំ មុទ្ធិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ អបិច រត្តំ
 ចិត្តំ ឥមស្មី អត្តេ អទិប្បតំ វិបរិណាតន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីប្រោសចាកតម្រេក មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយតម្រេកឡើយ ។ បេ ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាមទាំងឡាយក៏តថាគតសំដែងរួចអស់ហើយតើ មិនមែនឬ នៃមោឃបុរស ដំណើរនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា (នោះ) ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ ដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺរាគៈគ្របសង្កត់ហើយមានចិត្តប្រែប្រួល និយាយចង់មាតុគ្រាមដោយសំដីអាក្រក់ ដូចប្រុសកំឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ ដោយសំដីដែលប្រកបដោយមេប៉ុន ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៩៨] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា ឯណាក៏ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ (ភិក្ខុដែលបានសម្រេចឧបសម្បទា ដោយញាតិចតុត្តកម្មវាចាដ៏ត្រឹមត្រូវ) តថាគតសំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុក្នុងអត្ថនេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា គឺរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីអាឡោះអាល័យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តប្រែប្រួល សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរ ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ចិត្តដែលខឹង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ចិត្តដែលវង្វេង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ តថាគតសំដៅយកចិត្តដែល

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

មាតុកាមោ ជាម មនុស្សិតិ ន យក្ខិ ន
 បេតិ ន តិរច្ឆានកតា វិញ្ញូ បដិពលា សុកា-
 សិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជានិតំ ។

ទុដ្ឋល្លា ជាម វាចា វច្ឆមក្កបស្សាវមក្កមេដុនធម្ម-
 ទុដ្ឋល្លា ជាម វាចា វច្ឆមក្កប្បស្សាវមក្កមេដុនធម្មប្ប-
 ដិសំយុត្តា វាចា ។ ឱកាសេយ្យាតិ អដ្ឋាចារោ

វុច្ឆតិ ។ យថាតំ យុវា យុវតិទ្ធិ ទហារោ ទហារី តរុណោ
 តរុណី កាមកោតិ កាមកោតិទី ។ មេដុន្ទបសញ្ញិតា-
 ហិតិ មេដុនធម្មប្បដិសំយុត្តាហិ វាចាហិ ។ សដ្ឋាទិ-

សេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ឆតិ សដ្ឋាទិសេសោតិ ។

[៩៩] ទ្វេ មក្កេ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ
 អវណ្ណិបិ កណាតិ យាចតិបិ អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ
 បដិបុច្ឆតិបិ អាចិក្ខតិបិ អនុសាសតិបិ អក្កោសតិបិ ។

[១០០] វណ្ណិ កណាតិ ជាម ទ្វេ មក្កេ ថោ-
 មេតិ វណ្ណិតិ បសំសតិ ។ អវណ្ណិបិ កណាតិ
 ជាម ទ្វេ មក្កេ ទុំសេតិ វម្កេតិ ករហាតិ ។

យាចតិ ជាម ទេហិ មេ ទទាហិ មេ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ បទភាជនីយ

ត្រេកអរឲ្យឈ្មោះថា ចិត្តប្រែប្រួល ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវា-
 ឆ្ងាស អាចដឹងច្បាស់នូវពាក្យដែលគេនិយាយល្អនិងអាក្រក់ សំដីគួរនិង
 មិនគួរ ហៅថា មាតុត្រាម (សិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី
 តិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ ។ ឯសំដីដែលហៅថា អាក្រក់នោះ
 បានដល់សំដីដែលប្រកបដោយមេបុនធម្មចំពោះវច្ឆមគ្គ និងបស្សាវមគ្គ ។
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើស តថាគតត្រាស់ហៅថា និយាយចង់ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ដូចប្រុសកំឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ សេចក្តីថា ប្រុស
 កំឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ ប្រុសជំទង់និយាយចង់ស្រីជំទង់ ប្រុសអ្នក
 បរិភោគកាមនិយាយចង់ស្រីអ្នកបរិភោគកាម ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយសំដី
 ដែលប្រកបដោយមេបុន គឺសំដីដែលប្រកបព្រមចំពោះដោយមេបុនធម្ម ។
 ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

[៩៩] ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី សូមក្តី អង្វរក្តី សួរក្តី
 សួរបញ្ជាក់ក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រៀនប្រដៅក្តី ជេរក្តី ចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ ។

[១០០] ភិក្ខុនិយាយស្ទើរពណ៌នា សរសើរទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា
 ពោលសរសើរ ។ ភិក្ខុជេរតិះដៀលនិទ្ទាទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា ពោល
 បង្គាប់ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់អាត្មា នាងចូរ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អរហសិ មេ ធាតុន្តិ ។ អាយាចតិ ឆាម
កកា តេ មាតា បសីទិស្សតិ កកា តេ
បិតា បសីទិស្សតិ កកា តេ ទេវតាយោ
បសីទិស្សន្តិ កកា តេ សុខណោ សុលយោ
សុមុហុត្តោ ភវិស្សតិ កកា តេ មេដុនំ ធម្មំ
លភិស្សាមីតិ ។ បុច្ឆតិ ឆាម កកំ ត្វំ សាមិកស្ស
ទេសិ កកំ ជារស្ស ទេសីតិ ។ បទិបុច្ឆតិ ឆាម
ឃំ កិរ ត្វំ សាមិកស្ស ទេសិ ឃំ ជារស្ស
ទេសីតិ ។ អាចិត្តតិ ឆាម បុដ្ឋោ ភណាតិ ឃំ
ទេហិ ឃំ ទេន្តិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
មនាទា ចាតិ ។ អនុសាសតិ ឆាម អបុដ្ឋោ ភណាតិ
ឃំ ទេហិ ឃំ ទេន្តិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
មនាទា ចាតិ ។ អក្កោសតិ ឆាម អនិមិត្តាសិ

និយមបិដក មហានិកាយ

ដាក់ទាន (មេបុនធម្ម) ដល់អាត្មា នាងគួរឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់អាត្មា
 ហៅថា សូម ។ ភិក្ខុនិយាយថា មាតារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា
 បិតារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ទេវតាទាំងឡាយរបស់នាងនឹង
 ជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ពេលល្អ ស្របកំល្ល យាមល្អ របស់នាងនឹងមាន
 ក្នុងកាលណា អាត្មានឹងបាននូវមេបុនធម្មរបស់នាងក្នុងកាលណា (និយាយ
 យ៉ាងនេះ) ហៅថា អង្វរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់
 ប្តីដូចម្តេច នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់សហាយដូចម្តេច (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា សួរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា បានឮថា នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់ប្តី
 យ៉ាងនេះ នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់សហាយយ៉ាងនេះ ដូច្នោះ ហៅថា
 សួររបញ្ជាក់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីសួរហើយនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេបុនធម្ម)
 យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់
 ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង របស់ប្តី ដូច្នោះ ហៅថា ប្រាប់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីមិនសួរ
 សោះទេ ស្រាប់តែនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ
 (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង
 របស់ប្តី ដូច្នោះ ហៅថា ប្រៀនប្រដៅ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យថា មេគ្មាននិមិត្ត

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តិសញ្ញីអាទិ

និមិត្តមត្តាសិ អលោហិតាសិ ធុរលោហិតាសិ ធុរចោ-
ណ្ឌាសិ បក្សរដ្ឋិសិ សិទិរណីសិ ឥត្តិបណ្ឌាកាសិ
វេបុរិសិកាសិ សម្ពិជ្ជាសិ ឧភតោព្យញ្ញនកាសិ ។

[១០១] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញី សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ យាចតិបិ អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ
បដិបុច្ឆតិបិ អាចិក្ខតិបិ អនុសាសតិបិ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ វេមតិកោ
បណ្ឌាកសញ្ញី បុរិសសញ្ញី តិរច្ឆានកតសញ្ញី សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស
វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោស-
តិបិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ
បណ្ឌាកសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស
វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
បណ្ឌាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញី តិរ-
ច្ឆានកតសញ្ញី ឥត្តិសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់ថាស្រីជាដើម

មេមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្ត មេគ្មានឈាម មេមានឈាមជានិច្ច មេមាន
កំណាត់សំពត់ជានិច្ច មេហូរឈាមជានិច្ច មេសិខិរណី^(១) មេស្រីខ្ចើយ
មេស្រីមានរូបដូចប្រុស មេមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នា មេឧកតោព្យញ្ញនក
ដូច្នោះ ហៅថា ជេរ ។

[១០១] ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី សូមក្តី អង្វរក្តី សួរក្តី សួរ
បញ្ជាក់ក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រៀនប្រដៅក្តី ជេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ
របស់ស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា ខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី)
សំគាល់ថា តិរច្ឆាន (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
បង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ របស់ស្រីនោះ ត្រូវ
អាបត្តិថុល្លថ្នយ ។ ខ្ចើយជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ខ្ចើយពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះ
វច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ របស់ខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លថ្នយ ។ ខ្ចើយជា
ប្រាកដ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថា
តិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថា ស្រី (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី

១ ពាក្យជេរលើកអាស ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បណ្ឌាកស្ស រច្ចមក្កំ បស្សារមក្កំ អាទិស្ស រណ្ណំបិ
 កណាតិ អរណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ បុរិសសញ្ញិ
 វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ ឥត្ថិសញ្ញិ បណ្ឌាកសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស រច្ចមក្កំ បស្សារមក្កំ
 អាទិស្ស រណ្ណំបិ កណាតិ អរណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញិ បណ្ឌាក-
 សញ្ញិ បុរិសសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ តិរច្ឆាន-
 កតស្ស រច្ចមក្កំ បស្សារមក្កំ អាទិស្ស រណ្ណំបិ កណាតិ
 អរណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។

[១០២] ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ រច្ចមក្កំ បស្សារមក្កំ
 អាទិស្ស រណ្ណំបិ កណាតិ អរណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សម្ម្យាទិសេសានំ ។ ទ្វេ
 ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ របស់
 ខ្មើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ប្រុសជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស
 ពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា តិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់
 ថា ស្រី (ក្តី) សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោល
 សរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គ
 នៃប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលជាប្រាកដ ភិក្ខុ
 សំគាល់ថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា
 ស្រី (ក្តី) សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
 (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១០២] ស្រីពីរនាក់ពិតមែន ភិក្ខុក៏សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ស្រី
 មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យ-
 ទិសេសពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី)

តេសកណ្ណោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទ្វេបណ្ណកាទិ

បុរិសសញ្ញំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
 កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ
 បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណា-
 កានំ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
 កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា ទ្ធិន្នំ
 បណ្ណាកានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ
 ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ
 វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្កដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញំ
 វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ឥត្ថិសញ្ញំ បណ្ណាកសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ វច្ឆមក្កំ
 បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយពីរនាក់ជាដើម

សំគាល់ថាប្រុសក្តី សំគាល់ថា តិរច្ឆានក្តី ចំពោះស្រីទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃយ
 ពីរ ។ ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយទាំងពីរនាក់ថា ខ្មើយ ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះ
 វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃយពីរ ។
 ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) សំគាល់
 ថា តិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថា ស្រី (ក្តី) ចំពោះខ្មើយទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះ
 វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុសក្តី មានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា
 តិរច្ឆានក្តី សំគាល់ថាស្រីក្តី សំគាល់ថាខ្មើយក្តី ចំពោះប្រុសទាំងពីរនាក់ ក៏
 មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃប្រុសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ
 វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញិ បណ្ឌាកសញ្ញិ បុរិសសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ
 វេមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណបិ កណាតិ អវណ្ណបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
 [១០៣] ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិ-
 សញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ វេមក្កំ
 បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណបិ កណាតិ អវណ្ណបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសេន ទុក្កដស្ស ។ ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច
 ឧភិន្នំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន
 ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ បណ្ឌាកសញ្ញិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។ បេ ។ បុរិសសញ្ញិ ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ
 វេមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណបិ កណាតិ អវណ្ណបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន
 ទុក្កដស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញិ

និយមបិដក មហានិកាយ

តិរច្ឆានពីរ ភិក្ខុសំគាល់ថា តិរច្ឆានក្តី មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា ស្រី (ក្តី) សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដពីរ ។

[១០៣] ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ សង្សាទិសេស និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ខ្មើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យពីរ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា តិរច្ឆាន ក៏មាន សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ស្រី

តេរសកល្លោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្ថីបុរិសាទិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធុ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ
អាទិស្ស វណ្ណិបិ ភណាតិ អវណ្ណិបិ ភណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សជ្ឈាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។
ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ឧភិទ្ធុ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ
បុរិសសញ្ញិ តិវច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ឧភិទ្ធុ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ ភណាតិ
អវណ្ណិបិ ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
យេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធុ
ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធុ វច្ឆមក្កំ
បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ ភណាតិ អវណ្ណិបិ
ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សជ្ឈាទិសេ-
សេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធុ
វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ បុរិសសញ្ញិ តិវច្ឆានកតសញ្ញិ
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធុ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ
អាទិស្ស វណ្ណិបិ ភណាតិ អវណ្ណិបិ ភណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។
បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ ច ឧភិទ្ធុ បណ្ឌាកសញ្ញិ សារត្តោ

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីនិងប្រុសជាដើម

ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី)
 សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថា តិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះ
 ជនទាំងពីរនាក់ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
 ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិបុល្លច្ឆ័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
 ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
 ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថា តិរច្ឆាន
 (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី
 ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ
 នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ឆ័យ និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយម្នាក់
 ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ វេចមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស
 វណ្ណិយិ កណាតិ អវណ្ណិយិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញិ តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ វេចមក្កំ
 បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិយិ កណាតិ អវណ្ណិយិ កណា-
 តិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កជាដំ ។
 បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ បណ្ឌាកសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិំ វេចមក្កំ បស្សាវមក្កំ
 អាទិស្ស វណ្ណិយិ កណាតិ អវណ្ណិយិ កណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌា-
 កោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញិ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧភិទ្ធិំ វេចមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិយិ កណាតិ
 អវណ្ណិយិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ
 ទុក្កជាដំ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ
 បុរិសសញ្ញិ វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ ឥត្ថិសញ្ញិ

និយមបិដក មហានិកាយ

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
 (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃយ និងទុក្ខដ ។
 ខ្មើយម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី)
 សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់នូវជនទាំងពីរថា ខ្មើយ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃយ
 និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី)
 សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)
 ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
 បង្គាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គនៃជនទាំងពីរនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រុសម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រុស (ក្តី)
 មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)

តេសកណ្ណោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តិសញ្ញីអាទិ

បណ្ណាកសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ ឧភិដ្ឋំ
វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ
អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
ទិដ្ឋំ ទុក្កដានំ ។

[១០៤] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ឥត្តិយា វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ បបេត្វា អធិក្ខកំ
ឧព្ពដាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។
បណ្ណាកោ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញី ។ បេ ។ បុរិសោ
ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញី ។ បេ ។ តិរច្ឆានតតោ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញី ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ទ្វេ
ឥត្តិយោ ទិដ្ឋំ ឥត្តិដំ ឥត្តិសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ទិដ្ឋំ ឥត្តិដំ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ បបេត្វា
អធិក្ខកំ ឧព្ពដាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ
កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទិដ្ឋំ បុល្លច្ចយានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ
ច ឧភិដ្ឋំ ឥត្តិសញ្ញី សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីជាដើម

សំគាល់ថាជាខ្មើយ (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ ឬបស្សាវ-
មគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[១០៤] ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងក្រោម
ពីត្រឹមដងកាំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀរលែងតែ
វច្ចមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គនៃស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ខ្មើយពិតមែន
ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រី ។ បេ ។ ប្រុសពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថា ជាស្រី
។ បេ ។ តិរច្ឆានពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាប់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងក្រោម
ពីត្រឹមដងកាំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀរលែង
តែវច្ចមគ្គ និងបស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យពីរ ។
ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឧភិជ្ជំ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ បបេត្វា អធិក្ខកំ
 ឧត្តជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន
 ទុក្កជស្ស ។

[១០៥] ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា ឧត្តក្ខកំ អដោជាណុ-
 មណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 បណ្ណាកោ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ ។ បេ ។ បុរិសោ
 ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ ។ បេ ។ តិរច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិជ្ជំ ឥត្ថិជំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ទ្ធិជ្ជំ ឥត្ថិជំ ឧត្តក្ខកំ អដោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស
 វណ្ណិបិ កណាតិ អវណ្ណិបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិ-
 បិ អាបត្តិ ទ្ធិជ្ជំ ទុក្កជានំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច
 ឧភិជ្ជំ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិជ្ជំ
 ឧត្តក្ខកំ អដោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណិបិ

និយមបិដក មហានិកាយ

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាត់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
ក្រោមពីត្រឹមដងកាំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀរ
លែងតែវច្ចមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃ
និងទុក្ខដ ។

[១០៥] ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាត់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
លើពីត្រឹមដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ចុះមកនៃស្រី
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្មើយពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ជាស្រី ។ បេ ។
ប្រុសពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ជាស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន
ភិក្ខុសំគាល់ជាស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
ក្តី ពោលបង្ហាត់ក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើពីត្រឹម
ដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក នៃស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី

តេសកណ្ណោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

កណាតិ អវល្ល័យិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាតំ ។ បេ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយោ កាយប្ប-
 ជិតន្នំ អាទិស្ស វល្ល័យិ កណាតិ អវល្ល័យិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ
 ច ហោតិ ។ បេ ។ បុរិសោ ច ហោតិ ។ បេ ។ តិរ-
 ច្ឆានកតោ ច ហោតិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយប្បជិតន្នំ អាទិស្ស
 វល្ល័យិ កណាតិ អវល្ល័យិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោ-
 សតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាតំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ
 ច ឧភិន្នំ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ
 កាយប្បជិតន្នំ អាទិស្ស វល្ល័យិ កណាតិ អវល្ល័យិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាតំ ។

[១០៦] អនាបត្តិ អត្ថបុរេក្ខារស្ស ធម្មបុរេក្ខារស្ស
 អនុសាសនីបុរេក្ខារស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិ-
 កស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៣ និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើពីត្រឹមដងកាំបិត
 ឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្ចើយពិតមែន
 ។ បេ ។ ប្រុសពិតមែន ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន ។ បេ ។ ត្រូវអា-
 បត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវត្ថុ ដែលជាប់នឹងកាយ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវត្ថុ
 ដែលជាប់នឹងកាយ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[១០៦] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៥ ពួក) គឺភិក្ខុដែលកំពុងអធិ-
 ប្បាយសេចក្តី^(១) ១ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្រៀនធម៌^(២) ១ ភិក្ខុដែលកំពុង
 ប្រៀនប្រដៅ^(៣) ១ ភិក្ខុឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១ ភិក្ខុដែលកំពុងសំដែងនូវសេចក្តីពន្យល់ ឬដែលកំពុងស្វាធាយនូវអដ្ឋកថា នៃបទមាន
 ពាក្យថា ឯងជាមនុស្សគ្មាននិមិត្ត ដូច្នោះជាដើម ។ ២ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញ ឬកំពុងស្វាធាយ
 នូវបាឡី ។ ៣ ភិក្ខុដែលកំពុងនិយាយប្រៀនប្រដៅមនុស្សខ្ចើយថា ឥឡូវនេះ ឯងជាមនុស្សគ្មាន
 និមិត្ត ឯងជាមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនក ក៏តាំងពីឥឡូវនេះទៅ ឯងត្រូវកុំប្រមាទ ទៅខាងមុខទៅ
 កុំឲ្យជាមនុស្សយ៉ាងហ្នឹងទៀត ។ (អដ្ឋកថា) ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១០៧] លោហិតំកក្កសាភិណ្ណំ ខវំដីយញ្ចវាបិតំ
កក្កិសំសវតិ^(១) មក្កោ សទ្ធានាណេនកម្មនាតិ ។

[១០៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា
ឥត្ថិ នវត្ថំ កម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតវោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច លោហិតំ ខោ តេ
ភកិដីតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
នវត្តោ កម្មលោតិ ។ តស្ស កក្កិច្ចំ អហោសិ
កក្កិ នុ ខោ អហំ សជ្ឈាទិសេសំ អាបត្ថិ
អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាវោចេសិ ។
អនាបត្ថិ ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបត្ថិ ទុក្ក-
ជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា
ឥត្ថិ កក្កសកម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតវោ
ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច កក្កស-
លោមំ ខោ តេ ភកិដីតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ

១ ឱ. ម. សំសីទតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ ដែលនឹងសំដែង
តទៅដូចមានខាងក្រោយនេះ)

[១០៧] សំពត់កម្ពុលក្រហម ១ សំពត់កម្ពុលមានរោមខ្លី ១
សំពត់កម្ពុលមានរោមក្រញាញ់ ១ សំពត់កម្ពុលមានរោមរឹង ១
សំពត់កម្ពុលមានរោមវែង ១ ស្រីព្រោះស្រូវ ១ ភិក្ខុសួរថាផ្លូវ
ប្រព្រឹត្តទៅស្រួលទេឬ ១ សទ្ធា ១ ទានដ៏ប្រសើរ ១ ស្រី
កំពុងធ្វើការងារ ១ ។

[១០៨] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលជ្រលក់
ថ្មី ។ ភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះ
ថា ម្ចាស់បួនស្រី វត្តរបស់នាងក្រហមឬ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏
ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សំពត់កម្ពុលខ្ញុំជ្រលក់ថ្មី ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យ
នោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុមួយរូប
មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់បួន
ស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមខ្លីឬ ។ ស្រីនោះ មិនដឹងច្បាស់ក៏ឆ្លើយថា

តេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្តម្ហិ លោហិតកម្ពុលាទិ

អាម អយ្យ កក្កសកម្ពុលោតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរា ឥត្ថិ នវជោតំ កម្ពុលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញ-
តរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច អាភិណ្ណុលោមំ
ខោ តេ ភកិជីតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
នវជោតោ កម្ពុលោតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
ឥត្ថិ ខរកម្ពុលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច ខរលោមំ ខោ តេ ភកិជីតិ ។
សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ ខរកម្ពុលោតិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តេសកណ្តាសង្ឃាទិសេសទី ៣ វិនិកុនិយាយអំពីស្រីដណ្តប់សំពត់កម្ពុលមានពណ៌ក្រហមជាដើម

ករុណាលោកម្ចាស់ សំពត់កម្ពុលខ្ញុំមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី
ម្នាក់ ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្ថុរបស់នាង
មានរោមក្រញាញ់ឬ ។ ស្រីនោះ មិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណា
លោកម្ចាស់ សំពត់កម្ពុលខ្ញុំទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់
ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលមានរោមរឹង ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្ថុរបស់នាងមានរោម
រឹងឬ ។ ស្រីនោះ មិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សំពត់
កម្ពុលខ្ញុំមានរោមរឹង ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១០៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
 ឥត្ថិ ធីយចារាវំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច ធីយសោមំ ខោ តេ
 ភតិជីតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
 ធីយចារាវោតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១១០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
 ឥត្ថិ ខេត្តំ វចាបេត្វា អាកច្ចតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច វាបិតំ ខោ តេ ភតិជីតិ ។
 សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ នោ ច ខោ
 បដិវុត្តតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១១១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បរិព្វាជិតំ បដិបថេ បស្សិត្វា សារត្តោ តំ
 បរិព្វាជិតំ ឯតទរោច កច្ចិ ភតិជិ តេ មក្កោ
 សំសរតីតិ^(១) ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម ភិក្ខុ

---

១ ឱ. ម. សំសីទតីតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

[១០៩] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តាប់សំពត់បារា មាន
 រោមវែង ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយពាក្យនេះនឹងស្រី
 នោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមវែងឬ ។ ស្រីនោះ មិនដឹង
 ច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សំពត់បារាខ្ញុំមានរោមវែង ។
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១០] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ប្រើគេឲ្យព្រោះស្រូវស្រែ
 រួចហើយត្រឡប់មកវិញ ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាង ឲ្យគេព្រោះហើយឬ ។
 ស្រីនោះ មិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ ស្រែខ្ញុំគេមិនទាន់
 ព្រោះទេ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបប្រទះនឹងនាង
 បរិព្វាជិកា ត្រង់ផ្លូវជួបគ្នា មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹង
 បរិព្វាជិកានោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ផ្លូវរបស់នាងប្រព្រឹត្តទៅស្រួល
 ទេឬ ។ នាងនោះ មិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោក

តេសកណ្តោ តតិយសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្តម្ហិ មេបុនធម្មាទិ

បដិបទិស្សសីតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
បុស្សច្ចយស្សាតិ ។

[១១២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញតវំ ឥត្ថិ ឯតទរោច សទ្ធាសិ
ត្ថំ ភកិទិ អបិច យំ សាមិកស្ស ទេសិ តំ នម្ពាភំ
ទេសីតិ ។ កី ភន្តេតិ ។ មេបុនធម្មន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតហោ ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញតវំ ឥត្ថិ ឯតទរោច
សទ្ធាសិ ត្ថំ ភកិទិ អបិច យំ អក្កនានំ តំ នម្ពាភំ
ទេសីតិ ។ កី ភន្តេ អក្កនានន្តិ ។ មេបុនធម្មន្តិ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៣ វិនីតវត្ត និយាយអំពីភិក្ខុប្រាប់មេបុរេធម្មជាដើម

លោកនឹងដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ថុល្លថ្នយ ។

[១១២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសទ្ធា ប៉ុន្តែ
នាងឲ្យវត្តណាដល់ស្វាមី នាងមិនឲ្យវត្តនោះ ដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រីនោះ
សួរថា អ្វីលោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មេបុរេធម្ម ។ ភិក្ខុនោះ មាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសទ្ធា
ប៉ុន្តែទានណាជំប្រសើរ នាងមិនឲ្យទាននោះ ដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រី
នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានជំប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ឆ្លើយថា ទានជំប្រសើរនោះ គឺមេបុរេធម្ម ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១១៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
 ឥត្ថិ កម្មំ ករោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ
 ឥត្ថិ ឯតទរោច តិដ្ឋ ភតិទិ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា
 ន បដិវិជានាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថិ កម្មំ
 ករោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច
 ទិសីទ ភតិទិ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា ន
 បដិវិជានាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថិ កម្មំ
 ករោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្ថិ
 ឯតទរោច ទិបដ្ឋ ភតិទិ អហំ ករិស្សាមីតិ ។ សា ន
 បដិវិជានាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តតិយសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១១៣] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន
 ភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់
 ប្អូនស្រី នាងឈប់ចុះចាំអាត្មាធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី
 ម្នាក់កំពុងធ្វើការងារ ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ចូរនាងអង្គុយទៅ អាត្មានឹងធ្វើ
 ឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន
 ភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់
 ប្អូនស្រី នាងចូរដេកទៅ អាត្មានឹងធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៣ ចប់ ។

ចតុត្ថសង្ឃាទិសេសំ

[១១៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថិយំ
 កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្ក-
 មតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា ឥត្ថិ
 មតបតិកា អភិរូទា ហោតិ ទស្សជីយា ចាសាទិ-
 កា ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ បុព្វល្អាសមយំ
 ទិវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តស្សា ឥត្ថិយា
 ទិវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
 ទិសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ យេនាយស្មា ឧទាយិ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីន្តំ
 ខោ តំ ឥត្ថិ អាយស្មា ឧទាយិ ធម្មិយា កថាយ
 សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំ-
 សេសិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ អាយស្មតា ឧទាយិជា
 ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេ-
 ទិតា សម្បហំសិតា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោថ

សង្ខារទិសេសទី ៤

[១១២] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ នោះឯង ឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល^១ ក៏ចូលទៅ រកត្រកូលមានប្រមាណច្រើន ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មាន ស្រីម្នាក់ជាស្រីមេម៉ាយស្លាប់ប្តី មានរូបល្អគួរពិតពិលរមិលមើល ជា ទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ គ្រានោះ ឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុស្ងៀកស្បង់ ទ្រង់បាត្រចីវរ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ស្រីនោះ ក្នុងពេលព្រឹក ព្រហាម លុះចូលទៅដល់ហើយក៏អង្គុយលើអាសនៈ ដែលគេក្រាល ប្រគេន ។ ស្រីនោះ ក៏ចូលមករកឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ក្នុងពេលនោះ លុះចូលមកជិតហើយ ក៏ឱនកាយថ្វាយបង្គំ ឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ក៏ញ៉ាំងស្រី នោះ ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។ ឯស្រីនោះ លុះឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់ យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ដូច្នោះហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុថា

១ កុលុបក ប្រែថា ជីតុន ក៏បាន គឺភិក្ខុដែលជិតជិតស្និទ្ធស្នាលនឹងត្រកូល ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

វេយ្យាថ កន្តេ យេន អត្ថោ បដិពលា មយំ
 អយ្យស្ស ទាតុំ យទិទំ ចីវរិណ្ណាចាតសេនាសនតិ-
 លានប្បច្ចយកេសន្នបរិក្ការន្តិ^(១) ។ ន ខោ តេ ភតិទិ
 អម្ហាកំ ទុល្លកា យទិទំ ចីវរិណ្ណាចាតសេនាស-
 នតិលានប្បច្ចយកេសន្នបរិក្ការា អបិច ខោ^(២) យោ
 អម្ហាកំ ទុល្លកោ តំ អម្ហាកំ ទេហិតិ ។ កី
 កន្តេតិ ។ មេថុនធម្មន្តិ ។ អត្ថោ កន្តេតិ ។ អត្ថោ
 ភតិទីតិ ។ ឯហិ កន្តេតិ ឱវកំ បរិសិទ្ធា សាជកំ
 ទិក្ខុបិទ្ធា មញ្ចកេ ឧត្តាណា និបទ្ធិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ឧទាយិ យេន សា ឥត្ថិ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា
 កោ ឥមំ វសលំ ទុក្កន្នំ អាមសិស្សតិទិ ទុដ្ឋហិត្វា
 បក្កាមិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ ឧដ្ឋាយតិ ទីយតិ
 វិចាចេតិ អលទ្ធិនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ទុស្សីលា មុសាវាទិនោ ឥមេហិ នាម សមចារិនោ

---

១ ឱ. ម. បរិក្ការនន្តិ ។ ២ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ខោសទ្វោ នត្តិ អបិចាតិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ ត្រូវការដោយវត្ថុណា ដែលខ្ញុំព្រះករុណា
 ល្មមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់បាន ដូចជាចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿងសេនាសនៈ
 គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ នោះលោកម្ចាស់និមន្តប្រាប់
 មកចុះ ។ ឧទាយិកិក្កុធ្វើយថា ម្នាលបួនស្រី ចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿង
 សេនាសន គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សមានជំងឺដែលជារបស់
 នាង យើងមិនមែនបានដោយកម្រទេ តែថារបស់ណាដែលយើង
 បានដោយកម្រ នាងចូរឲ្យរបស់នោះដល់យើងវិញចុះ ។ ស្រីនោះ
 សួរថា ឲ្យអ្វីលោកម្ចាស់ ។ ឧទាយិកិក្កុធ្វើយថា ឲ្យមេប៉ុនធម្ម ។ ស្រីនោះ
 សួរថា លោកម្ចាស់ត្រូវការឬ ។ ឧទាយិកិក្កុធ្វើយថា ម្នាលបួនស្រី អាត្មា
 ត្រូវការដែរ ។ ស្រីនោះឆ្លើយថា លោកម្ចាស់និមន្តមកចុះ ថាហើយ
 ក៏ចូលទៅក្នុងបន្ទប់តូច ដោះសំពត់សាដកចេញហើយដេកផ្លាស្រីគ្រែ ។
 ឧទាយិកិក្កុដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅជិតស្រីនោះ ក្នុងពេលនោះឯង លុះចូល
 ទៅដល់ហើយក៏ស្តីឲ្យថា អ្នកណានឹងហ៊ានស្ទាបអង្រែលស្រីអាក្រក់មាន
 ក្លិនស្អុយយ៉ាងនេះ ថាហើយក៏ខាកស្តោះដើរចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង
 ស្រីនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តះបង្គាប់ថា សមណៈទាំងនេះជាកូន
 ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយ
 ពាក្យកុហក ព្រោះថាសមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវ

តេសកល្លោ ចតុត្ថសង្ឃាទិសេសស្ស ឧទាយិភិក្ខុវត្ថុ

ធម្មចារិណោ   ព្រហ្មចារិណោ   សច្ចវាទិណោ   សីលវរណោ
 កល្យាណធម្មា   បដិជានិស្សន្តិ   នត្ថិ   ឥមេសំ   សា-
 មញ្ញំ   នត្ថិ   ឥមេសំ   ព្រហ្មញ្ញំ   នដ្ឋំ   ឥមេសំ   សាមញ្ញំ
 នដ្ឋំ   ឥមេសំ   ព្រហ្មញ្ញំ   កុតោ   ឥមេសំ   សាមញ្ញំ
 កុតោ   ឥមេសំ   ព្រហ្មញ្ញំ   អបកតា   ឥមេ   សាមញ្ញា
 អបកតា   ឥមេ   ព្រហ្មញ្ញា   កចំ   ហិ   ឆាម   សមណា
 ឧទាយិ   មំ   សាមំ   មេចុនធម្មំ   យាចិត្តា   កោ
 ឥមំ   វសលំ   ទុក្កដ្ឋំ   អាមសិស្សតីតិ   ទុដ្ឋហិត្តា
 បក្កមិស្សតិ   កី   មេ   ចាបកំ   កី   មេ   ទុក្កដ្ឋំ
 កិស្សាហំ   កេន   ហាយាមីតិ   ។   អញ្ញាបិ   ឥត្ថិយោ
 ឧជ្ឈាយន្តិ   ទីយន្តិ   វិចារេន្តិ   អលទ្ធិណោ   ឥមេ   សមណា
 សក្យបុត្តិយា   ទុស្សីលា   មុសាវាទិណោ   ឥមេ   ហិ   ឆាម
 សមចារិណោ   ធម្មចារិណោ   ព្រហ្មចារិណោ   សច្ចវាទិណោ
 សីលវរណោ   កល្យាណធម្មា   បដិជានិស្សន្តិ   នត្ថិ   ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ   នត្ថិ   ឥមេសំ   ព្រហ្មញ្ញំ   នដ្ឋំ   ឥមេសំ   សាមញ្ញំ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៤ និទានឧទាយិកិក្ខុ

ប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជា
 កុសល សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់
 សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់
 ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញ-
 គុណរបស់សមណៈទាំងនេះមានពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំង
 នេះមានពីណា សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈ
 ទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណៈឈ្មោះ
 ឧទាយិសុំមេបុនធម្មនឹងអញដោយខ្លួនឯង ហើយស្តីថា អ្នកណានឹងហ៊ាន
 ស្ទាបអង្កែលស្រីអាក្រក់មានក្លិនស្អុយយ៉ាងនេះ ថាហើយខាកស្តោះចៀស
 ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករបស់អញ ដូចម្តេច ក្លិនអញអាក្រក់ដូច-
 ម្តេច អញដូចម្តេច អញអន់ (ជាងស្រីឯទៀត) ដោយអ្វី ។ ស្រីទាំងឡាយ
 ឯទៀត ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា សមណៈទាំងនេះជាកូនចៅ
 ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីលនិយាយកុហក
 ព្រោះថា សមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវ ប្រព្រឹត្តធម៌
 ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជាកុសល
 សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈ
 ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបកតា ឥមេ សាមញ្ញា
 អបកតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កងំ ហិ ឆាម សម-
 ណោ ឧទាយិ ឥមិស្សា សាមំ មេចុនធម្មំ យាចិត្តា
 កោ ឥមំ វសលំ ទុក្ខដ្ឋំ អាមសិស្សតីតិ នុដ្ឋហិត្តា
 បក្កមិស្សតិ កី ឥមិស្សា ចាបកំ កី ឥមិស្សា ទុក្ខដ្ឋំ
 កិស្សាយំ កេន ហាយតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
 តាសំ ឥត្ថំនំ ឧដ្ឋាយន្តីនំ ឌីយន្តីនំ វិចារេន្តីនំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា លទ្ធិនោ កុក្កុច្ឆកា
 សិក្ខាកាមា តេ ឧដ្ឋាយន្តី ឌីយន្តី វិចារេន្តី កងំ
 ហិ ឆាម អាយស្មា ឧទាយិ មាតុកាមស្ស សន្តិកេ
 អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសិស្សតីតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-
 ចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បកវណោ ភិក្ខុសដ្ឋំ សន្តិចាតាបេត្តា អាយស្មន្តំ
 ឧទាយិ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ ត្វំ ឧទាយិ មាតុកាមស្ស
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសសីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ វិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណ
 របស់សមណៈទាំងនេះមានពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណៈទាំងនេះ
 មានពីណា សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណៈទាំង
 នេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណៈឈ្មោះឧទាយិ
 សុំមេចុនធម្មនឹងស្រីនេះដោយខ្លួនឯងហើយបែរជាស្តីថា អ្នកណានឹងហ៊ាន
 ស្លាប់អង្រែលស្រីអាក្រក់ មានក្លិនស្អុយយ៉ាងនេះ ហើយខាកស្តោះចៀស
 ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករបស់ស្រីនេះ ដូចម្តេច ក្លិនរបស់ស្រីនេះ
 អាក្រក់ដូចម្តេច ស្រីនេះដូចម្តេច ស្រីនេះថោកថយ (ជាងស្រីឯទៀត) ដោយ
 អ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮស្រីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀលបន្តុះ
 បង្គាប់ (ដូច្នោះហើយ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ជាអ្នកសន្តោស មានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្វៀស ប្រាថ្នាតែការសិក្សា
 ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា មិនសមបីបើ
 ឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុពោលសរសើរការបម្រើខ្លួនដោយកាម ក្នុងសំណាក់
 មាតុត្រាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងពេលនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
 ម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរព្រាក៏ឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ឧទាយិ បានឮថាអ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើ

តេរសកល្លោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិ

សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ
មោឃបុរិស អននុលោមិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណាគំ
អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ឆាម ត្ថំ
មោឃបុរិស មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិច-
រិយាយ វណ្ណំ កាសិស្សសិ ននុ មយា មោឃបុរិស
អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ
សរាតាយ ។ បេ ។ កាមបរិទ្បាហានំ រូបសមោ អក្ខាតោ
នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសទាយ ។ បេ ។
ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្ខុ ឧតិល្លោ វិបរិណាតេន ចិត្តេន
មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ
កាសេយ្យ ឯតទត្តំ ភកិទិ ចារិចរិយានំ យា
មាទិសំ សីលវន្តំ កល្យាណធម្មំ ព្រហ្មចារី ឯតេន
ធម្មេន បរិចរេយ្យាតិ មេថុនុបសញ្ញិតេន សង្ឃាទិ-
សេសោតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ

ខ្លួនដោយកាមក្នុងសំណាក់មាតុគ្រាមមែនឬ ។ ឧទាយិកិក្កក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនុ៎ះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលបុរសសាបសូន្យ ដំណើរនេះមិនទំនង មិន
 សមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើ
 សោះ ម្នាលមោឃបុរស មិនសមបីបើ អ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើខ្លួន
 ដោយកាមក្នុងសំណាក់មាតុគ្រាម (ដូច្នោះទេ) ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែល
 តថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាក
 រាគៈ មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយរាគៈទេ ។ បេ ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយព្រោះកាម តថាគតក៏បានសំដែងហើយ ម្នាលមោឃបុរស អំពើលា-
 មករបស់អ្នកឯងនុ៎ះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺរាគៈគ្រប់សង្កត់ហើយមានចិត្ត
 ប្រែប្រួល ពោលសរសើរការបម្រើជាកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុ-
 គ្រាម ដោយសំដីប្រកបដោយមេប៉ុនធម្មថា ស្រីណាគប្បីបម្រើនូវភិក្ខុមាន
 សីល មានធម៌ជាកុសល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រហែលដូចអាត្មា
 ដោយធម៌នេះ ម្នាលប្អូនស្រី ការបម្រើនេះរបស់ស្រីនោះ ជាការប្រសើរជាង
 ការបម្រើទាំងអស់ (ពោលពាក្យដូច្នោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

[១១៥]   យោ   បនាតិ   យោ   យាទិសោ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុតិ   ។ បេ ។ អយំ   ឥមស្មី   អត្តេ
 អទិប្បតោ   ភិក្ខុតិ   ។ ឱតិល្លោ   ជាម   សារត្តោ
 អបេត្តវា   បដិពទ្ធិចិត្តោ   ។ វិបរិណាតន្តិ   រត្តំបិ   ចិត្តំ
 វិបរិណាតំ   ទុដ្ឋំបិ   ចិត្តំ   វិបរិណាតំ   មុទ្ធាបិ   ចិត្តំ
 វិបរិណាតំ   អបិច   រត្តំ   ចិត្តំ   ឥមស្មី   អត្តេ   អទិប្បតំ
 វិបរិណាតន្តិ   ។   មាតុកាមោ   ជាម   មនុស្សិត្តិ
 ន   យក្ខិ   ន   បេតិ   ន   តិរច្ឆានកតា   វិញ្ញូ
 បដិពលា   សុកាសិតទុក្ខាសិតំ   ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្វំ   អា-
 ជាទិតុំ   ។   មាតុកាមស្ស   សន្តិកេតិ   មាតុកាមស្ស
 សាមញ្ញា   មាតុកាមស្ស   អវិទូរេ   ។   អត្តកាមន្តិ   អត្តនោ
 កាមំ   អត្តនោ   ហេតុំ   អត្តនោ   អទិប្បាយំ   អត្តនោ
 ចារិចរិយំ   ។   ឯតទក្កន្តិ   ឯតំ   អក្កំ   ឯតំ   សេដ្ឋំ
 ឯតំ   មោក្ខំ   ឯតំ   ឧត្តមំ   ឯតំ   បរំ   ។   យាតិ
 ខត្តិយា   វា   ព្រាហ្មណី   វា   វេស្សី   វា   សុទ្ធិ   វា   ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១១៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយ ក្នុង
 បារាជិកកណ្តសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ ក្រឡេក
 មៀងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា មានចិត្តគឺរាគៈគ្រប់សង្កត់ហើយ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ប្រែប្រួល សេចក្តីថា ចិត្តត្រេកអរ ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល
 ចិត្តគឺទោសប្រទុស្ត ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ចិត្តវង្វេង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល
 តែថាព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដៅយកចិត្ត ដែលត្រេកអរថា ជាចិត្តប្រែប្រួល
 ក្នុងអត្ថនេះ ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវង្វាស អាចដឹង
 ច្បាស់នូវពាក្យដែលគេនិយាយល្អនិងអាក្រក់ សំដីគួរនិងមិនគួរ ហៅថា
 មាតុគ្រាម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិន
 ហៅថា មាតុគ្រាមទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងសំណាក់នៃមាតុគ្រាម សេចក្តី
 ថា ជិតខាងមាតុគ្រាម គឺមិនឆ្ងាយអំពីមាតុគ្រាម ។ ត្រង់ពាក្យថា
 កាមដើម្បីខ្លួន សេចក្តីថា ចំណង់ដើម្បីខ្លួន ហេតុដើម្បីខ្លួន សេចក្តី
 ប្រាថ្នាដើម្បីខ្លួន ការបម្រើដើម្បីខ្លួន ។ ត្រង់ពាក្យថា ការបម្រើ
 នេះប្រសើរ សេចក្តីថា ការបម្រើនេះប្រសើរ ការបម្រើនេះប្រសើរ
 បំផុត ការបម្រើនេះ ជាគ្រឿងដោះខ្លួនឲ្យរួចចាកទុក្ខ ការបម្រើនេះខ្ពង់ខ្ពស់
 ការបម្រើនេះ គួរប្រាថ្នាណាស់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ស្រីណា សេចក្តីថា
 ស្រីក្សត្រិយ័ក្តី ស្រីព្រាហ្មណ៍ក្តី ស្រីអ្នកឈ្នួញក្តី ស្រីអ្នកគ្រូក្តី ។

តេរសកល្លោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

មាទិសន្តិ ខត្តិយំ វា ព្រាហ្មណំ វា វេស្សំ វា សុទ្ធិ
 វា ។ សីលវន្តន្តិ ចារណាតិចាតា បដិវិតំ អទិដ្ឋា-
 ធានា បដិវិតំ មុសាវាទា បដិវិតំ ។ ព្រហ្មចារិន្តិ
 មេដុនធម្មា បដិវិតំ ។ កល្យាណធម្មោ នាម តេន
 ច សីលេន តេន ច ព្រហ្មចរិយេន កល្យាណធម្មោ
 ហោតិ ។ ឯតេន ធម្មនាតិ មេដុនធម្មេន ។ បរិច-
 រេយ្យាតិ អភិរមេយ្យ ។ មេដុន្ទបសញ្ញតេនាតិ មេដុ-
 នធម្មប្បដិសំយុត្តេន ។ សង្ខាទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សង្ខាទិសេសោតិ ។

[១១៦] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយា-
 យ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ សង្ខាទិសេសស្ស ។ ឥត្តិ
 ច ហោតិ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ បុរិសសញ្ញិ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ បណ្ឌាកសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស សន្តិកេ

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៤ សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ

ត្រង់ពាក្យថា ប្រហែលដូចអាត្មា សេចក្តីថា ក្សត្រីយ័ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី អ្នកឈ្នួញក្តី អ្នកគ្រូក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសីល សេចក្តីថា វៀរចាក បាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកមុសាវាទ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ គឺវៀរចាកមេបុនធម្ម ។ មានធម៌ជាកុសលដោយ សីលនោះផង ដោយព្រហ្មចរិយនោះផង ហៅថា មានធម៌ជាកុសល ។ ត្រង់ ពាក្យថា ដោយធម៌នេះ គឺដោយមេបុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបម្រើ គឺគប្បីត្រេកអរចំពោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រកបដោយមេបុន គឺប្រកប ព្រមចំពោះដោយមេបុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវសង្ឃាទិសេស នោះមានអធិប្បាយពិស្តារ ក្នុងសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

[១១៦] ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថា ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃស្រីនោះ ត្រូវ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ស្រីពិតមែន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ ថាខ្ចើយក្តី សំគាល់ថាប្រុសក្តី សំគាល់ថាតិរច្ឆានក្តី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃស្រីនោះ ត្រូវអា- បត្តិបុល្ល័យ ។ ខ្ចើយពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេក- អរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃខ្ចើយនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ចុល្លច្ច-
 យស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ បុរិស-
 សញ្ញំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច ជំ បណ្ឌាកស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ
 វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ
 បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ឥត្ថិសញ្ញំ
 បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ បុរិសស្ស
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្ស ។ តិរច្ឆានកតោ ច ហោតិ តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញំ វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញំ បណ្ឌាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ តិរច្ឆានកតស្ស
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[១១៧] ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិដំ ឥត្ថិសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិដំ សន្តិកេ
 អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្វិដ្ឋំ
 សង្ឃាទិសេសានំ ។ ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថិដំ

និយមបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ខ្មើយពិតមែន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់
 ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃខ្មើយ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ប្រុសពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់
 ថាខ្មើយ (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាម ដើម្បី
 ខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ តិរច្ឆានពិតមែនភិក្ខុសំ-
 គាល់ថាតិរច្ឆាន(ក្តី) មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់
 ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១៧] ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថា ជាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់
 នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុមាន

តេរសកណ្ណោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ វេមតិកាទិ

វេមតិកោ បណ្ណាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ សន្តិកេ អត្តកាម-
 មចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។
 ទ្វេ បណ្ណាកា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ សន្តិកេ អត្តកាម-
 មចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ មុល្លច្ចយានំ ។
 ទ្វេ បណ្ណាកា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញំ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញំ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ សន្តិកេ អត្តកាមមចារិចរិយាយ
 វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា
 ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ ។ មេ ។ ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិ-
 រច្ឆានកតានំ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញំ
 បណ្ណាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ សន្តិកេ អត្តកាមមចារិចរិយាយ
 វណ្ណំ កាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្ថិ ច
 បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ឧភិន្នំ សន្តិកេ អត្តកាមមចារិចរិយាយ

តេរសកណ្ត សង្ឃាទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ឃៗជាដើម

សេចក្តីសង្ឃៗ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថា
 តិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះស្រីទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការ
 បម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃ
 ពីរ ។ ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយទាំងពីរថា ជាខ្មើយ ក៏មានសេច-
 ក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃ
 ខ្មើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្នៃពីរ ។ ខ្មើយពីរនាក់ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ឃៗ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់
 ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះខ្មើយទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការ
 បម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃខ្មើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ពីរ ។ ប្រុសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសទាំងពីរ ។ បេ ។ តិរច្ឆាន
 ពីរ ភិក្ខុសំគាល់ថា តិរច្ឆាន (ក្តី) មានសេចក្តីសង្ឃៗ (ក្តី) សំគាល់ថា ស្រី (ក្តី)
 សំគាល់ថា ខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់
 តិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់
 ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោល
 សរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។
 ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិទ្ធិ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ បណ្ឌាកសញ្ញិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ទ្ធិទ្ធិ មុល្លច្ចយានំ ។ បេ ។ បុរិសសញ្ញិ ។ បេ ។
 តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច
 ឧភិទ្ធិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ
 ច ឧភិទ្ធិ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ បុរិសសញ្ញិ
 តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច តិរច្ឆា-
 នកតោ ច ឧភិទ្ធិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ឧភិទ្ធិ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ
 ភាសតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។

និយមបិដក មហានិកាយ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស និងអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ និង
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ខ្មើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យពីរ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា តិរច្ឆាន ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំង
 ពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់
 ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
 (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
 (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិបុល្លច្ច័យ និងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
 ថា ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន
 ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស និងទុក្ខដ ។

តេរសកណ្តោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ វេមតិកាទិ

ឥត្ថិ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញិ
 បុរិសសញ្ញិ តិរច្ឆានកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 ជំ ឧភិជ្ជំ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ
 ច ឧភិជ្ជំ បណ្ឌាកសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ
 ឧភិជ្ជំ សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញិ តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ ឧភិជ្ជំ សន្តិកេ អត្តកា-
 មចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទិដ្ឋំ ទុក្កជាជំ ។
 បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិជ្ជំ បណ្ឌាកសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ ឧភិជ្ជំ សន្តិកេ អត្ត-
 កាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច តិរច្ឆានកតោ
 ច ឧភិជ្ជំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញិ តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញិ ឥត្ថិសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ជំ ឧភិជ្ជំ
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ឃៗជាដើម

ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ
(ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះជនទាំង
ពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុង
សំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយម្នាក់
ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា ខ្មើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនាក់
នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី)
ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាម
ដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជន
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ និងទុក្ខដ ។ ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
(ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ
 ច ឧភិទ្ធី បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ
 ឥត្តិសញ្ញំ បណ្ឌាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧភិទ្ធី សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[១១៨] អនាបត្តិ ចីវរិបិណ្ណាចាតសេនាសនកិលាន-
 ប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ឧបដ្ឋហាតិ កណាតិ ឧម្ម-
 ត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[១១៩] កថំ វណ្ណា^(១) លកេ បុត្តំ
 បិយា ច សុភកា សិយំ^(២)
 កី ទដ្ឋំ កេនុបដ្ឋេយ្យំ
 កថំ កច្ឆេយ្យ សុត្តតិទ្ធិ^(៣) ។

[១២០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
 តវា វណ្ណា ឥត្តិ កុលុបកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 កថាហំ កន្តេ វិជាយេយ្យន្តិ ។ តេនហិ កតិទិ

---

១ វណ្ណតិបិ បាហោ ។ ២ ម. អស្សំ ។ ៣ ឆន្ទានុក្ខន្តំ សំយោគោ កតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រុសម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថា ប្រុស (ក្តី) មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

[១១៨] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក) គឺ ភិក្ខុពោលថា នាងចូរបម្រើអាត្មាដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោយនេះ គឺ)

[១១៩] ស្រីអារ ស្រីបានកូន ស្រីចង់ឲ្យប្តីស្រឡាញ់ ស្រីចង់បានរូបល្អ សួរភិក្ខុថា ធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ឲ្យទាន ស្រីចង់បម្រើ សួរភិក្ខុថា ធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ទៅសុគតិ សួរភិក្ខុថាធ្វើដូចម្តេច ។

[១២០] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីអារ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណានឹងគិតធ្វើដូចម្តេចឲ្យមានកូន ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី

តេសកណ្ណោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុ

អត្តនាណំ ទេហីតិ ។ កី ភន្តេ អត្តនាណន្តិ ។ មេដុន-
 ធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរា វិជាយីដី ឥត្តិ កុលូបកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 កថាហំ ភន្តេ បុត្តំ ន^(១) លកេយ្យន្តិ ។ តេនហិ
 ភតិទិ អត្តនាណំ ទេហីតិ ។ កី ភន្តេ អត្តនា-
 ណន្តិ ។ មេដុនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេ-
 សន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្តិ
 កុលូបកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច កថាហំ ភន្តេ
 សាមិកស្ស បិយា អស្សន្តិ ។ តេនហិ ភតិទិ
 អត្តនាណំ ទេហីតិ ។ កី ភន្តេ អត្តនាណន្តិ ។
 មេដុនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ នសទ្វោ ន ហោតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៤ វិនិត្យ

បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីអារនោះសួរថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។
ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទើបយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបទូល
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមាន
កូនបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេច កុំឲ្យបានកូន ។ ភិក្ខុនោះ ប្រាប់ថា
ម្ចាស់បួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះ សួរថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ ប្រាប់ថា
មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង
មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូល
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេច ឲ្យជាទីស្រឡាញ់នៃប្តី ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។
ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី កុល្យបកំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច កេតាហំ ភន្តេ សុភតា អស្សន្តិ ។ តេនហិ
 ភតិជិ អក្កនានំ ទេហីតិ ។ កី ភន្តេ អក្កនានន្តិ ។
 មេច្ចុនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្ថី ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សជ្ឈាទិសេសន្តិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី កុល្យបកំ
 ភិក្ខុ ឯតទរោច កេតាហំ ភន្តេ អយ្យស្ស ទដ្ឋាមីតិ ។
 អក្កនានំ ភតិជីតិ ។ កី ភន្តេ អក្កនានន្តិ ។
 មេច្ចុនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្ថី ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សជ្ឈាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី កុល្យបកំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច កេតាហំ ភន្តេ អយ្យំ ឧបដ្ឋាមីតិ ។
 អក្កនានេន ភតិជីតិ ។ កី ភន្តេ អក្កនានន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ
មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេច ឲ្យជាស្រី
មានរូបល្អ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏
ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ
តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ករុណានឹងឲ្យទានដូចម្តេច ដល់លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាល
ប្អូនស្រី នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏
ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
ឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាផ្គត់ផ្គង់លោកម្ចាស់ ដោយទានដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ប្រាប់ថា ម្នាលប្អូនស្រី ចូរនាងផ្គត់ផ្គង់ដោយទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រី
នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។

តេសកណ្ណោ ចតុត្ថសង្ខាទិសេសស្ស វិនិត្យ

មេដុនធម្មន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ខាទិសេសន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវា ឥត្តិ
 កុល្យបកំ ភិក្ខុ ឯតទរោច កថាហំ ភន្តេ
 សុតតិ កច្ឆេយ្យន្តិ ។ តេនហិ ភតិជិ អក្កទានំ
 ទេហីតិ ។ កិ ភន្តេ អក្កទានន្តិ ។ មេដុនធម្មន្តិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចំ នុ ខោ អហំ
 សង្ខាទិសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 សង្ខាទិសេសន្តិ ។

ចតុត្ថសង្ខាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៤ វិនិតវត្ថុ

ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ លេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ
 មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណា គប្បីទៅកាន់សុគតិ
 ដោយកុសលដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលបួនស្រី បើដូច្នោះ នាង
 ចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏
 ប្រសើរនោះ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
 យកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសង្ឃាទិសេសំ

[១២១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថិយំ
 កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ
 យត្ថ បស្សតិ កុមារកំ វា អបជាបតិកំ កុមារិកំ
 វា អបតិកំ កុមារកស្ស មាតាបិតុនំ សន្តិកេ
 កុមារិកាយ វណ្ណំ ភណាតិ អមុកស្ស កុលស្ស
 កុមារិកា អភិរូចា ទស្សនីយោ ចាសាទិកា បណ្ឌិតា
 ព្យត្តា មេធាវីនី ទក្ខា អនលសា ឆន្ទា សា កុមារិកា
 ឥមស្ស កុមារកស្សាតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ^(១) ឯតេ
 ខោ ភន្តេ អម្ពេ ន ជាទន្តិ កេ វា ឥមេ កស្ស
 វាតិ សចេ ភន្តេ អយ្យោ ទាបេយ្យ អានេយ្យាម មយំ
 តំ កុមារិកំ ឥមស្ស កុមារកស្សាតិ ។ កុមារិកា-
 យ មាតាបិតុនំ សន្តិកេ កុមារកស្ស វណ្ណំ ភណាតិ
 អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកោ អភិរូចា ទស្សនីយោ

១ ឱ. ម. វទេន្តិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៥

[១២១] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិកិក្កដ៏មានអាយុ ជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងក្រុងសាវត្ថី តែងចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ឃើញកុមារដែលគ្មានប្រពន្ធក្តី ឃើញនាងកុមារីដែលគ្មានប្តីក្តី ក្នុងទីណា ក៏និយាយសរសើរនាងកុមារីក្នុងសំណាក់នៃមាតាបិតារបស់កុមារ (ក្នុងទីនោះ) ថា នាងកុមារីរបស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល ល្មមជ្រះថ្លា ជាស្រីមានប្រាជ្ញាអង្គអាច ធ្វៀវព្រាស វាងវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស នាងកុមារីនោះ សមគ្នានឹងកុមារនេះណាស់ ។ មាតាបិតារបស់កុមារនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះ គេមិនធ្លាប់ស្គាល់ យើងខ្ញុំថា អ្នកអស់ទាំងនុ៎ះជាអ្វីក្តី ជាកូនចៅអ្នកណា ដូច្នោះឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើលោកម្ចាស់ឲ្យគេឲ្យ យើងខ្ញុំគួរនាំនាងកុមារីនោះមកឲ្យផ្សំឲ្យកុមារនេះដែរ ។ ឧទាយិកិក្កដ៏មានអាយុ ពោលសរសើរកុមារក្នុងសំណាក់មាតាបិតារបស់នាងកុមារីថា កុមាររបស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ឧទាយិភិក្ខុវត្ថុ

ចាសាទិកោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី ទក្ខោ
 អនលសោ ឆន្ទោ សោ កុមារកោ ឥមិស្សា
 កុមារិកាយាតិ^(១) ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ ឯតេ ខោ
 ភន្តេ អម្ពេ ន ជានន្តិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ
 កិស្មី វិយ កុមារិកាយ វត្ថុ សចេ ភន្តេ អយ្យោ
 យាចាមេយ្យ ទន្ទេយ្យាម មយំ ឥមំ កុមារិកំ តស្ស
 កុមារកស្សាតិ ។ ឯតេនេវ ឧទាយេន អាវាហានិមិ
 ការាមេតិ វិវាហានិមិ កាវាមេតិ វាវេយ្យានិមិ វត្តាមេតិ ។

[១២២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតវិស្សា
 បុរាណាតណាកិយា ដីតា អភិរូទា ហោតិ ទស្សជីយា
 ចាសាទិកា ។ តីរោតាមកា ច អាជីវកស្សាវកា
 អាតន្ទ្ធ តំ កណាកី ឯតទវេចំ ទេហាយ្យេ ឥមំ
 កុមារិកំ អម្ពាតំ កុមារកស្សាតិ ។ សា ឯវមាហ
 អហំ ខ្វយ្យា តុម្ពេ ន ជានាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស
 វាតិ អយញ្ច មេ ឯកដីតិកា តីរោតាមោ ច កន្តព្វោ

១ ឱ. ម. ឆន្ទាយំ កុមារិកា តស្ស កុមារកស្សាតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និទានឧទាយិកិក្ខុ

ល្មមជ្រះថ្លា ជាប្រុសមានប្រាជ្ញាអង្គអាច ធ្វើវត្ថុស វាងវៃ មិនខ្ជិល
 ប្រអូសកុមារនោះ សមគ្នានឹងនាងកុមារីនេះណាស់ ។ ម្តាយអាពុកនាង
 កុមារីនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះ មិនធ្លាប់ស្គាល់យើងថា
 អ្នកអស់នោះជាអ្វីក្តី ជាកូនចៅអ្នកណាក្តី ការដែលយើងនិយាយ ព្រោះ
 នាងកុមារីដូចជាអៀនមាត់ពេកណាស់ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកម្ចាស់
 ឲ្យគេមកដណ្តឹងយើង ។ គួរឲ្យនាងកុមារីនេះដល់កុមារនោះដែរ ។ ឧទាយិ
 កិក្ខុតែងឲ្យត្រកូលរៀបចំអាវាហមង្គលផង វិវាហមង្គលផង ឲ្យស្តីដណ្តឹងគ្នា
 នឹងគ្នាផង សុទ្ធតែដោយឧបាយនេះឯង ។

[១២២] សម័យនោះឯង មានកូនក្រមុំ នៃស្រីមេម៉ាយម្នាក់ជាប្រពន្ធ
 ហោរាចាស់ មានរូបលោមស្រស់បស់គួរគយគន់មើលនាំឲ្យជ្រះថ្លា ។ ពួក
 សាវ័ករបស់អាជីវកនៅស្រុកក្រៅ បានចូលមកនិយាយនឹងប្រពន្ធហោរា
 នោះថា ម្ចាស់អ្នកស្រី អ្នកចូរឲ្យនាងកុមារីនេះ មកកុមាររបស់យើងទៅ ។
 ប្រពន្ធហោរាក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិន
 ធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាង
 ទៀតជីតានេះ ជាជីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឆាបំ ទស្សាមីតិ ។ មនុស្សា តេ អាជីវកស្សាវកា
 ឯតទរោចំ កិស្ស តុម្ពេ អយ្យា អាគតត្តាតិ ។ ឥធន
 មយំ អយ្យា អមុកំ ឆាម កណាកី ដីតំ យាចិម្ហា
 អម្ហាកំ កុមារកស្ស សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយា
 តុម្ពេ ន ជាឆាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច
 មេ ឯកដីតិកា តីរោកាមោ ច កន្តព្វោ ឆាបំ
 ទស្សាមីតិ ។ កិស្ស តុម្ពេ អយ្យា តំ កណាកី
 ដីតំ យាចិត្ត ននុ អយ្យោ ឧទាយិ វត្តព្វោ អយ្យោ
 ឧទាយិ ឆាបេស្សតីតិ ។ អថខោ តេ អាជីវកស្សាវកេ
 យេឆាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោចំ ឥធន មយំ កន្តេ អមុកំ
 ឆាម កណាកី ដីតំ យាចិម្ហា អម្ហាកំ កុមារកស្ស
 សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយា តុម្ពេ ន ជាឆាមិ កេ វា
 ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច មេ ឯកដីតិកា តីរោកា-
 មោ ច កន្តព្វោ ឆាបំ ទស្សាមីតិ សាធុ កន្តេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយសួរទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវកនោះថា
 បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ អស់អ្នកមកនេះ មានការអ្វី ។ ពួកសាវ័ករបស់
 អាជីវកនោះប្រាប់ថា យើងមកដណ្តឹងជីតារបស់អ្នកស្រីប្រពន្ធហោរា
 ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយថា
 បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយ
 ជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតជីតានេះ ជាជីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
 ហើយថា ត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 នោះប្រាប់ទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវកវិញថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ថ្វីបានជាអ្នកទៅដណ្តឹងជីតារបស់ប្រពន្ធហោរានោះ ក្រែងត្រូវអ្នកទាំង-
 ឡាយពិតលោកម្ចាស់ឧទាយិ លោកម្ចាស់ឧទាយិនឹងបង្គាប់ឲ្យគេ ឲ្យទេឬ ។
 គ្រានោះឯង ពួកសាវ័ករបស់អាជីវក ក៏ចូលទៅឯទីដែលឧទាយិភិក្ខុ
 នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងឧទាយិភិក្ខុដ៏មាន
 អាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងមកដណ្តឹងជីតារបស់ប្រពន្ធហោរា
 ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ
 ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតជីតានេះ ជាជីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
 ហើយថា ត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ឧទាយិភិក្ខុវត្ថុ

អយ្យោ តំ កណាកី ដីតវំ ទាយេតុ អម្ពាភំ កុ-
 មារកស្សាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ យេន
 សា កណាកី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ
 កណាកី ឯតទរោច កិស្ស ឥមេសំ ដីតវំ ន
 ទេសីតិ ។ អហំ ខ្យយ្យ ឥមេ ន ជាធាមិ កេ
 វា ឥមេ កស្ស វាតិ អយញ្ច មេ ឯកដីតិកា
 តីរោកាមោ ច កន្តញ្ចោ ធាហំ ទស្សាមីតិ ។ ទេហិ
 ឥមេសំ អហំ ឥមេ ជាធាមីតិ ។ សចេ ភន្តេ អយ្យោ
 ជាធាតិ ទស្សាមីតិ ។ អថខោ សា កណាកី តេសំ
 អាដីវកស្សាវកាធំ ដីតវំ អទាសិ ។ អថខោ តេ
 អាដីវកស្សាវកា តំ កុមារិកំ នេត្វា មាសំយេវ
 សុណិសាកោកេន ភុញ្ញីសុ តតោ អបរេន ទាសីកោកេន
 ភុញ្ញន្តិ ។

[១២៣] អថខោ សា កុមារិកា មាតុយា
 សន្តិកេ ទូតំ ចាហេសិ អហំ ហិ ទុក្កតា ទុក្ខិតា
 ន សុខំ លកាមិ មាសំយេវ មំ សុណិសាកោកេន

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភុញ្ញីសុ តតោ អបវេន ទាសីកោកេន ភុញ្ញន្តិ អាតច្ចត្ត
 មេ មាតាម៍^(១) នេស្សត្វតិ ។ អថខោ សា កណាកី
 យេន តេ អាជីវកស្សាវកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 តេ អាជីវកស្សាវកេ ឯតទពោច មា អយ្យា ឥមំ
 កុមារិកំ ទាសីកោកេន ភុញ្ញត្ត វសុណិសាកោ-
 កេន ឥមំ កុមារិកំ ភុញ្ញថាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ
 នត្តម្ហាកំ តយា សទ្ធិ អាហារូបហារោ សមណោន
 សទ្ធិ អម្ហាកំ អាហារូបហារោ កច្ច តំ ន មយន្តំ
 ជាទាមាតិ ។ អថខោ សា កណាកី តេហិ អាជីវក-
 ស្សាវកេហិ អបសាទិតា បុនទេវ សាវត្ថិ បច្ចាតញ្ញិ ។
 ទុតិយម្បិ ខោ សា កុមារិកា មាតុយា សន្តិកេ ទុតំ
 ចាហោសិ អហំ ហិ ទុក្កតា ទុក្ខិតា ន សុខំ
 លកាមិ មាសំយេវ មំ សុណិសាកោកេន ភុញ្ញីសុ
 តតោ អបវេន ទាសីកោកេន ភុញ្ញន្តិ អាតច្ចត្ត មេ
 មាតា មំ នេស្សត្វតិ ។ អថខោ សា កណាកី

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ មន្តិ បាហោ ន ហោតិ ។

និយមបិដក មហានិកាយ

បានតែត្រឹម ១ ខែទេ តពីនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាទាសី
 ទៅវិញ សូមឲ្យអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ គ្រានោះឯង
 ប្រពន្ធហោរវាទនោះ ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលពួកសាវករបស់អាជីវកនោះ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសាវករបស់អាជីវកនោះ
 ថា បពិត្រអ្នកម្តាយទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ
 ដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ត្រូវប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការ
 បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវករបស់អាជីវកក៏និយាយថា យើងគ្មាន
 ទាក់ទងជាមួយនឹងនាងឯងទេ យើងមានទាក់ទងតែនឹងសមណៈរបស់យើង
 ទេតើ នាងឯងទៅ ។ យើងមិនស្គាល់នាងឯងទេ ។ ឯប្រពន្ធហោរវាទនោះ
 កាលបើពួកសាវករបស់អាជីវកទាំងនោះ ធ្វើមិនឲ្យជ្រះថ្លាហើយ ក៏ត្រឡប់
 មកក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ នាងកុមារី ក៏ប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ម្តាយ ក្នុង
 លើកទី ២ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខ
 ទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសា
 បានតែត្រឹម ១ ខែទេ តពីនោះមក ក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំដោយការបម្រើជាទាសី
 ទៅវិញ សូមអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ឯប្រពន្ធហោរវា

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ឧទាយិភិក្ខុវត្ថុ

យេនាយស្នា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោច សា កិរ ភន្តេ កុមារិកា
 ទុត្តតា ទុត្តិតា ន សុខំ លភតិ មាសំយេវ ទំ សុណិ-
 សាកោគេន ភុញ្ញិសុ តតោ អបរេន ទាសីកោគេន
 ភុញ្ញន្តិ វេយ្យាថ ភន្តេ មា អយ្យា ឥមំ កុមារិកំ
 ទាសីកោគេន ភុញ្ញិត្ត សុណិសាកោគេន ឥមំ កុ-
 មារិកំ ភុញ្ញថាតិ ។ អថខោ អាយស្នា ឧទាយិ
 យេន តេ អាជីវកស្សារកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា តេ អាជីវកស្សារកេ ឯតទរោច មា អយ្យា
 ឥមំ កុមារិកំ ទាសីកោគេន ភុញ្ញិត្ត សុណិសា-
 កោគេន ឥមំ កុមារិកំ ភុញ្ញថាតិ ។ តេ វេ-
 មាហំសុ នត្តម្ហាកំ តយា សទ្ធិ អាហារូបហារោ
 កណាកិយា សទ្ធិ អម្ហាកំ អាហារូបហារោ សមណោន
 ភវិតព្វំ អព្យាវជេន សមណោ អស្ស សុស្សមណោ
 កច្ច ត្វំ ន មយន្តំ ជានាមាតិ ។ អថខោ អាយស្នា
 ឧទាយិ តេហិ អាជីវកស្សារកេហិ អបសាទិតោ

តេសកណ្ត សង្ឃាទិសេសទី ៥ និទានឧទាយិកិក្ខុ

ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ
និយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ពូជំណើងថានាងកុមារីនោះ ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តី
សុខសោះ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់វា ដោយការបម្រើជា
កូនប្រសាបានតែត្រឹម ១ ខែទេ តពីនោះមក ក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើ
ជាទាសីទៅវិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និយាយនឹងគេ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងអស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារី
នេះ ដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ចូរប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការ
បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចូលទៅត្រង់
ទីដែលពួកសាវករបស់អាជីវកនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងពួកសាវករបស់អាជីវកនោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
អស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាទាសីឡើយ ចូរប្រើ
ប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវករបស់
អាជីវកនោះឆ្លើយថា យើងគ្មានទាក់ទងជាមួយនឹងលោកទេ យើងមាន
ទាក់ទងជាមួយតែនឹងប្រពន្ធហោរាទេតើ សមណៈមិនត្រូវខ្វល់ខ្វាយទេ សមណៈ
ត្រូវតែជាសមណៈល្អ លោកចូរទៅវិញទៅ យើងមិនស្គាល់លោកទេ ។
ឯឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលដែលពួកសាវករបស់អាជីវកមិនឲ្យជ្រះថ្លា

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

បុណ្ណេវ សាវត្ថី បច្ចាគញ្ញា ។ តតិយម្បិ ខោ សា
 កុមារិកា មាតុយា សន្តិកេ ទ្ធតំ ចាហោសិ អហំ
 ហិ ទុក្កតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លភាមិ មាសំយេវ
 មំ សុណិសាកោគេន ភុញ្ញីសុ តតោ អបរេន
 ទាសីកោគេន ភុញ្ញន្តិ អាគច្ឆតុ មេ មាតា មំ
 ទេស្សត្វតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សា កណាកី
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោច សា កិរ កន្តេ កុមារិកា
 ទុក្កតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លភតិ មាសំយេវ ទំ
 សុណិសាកោគេន ភុញ្ញីសុ តតោ អបរេន ទាសី-
 កោគេន ភុញ្ញន្តិ វេយ្យាថ កន្តេ មា អយ្យា ឥមំ
 កុមារិកំ ទាសីកោគេន ភុញ្ញិត្ត សុណិសាកោគេន ឥមំ
 កុមារិកំ ភុញ្ញថាតិ ។ បបមំ ចាហំ តេហិ
 អាដីវកស្សវកេហិ អបសាទិតោ កច្ឆ ត្វំ ទាហំ
 កមិស្សាមីតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ហើយក៏ត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ នាងកុមារីនោះ ក៏ប្រើបម្រើទៅ
 ឯសំណាក់ម្តាយក្នុងលើកទី ៣ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
 ណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់ខ្ញុំ
 ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម ១ ខែទេ តពីនោះមក ក៏
 ប្រើប្រាស់ ដោយការបម្រើជាទាសីវិញ សូមឲ្យអ្នកម្តាយខ្ញុំ អញ្ជើញមក
 នាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ប្រពន្ធលោកនោះ ចូលទៅឯទីដែលឧទាយិកិក្ខុនៅ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុង
 លើកទី ២ ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឮដំណឹងថា នាងកុមារីនោះ ជាស្រី
 ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួក
 សាវករបស់អាជីវក ប្រើប្រាស់វា ដោយការបម្រើជាកូនប្រសា បានតែត្រឹម
 ១ ខែទេ តពីនោះមក ក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើជាទាសីវិញ បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន គួរលោកម្ចាស់ទៅនិយាយនឹងគេថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 អស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាខ្ញុំស្រី ចូរប្រើប្រាស់
 នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ឧទាយិកិក្ខុឆ្លើយថា
 កាលពីមុន ពួកសាវករបស់អាជីវក ធ្វើអាត្មាមិនឲ្យជ្រះថ្លាម្តងទៅហើយ
 ឥឡូវនេះ នាងចូរទៅចុះ អាត្មាមិនទៅទៀតទេ ។

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ឧទាយិកិត្តវត្ថុ

[១២៤] អថខោ សា កណាកី ឧជ្ឈាយតិ ទីយតិ
 វិចាចេតិ ឯវំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ
 ទុក្ខិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ មា សុខំ
 លភតុ អយ្យោ ឧទាយិ យថា មេ កុមារិកា ទុក្ខតា
 ទុក្ខិតា ន សុខំ លភតិ ចាបិកាយ សស្សុយា
 ចាបកេន សស្សុរេន ចាបកេន សាមិកេនាតិ ។
 សាមិ ខោ កុមារិកា ឧជ្ឈាយតិ ទីយតិ វិចាចេតិ
 ឯវំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ ទុក្ខិតោ
 ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ មា សុខំ លភតុ អយ្យោ
 ឧទាយិ យថាហំ ទុក្ខតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លភាមិ
 ចាបិកាយ សស្សុយា ចាបកេន សស្សុរេន ចាប-
 កេន សាមិកេនាតិ ។ អញ្ញាបិ ឥត្តិយោ អស-
 ន្តុដ្ឋា សស្សុហិ វា សស្សុរេហិ វា សាមិកេហិ
 វា តា ឯវំ ឱយាចន្តិ ឯវំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ
 ឧទាយិ ឯវំ ទុក្ខិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ មា
 សុខំ លភតុ អយ្យោ ឧទាយិ យថា មយំ ទុក្ខតា
 ទុក្ខិតា ន សុខំ លភាម ចាបិកាហិ សស្សុហិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និទានឧទាយិកិក្ខុ

[១២២] គ្រានោះឯង ប្រពន្ធហោរាវនោះ ក៏ពោលទោសតិះដៀល
 បន្តុះបង្គាប់ឧទាយិកិក្ខុថា នាងកុមារីកូនអញ ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
 មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះតែម្តាយក្មេកអាក្រក់ ព្រោះតែ
 អាពុកក្មេកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិក្រីក្រ
 ដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិលំបាកដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរ
 ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិកុំបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងកូនអញទៅចុះ ទាំងនាង
 កុមារីសោត ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ឧទាយិកិក្ខុថា អញ
 ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះ
 តែម្តាយក្មេកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកក្មេកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យ
 លោកម្ចាស់ឧទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិលំបាកដូច
 យ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិកុំបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងអញទៅចុះ ។
 ទាំងពួកស្រីដទៃ ដែលម្តាយក្មេកក្តី អាពុកក្មេកក្តី ប្តីក្តី មិនត្រេកអរ
 ស្រីទាំងនោះ ក៏ផ្តន្ទាថា យើងដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តី
 សុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះតែម្តាយក្មេកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកក្មេក
 អាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិក្រីក្រដូចយ៉ាង
 យើង ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិលំបាកដូចយ៉ាងយើង ឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ចាបកេហិ សស្សរេហិ ចាបកេហិ សាមិកេហិតិ ។
 យា បន តា ឥត្តិយោ សន្តដ្ឋា សស្សហិ
 វា សស្សរេហិ វា សាមិកេហិ វា តា ឯវំ
 អាយាចន្តិ ឯវំ សុខិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ
 ឯវំ សន្តិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយិ ឯវំ សុខ-
 មេធាតុ អយ្យោ ឧទាយិ យថា មយំ សុខិតា
 សន្តិតា សុខមេធាម កន្ធកាហិ សស្សហិ កន្ធក-
 កេហិ សស្សរេហិ កន្ធកេហិ សាមិកេហិតិ ។

[១២៥] អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ ឯកច្ចានំ

ឥត្តិជំ ឱយាចន្តិជំ ឯកច្ចានំ ឥត្តិជំ អាយាចន្តិជំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា ។ បេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ ធាម
 អាយស្មា ឧទាយិ សញ្ជាវត្តំ សមាបន្តិស្សតីតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ កករតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អថខោ កករា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុ-
 សជ្ឈំ សន្តិចារាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ បដិបុច្ឆិ
 សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ សញ្ជាវត្តំ សមាបន្តិសីតិ ។

វិនយចំណែក មហាវិភង្គ

កុំបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើងទៅចុះ ។ ឯពួកស្រីណា ដែលម្តាយក្មេកក្តី
 អាពុកក្មេកក្តី ប្តីក្តី ត្រេកអរហើយ ពួកស្រីទាំងនោះ ក៏បន់ស្រន់យ៉ាងនេះ
 ថា យើងដល់នូវសេចក្តីសុខបរិបូណ៌ដោយគ្រឿងស្អិតស្អាង ដល់នូវសេចក្តី
 សប្បាយយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះតែម្តាយក្មេកល្អ ព្រោះតែអាពុកក្មេកល្អ
 ព្រោះតែប្តីល្អ សូមឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិដល់នូវសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើង
 សូមឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិ បរិបូណ៌ដោយគ្រឿងស្អិតស្អាង ដូចយ៉ាងយើង
 សូមឲ្យលោកម្ចាស់ឧទាយិដល់នូវសេចក្តីសប្បាយដូចយ៉ាងយើងចុះ ។

[១២៥] ភិក្ខុទាំងឡាយឮស្រីខ្លះ កាលផ្ដន្ទាឲ្យវិនាស ស្រីខ្លះ
 កាលបន់ស្រន់ឲ្យចម្រើន (ដល់ឧទាយិភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុណា ដែល
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា មិនសមបើឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
 និយាយដឹកនាំស្រីឲ្យប្រុស ដឹកនាំប្រុសឲ្យស្រីសោះ ។ គ្រានោះឯង
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
 ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃមក ក្នុង
 ពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់
 ឧទាយិ ឮថាអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រុសពិតមែនឬ ។

តេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ
 មោឃបុរិស អននុលោមិកំ អប្បជិរុបំ អស្សាមណាគំ
 អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ ធាម ត្វំ មោឃ-
 បុរិស សញ្ជរិត្តំ សមាបដ្ឋិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វេរញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ សញ្ជរិត្តំ សមាបដ្ឋេយ្យ ឥត្តិយា វា បុរិស-
 មតី បុរិសស្ស វា ឥត្តិមតី ជាយត្តនេ វា
 ជារត្តនេ វា សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។ វេរញ្ជិទំ
 ភក្កវតា ភិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១២៦] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា

ធុត្តា ឧយ្យានេ បរិចារេន្តា អញ្ញតរិស្សា វេសិយា
 សន្តិកេ ទុតំ ចារោសុំ អាភច្ឆតុ ឧយ្យានេ
 បរិចារេស្សាមាតិ ។ សា វេរមាហា អហំ ខុយ្យា តុម្ភេ
 ន ជាធាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ អហញ្ញត្តិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ឧទាយិកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើនុ៎ះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់
 សមណៈមិនគួរសោះ មិនគប្បីធ្វើសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស គួរបើដែរ
 អ្នកឯងហ៊ានប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រុស ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំគឺប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នា
 ប្រុសដល់ស្រីក្តី ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រុសក្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធប្តី
 ក្តី ជាប្តី ឬជាសហាយក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ សិក្ខាបទ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។

[១២៦] សម័យនោះឯង មានពួកអ្នកលេងច្រើននាក់ ជាអ្នកញ៉ាំងស្រី
 ឲ្យបម្រើក្នុងឱទ្យាន បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្តាមាសម្នាក់ថា ឲ្យ
 នាងមក យើងទាំងឡាយនឹងឲ្យនាងបម្រើយើងក្នុងឱទ្យាន ។ ស្រីផ្តាមាស
 នោះ បាននិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងឥតស្គាល់
 អស់អ្នករាល់គ្នាថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀត

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ពហុកណ្ណា   ពហុបរិក្ខារា   ពហិនករញ្ច   កន្តព្វំ   ជា-
 ហំ   គមិស្សាមីតិ   ។   អថខោ   សោ   ទូតោ   តេសំ
 ធុត្តានំ   ឯតមត្តំ   អាហោចេសិ   ។   ឯវំ   វុត្តេ   អញ្ញតហោ
 បុរិសោ   តេ   ធុត្តេ   ឯតទហោច   កិស្ស   តុម្ភេ   អយ្យា
 តំ   វេសី   យាទិត្ត   ននុ   អយ្យោ   ឧទាយិ
 វត្តញ្ចោ   អយ្យោ   ឧទាយិ   ឧយ្យោជេស្សតីតិ   ។   ឯវំ
 វុត្តេ   អញ្ញតហោ   ឧទាសកោ   តំ   បុរិសំ   ឯតទហោច
 មា   អយ្យោ   ឯវំ   អវច   ន   កប្បតិ   សមណានំ
 សក្យបុត្តិយានំ   ឯវរូបំ   កាតុំ   ជាយ្យោ   ឧទាយិ   ឯវរូបំ
 ករិស្សតីតិ   ។   ឯវំ   វុត្តេ   ករិស្សតិ   ន   ករិស្សតីតិ
 អព្ពតំ   អកំសុ   ។   អថខោ   តេ   ធុត្តា   យេនាយស្មា
 ឧទាយិ   តេនុបសង្កមីសុ   ឧបសង្កមីត្វា   អាយស្មន្តំ
 ឧទាយិ   ឯតទហោចំ   ឥធម   មយំ   កន្តេ   ឧយ្យានេ   បរិចារេន្តា
 អមុកាយ   ជាម   វេសិយា   សន្តិកេ   ទូតំ   បហិណិម្ហា
 អាគច្ឆតុ   ឧយ្យានេ   បរិចារេស្សាមាតិ   សា   ឯវមាហា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចការត្រូវទៅខាង
 ក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងទៅមិនបានទេ ។ លំដាប់នោះឯង អ្នកបម្រើនោះ
 ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ពួកអ្នកលេងទាំងនោះវិញ ។ កាលបើអ្នកបម្រើ
 ប្រាប់យ៉ាងនេះហើយ មានបុរសម្នាក់និយាយពាក្យនេះ នឹងពួកអ្នកលេង
 នោះថា នែអ្នកទាំងឡាយ ចុះអ្នកទាំងអស់គ្នាអង្វរស្រីផ្កាមាសនោះធ្វើ
 អ្វី គួរតែអ្នកទាំងឡាយនិយាយនឹងលោកម្ចាស់ឧទាយិទេតើ លោកម្ចាស់
 ឧទាយិនឹងបញ្ជូន (ស្រីផ្កាមាសនោះ) មកឲ្យ ។ កាលបើបុរស
 នោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ មានឧបាសកម្នាក់ពោលពាក្យនេះ នឹងបុរស
 នោះថា អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះ កិរិយាធ្វើនូវអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ
 មិនគួរដល់ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទេ លោកម្ចាស់
 ឧទាយិក៏មិនធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដែរ ។ កាលបើឧបាសកនោះ ពោលដូច្នោះ
 ហើយ ជនទាំងឡាយ ក៏តាំងគ្នាល់គ្នាថា លោកម្ចាស់ឧទាយិនឹងធ្វើនូវអំពើ
 នេះ នឹងមិនធ្វើអំពើនេះ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នកលេងក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែល
 ឧទាយិភិក្ខុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយិ
 ភិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកយើងកាលឲ្យស្រីបម្រើក្នុង
 ឱទ្យាននេះ បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្កាមាសឈ្មោះឯណោះថា ឲ្យ
 ស្រីផ្កាមាសមក យើងនឹងឲ្យនាងបម្រើក្នុងឱទ្យាន តែស្រីផ្កាមាសនោះឆ្លើយ

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អហំ ខុយ្យា តុម្ពេ ន ជាតាមិ កេ វា ឥមេ
 កស្ស វាតិ អហាញ្ចម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា
 ពហិនករញ្ច កន្តព្វំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ សាធុ កន្តេ
 អយ្យោ តំ វេសី ឧយ្យោជេតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ឧទាយិ យេន សា វេសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 តំ វេសី ឯតទរោច កិស្ស ឥមេសំ ន កច្ចសីតិ ។
 អហំ ខុយ្យ ឥមេ ន ជាតាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស
 វាតិ អហាញ្ចម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា ពហិនករញ្ច
 កន្តព្វំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ ។ កច្ច ឥមេសំ អហំ ឥមេ
 ជាតាមីតិ ។ សចេ កន្តេ អយ្យោ ជាតាតិ កមិស្សា-
 មីតិ ។ អថខោ តេ ធុត្តា តំ វេសី អាទាយ ឧយ្យានំ
 អកម៌សុ ។ អថខោ សោ ឧទាសកោ ឧជ្ឈាយតិ
 ទីយតិ វិចាចេតិ កថំ ហិ ធាម អយ្យោ ឧទាយិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

តបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្ញុំខ្ញុំមិនធ្លាប់ស្គាល់អ្នកទាំងឡាយថា អ្នកទាំងឡាយនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំជាអ្នកមាន ទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុង ផង ខ្ញុំនឹងមិនទៅទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងសូមពឹងលោកម្ចាស់ សូម លោកម្ចាស់បញ្ជូនស្រីផ្កាមាសនោះមកឲ្យយើង ។ គ្រានោះឯងឧទាយិ ភិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលស្រីផ្កាមាសនោះនៅ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីផ្កាមាសនោះថា ហេតុដូចម្តេច បានជានាងឯងមិនទៅរកអ្នកលេងទាំងនេះ ។ ស្រីផ្កាមាសនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនស្គាល់អ្នកអស់នេះថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វី ទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងមិន ទៅទេ ។ ឧទាយិភិក្ខុឆ្លើយថា នាងចូរទៅរកអ្នកទាំងនេះចុះ អាត្មាធ្លាប់ ស្គាល់អ្នកទាំងនេះដែរ ។ ស្រីផ្កាមាសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើលោកម្ចាស់ស្គាល់គេ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងទៅ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នក លេងនោះ ក៏នាំស្រីផ្កាមាសនោះទៅឯឱឡាន ។ វេលានោះ ឧបាសក នោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តុះបង្គាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ឧទាយិ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តំខណិកំ សញ្ជាវត្តំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។ អស្សោសុំ
 ខោ ភិក្ខុ តស្ស ឧទាសកស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទីយន្តស្ស
 វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ កកំ ហិ ឆាម អាយស្មា
 ឧទាយិ តំខណិកំ សញ្ជាវត្តំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អថខោ
 ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បកវលោ ភិក្ខុសង្ឃំ
 សង្ឃិចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ
 កិវ ត្វំ ឧទាយិ តំខណិកំ សញ្ជាវត្តំ សមាបជ្ជសីតិ ។
 សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ
 មោយបុរិស អនុលោមិកំ ។ បេ ។ កកំ
 ហិ ឆាម ត្វំ មោយបុរិស តំខណិកំ សញ្ជាវត្តំ
 សមាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាជំ
 វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សញ្ជាវត្តំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រី ដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យ ឧបាសកនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្គាប់
 (ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា មិនសមបើឧទាយិដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
 និយាយដឹកនាំស្រីដែលបុរស គប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។ គ្រានោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ឲ្យ
 ប្រជុំ ភិក្ខុសង្ឃក្នុងពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ទៀតថា ម្ចាស់ឧទាយិ ឮថាអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រី ដែល
 បុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះមែនឬ ។ ឧទាយិភិក្ខុនោះ ក្រាបទូល
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
 ជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
 មិនសមគួរទេ មិនត្រូវទំនងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស គួរបើ
 ដែរ អ្នកឯងប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រី ដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះ
 ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ និក្ខេបបទានិ

សមាបដ្ឋេយ្យ ឥត្តិយា វា បុរិសមតី បុរិសស្ស វា
ឥត្តិមតី ជាយត្តនេ វា ជារត្តនេ វា អន្តមសោ តំខ-
ណិកាយបិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[១២៧] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សញ្ជាវត្តំ សមាបដ្ឋេយ្យាតិ ឥត្តិយា វា បហិតោ
បុរិសស្ស សន្តិកេ កច្ឆតិ បុរិសេន វា បហិតោ ឥត្តិយា
សន្តិកេ កច្ឆតិ ។ ឥត្តិយា វា បុរិសមតិន្តិ បុរិសស្ស
មតី ឥត្តិយា វា អាហេចេតិ ។ បុរិសស្ស វា ឥត្តិមតិន្តិ
ឥត្តិយា មតី បុរិសស្ស វា អាហេចេតិ ។ ជាយត្តនេ
វាតិ ជាយា ភរិស្សសិ ។ ជារត្តនេ វាតិ ជារី ភរិស្សសិ ។
អន្តមសោ តំខណិកាយបីតិ មុហុត្តិកា ភរិស្សសិ ។
សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ឆតិ សង្ឃាទិ-
សេសោតិ ។

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

គឺប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាប្រុសដល់ស្រីក្តី ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រុសក្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តី ជាប្តីក្តី ឬជាសហាយក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្រី ដែលបុរសគប្បីនៅរួមអសទ្ធម្មមួយរំពេច^(១)នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ បានអធិប្បាយ ក្នុងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបឋមបារាជិក្ខវចហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលស្រីបង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ប្រុសក្តី ភិក្ខុដែលប្រុស បង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នា ប្រុសដល់ស្រីក្តី គឺប្រាប់បំណងរបស់ប្រុសដល់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រុសក្តី គឺប្រាប់គំនិតរបស់ស្រីដល់ប្រុសក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តី គឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាប្រពន្ធកេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ជាប្តី ឬជាសហាយក្តី គឺប្រាប់ថា អ្នកឯងនឹងជាសហាយគេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេច នោះ គឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយស្របក់ ។ ត្រង់ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

---

១ បានដល់ស្រីអ្នកលេង គឺស្រីឈ្នួល ស្រីផ្កាមាស ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១២៨] ទស ឥតិយោ មាតុក្ខិតា បិតុក្ខិតា
មាតាបិតុក្ខិតា ភាតុក្ខិតា ភតិដីក្ខិតា ញាតិក្ខិតា
កោត្តក្ខិតា ធម្មក្ខិតា សារក្ខា សបរិទណ្ណា ។

[១២៩] ទស ភរិយាយោ ធនក្ខិតា ធន្ធាសិដី
កោតវាសិដី បដវាសិដី ឱទបត្តកិដី ឱភតចុម្ពជា ទាសី
ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកា ។

[១៣០] មាតុក្ខិតា ធាម មាតា រក្ខតិ កោបេតិ
ឥស្សរិយំ កាបេតិ វសំ វត្តេតិ ។ បិតុក្ខិតា ធាម បិតា
រក្ខតិ កោបេតិ ឥស្សរិយំ កាបេតិ វសំ វត្តេតិ ។
មាតាបិតុក្ខិតា ធាម មាតាបិតហោ រក្ខត្តិ កោបេត្តិ
ឥស្សរិយំ កាបេត្តិ វសំ វត្តេត្តិ ។ ភាតុក្ខិតា ធាម
ភាតា រក្ខតិ កោបេតិ ឥស្សរិយំ កាបេតិ វសំ វត្តេតិ ។
ភតិដីក្ខិតា ធាម ភតិដី រក្ខតិ កោបេតិ ឥស្សរិយំ
កាបេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ញាតិក្ខិតា ធាម ញាតកា
រក្ខត្តិ កោបេត្តិ ឥស្សរិយំ កាបេត្តិ វសំ វត្តេត្តិ ។
កោត្តក្ខិតា ធាម សកោត្តា រក្ខត្តិ កោបេត្តិ ឥស្សរិយំ
កាបេត្តិ វសំ វត្តេត្តិ ។ ធម្មក្ខិតា ធាម សហធម្មិកា

និយមបិដក មហានិកាយ

[១២៨] ស្រីមាន ១០ ពួក គឺ មាតុរក្ខិតា ១ បិតុរក្ខិតា ១ មាតាបិ-
តុរក្ខិតា ១ ភាតុរក្ខិតា ១ ភគិនីរក្ខិតា ១ ញាតិរក្ខិតា ១ គោត្តរក្ខិតា ១
ធម្មរក្ខិតា ១ សារក្ខា ១ សបរិទណ្ណា ១ ។

[១២៩] ភរិយាមាន ១០ ពួកគឺ ធនក្ខិតា ១ ធន្វាសិនី ១ ភោគវា-
សិនី ១ បដវាសិនី ១ ឱទបត្តកិនី ១ ឱភតបុម្ភុដា ១ ទាសីភរិយា ១
កម្មការីភរិយា ១ ធជាហដា ១ មុហុត្តិកា ១ ។

[១៣០] ស្រីដែលម្តាយថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា
មាតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា
បិតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលម្តាយឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ
ហៅថា មាតាបិតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជា
ធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភាតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីថែរក្សាគ្រប់
គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភគិនីរក្ខិតា ។ ស្រីដែលពួកញាតិថែរក្សា
គ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ញាតិរក្ខិតា ។ ស្រីដែលជន
មានគោត្រវង្សស្មើគ្នាថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា គោត្ត-
រក្ខិតា ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាថែរក្សាគ្រប់គ្រង ជាធំត្រួតត្រាលើ

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ និក្ខេបបទានិ

រក្ខត្តិ កោបេន្តិ ឥស្សរិយំ កាវេន្តិ វសំ វត្តេន្តិ ។
សារក្ខា ឆាម កព្ពេ បរិក្ខហិតា ហោតិ មយ្ហំ ឯសាតិ
អន្តមសោ មាលាកុលបរិក្ខិត្តាបិ ។ សបរិទណ្ណា ឆាម
កេនចិ ទណ្ណា បរិភោ ហោតិ យោ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តិ
កច្ឆតិ ឯត្តកោ ទណ្ណាតិ ។

[១៣១] ធនក្ខិតា ឆាម ធនេន កីណិត្តា
វាសេតិ ។ ធន្ធាសិដី ឆាម មិយោ មិយំ វាសេតិ ។
កោកវាសិដី ឆាម កោកំ ទត្វា វាសេតិ ។ បដ-
វាសិដី ឆាម បដំ ទត្វា វាសេតិ ។ ឱទបត្តកិដី
ឆាម ឧទកបត្តំ អាមសិត្តា វាសេតិ ។ ឱភតចុម្ពជា
ឆាម ចុម្ពដំ ឱហេបេត្វា វាសេតិ ។ ទាសី ឆាម
ទាសី ចេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ កម្មការី ឆាម កម្មការី
ចេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ ធជាហជា ឆាម ករមរាជិតា
វុច្ឆតិ ។ មុហុត្តិកា ឆាម តំខណិកា វុច្ឆតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

ហៅថា ធម្មក្ខិតា ។ ស្រីដែលប្រុសថែរក្សាទុកតាំងពីក្នុងផ្ទៃដោយតាំងចិត្ត
ថា នាងនេះជារបស់អញ ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្រីដែលប្រុសបំពាក់ផ្កា
កម្រងឲ្យ (ស្រីនេះឯង) ហៅថា សារក្ខា ។ អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា ១
ទ្រង់តាំងទុកដូច្នោះថា បើបុរសណាមករួមនឹងស្រីឈ្មោះនេះ នឹងត្រូវពិន័យ
ប៉ុណ្ណោះ ដល់បុរសនោះ (ស្រីនេះ) ហៅថា សបរិទណ្ណា ។

[១៣១] ភរិយាដែលបុរសលោះ នឹងទ្រព្យហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ
ហៅថា ធនក្ខិតា ។ ប្រុសជាទីស្រឡាញ់របស់ស្រី ឲ្យស្រីជាទីស្រឡាញ់
នៅរួមជាមួយ ហៅថា ឆន្ទវាសិនី ។ ភរិយាដែលប្រុសឲ្យភោគ^១
ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា ភោគវាសិនី ។ ភរិយាដែលប្រុសឲ្យ
សំពត់ស្លៀកដណ្តប់ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា បដវាសិនី ។
ភរិយាដែលញាតិចាប់ដៃផ្គុំជាមួយនឹងបុរសជ្រលក់ក្នុងភាជន៍ទឹក ហើយ
គេផ្សំឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា ឱទបត្តកិនី ។ ភរិយាដែលប្រុសដាក់
ទ្រនូលឲ្យ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយគ្នា ហៅថា ឱកតចុម្ពដា ។ ស្រីដែល
ប្រើប្រាស់ជាខ្ញុំផង ជាភរិយាផង ហៅថា ទាសីភរិយា ។ ស្រីដែលធ្វើការ
ឈ្នួលផង ជាភរិយាផង ហៅថា កម្មការីភរិយា ។ ស្រីដែលគេចាប់ពីកង
ទ័ពយកមកធ្វើជាភរិយា ហៅថា ធជាហដា ។ ស្រីដែលប្រុសបាននៅរួម
គ្នាមួយរំពេចនោះ ហៅថា មុហុត្តិកា ។

១ គ្រឿងឧបករណ៍សម្រាប់ផ្ទះ មានត្បាល់អង្រែជាដើម ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៣២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។ បេ ។ មាតា-
 បិតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។ ភាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។ ភតិដីរក្ខិតំ
 ព្រហ្មិ ។ ញាតិរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។ កោត្តរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។
 ធម្មរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ។ សារក្ខំ ព្រហ្មិ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ
 ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៣២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាដូច្នោះថា គេថា នាងឯងចូរជា
 ធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយ
 ល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីដែលបិតារក្សា ។ បេ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ដែលមាតានិងបិតារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូន
 ប្រុសរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សា ។
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយ
 នឹងស្រីដែលជនមានគោត្រវង្សស្មើគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែល
 ប្រុសប្រកាន់ទុក ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមានអាជ្ញាស្តេច
 តាំងទុកដូច្នោះថា គេថានាងឯង ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក (ប្រាប់បុរស
 នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

[១៣៣]   បុរិសោ   ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច

កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   មាតុរក្ខិតញ្ច   បិតុរក្ខិតញ្ច   ព្រហ្មិ

ហោថ   កិរ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយាយោ   ជនក្ខីតាតិ

បដិក្កណ្ណាតិ   វីមំសតិ   បច្ចាហារតិ   អាបត្តិ   សដ្ឋ្យាទិ-

សេសស្ស   ។   បុរិសោ   ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច

កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   មាតុរក្ខិតញ្ច   មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច

ព្រហ្មិ   ។   មេ   ។   មាតុរក្ខិតញ្ច   ភាតុរក្ខិតញ្ច   ។

មាតុរក្ខិតញ្ច   ភតិដីរក្ខិតញ្ច   ។   មាតុរក្ខិតញ្ច

ញាតិរក្ខិតញ្ច   ។   មាតុរក្ខិតញ្ច   កោត្តរក្ខិតញ្ច   ។

មាតុរក្ខិតញ្ច   ជម្មរក្ខិតញ្ច   ។   មាតុរក្ខិតញ្ច   សារក្ខិតញ្ច   ។

មាតុរក្ខិតញ្ច   សបរិទណ្ណាញ្ច   ព្រហ្មិ   ហោថ   កិរ

ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយាយោ   ជនក្ខីតាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ

វីមំសតិ   បច្ចាហារតិ   អាបត្តិ   សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស   ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក

[១៣៣] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 បិតារក្សាផងថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរស
 ឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតា
 រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ បេ ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែល
 បងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។
 ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 មាតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្មងហែងផង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាង
 ទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
 ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៣៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតព្វ មាតាបិតុរក្ខិតព្វ ព្រហ្មិ ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 បិតុរក្ខិតព្វ ភាតុរក្ខិតព្វ ។ បិតុរក្ខិតព្វ ភតិដីរក្ខិត-
 តព្វ ។ បិតុរក្ខិតព្វ ញាតិរក្ខិតព្វ ។ បិតុរក្ខិតព្វ
 កោត្តរក្ខិតព្វ ។ បិតុរក្ខិតព្វ ធម្មរក្ខិតព្វ ។
 បិតុរក្ខិតព្វ សារក្ខិតព្វ ។ បិតុរក្ខិតព្វ សហិ-
 ទណ្ណាព្វ ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ
 ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
 សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតព្វ មាតុរក្ខិតព្វ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៣២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 មាតាបិតារក្សាផងដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូន
 ភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែល
 បិតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រី
 ដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
 ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
 រក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រី
 ដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំង
 ពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
 ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

ព្រហ្មិ ហោម កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្តិ-
តាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ^(១) ។

[១៣៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ភាតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុ-
រក្ខិតញ្ច ភតិដីរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច កោត្តរក្ខិតញ្ច ។
មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
សារក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ណាញ្ច ។ មាតាបិតុ-
រក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ ហោម កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្តិតាតិ អបសាទិតោ
វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុតិយំ ពទ្ធចក្កំ ។

១ ឱ. ម. ពទ្ធចក្កំ មូលំ សង្ឃិត្តំ ។ ឥតោ បរំ តត្ត ទុតិយពទ្ធចក្កាទីនិ អវិភជិត្តា អវសានពទ្ធច-
ក្កមេវ វិភត្តំ ។ វិសេសត្តំ ឥច្ឆន្តេន តត្ត ឱលោកេតព្វំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

នេះដែលមាតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

[១៣៥] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលបង
ប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែល
មាតាបិតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតា
រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ស្រី
ដែលបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់ដល់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
ពទ្ធចក្កទី ២ ចប់ ។

វិនយចំដកេ មហាវិភង្គោ

[១៣៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច ភន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ ភាតុរក្ខិតព្វ ភតិដីរក្ខិតព្វ ។ ភាតុរក្ខិតព្វ
 ញាតិរក្ខិតព្វ ។ ភាតុរក្ខិតព្វ កោត្តរក្ខិតព្វ ។
 ភាតុរក្ខិតព្វ ធម្មរក្ខិតព្វ ។ ភាតុរក្ខិតព្វ សា-
 រក្ខិតព្វ ។ ភាតុរក្ខិតព្វ សបរិទណ្ឌាព្វ ។ ភាតុរក្ខិត-
 ព្វ មាតុរក្ខិតព្វ ។ ភាតុរក្ខិតព្វ បិតុរក្ខិតព្វ ។
 ភាតុរក្ខិតព្វ មាតាបិតុរក្ខិតព្វ ព្រហ្មិ ហោថ កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ឌាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តតិយំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 ភន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ភតិដីរក្ខិតព្វ ញាតិរក្ខិតព្វ ។

វិនយចំណែក មហាវិភង្គ

[១៣៦] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
 នេះ ដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែល
 ញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
 ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលប្រុស
 ហ្មងហែងផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
 ប្រុសរក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរ
 នាក់ ចូរជាធនក្តីតាកិរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
 និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃិទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៣ ចប់ ។

[១៣៧] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

ភតិដីរក្ខិតព្វ   កោត្តរក្ខិតព្វ   ។   ភតិដីរក្ខិតព្វ
 ធម្មរក្ខិតព្វ   ។   ភតិដីរក្ខិតព្វ   សារក្ខិតព្វ   ។
 ភតិដីរក្ខិតព្វ   សបរិទណ្ណាព្វ   ។   ភតិដីរក្ខិតព្វ
 មាតុរក្ខិតព្វ   ។   ភតិដីរក្ខិតព្វ   បិតុរក្ខិតព្វ   ។
 ភតិដីរក្ខិតព្វ   មាតាបិតុរក្ខិតព្វ   ។   ភតិដីរក្ខិតព្វ
 ភាតុរក្ខិតព្វ   ព្រហ្មិ   ហោម   កិរ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ករិយា-
 យោ   ធនក្ខិតតាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ   រឹមសតិ   បច្ចាហារតិ
 អាបត្តិ   សង្ឃាទិសេសស្ស   ។

ចតុត្ថំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៨]   បុរិសោ   ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច
 កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   ញាតិរក្ខិតព្វ   កោត្តរក្ខិតព្វ   ។
 ញាតិរក្ខិតព្វ   ធម្មរក្ខិតព្វ   ។   ញាតិរក្ខិតព្វ

គោរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

ដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលជនមាន
 គោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលជន
 ប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែល
 ប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។
 ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
 ស្រីរក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សា
 ផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ដូច្នោះថា គេថានាងទាំងពីរនាក់ ចូរ
 ជាជនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
 យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៤ ចប់ ។

[១៣៨] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រី
 ឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សា
 ផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

សារក្ខត្តេ ។ ញាតិវក្ខត្តេ សបរិទណ្ណេ ។ ញាតិវក្ខ-
តេ មាតុវក្ខត្តេ ។ ញាតិវក្ខតេ បិតុវក្ខតេ ។
ញាតិវក្ខតេ មាតាបិតុវក្ខតេ ។ ញាតិវក្ខតេ
ភាតុវក្ខតេ ។ ញាតិវក្ខតេ ភតិដីវក្ខតេ ព្រហ្ម
ហោថ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ ជនក្ខីតាតិ បដិក្ក-
ណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បញ្ចមំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៩] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ឆ កន្តេ
ឥត្តជ្ជាមំ កោត្តវក្ខតេ ជម្មវក្ខតេ ។ កោត្តវក្ខ-
តេ សារក្ខតេ ។ កោត្តវក្ខតេ សបរិទណ្ណេ ។
កោត្តវក្ខតេ មាតុវក្ខតេ ។ កោត្តវក្ខតេ បិតុ-
វក្ខតេ ។ កោត្តវក្ខតេ មាតាបិតុវក្ខតេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
 ដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។
 ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សា
 ផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបង
 ប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង
 ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាជនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់
 បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៥ ចប់ ។

[១៣៧] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង
 នឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលជន
 មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលជន
 មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

កោត្តរក្ខិតញោ ភាតុរក្ខិតញោ ។ កោត្តរក្ខិតញោ ភតិ-
 ដីរក្ខិតញោ ។ កោត្តរក្ខិតញោ ញាតិរក្ខិតញោ ព្រហ្មិ
 ហោថ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ ជនក្ខីតាតិ បដិក្ក-
 ណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឆដ្ឋំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៤០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ ជម្មរក្ខិតញោ សារក្ខញោ ។ ជម្មរក្ខិតញោ
 សបរិទណ្ណញោ ។ ជម្មរក្ខិតញោ មាតុរក្ខិតញោ ។
 ជម្មរក្ខិតញោ បិតុរក្ខិតញោ ។ ជម្មរក្ខិតញោ មាតាបិ-
 តុរក្ខិតញោ ។ ជម្មរក្ខិតញោ ភាតុរក្ខិតញោ ។
 ជម្មរក្ខិតញោ ភតិដីរក្ខិតញោ ។ ជម្មរក្ខិតញោ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង   ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង   ។
 ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង   ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង   ។
 ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង   ស្រីដែលញាតិរក្សាផង   ដូច្នោះថា
 គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាជនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
 ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្អងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
 វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៦ ចប់ ។

[១៤០] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹងស្រី
 ឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
 ផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
 រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
 ផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ញាតិរក្ខិតញ ។ ធម្មរក្ខិតញ កោត្តរក្ខិតញ
 ព្រហ្មិ ហោម កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ ធន-
 ក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វិម័សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សត្តមំ ៣១១ កំ ។

[១៤១] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ សារក្ខញ សបរិទណ្ណញ ។ សារក្ខញ
 មាតុរក្ខិតញ ។ សារក្ខញ បិតុរក្ខិតញ ។
 សារក្ខញ មាតាបិតុរក្ខិតញ ។ សារក្ខញ កាតុ-
 រក្ខិតញ ។ សារក្ខញ ភតិដីរក្ខិតញ ។ សារក្ខញ
 ញាតិរក្ខិតញ ។ សារក្ខញ កោត្តរក្ខិតញ ។
 សារក្ខញ ធម្មរក្ខិតញ ព្រហ្មិ ហោម កិរ
 ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វិម័សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

អដ្ឋមំ ៣១២ កំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ស្រីដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៧ ចប់ ។

[១២១] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រីដែល
មាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។
ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុស
ហ្នឹងហែងផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែង
ផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រី
ដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រីដែលជនមាន
គោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ស្រីដែលជនប្រ-
ព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៨ ចប់ ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

[១៤២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ សបរិទណ្ណាញ មាតុរក្ខិតញ ។ សបរិ-
 ទណ្ណាញ បិតុរក្ខិតញ ។ សបរិទណ្ណាញ មាតាបិ-
 តុរក្ខិតញ ។ សបរិទណ្ណាញ កាតុរក្ខិតញ ។
 សបរិទណ្ណាញ ភតិដីរក្ខិតញ ។ សបរិទណ្ណាញ
 ញាតិរក្ខិតញ ។ សបរិទណ្ណាញ កោតុរក្ខិតញ ។
 សបរិទណ្ណាញ ធម្មរក្ខិតញ ។ សបរិទណ្ណាញ សារក្ខតញ
 ព្រហ្មិ ហោម កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្ខិ-
 តាតិ បដិក្កណ្ណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

នវមំ ពទ្ធចក្កំ ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៤៣] ទុមូលកំ តិមូលកំ ចតុមូលកំ
 បញ្ចមូលកំ ធម្មូលកំ សត្តមូលកំ អដ្ឋមូលកំ
 នវមូលកំ ឯវមេវ កាតព្វំ^(១) ។

១ ឯវំ ទុមូលកំបិ តិមូលកំបិ យាវនវមូលកំ កាតព្វន្តិ ឱ. ម. បោត្តកេសុ លិខិតំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

[១២២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបិតា
 រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។
 ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេច
 ដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ដូច្នោះថា គេថា នាង
 ទាំងពីរ ចូរជាជនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
 ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្កមានមូល ៩ ចប់ ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១២៣] ចក្កមានមូល ២ មូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦
 មូល ៧ មូល ៨ មូល ៩ ត្រូវធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

ឥទំ ទសមូលកំ ។

[១៤៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ឆ កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
 ភាតុរក្ខិតញ្ច ភតិដីរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច កោត្តរក្ខិត-
 តញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌាញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កីតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វិមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ធនក្កីតាចក្កំ^(១) និដ្ឋិតំ ។

[១៤៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ឆ កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទា-
 មស្ស ភរិយា ឆន្ទវាសិដី កោកវាសិដី បដវាសិដី
 ឱទបត្តកិដី ឱភតចុម្ពជា ទាសី ច ភរិយា ច
 កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ

១ ឱ. ម. ធនក្កីតាឥត្តិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[១៤៤] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតា
រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនមានគោត្រ
ស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ដូច្នោះថា គេថានាងទាំងអស់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយា
របស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ធនក្តីតាចក្ក ចប់ ។

[១៤៥] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ដូច្នោះថា គេថា នាងចូរជា
ធនវាសិនីករិយា ជាភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជាឱទបត្តកិរិ-
ករិយា ជាឱកតចម្ពុជាករិយា ជាទាសីផង ជាករិយាផង ជាកម្មការីផង ជា
ករិយាផង ជាធាហាជាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ

គេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ និក្ខេបបទានិ

បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ បេ ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ បិតុរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ មាតាបិតុ-
 រក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ភាតុរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ញាតិរក្ខិតំ
 ព្រូហិ ។ កោត្តរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ធម្មរក្ខិតំ ព្រូហិ ។
 សារក្ខំ ព្រូហិ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រូហិ ហោហិ កិរ
 ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៤៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតញ បិតុរក្ខិតញ ព្រូហិ ហោថ កិរ
 ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបិតារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមាតាបិតារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៤៦] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថានាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 មាតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច
 ភាតុរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច ភតិដីរក្ខិតញ្ច ។
 មាតុរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច កោត្ត-
 រក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិត-
 ញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ណាញ្ច ព្រហ្មិ
 ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិ-
 ក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៤៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សា
 ផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។
 ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
 ដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៤៧] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 មាតាបិតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា
 នៃ បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌាចក្កាទិ

បុរិសោ   ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច   កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ
 បិតុរក្ខិតញ្ច   ភាតុរក្ខិតញ្ច   ។   បិតុរក្ខិតញ្ច   ភតិដិ-
 រក្ខិតញ្ច   ។   បិតុរក្ខិតញ្ច   ញាតិរក្ខិតញ្ច   ។   បិតុរក្ខិត-
 តញ្ច   កោត្តរក្ខិតញ្ច   ។   បិតុរក្ខិតញ្ច   ធម្មរក្ខិតញ្ច   ។
 បិតុរក្ខិតញ្ច   សារក្ខិតញ្ច   ។   បិតុរក្ខិតញ្ច   សបរិ-
 ទណ្ឌាញ្ច   ។   បិតុរក្ខិតញ្ច   មាតុរក្ខិតញ្ច   ព្រហ្មិ   ហោថ
 កិរ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយាយោ   មុហុត្តិកាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ
 រឹមំសតិ   បច្ចាហារតិ   អាបត្តិ   សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស   ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្កតំ ។

[១៤៨]   បុរិសោ   ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច   កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ   សបរិទណ្ឌាញ្ច   មាតុរក្ខិតញ្ច   ព្រហ្មិ   ហោថ   កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយាយោ   មុហុត្តិកាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ   រឹមំសតិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីខន្ធចក្កជាដើម

បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សា
ផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
បិតារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រី
ដែលជនមានគោត្តស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែល
ជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលបុរស
ហ្មងហែងផង ។ ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។
ស្រីដែលបិតារក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាង
រាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១២៨] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះ
នេះដែលមាតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិកា-
ករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

បច្ចាហារតិ   អាបត្តិ   សង្ឃាទិសេសស្ស   ។   បុរិសោ
 ភិក្ខុ   បហិណាតិ   កច្ច   កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   សបរិទណ្ឌាញ
 បិតុរក្ខិតញ   ។   សបរិទណ្ឌាញ   មាតាបិតុរក្ខិតញ   ។
 សបរិទណ្ឌាញ   ភាតុរក្ខិតញ   ។   សបរិទណ្ឌាញ   ភតិ-
 ជីរក្ខិតញ   ។   សបរិទណ្ឌាញ   ញាតិរក្ខិតញ   ។
 សបរិទណ្ឌាញ   កោត្តរក្ខិតញ   ។   សបរិទណ្ឌាញ
 ធម្មរក្ខិតញ   ។   សបរិទណ្ឌាញ   សារក្ខិតញ   ព្រហ្មិ   ហោថ
 កិរ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយាយោ   មុហុត្តិកាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ
 វិមំសតិ   បច្ចាហារតិ   អាបត្តិ   សង្ឃាទិសេសស្ស   ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៤៩]   ទុម្បូលកំ   តិម្បូលកំ   ចតុម្បូលកំ
 បញ្ចម្បូលកំ   ឆម្បូលកំ   សត្តម្បូលកំ   អដ្ឋម្បូលកំ
 នវម្បូលកំ   ឯវមេវ   កាតព្វំ   ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះ ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបិសា
 រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាបិសារក្សាផង ។
 ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ថាដូច្នោះ
 គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល
 ពាក្យ ទៅនិយាយឈ្នួលមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១៤៧] ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
 មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
 ចក្កដែលមានមូល ១ ផងចុះ ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ មុហុត្តិកាចក្កំ

ឥទំ ទសមូលកំ ។

[១៥០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
 ភាតុរក្ខិតញ្ច ភតិដីរក្ខិតញ្ច ញាតិរក្ខិតញ្ច កោត្តរក្ខិត-
 តញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ណាញ្ច ព្រហ្មិ
 ហោថ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ
 បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេ-
 សស្ស ។

មុហុត្តិកាចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥១] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តជ្ជា-
 មស្ស ភរិយា ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ
 បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ

ធតរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីមុហុត្តិកាចក្ក

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[១៥០] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
នេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រី
ឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រី
រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវ
គ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកា-
ភរិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

មុហុត្តិកាចក្ក ចប់ ។

[១៥១] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធន-
ក្តីភរិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ឆន្ទវាសិនី កោ-
 តវាសិនី បដវាសិនី ឱទបត្តកិដី ឱកតចុម្ពជា ទាសី
 ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា
 មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៥២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុភិក្ខុតំ ព្រហិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិកា ច ឆន្ទវាសិនី ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 មាតុភិក្ខុតំ ព្រហិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិកា ច កោតវាសិនី ច ។ ធនក្កិកា
 ច បដវាសិនី ច ។ ធនក្កិកា ច ឱទបត្តកិដី
 ច ។ ធនក្កិកា ច ឱកតចុម្ពជា ច ។ ធនក្កិកា
 ច ទាសី ច ភរិយា ច ។ ធនក្កិកា ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាង ចូរជាឆន្ទវាសិនី-
ភរិយា ចូរជាភោគវាសិនីភរិយា ចូរជាបដវាសិនីភរិយា ចូរជាឱទបត្តកិនី-
ភរិយា ចូរជាឱកតចុម្ពដាភរិយា ចូរជាទាសីផង ភរិយាផង ចូរជាកម្មការីផង
ជាភរិយាផង ចូរជាធាហាជាភរិយា ចូរជាមុហុត្តិកាភរិយា នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៥២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយ នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរ
ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឆន្ទវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយ នឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សាថាដូច្នោះ
គេថា នាងចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាភោគវាសិនីភរិយាផង ។ ជាធនក្តីតា-
ភរិយាផង ជាបដវាសិនីភរិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឱទបត្តកិនី-
ភរិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឱកតចុម្ពដាភរិយាផង ។ ជាធនក្តី-
តាករិយាផង និងជាទាសីផង ជាភរិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង

១៥៣

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កាទិ

កម្មការី ច ភរិយា ច ។ ជនក្លឹតា ច
 ធាហាជា ច ។ ជនក្លឹតា ច មុហុត្តិកា
 ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស
 ភរិយា ឆន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី ច ។ បេ ។
 ឆន្ទវាសិនី ច មុហុត្តិកា ច ។ ឆន្ទវាសិនី ច
 ជនក្លឹតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិតំ ។

[១៥៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
 ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយា មុហុត្តិកា ច ជនក្លឹតា ច ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្កជាដើម

និងជាកម្មការីផង ភរិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធាហាដាករិយា
ផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៥៣] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរ
ជាធនវាសិនីភរិយាផង ជាភោគវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
។ បេ ។ ជាធនវាសិនីភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។ ជាធន-
វាសិនីភរិយាផង ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៥៤] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សាថាដូច្នោះ គេថា នាង
ចូរជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

មុហុត្តិកា ច ឆន្ទវាសិនី ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា
ច ធជាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥៥] ទុម្ភូលកំ តិម្ភូលកំ ចតុម្ភូលកំ
បញ្ចម្ភូលកំ ឆម្ភូលកំ សត្តម្ភូលកំ អដ្ឋម្ភូលកំ
នវម្ភូលកំ ឯវមេវ កាតព្វំ ។

តទំ ទសមូលកំ ។

[១៥៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុភិក្ខុតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភរិយា ធនក្កិតា ច ឆន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី
ច បដវាសិនី ច ឱទបតុតកិនី ច ឱកតចុម្ភុជា ច
ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច
ធជាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាឆន្ទវាសិនីករិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា
ផង ជាធាតុហោតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១៥៥] ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៥៦] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលម្តាយរក្សាថាដូច្នោះ គេថានាង
ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឆន្ទវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយា
ផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង ជាឱភតចុម្ពជា-
ករិយាផង និងជាទាសីករិយាផង និងជាកម្មការីផង ករិយាផង ជា
ជាធាតុហោតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ និក្ខេបបទានិ

[១៥៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តជ្ជាមំ បិតុរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ មាតាបិតុរក្ខិតំ ព្រូហិ ។
 ភាតុរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ភតិដីរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ញាតិ-
 រក្ខិតំ ព្រូហិ ។ កោត្តរក្ខិតំ ព្រូហិ ។ ធម្មរក្ខិតំ
 ព្រូហិ ។ សារក្ខំ ព្រូហិ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រូហិ
 ហោហិ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយា ធនក្ខីតាតិ ប-
 ដិត្តណ្ណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេស-
 ស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ
 សបរិទណ្ណំ ព្រូហិ ហោហិ កិរ ឥត្តជ្ជាមស្ស ភរិយា
 ធន្ធាសិដី កោតវាសិដី បដវាសិដី ឱទបត្តកិដី
 ឱកតច្ចុម្ពជា ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច
 ភរិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិត្តណ្ណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

គេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

[១៥៧] បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីបិតុរក្ខិតា^១ ឈ្មោះនេះ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីមាតាបិតុរក្ខិតា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីភាតុរក្ខិតា ។ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីកគិនីរក្ខិតា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ញាតិរក្ខិតា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីគោត្តរក្ខិតា ។ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីធម្មរក្ខិតា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសារក្ខា ។
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង
 ចូរជាធនក្ខិតាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
 និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង
 ចូរជាធន្ធាសិនីករិយា ជាភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជា
 ឱទបត្តកិនីករិយា ជាឱភតចុម្ពដាករិយា និងជាទាសីផង ករិយាផង និង
 ជាកម្មការីផង ករិយាផង ជាធាហាដាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយចប់ ។

---

១ ស្រីទាំង ១០ ចំពូកយើងបានប្រែជាសេចក្តីពីខាងដើមរៀងមកហើយតពីត្រឹមនេះទៅ
 មិនបាច់ប្រែទៀតទេ ត្រូវហៅជាបាឡីវិញ ដើម្បីឲ្យសាធុជនហៅជាបាឡីផង ក៏បាន ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៥៨] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្នាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្នាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិតា ច ធន្ឋាសិនី ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្នាមំ
 សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
 ធនក្កិតា ច កោកាសិនី ច ។ ធនក្កិតា ច
 បដាសិនី ច ។ ធនក្កិតា ច ឱទបត្តកិនី ច ។
 ធនក្កិតា ច ឱកតច្ចម្ពជា ច ។ ធនក្កិតា ច
 ទាសី ច ភរិយា ច ។ ធនក្កិតា ច កម្មការី
 ច ភរិយា ច ។ ធនក្កិតា ច ធជាហជា ច ។
 ធនក្កិតា ច មុហុតិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៥៩] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្នាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្នាមស្ស

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៥៨] បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជា
 ធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្ឋវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
 ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
 វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថា
 ដូច្នោះ គេថានាង ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាគោតវាសិនីករិយាផង នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ។
 ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
 ឱកតចុម្ពជាភិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង និងជាទាសីផង ភិយាផង ។
 ជាធនក្តីតាករិយាផង និងជាកម្មការីផងភិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយា
 ផង ជាធាហាជាភិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
 ភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
 មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៥៩] បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង

តេសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឧភតោពទុកំ

ភរិយា ឆន្ទវាសិនី ច កោតវាសិនី ច ឆន្ទវាសិនី
ច បដវាសិនី ច ។ បេ ។ ឆន្ទវាសិនី ច មុហុត្តិកា
ច ឆន្ទវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិតំ ។

[១៦០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច ភន្តេ
ឥត្តន្នាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្នាមស្ស
ភរិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៦១] ទុមូលកំ តិមូលកំ ចតុមូលកំ
បញ្ចមូលកំ ឆមូលកំ សត្តមូលកំ អដ្ឋមូលកំ
នវមូលកំ ឯវមេវ កាតព្វំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីឧភតោពទ្ធកម្មល

ចូរជាធួរវាសិនីករិយាផង ជាគោគវាសិនីករិយាផង ជាធួរវាសិនីករិយាផង
ជាបដវាសិនីករិយាផង ។ បេ ។ ជាធួរវាសិនីករិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ករិយាផង ជាធួរវាសិនីករិយាផង ជាធួរក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៦០] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជា
មុហុត្តិកាករិយាផង ជាធួរក្តីតាករិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយាផង
ជាធួរវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១៦១] ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

ឥទំ ទសមូលកំ ។

[១៦២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិតា ច ធន្ធាសិដី ច កោកវាសិដី
 ច បដវាសិដី ច ឱទបត្តកិដី ច ឱកតចុម្ពជា
 ច ធាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច
 ធជាហាជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៦៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុភិក្ខុតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហាតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុភិក្ខុតញ្ច បិតុភិក្ខុតញ្ច ព្រហ្មិ
 ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កិតា ច
 ធន្ធាសិដី ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហាតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៦២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយាផង ជាធន្ធាសិនីភរិយាផង ជាភោគវាសិនីភរិយាផង ជាបដវាសិនី-
ភរិយាផង ជាឱទបត្តកិនីភរិយាផង ជាឱភតចុម្ពជាភរិយាផង និងជាទាសីផង
ភរិយាផង និងជាកម្មការីផង ភរិយាផង ជាធាហាជាភរិយាផង ជាមុហុត្តិ-
កាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៦៣] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុរក្ខិតាល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធនក្តីតា-
ភរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
មាតុរក្ខិតាល្មោះនេះផង បិតុរក្ខិតាល្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់
គ្នា ចូរជាធនក្តីតាភរិយាផង ជាធន្ធាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់
បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឧភតោពទ្ធកំ

កច្ច	កន្តេ	ឥត្តជ្ជាមំ	មាតុរក្ខិតញ្ច	បិតុរក្ខិតញ្ច
មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច	ព្រហ្មិ	ហោម	កិរ	ឥត្តជ្ជាមស្ស
ភរិយាយោ	ធនក្កិតា	ច	ធន្ធាសិដី	ច កោកវាសិដី
ចាតិ	បដិក្កណ្ណាតិ	វីមសតិ	បច្ចាហរតិ	អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។				

ឯវំ ឧភតោពទ្ធកំ^(១) កាតព្វំ ។

ឥទំ សព្វមូលកំ^(២) ។

[១៦៤]	បុរិសោ	ភិក្ខុ	បហិណាតិ	កច្ច	កន្តេ
ឥត្តជ្ជាមំ	មាតុរក្ខិតញ្ច	បិតុរក្ខិតញ្ច	មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច	ភាតុរក្ខិតញ្ច	ភតិដីរក្ខិតញ្ច
ញាតិរក្ខិតញ្ច	កោត្តរក្ខិតញ្ច	ធម្មរក្ខិតញ្ច	សារក្ខិតញ្ច	សបរិទណ្ណាញ្ច	ព្រហ្មិ
ហោម	កិរ	ឥត្តជ្ជាមស្ស	ភរិយាយោ	ធនក្កិតា	ច ធន្ធាសិដី
ច កោកវាសិដី	ច បដវាសិដី	ច ឱទបត្តកិដី	ច ឱកតច្ចម្ពជា	ច ទាសី	ច ភរិយា
ច កម្មការី	ច				

---

១ អម្ពកំ កត្តចិ បោត្តកេ ច មរម្មបោត្តកេ ច ឧភតោវង្សកន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ មរម្មបោត្តកេ ឥទំ បាបទ្វយំ ន ហោតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីឧកតោពទ្ធកម្មល

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះ ផង បិតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង ស្រីមាតាបិតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផងថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្ឋវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនី- ករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ឧកតោពទ្ធក បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់^(១) (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៦២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង បិតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង មាតា- បិតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង ភាតុរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង ភគិនីរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង ញាតិរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង គោត្តរក្ខិតាឈ្មោះនេះផង ធម្មរក្ខិតាឈ្មោះនេះ ផង សារក្ខាឈ្មោះនេះផង សបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថានាង រាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្ឋវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនី- ករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង ជាឱកតចុម្ព- ដាករិយាផង និងជាទាសីផងករិយាផង និងជាកម្មការីផង ករិយាផង

---

១ ស្រី ១០ ចំពូក ហៅថា មានមូល ១០ ភរិយា ១០ ចំពូក ហៅថា មានមូល ១០ រួមមូល ទាំងពីរពូក ហៅថា មានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភរិយា ច ធនាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្ក-
ណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឧភតោពទ្ធកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៦៥] បុរិសស្ស មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។
បុរិសស្ស មិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស
មាតាមិតរោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភាតា
ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភតិដិ ភិក្ខុំ
បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
។ បេ ។ បុរិសស្ស កោត្តា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។
បុរិសស្ស សហធម្មិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ (បុរិសស្ស
បេយ្យាលោ វិត្តាវេតព្វោ ។ ឧភតោពទ្ធកំ យថា
បុរិមនយេន តថេវ វិត្តាវេតព្វំ^(១)) ។

១ មរម្មុបោត្តកេ បុរិសស្ស បេយ្យាលោត្យាទយោ ឥមេ បាវា ន ហោន្តិ ។

វិនយចំណែក មហាវិភង្គ

ជាធាតុជាភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុនោះក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ឧកតោពទ្ធក ចប់ ។

[១៦៥] ម្តាយបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ឪពុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុ
ទៅ ។ បេ ។ ម្តាយឪពុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនស្រីរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។
ពួកញាតិរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកគោត្ររបស់បុរសបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារបស់បុរសបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ (សេចក្តីបំប្រួញអំពីរឿងបុរស បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។
ឧកតោពទ្ធក^(១) ដែលព្រះសង្ឃតិកាចារ្យឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

---

១ ប្រែថា បទជាប់គ្នាដោយមូលទាំងពីរ ឯមូលទាំងពីរនោះគឺស្រី ១០ ចំពួកមានមាតុរក្ខិតា
ជាដើម ហៅថា មូល ១ ភរិយា ១០ ចំពួកមានធនក្តីតាជាដើមហៅថា មូល ១ រួមមូលទាំងពីរនេះ
ចូលគ្នាជាន័យ ១ ហៅថា ឧកតោពទ្ធក ។

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស និក្ខេបបទានិ

[១៦៦] មាតុភិក្ខុតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ មាតុភិក្ខុតាយ មាតា
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ឆន្ទវាសិនី កោកវាសិនី
 បដវាសិនី ឱទបត្តកិនី ឱកតច្ចុម្ពជា ទាសី ច
 ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា
 មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៦៧] មាតុភិក្ខុតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិកា
 ច ឆន្ទវាសិនី ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

[១៦៦] ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
 ចូរជាធនក្តីតាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
 យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនវាសិនី-
 ករិយា ជាភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជាឱទបត្តកិនីករិយា ជា
 ឱកតចុម្ពជាភរិយា និងជាទាសីផងករិយាផង ជាកម្មការីផង ករិយាផង
 ជាធាហាជាភរិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
 ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៦៧] ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
 ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធនវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
 ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ មាតុរក្ខិតាយ មាតា
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្ខិតា ច កោ-
 កវាសិនី ច ។ ធនក្ខិតា ច បដវាសិនី ច ។
 ធនក្ខិតា ច ឱទបត្តកិនី ច ។ ធនក្ខិតា ច
 ឱកតច្ចុម្ពជា ច ។ ធនក្ខិតា ច ទាសី ច
 ភរិយា ច ។ ធនក្ខិតា ច កម្មការី ច ភរិយា
 ច ។ ធនក្ខិតា ច ធនាហជា ច ។ ធនក្ខិតា
 ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហាតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៦៨] មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្ទវាសិនី
 ច កោកវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្ទវាសិនី ច មុហុត្តិកា ច ។

និយមបិដក មហានិកាយ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា
 នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង នៃបុរស
 ឈ្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ។
 ជាធនក្តីករិយាផង ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង
 ជាឱកតច្ចុម្ពជាករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង និងជាទាសីផងករិយា
 ផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង និងជាកម្មការីផង ករិយាផង ។ ជាធនក្តីតា-
 ករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
 ករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៦៨] ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរ
 ជាធនវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ។ បេ ។ ជាធនវាសិនីករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។

តេសករណ៍ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ពទ្ធចក្កាទិ

ឆន្ទវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិតំ ។

[១៦៩] មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តជ្ជាមស្ស
ភរិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ទុមូលកំបិ យាវនវមូលកំ កាតព្វំ ។

តិទំ ទសមូលកំ ។

[១៧០] មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តជ្ជាមស្ស
ភរិយា ធនក្កិតា ច ឆន្ទវាសិនី ច កោតវាសិនី ច

គេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីពទ្ធចក្កជាដើម

ជាធន្ទវាសិនីករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៦៧] ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជា
មុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។
ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនជាហង្សាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

តាំងពីចក្កមានមូល ២ ដរាបដល់ចក្កមានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៧០] ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្ទវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង

វិនយចំដកេ មហាវិភង្គោ

បដវាសិដី ច ឌីទបត្តកិដី ច ឌីកតចុម្ពជា ច
 ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច
 ធជាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
 បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៧១] បិតុរក្ខិតាយ បិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
 មាតាបិតុរក្ខិតាយ មាតាបិតរោ ភិក្ខុំ បហិណាទ្តិ ។
 ភាតុរក្ខិតាយ ភាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ភតិដីរក្ខិតា-
 យ ភតិដី ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ញាតិរក្ខិតាយ
 ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាទ្តិ ។ កោតុរក្ខិតាយ កោត្តា
 ភិក្ខុំ បហិណាទ្តិ ។ ធម្មរក្ខិតាយ សហធម្មិកា
 ភិក្ខុំ បហិណាទ្តិ ។ សារក្ខាយ យេន បរិក្កហិតា ហោតិ
 សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណា
 បបិតោ ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ ព្រូហិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
 ធនក្ខិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាបដវាសិនីភរិយាផង ជាឱទបត្តកិនីភរិយាផង ជាឱកតចុម្ពជាភរិយាផង
និងជាទាសីផងភរិយាផង និងជាកម្មការីផង ភរិយាផង ជាធាហាជា-
ភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។

[១៧១] បិតារបស់ស្រីបិតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ មាតាបិតា
របស់ស្រីមាតាបិតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់ស្រីភាតុ-
រក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនស្រីរបស់ស្រីភគិនីរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។
ពួកញាតិរបស់ស្រីញាតិរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកគោត្ររបស់ស្រី
គោត្តរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារបស់ស្រីធម្ម-
រក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីដែលអ្នកណាបានប្រកាន់ទុកហើយ អ្នក
នោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រីដែលខ្លួនប្រកាន់ទុក (នោះ) ។ អាជ្ញាដែល
ស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រី
ដែលព្រះអង្គដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្តីតាភរិយា
នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រ-
ឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ខណ្ឌចក្កំ

បរិភោ ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
 ឆន្ទវាសិនី កោតវាសិនី បដវាសិនី ឱទបត្តកិដី
 ឱកតចុម្ពជា ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច
 ភរិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៧២] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ បរិភោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិតា ច
 ឆន្ទវាសិនី ច ។ មេ ។ ធនក្កិតា ច មុហុត្តិកា
 ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក

បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រីដែលទ្រង់
បានដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធន្ទវាសិនីភរិយា ជា
ភោគវាសិនីភរិយា ជាបដវាសិនីភរិយា ជាឱទបត្តកិនីភរិយា ជាឱភតបុម្ភ-
ដាករិយា និងជាទាសីផងភរិយាផង និងជាកម្មការីផងភរិយាផង ជា
ធជាហដាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៧២] អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេច
អង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាង
ដ៏ចម្រើន ចូរជាធន្ទក្តីតាករិយាផង ជាធន្ទវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ។ បេ ។ ជាធន្ទក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៧៣] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ បបិតោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ឆន្ទវាសិនី ច
 កោតវាសិនី ច ។ បេ ។ ឆន្ទវាសិនី ច មុហុត្តិកា
 ច ។ ឆន្ទវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិតំ ។

[១៧៤] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ បបិតោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា
 ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា ច ធនាហាជា ចាតិ បដិក្កណ្ណា-
 តិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ទុមូលកំបិ យាវនវមូលកំ កាតព្វំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៧៣] អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធួន្ធវាសិនីភរិយាផង ជាភោគវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។ ជាធួន្ធវាសិនីភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ។ ជាធួន្ធវាសិនីភរិយាផង ជាធួន្តីតាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្អងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៧៤] អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ជាធួន្តីតាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ជាធួន្តីតាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្អងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

តាំងពីចក្កមានមូល ២ ដរាបដល់ចក្កមានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ទសមូលកាទិ

តទំ ទសមូលកំ ។

[១៧៥]   សបរិទណ្ណាយ   យេន   ទណ្ណោ   បបិតោ
 ហោតិ   សោ   ភិក្ខុំ   បហិណាតិ   កច្ច   កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ
 ព្រហ្មិ   ហោតុ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយា   ធនក្កិតា   ច
 ឆន្ទវាសិនី   ច   កោកវាសិនី   ច   បដវាសិនី   ច
 ឱទបត្តកិដិ   ច   ឱកតច្ចម្ពជា   ច   ទាសី   ច   ភរិយា   ច
 កម្មការី   ច   ភរិយា   ច   ធជាហជា   ច   មុហុត្តិកា
 ចាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ   វីមសតិ   បច្ចាហាតិ   អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស   ។

[១៧៦]   មាតុភិក្ខុតា   ភិក្ខុំ   បហិណាតិ   កច្ច
 កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   ព្រហ្មិ   ហោមិ   ឥត្តន្ទាមស្ស   ភរិយា
 ធនក្កិតាតិ   បដិក្កណ្ណាតិ   វីមសតិ   បច្ចាហាតិ   អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស   ។   មាតុភិក្ខុតា   ភិក្ខុំ   បហិណាតិ
 កច្ច   កន្តេ   ឥត្តន្ទាមំ   ព្រហ្មិ   ហោមិ   ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា   ឆន្ទវាសិនី   កោកវាសិនី   បដវាសិនី   ឱទបត្ត-
 កិដិ   ឱកតច្ចម្ពជា   ទាសី   ច   ភរិយា   ច   កម្មការី   ច

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីចក្កមានមូល ១០ ជាដើម

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៧៥] អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គ
នោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
ស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើនចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្នវាសិនីករិយាផង
ជាភោគវាសិនីករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង
ជាឱកតចុម្ពជាករិយាផង និងជាទាសីផងករិយាផង និងជាកម្មការីផង
ករិយាផង ជាធាហាជាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[១៧៦] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយានៃបុរស
ឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជា
ធន្នវាសិនីករិយា ជាភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជាឱទបត្តកិនី-
ករិយា ជាឱកតចុម្ពជាករិយា និងជាទាសីផងករិយាផង និងជាកម្មការីផង

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ភរិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ
បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៧៧] មាតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធជន្តិកា
ច ឆន្ទវាសិនី ច ។ បេ ។ ធជន្តិកា ច មុហុត្តិកា
ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៧៨] មាតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
ឆន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី ច ។ បេ ។ ឆន្ទវាសិនី ច
មុហុត្តិកា ច ។ ឆន្ទវាសិនី ច ធជន្តិកា
ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភរិយាផង ជាធាតុជាភរិយា ជាមុហុត្តិកាភរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយចប់ ។

[១៧៧] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយាផង ជា ធន្នវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសង្ឃាទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៧៨] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធន្នវាសិនីភរិយាផង ជាគោគវាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធន្នវាសិនី- ភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង ។ ជាធន្នវាសិនីភរិយាផង ជាធនក្តីតា- ភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

តេសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ពទ្ធចក្កំ

[១៧៩] មាតុភិក្ខុតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ក-
 រិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ មេ ។
 មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុមូលកាទីនិបិ ឯវំ កាតញ្ចានិ ។

ឥទំ ទសមូលកំ ។

[១៨០] មាតុភិក្ខុតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
 ធនក្កិតា ច ធន្តវាសិដី ច កោតវាសិដី ច
 បដវាសិដី ច ឱទបត្តកិដី ច ឱកតចុម្ពជា ច
 ទាសី ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច
 ធនាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

[១៧៩] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិកាករិយាផង
ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា
ផង ជាធនជាហជាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្កដ៏សេសមានចក្កមានមូល ២ ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៨០] ស្រីមាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
ឆន្ទវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង
ជាឱទបត្តកិនីករិយាផង ជាឱភតបុម្ភជាភរិយាផង និងជាទាសីផងករិយា
ផង និងជាកម្មការីផងករិយាផង ជាធនជាហជាភរិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៨១] បិតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
 មាតាបិតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ភាតុរក្ខិតា
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ភតិដីរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
 ញាតិរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ កោតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ
 បហិណាតិ ។ ធម្មរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
 សារក្ខិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ
 បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
 ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីម័-
 សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្ឋាសិដី
 កោកាសិដី បដាសិដី ឱទបត្តតិដី ឱកតច្ចម្ពជា
 ទាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច
 ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីម័សតិ បច្ចា-
 ហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

[១៨១] ស្រីបិតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីមាតាបិតុរក្ខិតាបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភាតុរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភគិនីរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។
ស្រីញាតិរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីគោត្តរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រី
ធម្មរក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសារក្ខិតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសបរិទណ្ឌា
បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុស
ឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនុវាសិនីករិយា ជា
ភោគវាសិនីករិយា ជាបដវាសិនីករិយា ជាឱទេបត្តកិនីករិយា ជាឱកតចុម្ព-
ដាករិយា និងជាទាសីផង ករិយាផង និងជាកម្មការីផង ករិយាផង ជាធជាហ-
ដាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ខណ្ឌចក្កាទិ

[១៨២] សបរិទណ្ណោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
 ធនក្កិតា ច ធន្ធាសិដី ច ។ បេ ។ ធនក្កិតា
 ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចា-
 ហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ។

[១៨៣] សបរិទណ្ណោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
 ធន្ធាសិដី ច កោកវាសិដី ច ។ បេ ។ ធន្ធាសិដី
 ច មុហុត្តិកា ច ។ ធន្ធាសិដី ច ធនក្កិតា
 ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្ឃិក្កំ ។

[១៨៤] សបរិទណ្ណោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
 មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា ច

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីខណ្ឌចក្កជាដើម

[១៨២] ស្រីសបរិទណ្ណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
 ធន្នវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង
 ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៨៣] ស្រីសបរិទណ្ណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធន្នវាសិនីករិយាផង
 ជាភោគវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធន្នវាសិនីករិយា
 ផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។ ជាធន្នវាសិនីករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយា
 ផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់)
 វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៨៤] ស្រីសបរិទណ្ណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិកាករិយាផង
 ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយាផង

នៃយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ធជាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុមូលកាទីនិ ឯវមេវ កាតញ្ចានិ ។

តំទំ ទសមូលកំ ។

[១៨៥] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
ធនក្កិតា ច ធន្ធាសិដី ច កោកវាសិដី ច បដវាសិដី
ច ឱទបត្តកិដី ច ឱភតចុម្ពជា ច ទាសី ច ភរិយា
ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា ច មុហុត្តិកា
ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វំ ចក្កបេយ្យាលំ និដ្ឋិតំ ។

[១៨៦] បដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ ធម្មច្ចាហារតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាធាតុជាភិក្ខុវិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្កមានមូល ២ ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៨៥] ស្រីសបរិទណ្ណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាក្ខិយាផង ជា
ធន្តវាសិនីក្ខិយាផង ជាភោគវាសិនីក្ខិយាផង ជាបដវាសិនីក្ខិយាផង
ជាឱទបត្តកិណីក្ខិយាផង ជាឱកតចុម្ពដាក្ខិយាផង និងជាទាសីផងក្ខិយា
ផង និងជាកម្មការីផងក្ខិយាផង ជាធាតុជាភិក្ខុវិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ភិក្ខុវិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កបេយ្យាលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[១៨៦] ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល តែមិនបានវិលមក (ប្រាប់) វិញ

តេរសកណ្ណោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ខណ្ឌចក្កាទិ

អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បដិក្កណ្ណាតិ ន វីម៌សតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ បដិក្កណ្ណាតិ
 ន វីម៌សតិ នប្បច្ចាហារតិ អាបត្តិ ទុក្ក្កដស្ស ។ នប្ប-
 ដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។
 នប្បដិក្កណ្ណាតិ វីម៌សតិ នប្បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
 ទុក្ក្កដស្ស ។ នប្បដិក្កណ្ណាតិ ន វីម៌សតិ បច្ចាហារតិ
 អាបត្តិ ទុក្ក្កដស្ស ។ នប្បដិក្កណ្ណាតិ ន វីម៌សតិ
 នប្បច្ចាហារតិ អនាបត្តិ ។

[១៨៧] បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាបេតិ

កច្ចថ ភន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តិ វីម៌សថាតិ សព្វេ បដិ-
 ក្កណ្ណាតិ សព្វេ វីម៌សន្តិ សព្វេ បច្ចាហារន្តិ អាបត្តិ
 សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
 អាណាបេតិ កច្ចថ ភន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តិ វីម៌សថាតិ សព្វេ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីអាបត្តិវារ

ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ ។ ភិក្ខុទទួលពាក្យ រួចមិនបាននិយាយល្បួងមើល
 ឡើយ គ្រាន់តែត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ ។ ភិក្ខុ
 ទទួលពាក្យ តែមិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់មក (ប្រាប់)
 វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួង
 មើល ហើយនាំសេចក្តីមក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ ។ ភិក្ខុ
 មិនបានទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួងមើល ហើយមិនបានត្រឡប់មក
 (ប្រាប់) វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនបានទទួលពាក្យ
 មិនបាននិយាយល្បួងមើល តែបាននាំសេចក្តីមក (ប្រាប់) ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ មិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់
 មក (ប្រាប់) វិញទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៨៧] បុរសបង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 សូមលោកគ្រប់អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់
 ក៏ទទួលពាក្យ ភិក្ខុទាំងអស់និយាយល្បួងមើល ភិក្ខុទាំងអស់នាំសេចក្តី
 មក (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បដិក្កុណ្ណានិ សព្វេ វីមំសន្តិ ឯកំ បច្ចាហារាមេន្តិ អាបត្តិ
 សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ
 ភិក្ខុ អាណាមេតិ កច្ចថ ភន្តេ ឥត្តន្នាមំ ឥត្តិ
 វីមំសថាតិ សព្វេ បដិក្កុណ្ណានិ ឯកំ វីមំសាមេត្វា
 សព្វេ បច្ចាហារន្តិ អាបត្តិ សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាមេតិ កច្ចថ ភន្តេ
 ឥត្តន្នាមំ ឥត្តិ វីមំសថាតិ សព្វេ បដិក្កុណ្ណានិ ឯកំ
 វីមំសាមេត្វា ឯកំ បច្ចាហារាមេន្តិ អាបត្តិ សព្វេសំ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុ អាណាមេតិ
 កច្ច ភន្តេ ឥត្តន្នាមំ ឥត្តិ វីមំសាតិ បដិក្កុណ្ណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុ អាណាមេតិ កច្ច ភន្តេ ឥត្តន្នាមំ
 ឥត្តិ វីមំសាតិ បដិក្កុណ្ណាតិ វីមំសតិ អន្តោវាសិ
 បច្ចាហារាមេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុទាំងអស់ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយបានឲ្យភិក្ខុមួយរូបវិលមក
 (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ
 បានឲ្យភិក្ខុមួយរូបទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយភិក្ខុទាំងអស់ ក៏វិលមក
 (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ បាន
 ចាត់ភិក្ខុមួយរូបឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយឲ្យភិក្ខុមួយរូបនាំដំណឹង
 មក (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក
 (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុ
 ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយប្រើកូនសិស្សឲ្យវិល
 មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិវារោ

ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ ឥត្តិ វីមំសាតិ
 បដិក្កណ្ណាតិ អន្តោវាសី វីមំសាបេត្វា អត្តនា បច្ចាហារតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តជ្ជាមំ ឥត្តិ វីមំសាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 អន្តោវាសី វីមំសាបេតិ អន្តោវាសី វីមំសិត្វា ពហិទ្ធា
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ ឧភិជ្ជំ មុល្លច្ចយស្ស ។

[១៨៨] កច្ចន្តោ សម្មាទេតិ អាគច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ
 អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ កច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ចន្តោ
 សម្មាទេតិ អាបត្តិ មុល្លច្ចយស្ស ។ កច្ចន្តោ សម្មាទេតិ
 អាគច្ចន្តោ សម្មាទេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 កច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អនាបត្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីអាបត្តិវារ

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ រួចប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 វិលមក (ប្រាប់) ដោយខ្លួនឯងវិញ ត្រូវអាសង្ឃាទិសេស ។
 បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
 មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ បានប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅ
 និយាយល្បួងមើល ឯកូនសិស្សនោះបាននិយាយល្បួងមើល ហើយក៏
 ត្រឡប់មកទៅប្រាប់បុរសដើមក្រៅពីអាចារ្យដែលប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យទាំងពីររូប ។

[១៨៨] ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 ប្រាប់វិញដោយពាក្យកុហក^(១) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាលទៅមិន
 ទទួលបង្គាប់ តែបាននិយាយល្បួងផង វិលមកប្រាប់វិញផង ត្រូវអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏បានទទួលពាក្យបង្គាប់ និយាយល្បួងមើល
 ហើយវិលមកប្រាប់វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏មិន
 បានទទួលបង្គាប់ កាលមកមិននាំដំណឹងមកប្រាប់វិញ មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។

---

១ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថាថា មិនបានវិលមកប្រាប់វិញទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៨៩] អនាបត្តិ សង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
 វា តិលានស្ស វា ករណីយេន កច្ចតិ ឧម្មត្តកស្ស
 អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[១៩០] សុត្តា មតា ច និក្ខត្តា
 អនិក្ខត្តិ ឥត្តិបណ្ឌាកា
 កលហំ កត្វាន សម្មោទិ
 សញ្ញវិត្តញ្ច បណ្ឌាកេតិ ។

[១៩១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
 បុរិសោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច ភន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តិ វិមំសាតិ ។ សោ កត្វា មនុស្សេ
 បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ សុត្តា ភន្តេតិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចិ នុខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ
 អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុំ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

និយមបិដក មហានិកាយ

[១៨៩] ភិក្ខុដែលទៅ (កាន់សំណាក់ស្រីនិងប្រុស) ដោយកិច្ច
ដែលត្រូវធ្វើ ចំពោះសង្ឃក្តី ចំពោះចេតិយក្តី ចំពោះបុគ្គលឈឺក្តី
ភិក្ខុឆ្គួត ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៩០] (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹង
សំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះ គឺ)

រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងស្រីចេញពីលំនៅទៅ
រឿងប្រុសច្រឡំជាស្រី រឿងស្រីខ្ចើយ រឿងឈ្មោះគ្នាភិក្ខុ
បាននិយាយផ្សះផ្សា រឿងភិក្ខុនាំការឲ្យមនុស្សខ្ចើយ ។

[១៩១] សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុ
នោះ ក៏ទៅហើយសួរមនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។
មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា នាងនោះ ដេកលក់ទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។
ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយដឹង ។
ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

គេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស វិនីតវត្ថុ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ បុរិសោ អញ្ញតវំ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្ថិ វីមំសាតិ ។
 សោ កន្ធា មនុស្សេ បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។
 មតា កន្តេតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សា-
 តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហោ
 បុរិសោ អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ ឥត្ថិ វីមំសាតិ ។ សោ កន្ធា មនុស្សេ
 បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ ជិក្ខុត្តា កន្តេតិ ។ បេ ។
 អនិត្តិ កន្តេតិ ។ បេ ។ ឥត្ថិបណ្ឌាកា កន្តេតិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសសុស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៥ វិនីតវត្ថុ

សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅ ហើយសួរ
 មនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយ
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ស្រីនោះស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់
 បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
 មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ទៅហើយសួរមនុស្សទាំង-
 ឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះ នៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា
 នាងនោះចេញពីទីនេះទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះ
 មិនមែនជាស្រីទេ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះ ជាស្រីខ្ចើយទេ
 លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
 អាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[១៩២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា

ឥត្ថិ សាមិកេន សហ កណ្ហិត្តា មាតុយវំ អកមាសិ ។

កុលុបកោ ភិក្ខុ សម្មោទនីយំ អកាសិ ។ តស្ស

កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អលំវចនីយា ភិក្ខុតិ ។

នាលំវចនីយា កកវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នាលំវច-

នីយេតិ ។

[១៩៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា

ភិក្ខុ បណ្ឌាកេ សញ្ជាវត្តំ សមាបដ្ឋិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ

អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស

អាបត្តិ ធុលុច្ចយស្សាតិ ។

បញ្ចមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[១៩២] សម័យនោះឯង ស្រីម្នាក់ឈ្មោះគ្នានឹងប្តីហើយរត់ទៅ
 ផ្ទះម្តាយ ។ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាននិយាយផ្សះផ្សា ។
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ ស្រីនោះប្តីបានលែងលះគ្នាដាច់ខាតហើយឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនទាន់លែងដាច់ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិទេ ព្រោះគេមិនទាន់លែង
 គ្នាដាច់ខាត ។

[១៩៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំការ
 ឲ្យមនុស្សខ្ចើយទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសំ

[១៩៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា រាជគហោ
 វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលន្ទកនិវាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាឡុវិកា^(១) ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយោ
 កុដិកាយោ^(២) កាវាមេន្តិ អស្សាមិកាយោ អត្តុទ្ទេ-
 សិកាយោ អប្បមាណិកាយោ ។ តាយោ ន និដ្ឋានំ
 កច្ឆន្តិ ។ តេ យាចនពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារន្តិ
 បុរិសំ ទេម បុរិសត្តករំ ទេម កោលំ ទេម សកដំ
 ទេម វាសី ទេម ដរសុំ ទេម កុហារី ទេម កុទ្ធាលំ
 ទេម និខានំ ទេម វល្លិ ទេម វេទ្យុ ទេម មុញ្ញំ ទេម
 បព្វដំ ទេម តិលំ ទេម មត្តិកំ ទេម ថាតិ ។ មនុស្សា
 ឧបទុតា យាចនាយ ឧបទុតា វិញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
 ឧត្តិជ្ជនិមិ ឧត្តសនិមិ បលាយនិមិ អញ្ញេនមិ កច្ឆន្តិ
 អញ្ញេនមិ មុទំ កកោនិ ទ្វារមិ មកោនិ ការិមិ ទិស្វា
 បលាយនិ ភិក្ខុតិ មញ្ញមាណា ។

---

១ ឱ. ម. អាឡុវិកា ។ ២ ឱ. ម. សំយាចិកាយោ កុដិយោ ។

សង្ខារទិសេសទី ៦

[១៩៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅ វត្តវេឡុវន កលន្ទកនិវាបស្ថាន (កន្លែងដែលស្តេចប្រទានអភ័យ និងចំណី ដល់សត្វកង្កែប) ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែន អាឡវី ប្រើគេឲ្យសាងនូវកុដិទាំងឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍ (គ្រឿងប្រដាប់សង្កត់) សូមពីគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជាម្ចាស់ របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ ។ កុដិទាំងនោះ មិនទាន់សម្រេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចេះតែសូមញឹក ៗ ញាយ ៗ ដោយ ពាក្យសូមថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យ គោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកាំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដីង ឲ្យចប ឲ្យពន្ទាក់ ឲ្យវល្លិ ឲ្យ ឫស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាប្លង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់ យើងទាំងឡាយ) ។ ពួកមនុស្សដែលភិក្ខុទាំងនោះ ចេះតែបៀតបៀន ដោយការសូមញឹកញាយហួសពេក លុះដល់ឃើញពួកភិក្ខុហើយ ក៏ភ្ញាក់ ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ បែរមុខទៅទី ដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សូម្បីគ្រាន់តែឃើញនូវគោញីទាំងឡាយ ក៏គេចរត់ ដោយស្មានថា ជាពួកភិក្ខុ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៩៥] អថខោ អាយស្មា មហាកស្សទោ រាជ-
តហោ វស្សំ វុត្តោ យេន អាឡវី តេន បក្កាមិ
អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាដោ^(១) យេន អាឡវី
តទវសវិ ។ តត្រ វស្សំ អាយស្មា មហាកស្សទោ
អាឡវីយំ វិហារតិ អត្តាឡវេ ចេតិយេ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាកស្សទោ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ អាឡវី បិណ្ណាយ ចារិសិ ។
មនុស្សា អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ បស្សិត្វា
ឧត្តិជ្ជនិមិ ឧត្តសនិមិ បលាយនិមិ អញ្ញេនមិ កច្ឆនិ
អញ្ញេនមិ មុទំ កហេនិ ទ្វារមិ ថកេនិ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាកស្សទោ អាឡវីយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា
បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណាចាតប្បដិក្កន្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បុញ្ញាយំ
អាវុសោ អាឡវី សុភិក្ខុ អហោសិ សុលភបិណ្ណា
សុករា ឧញ្ញេន បក្កហេន យាបេតុំ ឯតរហិ ខោ^(២)
បទាយំ អាឡវី ទុក្ខិត្វា ទុល្លភបិណ្ណា ន សុករា
ឧញ្ញេន បក្កហេន យាបេតុំ កោ នុ ខោ អាវុសោ

១ ឥទំ បាវទ្ធយំ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ ន ហោតិ ។

និយមិដក មហារិក្ខ

[១៩៥] ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ គង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ (គ្រប់ត្រៃមាស) ហើយ ក៏និមន្តចេញទៅឯដែនអាឡវី ត្រួចទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។ មាន សេចក្តីដំណាលថា ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ សម្រេចឥរិយាបថ នៅនាអគ្គាឡវចេតិយ ក្នុងដែនអាឡវីនោះ ។ គ្រានោះជាវេលាព្រឹក ព្រះ មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្បង់ទ្រង់បាត្រនិងចីវរចូលទៅកាន់ដែន អាឡវីដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញព្រះមហាកស្សប ដ៏មានអាយុ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ បែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងដែនអាឡវី ធ្វើភក្តិកិច្ចស្រេចហើយ ដល់កាលជា ខាងក្រោយអំពីភក្តិកិច្ច ក៏ហៅពួកភិក្ខុមកហើយសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន អាយុទាំងឡាយ កាលពីដើមដែនអាឡវីនេះសម្បូរណ៍ចង្ហាន់ បិណ្ឌបាត បានងាយ ងាយនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិត ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ដែន អាឡវីនេះ ប្រែជាភើតទ្រុក្រ បិណ្ឌបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យា- យាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅវិញ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ

តេសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស អាឡវិកភិក្ខុវត្ថុ

ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនាយំ អាឡវី ទុត្តិក្ខា
ទុល្លភបិណ្ណា ន សុករា ឧញ្ញេន បត្តហោន យា-
បេតុន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហា-
កស្សបស្ស ឯតមត្ថំ អាហោចេសំ ។

[១៩៦] អថខោ ភករា រាជតហោ យថាភិវន្តំ
វិហារិត្វា យេន អាឡវី តេន ចារិកំ បក្កាមិ
អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាណោ យេន អាឡវី តទរសវិ ។
តត្រិ សុទំ ភករា អាឡវីយំ វិហារតិ អក្កាឡវេ
ចេតិយេ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្ស-
ចោ យេន ភករា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភករន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្នោ ខោ អាយស្មា មហាកស្សចោ ភករតោ
ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។ អថខោ ភករា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា
អាឡវិកេ ភិក្ខុ បដិបុទ្ធិ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
សញ្ញាចិកាយោ កុដិកាយោ កាវាបេថ អស្សា-
មិកាយោ អត្តុទ្ទេសិកាយោ អប្បមាណិកាយោ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី

អ្វីហ្ន៎ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យដែនអាឡវីនេះប្រែជាកើតទុក្ខិក្ស
បិណ្ណបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅ
វិញ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ពិតរឿងនុំដល់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ។

[១៩៦] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ គួរ
ដល់ពុទ្ធអធារាស្រ័យ ហើយក៏យាងចេញទៅឯដែនអាឡវី យាង
ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។ មាន
សេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅនា
អគ្គាឡវចេតិយក្នុងដែនអាឡវីនោះ ។ ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សប
ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយខាងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សម-
គួររួចហើយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលរឿងនុំ ចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ត្រាស់សួររូបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុដែន
អាឡវីថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នករាល់គ្នាឲ្យគេធ្វើនូវកុដិ
ទាំងឡាយដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍ សូមអំពីគេមកដោយខ្លួនឯង មិន
មានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ឆន្តិ តេ តុម្ភេ យាចនពហុ-
 លា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារថ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្ថករំ
 ទេថ កោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ
 ផរសុំ ទេថ កុហារី ទេថ កុទ្ធាលំ ទេថ និខានំ
 ទេថ វល្លិ ទេថ វេទ្យុំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វជំ
 ទេថ តិលំ ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ មនុស្សា
 ឧបទ្គុតា យាចនាយ ឧបទ្គុតា វិញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
 ឧព្វិជ្ជន្តិបិ ឧត្តសន្តិបិ បលាយន្តិបិ អញ្ញេនបិ កច្ឆន្តិ
 អញ្ញេនបិ មុខំ ករោន្តិ ទ្វារំបិ ថកេន្តិ ការិបិ ទិស្វា
 បលាយន្តិ ភិក្ខុតិ មញ្ញមាណតិ ។ សច្ចំ ភក្កវាតិ ។
 វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិសា ។ មេ ។
 អករណីយំ កថំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិ-
 សា សញ្ញាចិកាយោ កុដិកាយោ កាវាមេស្សថ
 អស្សាមិកាយោ អត្តទ្វេសិកាយោ អប្បមាណិកាយោ
 តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ឆន្តិ តេ តុម្ភេ យាចនពហុលា
 វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារិស្សថ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្ថករំ
 ទេថ កោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

កុដិទាំងនោះមិនទាន់សម្រេច អ្នករាល់គ្នាចេះតែសូមគេញាយ ។ ថា អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ
 ឲ្យកាំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដីង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លី ឲ្យឫស្សី
 ឲ្យស្មៅយ៉ាបួង ឲ្យស្មៅដំណេកទស្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត ពួកមនុស្ស
 ដែលអ្នកទាំងឡាយចេះតែបៀតបៀន ដោយការសូមញឹកញាយហួសពេក
 លុះដល់ឃើញភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លប
 រត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ បែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សូម្បីគ្រាន់
 តែឃើញនូវគោញីទាំងឡាយហើយសំគាល់ថា ភិក្ខុ ក៏គេចរត់ទៅ សេចក្តី
 នេះពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង-
 ឡាយ ដំណើរនេះ មិនសមគួរទេ ។ បេ ។ មិនមែនជាកិច្ចដែលត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបីបើអ្នកឯងរាល់គ្នាប្រើគេឲ្យសាងកុដិទាំង-
 ឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍សូមពីគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជា
 ម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួនធំហួសប្រមាណ កុដិទាំងនោះ មិនទាន់
 សម្រេច អ្នកទាំងឡាយចេះតែសូមញាយ ។ ដោយពាក្យសូមថា អ្នកទាំង-
 ឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកាំបិត

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ខាទិសេសស្ស មណិកណ្ណនាគរាជវត្ថុ

ជរសុំ ទេថ កុហារី ទេថ កុទ្ធាលំ ទេថ និខាទនំ ទេថ
 វល្លី ទេថ វេជ្ជុំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វជំ ទេថ តិលំ
 ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
 វា បសាទាយ ។ បេ ។ អញ្ញថត្តាយាតិ ។ អថខោ
 ភកវា អាឡុវិកេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិករ-
 ហិត្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុនំ តទនុច្ឆរិកំ តទនុលោមិកំ
 ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសី^(១) ។

[១៩៧] ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ភាតរោ ឥសិយោ
 កង្កំ នទី ឧបនិស្សាយ វិហារីសុ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 មណិកណ្ណោ ឆាគរាជា កង្កំ នទី ឧត្តវិត្វា យេន
 កនិដ្ឋោ ឥសិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កនិដ្ឋំ ឥសី
 សត្តក្ខត្តំ កោកេហិ បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិ មុទ្ធនិ មហាន្តំ
 ដលំ ករិត្វា អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ
 ឥសិ តស្ស ឆាគស្ស ភយា កិសោ អហោសិ លូខោ
 ទុព្វណ្ណោ ឧប្បណ្ណុប្បណ្ណាកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោ ។

---

១ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មិ កថំ
 កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសីតិ ឱ.ម. បោត្តកេសុ ទិស្សតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ រឿងមណិកណ្ណនាគរាជ

ឲ្យពូថៅ ឲ្យដឹង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លី ឲ្យឫស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាបួង
 ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់យើងទាំងឡាយ)
 ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះ
 ថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា (នោះ) ទេ ។ បេ ។ មាន
 តែនាំឲ្យខូចចិត្ត ដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុដែនអាឡវី ដោយអនេក-
 បរិយាយ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថា តាមសមគួរដល់ហេតុនោះ ។
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុមកហើយ (ត្រាស់ថា) ។

[១៩៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលពីដើម មានឥសីពីរនាក់
 ជាបងប្អូននឹងគ្នា សំណាក់នៅអាស្រ័យនឹងស្ទឹងគង្គា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ វេលានោះ មានស្តេចនាគមួយ ឈ្មោះមណិកណ្ណ ឡើងមកអំពី
 ស្ទឹងគង្គាហើយចូលមករកឥសីជាប្អូន លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ព័ទ្ធព័ន្ធ
 ឥសីប្អូនដោយភ្លេន ៧ ជុំ ហើយបើកពពារដ៏ធំបាំងពីខាងលើសិរ្សនៃឥសី
 ប្អូននោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ឥសីប្អូនហេតុ
 តែមានសេចក្តីខ្លាចអំពីនាគនោះ ក៏ចេះតែស្តាំងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរ
 អាក្រក់ កើតទៅជារោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អន្ទសា ខោ ភិក្ខុវេ ជេដ្ឋោ ឥសី កានិដ្ឋំ ឥសី
កិសំ លូទំ ទុព្វុណ្ណំ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតំ ធមនិ-
សន្តតកត្តំ ទិស្វាន កានិដ្ឋំ ឥសី ឯតទោច កិស្ស
តំ កោ កិសោ លូខោ ទុព្វុណ្ណា ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណា-
កជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។ ឥធម មេ កោ
មណិកណ្ណោ ឆាតរាជា កង្កំ នទី ឧត្តវិត្វា យេនាហំ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ សត្តក្ខត្តំ កោតេហិ
បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិ មុទ្ធនិ មហានំ ដណំ ករិត្វា អដ្ឋាសិ
តស្សាហំ កោ ឆាតស្ស ភយា កិសោ លូខោ ទុព្វុ-
ណ្ណា ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។
ឥច្ឆសិ បន តំ កោ តស្ស ឆាតស្ស អឆាតមនន្តិ ។ ឥ-
ច្ឆាមហំ កោ តស្ស ឆាតស្ស អឆាតមនន្តិ ។ អបិ បន
តំ កោ តស្ស ឆាតស្ស កិញ្ចិ បស្សសីតិ ។ បស្សាម-
ហំ កោ មណិមស្ស កណ្ណោ បិលន្ធនន្តិ ។ តេនហិ
តំ កោ តំ ឆាតំ មណី យាច មណី មេ កោ ទេហិ
មណិឆា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ណោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីជាបង បានឃើញឥសីបួន ស្តាំងស្តមសៅហ្មង
មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្នេកស្នាំង មានខ្លួនរវាមដោយ
សរសៃ លុះឃើញហើយ ក៏សួរទៅឥសីបួនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ហេតុអ្វី
ក៏អ្នកស្តាំងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្នេកស្នាំង
មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ (ដូច្នោះ) ។ ឥសីជាបួនប្រាប់ថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចម្រើន នាគរាជឈ្មោះមណិកណ្ណឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គាហើយ ចូលមករកខ្ញុំ
ក្នុងទីនេះ លុះចូលមកដល់ហើយក៏ព័ទ្ធព័ន្ធខ្ញុំដោយភ្លើង ៧ ជុំ ហើយបើក
ពពារដ៏ធំបាំងពីខាងលើក្បាលខ្ញុំ ព្រោះសេចក្តីខ្លាចនាគរាជនោះ បានជា
ខ្ញុំស្តាំងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្នេកស្នាំង
មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកចង់មិនឲ្យ
នាគរាជនោះ មកដែរឬ ។ ឥសីបួនតបថា បពិត្រលោកបងដ៏ចម្រើន ខ្ញុំចង់មិន
ឲ្យនាគរាជនោះ មកទេ ។ ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ចុះអ្នកឯងបាន
ឃើញវត្ថុអ្វីជារបស់នាគរាជនោះខ្លះ ។ ឥសីបួនតបថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានឃើញកែវមណីជាគ្រឿងប្រដាប់ពូជក នៃនាគរាជនោះ ។
ឥសីបងក៏បង្គាប់ថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ អ្នកចូរសូមកែវមណី
ចំពោះនាគរាជនោះថា អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មា
ត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ មណិកណ្ណ-

តេរសកណ្តោ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស មណិកណ្តោនាគរាជវត្ត

ឆាតរាជា កង្កំ នទី ឧត្តរិត្វា យេន កនិដ្ឋោ ឥសិ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមង្គំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមង្គំ បិតំ ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្តោ ឆាតរាជាធំ
 កនិដ្ឋោ ឥសិ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
 មណិណ មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិ-
 កណ្តោ ឆាតរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុស្ស
 មណិណ អត្តោតិ ទិប្បមេវ អកមាសិ ។ ទុតិយម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្តោ ឆាតរាជា កង្កំ នទី
 ឧត្តរិត្វា យេន កនិដ្ឋោ ឥសិ តេនុបសង្កមិ ។
 អទ្ធសា ខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ ឥសិ មណិកណ្តោ
 ឆាតរាជាធំ ទូរតោ វ អាតច្ចង្គំ ទិស្វាន មណិកណ្តោ
 ឆាតរាជាធំ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
 មណិណ មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្តោ
 ឆាតរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុសុស មណិ-
 ណ អត្តោតិ តតោ វ បទិទិវត្តិ ។ តតិយម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្តោ ឆាតរាជា កង្កំ នទី
 ឧត្តរិតិ ។ អទ្ធសា ខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ ឥសិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងមណិកណ្ណនាគរាជ

នាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គាហើយចូលមករកឥសីប្អូន លុះចូលមក
 ដល់ហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីប្អូនក៏
 បានពោលពាក្យនេះ នឹងមណិកណ្ណនាគរាជដែលស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
 ដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
 គិតថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី គិតដូច្នោះ
 ហើយ ក៏វិលទៅវិញយ៉ាងចាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាទី ២
 មណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គា ហើយចូលមករកឥសីប្អូន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីប្អូនបានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជ មកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគ-
 រាជថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
 ដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
 ក៏រំពឹងថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយ
 ត្រឡប់អំពីទីនោះបាត់ទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាទី ៣
 មណិកណ្ណនាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីប្អូន

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

មណីកណ្ណំ ឆាតរាជានំ កង្កំ នទី ឧត្តរង្គំ ទិស្វាន
 មណីកណ្ណំ ឆាតរាជានំ ឯតទរោច មណី មេ កោ
 ទេហិ មណីនា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណី-
 កណ្ណោ ឆាតរាជា កង្កិដ្ឋំ ឥសី តាថាហិ អជ្ឈកាសិ ។

មមន្តចានំ វិបុលំ ឧទ្ធការំ
 ឧប្បជ្ជតិមស្ស មណីស្ស ហេតុ
 តន្តេ ន ទស្សំ អតិយាចកោសិ
 ន ចាបិ តេ អស្សមមាភមិស្សំ ។
 សុស្ស យថា សក្ករោតទាណិ
 តាសេសិ មំ សេលមយាចមាណេ^(១)
 តន្តេ ន ទស្សំ អតិយាចកោសិ
 ន ចាបិ តេ អស្សមមាភមិស្សន្តិ ។

---

១ សេលំ មំ យាចមាណោតិ បទច្នៃទោ ។

និយមបិដក មហានិកាយ

បានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គា លុះឃើញហើយ ក៏
 ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគរាជថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន
 សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជពោលនឹងឥសីប្អូន ដោយ
 តាថាទាំងឡាយថា

បាយនិងទឹកដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ជាច្រើន តែងកើតឡើងដល់ខ្ញុំ
 ព្រោះអាស្រ័យកែវមណីនេះ ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះ
 ដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នកស្សូរសូមហួសពេក
 ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោកទៀតហើយ ។
 មនុស្សកំឡោះដែលមានដាវសំលៀង ដោយច្នៃឆ្មោយ៉ាងមុត
 ក្នុងដៃ នឹងគប្បីធ្វើនរណា ។ ឲ្យស្មុតខ្លាចបានដូចម្តេចមិញ
 លោកសូមកែវមណីនឹងខ្ញុំ ធ្វើខ្ញុំឲ្យស្មុតខ្លាចក៏ដូច្នោះដែរ
 ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នក
 ស្សូរសូមហួសពេក ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោក
 ទៀតហើយ ។

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស មណិកណ្ណនាគរាជវត្ថុ

អថខោ ភិក្ខុវេ មណិកណ្ណោ ឆាគរាជា ភិក្ខុ មណី
 យាចតិ ភិក្ខុស្ស មណីនា អត្តោតិ បក្កាមិ ។
 តថា បក្កោន្តោ វ អហោសិ ន បុន បច្ចាគញ្ញិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ កណិជ្ជោ ឥសិ តស្ស ឆាគស្ស
 ទស្សនីយស្ស អទស្សនេន ភិយ្យោសោ មត្តាយ
 កិសោ អហោសិ លូខោ ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណា-
 កជាតោ ធមនិសន្តតតត្តោ ។ អទ្ធិសា ខោ ភិក្ខុវេ
 ជេដ្ឋោ ឥសិ កណិជ្ជំ ឥសិ ភិយ្យោសោ មត្តាយ
 កិសំ លូខំ ទុព្វល្លំ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតំ ធមនិសន្តតតត្តំ
 ទិស្វាន កណិជ្ជំ ឥសិ ឯតទរោច កិស្ស
 ត្ថំ កោ ភិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូខោ
 ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធមនិសន្តតតត្តោតិ ។
 តស្សាហំ កោ ឆាគស្ស ទស្សនីយស្ស អទ-
 ស្សនេន ភិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូខោ
 ទុព្វល្លោ ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធមនិសន្តតតត្តោតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ជេដ្ឋោ ឥសិ កណិជ្ជំ ឥសិ
 តាថាយ អជ្ឈកាសិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងមណិកណ្ណនាគរាជ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជក៏រំពឹងថា ភិក្ខុ
 ចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយចៀសចេញទៅ ។
 មណិកណ្ណនាគរាជ កាលដែលចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយ ក៏លែងត្រឡប់
 មកវិញទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះកាលតមក ឥសីប្អូន ព្រោះ
 មិនបានឃើញនាគដែលគួរឃើញនោះ ក៏រឹងរិតតែស្តាំដៃស្តមសៅហ្មង មាន
 សម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបងបានឃើញឥសីប្អូនរឹងរិតតែស្តាំដៃស្តម
 សៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាម
 ដោយសរសៃ លុះឃើញហើយបានសួរឥសីប្អូនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន
 ហេតុអ្វី បានជាអ្នករឹងរិតតែស្តាំដៃស្តមសៅហ្មងមានសម្បុរអាក្រក់ កើតជា
 រោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។ ឥសីប្អូនឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកបងដ៏ចម្រើន ព្រោះមិនបានឃើញនាគនោះ ដែលគួរឃើញ
 បានជាខ្ញុំរឹងរិតតែស្តាំដៃស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជារោគល្បឿង
 ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រា
 នោះ ឥសីបងបានពោលគាថានឹងឥសីប្អូនថា

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន តំ យាចេ យស្ស បិយំ ជិក្ខិសេ
ទេស្សោ ច^(១) ហោតិ អតិយាចនាយ
នាកោ មណី យាចិតោ ព្រាហ្មណោ
អទស្សនញ្ញេវ តទជ្ឈកមាតិ ។

តេសំ ហិ នាម ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានកតានំ ចាលានំ
អមនាថា ភវិស្សតិ យាចនា អមនាថា វិញ្ញត្តិ
កិមង្គំ បន មនុស្សក្ខតានំ ។

[១៩៨] ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
ហិមវន្តបស្សេ វិហារតិ អញ្ញតរស្មី វនសណ្ឋោ ។ តស្ស
ខោ បន^(២) ភិក្ខុវេ វនសណ្ឋាស្ស អវិទូវេ មហាន្តំ
ជិដ្ឋំ បល្លលំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មហាសកុណាសដ្ឋោ
តស្មី បល្លលេ ទិវសំ កោចរំ ចរិត្វា សាយំ តំ វន-
សណ្ឋំ វាសាយ ឧបកច្ឆតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ សោ
ភិក្ខុ តស្ស សកុណាសដ្ឋស្ស សទ្ធនេ ឧព្វាទ្កោ
យេនាហំ តេនុបសដ្ឋមិ ឧបសដ្ឋមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា

១ ម. វិទ្ធេស្សោ ហោតិ អតិយាចនាយ ។ ២ ឱ. ម. បោត្តកេស្វាយំ បាហោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

បុគ្គលដឹងថារបស់ណាជាទីស្រឡាញ់របស់គេ មិនគួរ
 សូមរបស់នោះអំពីគេ បុគ្គលជាទីស្អប់ខ្ពើមរបស់គេ
 ក៏ព្រោះសូមហួសពេក នាគដែលព្រាហ្មណ៍សូមកែវមណី
 ហើយ លែងត្រឡប់មកកាន់ទីនោះឲ្យឃើញទៀត ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងពួកសត្វតិរច្ឆានទាំងនោះ ក៏មិនពេញ
 ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការវៃអង្គាស នឹងបាច់ពោលថ្វីដល់
 មនុស្ស ។

[១៩៨] (រឿងទី ២ ថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងដែលមានអំពី
 អតីតកាលថា មានភិក្ខុមួយរូប សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងដងព្រៃមួយ នា
 ខាងភ្នំហិមវន្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីជិតដងព្រៃនោះឯង មានបឹង
 មួយជាទំនាបធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មានហ្វូងសត្វស្លាប
 ជាច្រើន វេលាថ្ងៃ ត្រាច់រកអាហារពូជ័យបឹងដែលនៅជិតដងព្រៃនោះ ដល់
 វេលាល្ងាច នាំគ្នាមកអាស្រ័យនៅនាដងព្រៃនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះធុញទ្រាន់អង្សុក ដោយសំឡេងនៃហ្វូងសត្វស្លាប
 នោះ ក៏ចូលមករកតថាគត លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំតថាគត

តេរសកណ្តោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស សកុណាសង្ឃវត្ថុ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ អហំ
 ភិក្ខុវេ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចំ កច្ចិ ភិក្ខុ ខមនីយំ
 កច្ចិ យាបនីយំ កច្ចិសិ អប្បកិលមថេន អន្ធានំ
 អាតតោ កុតោ ច តំ ភិក្ខុ អាតច្ចសីតិ ។
 ខមនីយំ ភកវា យាបនីយំ ភកវា អប្បកិលមថេន
 ចាហំ ភន្តេ អន្ធានំ អាតតោ អត្ថិ ភន្តេ ហិមវន្តបស្សេ
 មហារេនសណ្តោ តស្ស ខោ បន ភន្តេ រេនសណ្តាស្ស
 អវិទូវេ មហាន្តំ និទ្ធិំ បលូលំ អថខោ ភន្តេ
 មហាសកុណាសង្ឃោ តស្មី បលូលេ ទិវសំ កោចរំ
 ចរិត្វា សាយំ តំ រេនសណ្តំ វាសាយ ឧបកច្ចតិ
 តតោ អហំ ភកវា អាតច្ចាមិ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស
 សន្ទេន ឧញ្ញោតិ ។ ឥច្ចសិ បន តំ ភិក្ខុ
 តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាតមនន្តិ ។ ឥច្ចាមហំ
 ភន្តេ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាតមនន្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងហ្វូងសត្វស្លាប

ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះដល់ភិក្ខុ
 នោះអង្គុយស៊ប់ហើយ តថាគតបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាល
 ភិក្ខុ ខន្ធបញ្ចកៈដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៩ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ
 ខន្ធបញ្ចកៈដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៩ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ អ្នក
 ជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយឥតមានលំបាកទេឬ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកមក
 អំពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះពោលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខន្ធបញ្ចកៈ
 ដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៩ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ខន្ធបញ្ចកៈដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៩ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 បាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយសោត ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
 ដោយឥតមានលំបាកឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខាងភ្នំហិមវន្ត មាន
 ដងព្រៃមួយធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្នុងទីជិតនៃដងព្រៃនោះ មានបឹងជា
 ទំនាបធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ មានហ្វូងសត្វស្លាបច្រើន វេលា
 ថ្ងៃត្រាច់រកអាហារនៅបឹងនោះ លុះដល់វេលាល្ងាច នាំគ្នាមកអាស្រ័យ
 នៅនាដងព្រៃនោះ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាមកអំពីទី
 នោះ ព្រោះអង្ករនឹងសំឡេងនៃហ្វូងសត្វស្លាបនោះ ។ តថាគតបានសួរថា
 ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចង់មិនឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេឬ ភិក្ខុនោះពោលថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តេនហិ ត្វំ ភិក្ខុ តត្ថ កត្តា តំ វនសណ្ណំ អដ្ឋោ-
 កាហេត្វា វត្តិយា បឋមំ យាមំ តិក្ខុត្តំ សទ្ធមនុ-
 ស្សារេហិ សុណានុ មេ កោដ្ឋោ សកុណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្តេន មេ
 អត្តោ ឯកេកំ មេ កោដ្ឋោ បត្តំ ទទន្ធិតិ វត្តិយា
 មជ្ឈិមំ យាមំ ។ មេ ។ វត្តិយា បឋមំ យាមំ តិក្ខុត្តំ
 សទ្ធមនុស្សារេហិ សុណានុ មេ កោដ្ឋោ សកុណា
 យាវតិកា ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្តេន
 មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោដ្ឋោ បត្តំ ទទន្ធិតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សោ ភិក្ខុ តត្ថ កត្តា តំ វនសណ្ណំ
 អដ្ឋោកាហេត្វា វត្តិយា បឋមំ យាមំ តិក្ខុត្តំ សទ្ធម-
 នុស្សារេសិ សុណានុ មេ កោដ្ឋោ សកុណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្តេន មេ អត្តោ
 ឯកេកំ មេ កោដ្ឋោ បត្តំ ទទន្ធិតិ វត្តិយា មជ្ឈិមំ យាមំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបតថាគតពោលថា ម្នាលភិក្ខុ បើដូច្នោះ អ្នកឯងទៅដល់ទៅទីនោះ ហើយ ។ ចូលទៅកាន់ដងព្រៃនោះ ហើយប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បឋមយាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បណ្តា សត្វស្លាបដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដងព្រៃនេះទាំងអម្បាលម៉ាណា ចូរស្តាប់ យើង ។ ត្រូវការដោយស្លាបរបស់សត្វស្លាបទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យ ស្លាបមួយ ។ ម្នាក់ដល់យើង (តពីនោះមក) ចូរប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់ មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រីថា ។ បេ ។ រួចចូរប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បច្ចិម- យាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វស្លាបដែល អាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃនេះទាំងអម្បាលម៉ាណា ចូរស្តាប់យើង ។ ត្រូវ ការដោយស្លាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា ចូរឲ្យស្លាបមួយម្នាក់ ។ ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះ ក៏ទៅក្នុងទីនោះ ហើយទើបចូលទៅកាន់ដងព្រៃនោះហើយ ប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បឋមយាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វបក្សីដ៏ចម្រើន ទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅ ក្នុងដងព្រៃនេះទាំងអម្បាល ម៉ាណា ចូរស្តាប់យើង ។ ត្រូវការដោយស្លាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យស្លាបមួយ ។ ម្នាក់ដល់ យើង (តពីនោះមក) ក៏ប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស រដ្ឋបាលវត្ត

។ បេ ។ វត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ តិក្ខុត្តំ សទ្ធម-
 នុស្សាវេសិ សុណានុ មេ កោដ្ឋោ សកុណា យាវ-
 តិកា ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្តេន
 មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោដ្ឋោ បត្តំ ទទន្ធិតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សោ សកុណាសង្ខេបា ភិក្ខុ បត្តំ
 យាចតិ ភិក្ខុស្ស បត្តេន អត្តោតិ តម្ហា វនសណ្ណា
 បក្កាមិ តថា បក្កោដ្ឋោ វ អហោសិ ន បុន
 បច្ចាកញ្ចំ ។ តេសំ ហិ ធាម ភិក្ខុវេ តិរច្ឆានកតានំ
 ចាណានំ អមនាថា ភិវិស្សតិ យាចនា អមនាថា
 វិញ្ញត្តិ កិមង្គំ បន មនុស្សភូតានំ ។

[១៩៩] ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស
 បិតា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ
 អថាហន្តេ ន ជាធាមិ រដ្ឋបាល ពហូ ជនា^(១)
 យេ មំ សង្កម្មយាចន្តិ កស្មា មំ តំ ន យាចសីតិ ។

---

១ ឱ. ម. ពហុជនា ។

តេសកណ្តោ សង្ឃាទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងកុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល

។ បេ ។ រួចបានប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បច្ច័យយាមនៃរាត្រីថា
 នៃសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដង
 ព្រៃនេះទាំងអម្បាលម៉ាណា ចូរស្តាប់យើង ។ ត្រូវការដោយស្វាបរបស់
 សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 ចូរឲ្យស្វាបមួយ ។ ម្នាក់ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ
 ហ្វូងសត្វបក្សីក៏គិតគ្នាថា ភិក្ខុចេះតែសូមស្វាប ភិក្ខុត្រូវការដោយស្វាប
 (លុះគិតហើយ) ក៏ចៀសចេញទៅចាកដងព្រៃនោះ កាលដែលហ្វូងសត្វ
 បក្សីចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយ ក៏លែងត្រឡប់វិលមកទៀត ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសត្វតិរច្ឆានទាំងឡាយនោះ ម្តេចគង់មិនពេញ
 ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការវៃអង្គាស ចំណង់បើមនុស្សទាំង-
 ឡាយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ។

[១៩៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងពីដើមមកថា បិតារបស់
 កុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល បានពោលគាថានឹងរដ្ឋបាលកុលបុត្រថា
 ម្នាលរដ្ឋបាល ជនទាំងឡាយណា ច្រើននាក់រមែងមកចោមសូមអ្វី ។
 នឹងញោម តែញោមមិនស្គាល់ជនទាំងនោះឡើយ ហេតុអ្វី
 បានជាអ្នកមិនសូមអ្វី ។ នឹងញោមខ្លះ ។

វិនយចិដកេ មហាវិកង្កោ

យាចកោ អប្បិយោ ហោតិ យាចំ អននមប្បិយោ
តស្មាហាដ្ឋំ ន យាចាមិ មា មេ វិទ្ធេសនា អហ្មតិ ។

សោ ហិ ជាម ភិក្ខុវេ រដ្ឋចាលោ កុលបុត្តោ សកំ
បិតរំ ឯវំ រក្ខតិ កិមដ្ឋំ បន ជនោ ជនំ ។

[២០០] តិហីនំ ហិ^(១) ភិក្ខុវេ ទុស្សំហារាជិ កោកាជិ
សម្ពតានិបិ ទុរុទុក្ខិយានិ តត្ថ ជាម តុម្ភេ មោយ-
បុរិសា ឯវំ ទុស្សំហារេសុ កោកេសុ សម្ពតេសុបិ
ទុរុទុក្ខិយេសុ យាចនពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារិ-
ស្ស្វថ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្ថករំ ទេថ កោលំ
ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ ធរសុំ ទេថ កុ-
ហារី ទេថ កុដ្ឋាលំ ទេថ និខានំ ទេថ វស្មី
ទេថ វេជ្ជំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វជំ ទេថ តិលំ
ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ ។ នេតំ មោយបុរិសា

១ ឱ. ម. បោត្តកេស្វាយំ បាហោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

រដ្ឋបាលកុលបុត្តក៏និយាយថា

អ្នកសួរសូមរមែងមិនជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកឲ្យ

អ្នកមិនឲ្យរបស់ដែលគេសូម ក៏មិនជាទីស្រឡាញ់

របស់អ្នកសូម ព្រោះហេតុនោះ ទើបខ្ញុំមិនសូមអ្វី ។ នឹងអ្នក

ដោយគិតថា មិនឲ្យជាទីស្អប់ខ្ពើមដល់ខ្ញុំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងរដ្ឋបាលកុលបុត្តនោះ ម្តេចគង់បានពោល
យ៉ាងនេះនឹងបិសាររបស់ខ្លួន នឹងបាច់ពោលទៅថ្វី ដល់ជននឹងជន (នឹងខាន
ស្តីថាឲ្យគ្នាឯណាបាន) ។

[២០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏កោតទាំងឡាយ ដែលពួក
គ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយ ក៏កម្រនឹងថែរក្សា
ទុកឲ្យគង់បាន ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើកោតទាំងឡាយ
ដែលពួកគ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយ ក៏កម្រ
នឹងថែរក្សាយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយប្រព្រឹត្តតែសូមហួសពេក វៃអង្គាស
ហួសពេក ចំពោះកោតទាំងនោះថា អ្នកទាំងឡាយសូមឲ្យបុរស ឲ្យ
គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកាំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដឹង ឲ្យចប
ឲ្យពន្លាក់ ឲ្យវល្លី ឲ្យឫស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាបួង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ
ឲ្យស្មៅ (ធម្មតា) ឲ្យដីស្អិត ។ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែល

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ខាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិក្ខាបទវិភង្កោ

អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ សញ្ញាចិកាយ
 បន ភិក្ខុនា កុដិ ការយមនេន អស្សាមិកំ
 អត្តុទ្ធសំ បមាណិកា ការេតញ្ច តត្រិទំ បមាណំ
 ទីយសោ ធានស វិទត្តិយោ សុភតវិទត្តិយា តិវិយំ
 សត្តន្តរា ភិក្ខុ អភិទេតញ្ច វត្ថុទេសនាយ ។ តេហិ
 ភិក្ខុហិ វត្ថុំ ទេសេតព្វំ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ សារម្ភេ
 ថេ ភិក្ខុ វត្ថុស្មី អបរិក្កមនេ សញ្ញាចិកាយ កុដិ
 ការេយ្យ ភិក្ខុ វា អនភិទេយ្យ វត្ថុទេសនាយ
 បមាណំ វា អតិក្កាមេយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។
 [២០១] សញ្ញាចិកា ជាម សយំ យាចិត្តា
 បុរិសំបិ បុរិសត្តករំបិ កោណំបិ សកដំបិ វាសីបិ
 ជរសុំបិ កុហារីបិ កុទ្ធាលំបិ និខាទនំបិ ។ បេ ។
 តិលំបិ មត្តិកំបិ ។ កុដិ^(១) ជាម ឧល្លិត្តា វា
 ហោតិ អវលិត្តា វា ឧល្លិត្តាវលិត្តា វា ។ ការ-
 យមនេនាតិ ករោន្តោ វា ការាមេន្តោ វា ។

១ ឱ. ម. កុដិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ

អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់បាន
 ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិដែលមិនមានទាយក
 ជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនោនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍មក
 ខ្លួនឯង គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណកុដិនោះគឺ បណ្តោយ
 ១២ ចំអាម ទទឹង ៧ ចំអាមដោយចំអាមព្រះសុគតវាស់ខាងក្នុង ត្រូវនាំពួក
 ភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យ ភិក្ខុទាំងនោះ គប្បីសំដែងទីដែលមិនមានអន្តរាយ
 និងមានឧបចារ បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមក
 ខ្លួនឯង ក្នុងទីដែលមានអន្តរាយ និងមិនមានឧបចារក្តី មិនបាននាំពួកភិក្ខុមក
 ដើម្បីសំដែងទីឲ្យក្តី ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២០១] ភិក្ខុបានសូមបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី
 គោក្តី រទេះក្តី កាំបិតក្តី ពូថៅក្តី ដីងក្តី ចបក្តី ពន្លាកក្តី ។ បេ ។
 ស្មៅក្តី ដីស្អិតក្តី ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថា សូមគ្រឿងឧបករណ៍
 គេមកខ្លួនឯង ។ ដែលឈ្មោះថា កុដិនោះ គឺកុដិដែលលាប
 ខាងក្នុង ឬកុដិដែលលាបខាងក្រៅ ឬកុដិដែលលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
 ក្រៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អស្សាមិកន្តិ ន អញ្ញោ កោចិ សាមិកោ ហោតិ
 ឥត្តិ វា បុរិសោ វា គហដ្ឋោ វា បព្វជិតោ វា ។
 អត្តុទ្ទេសន្តិ អត្តនោ អត្តាយ ។ បមាណិកា កាវេតញ្ច
 តត្រិទំ បមាណំ ធីយសោ ធានស វិទត្តិយោ សុក-
 តវិទត្តិយាតិ ពាហិរិមេន មាណេន ។ តិរិយំ សត្តន្តរាតិ
 អព្ពន្តរិមេន មាណេន ។

[២០២] ភិក្ខុ អភិណេតញ្ច វត្តុទេសនាយាតិ
 តេន កុដិការកេន ភិក្ខុនា កុដិវត្តំ សោធម្មា
 សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា
 វុឡានំ ភិក្ខុនំ ចាទេ វុទ្ធិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា
 អញ្ជាលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ភន្តេ
 សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្តុកាមោ អស្សាមិកំ អ-
 ត្តុទ្ទេសំ សោហំ ភន្តេ សង្ឃំ កុដិវត្តុឱលោកនំ
 យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតញ្ច តតិយម្បិ
 យាចិតញ្ច ។ សចេ សព្វោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ
 កុដិវត្តំ ឱលោកេត្តំ សព្វេន សង្ឃេន ឱលោកេ-
 តព្វំ ។ នោ ចេ សព្វោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រង់ពាក្យថា មិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់ សេចក្តីថា មិនមានអ្នកដទៃ
 ណាមួយ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី ជាម្ចាស់របស់ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។
 ត្រង់ពាក្យថា គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណកុដិនោះគឺ
 បណ្តោយ ១២ ចំអាមដោយចំអាមព្រះសុគត គឺវាស់តាមទីដែលជាខាង
 ក្រៅកុដិ ។ ត្រង់ពាក្យថា ទទឹង ៧ ចំអាម វាស់ខាងក្នុង គឺវាស់តាមទី
 ដែលជាខាងក្នុងកុដិ ។

[២០២] ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យ សេចក្តី
 ថា រូបភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះ ត្រូវជំរះទីកុដិរួចចូលទៅរកសង្ឃ ហើយ
 ធ្វើបីវរធៀងស្មាម្ខាង ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយ
 ច្រហោងប្រណាម្យអញ្ជូលី ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាចង់ធ្វើកុដិមិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
 ទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាឯង សូមឲ្យសង្ឃពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិឲ្យ
 ទាន ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះ គប្បីសូមជាគម្រប់ពីរជងផង គប្បីសូមជា
 គម្រប់បីជងផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់ អាចដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ
 បាន សង្ឃទាំងអស់គប្បីពិនិត្យមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាច

តេសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្គេ សម្មតិវិធី

កុដីវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ យេ តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា
 បដិពលា សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អបរិក្កមនំ
 ជានិត្ថំ តេ យាចិត្តា សម្មន្និតព្វា ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ
 សម្មន្និតព្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
 ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តកាមោ
 អស្សាមិកំ អត្តទ្វេសំ សោ សង្ឃំ កុដីវត្ថុឱលោ-
 កនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា ភិក្ខុ សម្មន្តេយ្យ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ ។ ឯសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
 ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តកាមោ អស្សាមិកំ
 អត្តទ្វេសំ សោ សង្ឃំ កុដីវត្ថុឱលោកនំ យាចតិ ។
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា ភិក្ខុ សម្មន្តតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ សិក្ខាទបរិកង្ក និងវិធីសម្មតិ

ដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិបានទេ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា មាននៅក្នុងទីនោះ
 ជាអ្នកត្វាស អាចនឹងដឹងនូវទីដែលមានហេតុទាស់ និងទីដែលមិនមានហេតុ
 ទាស់ និងទីដែលមានឧបចារ និងមិនមានឧបចារ សង្ឃគប្បីអារាធនា
 ហើយសន្មតភិក្ខុទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតភិក្ខុទាំង
 នោះយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលត្វាសប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង (ដោយ
 ញាត្តិទុតិយកម្មវាចា) ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុ
 រូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
 ទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូម
 ការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ ។ បើការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិមានកាល
 សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។
 ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលនូវទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាសម្រាប់
 ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 ភិក្ខុរូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់
 ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុ
 នោះសូមការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃសន្មតភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស
 ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្ថុ
 ឱលោកេត្ថំ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ
 ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ ។
 ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។
 [២០៣] តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ថ កត្ធា
 កុដីវត្ថុ ឱលោកេតព្វំ សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អបរិក្កមនំ ជានិតព្វំ ។ សចេ សារម្ហំ ហោតិ
 អបរិក្កមនំ មា យិធិ ករីតិ វត្តព្វោ ។ សចេ
 អនារម្ហំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ឃស្ស អាហោចេតព្វំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនន្តិ ។ តេន កុដីការកេន
 ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ
 ករិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្តិត្វា ឧក្កដិកំ
 និសីទិត្វា អញ្ចលី បត្តហោត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ
 អហំ ភន្តេ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តកាមោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ការសន្មតិនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ
 របស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។
 សង្ឃបានសន្មតដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ កិរិយា
 សន្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
 ករុណាសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២០៣] ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃបានសន្មតហើយទាំងនោះ ត្រូវទៅក្នុង
 ទីនោះហើយពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ រួចត្រូវដឹងថា ជាទីមានហេតុទាស់ ទីឥត
 មានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ ទីឥតមានឧបចារ ។ បើទីមានហេតុ
 ទាស់ ទីមិនមានឧបចារ គប្បីប្រាប់ថា លោកកុំធ្វើក្នុងទីនេះឡើយ ។
 បើទីឥតមានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ គប្បីប្រាប់សង្ឃថា ទីនេះឥតមាន
 ហេតុទាស់ មានឧបចារ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ
 ហើយធ្វើចីវរឆៀងស្នាម្នាង ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយ
 អង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជូលី ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
 ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាចង់ធ្វើកុដិ មិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់
 ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស កុដីវត្ថុទេសនា

អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោហំ ភន្តេ សង្ឃំ កុដី-
 វត្តទេសនំ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតព្វា
 តតិយម្បិ យាចិតព្វា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
 សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
 អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តុ-
 កាមោ អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដី-
 វត្តទេសនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្មំ
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្តំ ទេសេយ្យ ។
 ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តុកាមោ
 អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដីវត្តទេសនំ
 យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្តំ
 ទេសេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ កុដីវត្តស្ស ទេសនា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
 នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទេសិតំ សង្ឃេន ឥត្តន្ទា-
 មស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្តំ ។ ខមតិ សង្ឃេន តស្មា
 តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ និយាយអំពីការសំដែងទីសង់កុដិ

បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណាសូមការសំដែងទីធ្វើកុដិ នឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិនោះ គប្បីសូមជាគម្រប់ពីរដងផង គប្បីសូមជាគម្រប់បីដងផង ។ ភិក្ខុអ្នកត្រាសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង (ដោយញាតិទុតិយកម្មវាចា) ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុរូបនេះឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិតតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួនដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះ សូមការសំដែងទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ ។ បើការសំដែងទីធ្វើកុដិមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញាតិ (វាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុរូបនេះឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិតតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួនដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះ សូមការសំដែងទីធ្វើកុដិនឹងសង្ឃ សង្ឃសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោល ។ សង្ឃបានសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ។ ការណ៍នេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀម ខ្ញុំករុណាសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២០៤] សារម្ហំ នាម កិបិស្វិកានំ វា អាសយោ
 ហោតិ ឧបចិកានំ វា អាសយោ ហោតិ ឧទ្ទរានំ
 វា អាសយោ ហោតិ អហីនំ វា អាសយោ ហោតិ
 វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ សតបដីនំ វា
 អាសយោ ហោតិ ហត្ថីនំ វា អាសយោ ហោតិ
 អស្សានំ វា អាសយោ ហោតិ សីហានំ វា អាសយោ
 ហោតិ ព្យគ្យានំ វា អាសយោ ហោតិ ដីបីនំ វា
 អាសយោ ហោតិ អច្ឆានំ វា អាសយោ ហោតិ
 តរច្ឆានំ វា អាសយោ ហោតិ យេសំ កេសញ្ចិ
 តិរច្ឆានតតានំ វា ចាលានំ អាសយោ ហោតិ
 បុព្វណ្ណនិស្សិតំ វា ហោតិ អបរណ្ណនិស្សិតំ វា ហោតិ
 អព្ពាយាតនិស្សិតំ វា ហោតិ អាយាតននិស្សិតំ វា
 ហោតិ សុសាននិស្សិតំ វា ហោតិ ឧយ្យាននិស្សិតំ
 វា ហោតិ រាជវត្ថុនិស្សិតំ វា ហោតិ ហត្ថិសាលានិស្សិតំ
 វា ហោតិ អស្សសាលានិស្សិតំ វា ហោតិ ពន្ធនាគារ-
 និស្សិតំ វា ហោតិ ចានាគារនិស្សិតំ វា ហោតិ
 ស្វននិស្សិតំ វា ហោតិ រច្ឆាននិស្សិតំ វា ហោតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២០២] ដែលហៅថា ទីមានហេតុទាស់នោះ គឺបាននឹងកន្លែងជាទី
 អាស្រ័យនៅពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វ
 កណ្តៀរក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វកណ្តុរក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅ
 នៃពួកសត្វពស់ក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វខ្នុយក្តី ជាទីអាស្រ័យ
 នៅនៃពួកសត្វក្តែបក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកដំរីក្តី ជាទីអាស្រ័យ
 នៅនៃពួកសេះក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសីហៈក្តី ជាទីអាស្រ័យ
 នៅនៃពួកខ្នាធំក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកខ្នាដំបងក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃ
 ពួកខ្នាយ៉ូក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកខ្នាខិនក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួក
 សត្វតិរច្ឆានណាមួយក្តី ជាទីតាំងនៅនៃបុព្វណ្ណ^(១)ជាតិក្តី ជាទីតាំងនៅនៃ
 អបរណ្ណ^(២)ជាតិក្តី ជាទីដែលគេសម្លាប់ចោរក្តី ជាទីសម្រាប់ផ្ទាលទោស^(៣)
 ក្តី ជាទីព្រៃស្នូសានក្តី ជាទីឱទ្យានក្តី ជាទីស្រែចំការស្តេចក្តី ជាទីដែល
 គេសង់រោងដំរីក្តី ជាទីដែលគេសង់រោងសេះក្តី ជាទីដែលគេធ្វើគុកក្តី
 ជាទីដែលគេធ្វើរោងសុរាភក្តី ជាទីអាស្រ័យនៅនៃផ្ទះលក់សាច់ក្តី ជាទីច្រកក្តី

---

១ វត្ថុសម្រាប់បរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ ៧ យ៉ាងមានស្រូវស ស្រូវក្រហមជាដើម ។ ២ វត្ថុ
 សម្រាប់បរិភោគខាងក្រោយបានដល់ល្ង សណ្តែក ចេក អំពៅ ជាដើម ។ ៣ ទីសម្រាប់ផ្ទាល
 ទោស គឺទីដែលគេសម្រាប់វាយមនុស្សផ្ទាល ។

តេរសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អបរិក្កមនាទិ

ចច្ចុរនិស្សិតំ វា ហោតិ សភានិស្សិតំ វា ហោតិ

សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ ឯតំ សារម្ហំ ឆាម ។

[២០៥] អបរិក្កមនំ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេ-
ណិយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ អបរិក្កមនំ ឆាម ។

[២០៦] អនារម្ហំ ឆាម ន កិបិស្វិកានំ វា
អាសយោ ហោតិ ន ឧបចិកានំ វា អាសយោ
ហោតិ ន ឧន្ទរានំ វា អាសយោ ហោតិ ន អហីនំ វា
អាសយោ ហោតិ ន វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ
ន សតបដីនំ វា អាសយោ ហោតិ ។ មេ ។ ន
សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ ឯតំ អនារម្ហំ ឆាម ។

[២០៧] សបរិក្កមនំ ឆាម សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេ-
ណិយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ សបរិក្កមនំ ឆាម ។

[២០៨] សញ្ញាចិកា ឆាម សយំ យាចិត្តា
បុរិសំបិ បុរិសត្ថករំបិ ។ មេ ។ និខាទនំបិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីទីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយជាដើម
ជាទីវាលសម្រាប់លេងក្តី ជាទីរោងប្រជុំក្តី ជាកន្លែងផ្លូវទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថា ទីមានហេតុទាស់ គឺទីមានសេចក្តីអន្តរាយ ។

[២០៥] ដែលហៅថា ទីមិនមានឧបចារនោះ គឺបាននឹងទីដែល
មិនអាចនឹងបង្ខូលរទេះ បង្ខូលបង្ហោងជុំវិញដោយស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថា ទីមិនមានឧបចារ ។

[២០៦] ដែលហៅថា ទីមិនមានអន្តរាយនោះ គឺបាននឹងទីដែល
មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី មិនមែនជាទីអា-
ស្រ័យនៅនៃពួកសត្វកណ្តៀរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វ
កណ្តុរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកពស់ក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកខ្នុយក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកក្អែបក្តី ។ បេ ។ មិនមែន
ជាកន្លែងផ្លូវទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ ហៅថា ទីមិនមានអន្តរាយ ។

[២០៧] ដែលហៅថា ទីមានឧបចារនោះ គឺបាននឹងទីដែលអាច
បង្ខូលរទេះ បង្ខូលបង្ហោងដោយជុំវិញ តាមស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះហៅថា
ទីមានឧបចារ ។

[២០៨] ភិក្ខុសូមបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី ។ បេ ។
ពន្លាកក្តី ដោយខ្លួនឯង ហៅថា សូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កុដី ធាម ឧល្លិត្តា វា ហោតិ អវលិត្តា វា ឧល្លិត្តាវ-
 លិត្តា វា ។ កាវយ្យាតិ កហោតិ វា កាវាហេតិ វា ។
 ភិក្ខុ វា អនភិទេយ្យ វត្ថុទេសនាយ បមាណំ វា
 អតិក្កាមេយ្យាតិ ញត្តិទុតិយេន កម្មេន កុដីវត្ថុ ន
 ទេសាហេត្វា អាយាមតោ វា វិត្តាវតោ វា អន្តមសោ
 កេសត្តមត្តម្យិ អតិក្កាមេត្វា កហោតិ វា កាវាហេតិ
 វា បយោគេ^(១) ទុក្កដំ ឯកបិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ
 មុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ឌោ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ
 សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២០៧] ភិក្ខុ កុដី កហោតិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទិដ្ឋំ
 ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ កុដី កហោតិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដ-
 ស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី កហោតិ អទេសិតវត្ថុកំ អនាវម្ហំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។

---

១ បយោគេ បយោគេតិ កត្តចិ បោត្តកេ អាមេណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លំនៅរបស់ភិក្ខុដែលលាបខាងក្នុង ឬលាបខាងក្រៅ ឬដែលលាបទាំង
 ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ហៅថា កុដិ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី
 ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនបាននាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យក្តី
 ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី សេចក្តីថា មិនបានឲ្យសង្ឃសំដែងទីធ្វើកុដិ
 ដោយបណ្តោយក្តី ដោយទទឹងក្តី ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ហើយធ្វើខ្លួនឯង
 ក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ សូម្បីប្រមាណប៉ុនចុងសក់
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដរាល់ប្រយោគ កាលនៅតែបូក ១ ដុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
 បុល្លច្ច័យ កាលបើបូក ១ ដុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

[២០៧] ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មាន
 ហេតុទាស់ គឺទីមានអន្តរាយ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមាន
 ហេតុទាស់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បមាណាតិក្កន្តា

ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ អទេសិតវត្ថុកំ អនារម្ភំ សហិក្កមនំ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ
 ទេសិតវត្ថុកំ សារម្ភំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
 ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្ថុកំ សារម្ភំ
 សហិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ
 ទេសិតវត្ថុកំ អនារម្ភំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្ថុកំ អនារម្ភំ សហិក្កមនំ
 អនាបត្តិ ។

[២០០] ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្ភំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ
 ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្ភំ សហិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជ-
 ស្ស ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនារម្ភំ
 អហិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 កុដិ កហេតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនារម្ភំ សហិក្កមនំ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ
 បមាណាតិកំ សារម្ភំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលកន្លងហួសប្រមាណ

ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមានហេតុទាស់ តែមាន
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិ
ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមានហេតុទាស់
មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មិនមានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ជាអនាបត្តិ (មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ) ។

[២១០] ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានឧប-
ចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួស
ប្រមាណ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ មិនមានហេតុទាស់ និងមិនមានឧប-
ចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ
តែមិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ
កុដិត្រូវប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភិក្ខុ កុដី ករោតិ បមាណិកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី ករោតិ បមាណិកំ
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ
 កុដី ករោតិ បមាណិកំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អនាបត្តិ ។

[២០១] ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អនេសិតវត្ថុកំ
 បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ
 សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្តំ ទុក្ខជាតំ^(១) ។ ភិក្ខុ កុដី
 ករោតិ អនេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ សប-
 រិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។
 ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អនេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ កុដី ករោតិ អនេសិតវត្ថុកំ
 បមាណាតិក្កន្តំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ
 សង្ឃាទិសេសានំ ។

---

១ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្តំ ទុក្ខជាតិ អាទិសុ ច ទ្ធិហិ សង្ឃាទិសេសេហិ សទ្ធិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខជាតិ អាទិនា នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោតិ តព្វណ្ណនា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥត
 មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥត
 មានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

[២១១] ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយ និងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ ឥតមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយ និងអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ តែឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។

តេរសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទេសិតវត្តកាទិកា

[២០២] ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្តកំ
 បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ក-
 ដានំ ។ ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្តកំ បមា-
 ណិកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ
 អនាមម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ អនាមម្ហំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២០៣] ភិក្ខុ សមាទិសតិ កុដិ មេ កហេថាតិ ។
 តស្ស កុដិ កហេតិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កម-
 នំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុ-
 ក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាមម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាមម្ហំ ស-
 បរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសតិ កុដិ មេ កហេថាតិ ។ តស្ស
 កុដិ កហេតិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យជាដើម

[២១២] ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ ប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដពីរ ។ ភិក្ខុ ធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុ ទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាស់ តែមិនមានទី ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកប ដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

[២១៣] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុ សំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដពីរ និងអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បី ភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុ សមាទិសតិ កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស
 កុដី ករោត្តិ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋ្យា-
 ទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
 កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោត្តិ បមាណា-
 កំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
 កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោត្តិ
 អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
 ឥតមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែល
 ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
 បត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទី
 ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុ
 ទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា)
 ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ
 ដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
 បត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមាន
 ហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមិន
 មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទេសិតវត្តកា

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសេន
ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ
សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសានំ ។ ភិក្ខុ
សមាទិសតិ កុដី មេ កកោថាតិ ។ តស្ស កុដី
កកោន្តិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
[២០៤] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
កកោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ
អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី កកោន្តិ
អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេ-
សេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្ក-
មនំ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។
មិនមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយ និងអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្កា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

[២១២] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្កា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានបង្គាប់ដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មិនមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបចារផង ដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥត
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាស់
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនាម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី
 មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិត-
 វត្តកា ច ហោតុ អនាម្ពា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ ទេសិតវត្តកំ
 សារម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្វិន្ទំ ទុក្កជានំ ។ បេ ។
 សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនាម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ
 បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្ពា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្វិន្ទំ
 ទុក្កជានំ ។ បេ ។ សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយ
ចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិ
ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារផង
ដូច្នោះឡើយ ។ ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។
មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុ
ទាន់ ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មាន
ទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះត្រូវប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារ
ផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់
ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។

តេរសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បមាណិកាទិកា

អនាម្ពំ សហិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ខាទិសេសស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ កកោថាតិ
 ន ច សមាទិសតិ បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្ពា
 ច សហិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី កកោត្តិ
 បមាណិកំ សារម្ពំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ ទិដ្ឋំ ទុក្កជាតំ
 ។ បេ ។ សារម្ពំ សហិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនាម្ពំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពំ
 សហិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 កុដី មេ កកោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិត-
 វត្ថុកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្ពា ច
 សហិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី កកោត្តិ
 អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ពំ អហិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទិដ្ឋំ សង្ខាទិសេសេន ទិដ្ឋំ ទុក្កជាតំ ។ បេ ។
 សារម្ពំ សហិក្កមនំ អាបត្តិ ទិដ្ឋំ សង្ខាទិសេ-
 សេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពំ អហិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទិដ្ឋំ សង្ខាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលប្រកបដោយប្រមាណជាដើម
 ឥតមានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកបដោយ
 ប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់
 មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មាន
 ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ
 ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
 ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
 នោះ គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណ
 ផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏
 ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មិន
 មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្ពុំ សហវិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សជ្ឈាទិសេសានំ ។

ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ កកោថាតិ ន

ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា

ច អនាម្ពា ច សហវិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី

កកោត្តិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ពុំ អហវិក្កមនំ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ពុំ សហវិក្កមនំ

អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពុំ អហវិក្កមនំ អាបត្តិ

ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពុំ សហវិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២០៥] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី

មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា

ច ហោតុ អនាម្ពា ច សហវិក្កមនា ចាតិ ។

តស្ស កុដី កកោត្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ពុំ អហវិក្ក-

មនំ ។ សោ សុណាតិ កុដី កិរ មេ កយិរតិ

អទេសិតវត្តកា សារម្ពា អហវិក្កមនាតិ ។ តេន

ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តុញំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនមានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មិនមានហេតុទាស់
 ផង មានទីឧបចារផង ដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែល
 មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ មិន
 មានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់
 តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មិនមានទី
 ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២១៥] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
 ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
 គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
 ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា
 ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ មិនមានទី
 ឧបចារ ដើម្បីអាត្មាអញ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី

តេសកណ្ណេ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទេសិតវត្តកា

ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា
 បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិ-
 សិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ
 ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ អទេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដិ កិរ មេ
 កយិរតិ អទេសិតវត្តកា សារម្ហា សបរិក្កមនាតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ
 ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិ-
 ណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
 ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ អទេសិត-
 វត្តកំ អនាម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
 កុដិ កិរ មេ កយិរតិ អទេសិតវត្តកា អនាម្ហា

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ
ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមាន
ហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
ប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយ
ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុ
ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមាន
ពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹង
ថា ភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មាន
ហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី
ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមាន
ហេតុទាស់ផង ។ បើភិក្ខុនោះ មិនទៅខ្លួនឯងក្តី មិនប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារ
ផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥត
មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុ
ធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ ទេសិតវត្តកា ច
ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា
កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ កហោថាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនារម្ហា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ កហោន្តិ
អទេសិតវត្តកំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
សុណាតិ កុដិ កិរ មេ កយិរតិ អទេសិតវត្តកា
អនារម្ហា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ
វា កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ ទេសិតវត្តកា
ហោតុតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា
បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
បក្កមតិ កុដិ មេ កហោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនារម្ហា ច សបរិក្ក-
មនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ កហោន្តិ ទេសិ-
តវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយ
 ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មានទីឧបចារ
 ផង ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យ
 ខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
 កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទី
 ឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែង
 ទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា
 ពួកភិក្ខុ ធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី
 ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
 កុដិនោះ គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
 មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា

តេសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទេសិតវត្តកា

កុដី កិរ មេ កយិរតិ ទេសិតវត្តកា សារម្ហា អបរិក្ក្ក-
 មនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា
 ចាហោតព្វោ អនារម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី
 មេ កហោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច
 ហោតុ អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី
 កហោន្តិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
 សុណាតិ កុដី កិរ មេ កយិរតិ ទេសិតវត្តកា
 សារម្ហា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
 កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ អនារម្ហា ហោតូតិ ។ នោ
 ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ កហោថាតិ
 សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនារម្ហា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី កហោន្តិ ទេសិតវត្តកំ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ

ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ តែមាន
ហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យ
ទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
ទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យ
ទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ
ចូរធ្វើកុដិខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទីឲ្យ តែមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ តែមាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើ
បម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ ។
បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទី
ឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដី កិរ
 មេ កយិរតិ ទេសិតវត្តកា អនាម្ពា អបរិក្កមនាតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ
 សបរិក្កមនា ហោតូតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា
 កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ
 សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ អនាម្ពា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ
 ទេសិតវត្តកំ អនាម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
 [២០៦] ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ កុដី
 មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច បមាណិកា ច
 ហោតុ អនាម្ពា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
 កុដី ករោន្តិ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ ។
 សោ សុណាតិ កុដី កិរ មេ កយិរតិ បមាណា-
 តិក្កន្តា សារម្ពា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
 សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ បមាណិកា
 ច ហោតុ អនាម្ពា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឥតមានហេតុទាន់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួក
 ភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឧបចារ ឥតមានហេតុទាន់ តែ
 ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយ
 ពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិមានទីឧបចារ ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯង
 ក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា)
 ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់
 ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុ
 ទាន់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២១៦] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជាកុដិប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ធំហួសប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទី
 ឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ
 ធំហួសប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 ទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។

តេរសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បមាណិកាទិកា

បមាណិកា ច ហោតុ អនារម្ហា ចាតិ ។ បេ ។
 បមាណិកា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
 បមាណិកា ហោតុតិ ។ នោ ច សាមំ វា កច្ឆេយ្យ
 ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ កហេថាតិ សមា-
 ទិសតិ ច បមាណិកា ច ហោតុ អនារម្ហា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ កហេត្ថិ បមា-
 ណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
 កុដិ កិរ មេ កយិរតិ បមាណិកា សារម្ហា
 អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ
 ទូតោ វា ចាហោតព្វោ អនារម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្ហា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
 ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដិ មេ កហេថាតិ សមាទិសតិ ច
 ទេសិតវត្ថុកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ កហេត្ថិ
 អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិប្រកបដោយប្រមាណជាដើម

គួរប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង ។ បេ ។ គួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង គួរមានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរប្រកបដោយ
ប្រមាណ ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥត
មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មា
អញ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
គួរជាកុដិ ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិ
ឥតមានហេតុទាស់ ។ បេ ។ មានទីឧបចារ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។
ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀស
ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួក
ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិឥតមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគងោ

សោ សុណាតិ កុដី កិវ មេ កយិវតិ អទេសិតវត្តកា
 បមាណាតិក្កន្តា សារម្ហា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ
 ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ
 បមាណិកា ច អនារម្ហា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកា
 ច ហោតុ បមាណិកា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
 ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 កុដី មេ កហោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា
 ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដី កហោន្តិ ទេសិតវត្តកំ បមា-
 ណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដី
 កិវ មេ កយិវតិ ទេសិតវត្តកា បមាណិកា សារម្ហា
 អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មាអញ ជាកុដិឥតមាន
 ពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
 គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមាន
 ហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង ។ បេ ។
 គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មានទី
 ឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
 ប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
 កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង
 ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុ ក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ
 ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យ
 អាត្មាអញ ជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ
 តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី

តេសកណ្ណេ ឆដ្ឋសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទេសិតវត្តកា

ទូតោ វា ចាហោតព្វោ អនារម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្ហា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ។

[២០៧] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី
មេ កហោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច
ហោតុ អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
កុដី កហោត្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទិដ្ឋំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទិដ្ឋំ
ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
កហោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ
អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី
កហោត្តិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ការុកានំ ទិដ្ឋំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សប-
រិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ គួរជាកុដិតតមានហេតុទាន់ផង
មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ តតមានហេតុទាន់ ។ បេ ។ មានទី
ឧបចារ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។

[២១៧] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជាកុដិ
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង តតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារផង ។
ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិតតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុ
ទាន់ តតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។
តតមានហេតុទាន់ តតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
។ បេ ។ តតមានហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យផង តតមានហេតុទាន់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ តែមានហេតុ
ទាន់ តតមានទីឧបចារ ភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាន់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនាម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមា-
 ទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ
 ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្ពា ច សបរិក្ក-
 មនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណាតិ-
 ក្កនំ សារម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ តិល្លា
 ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កា-
 រុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាម្ពំ
 សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ សមាទិ-
 សតិ ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្ពា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណិកំ
 សារម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្កដានំ
 ។ បេ ។ សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនាម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់
 (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែ
 បានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជាកុដិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
 ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី
 ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ
 ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
 កុដិនោះ គួរជាកុដិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មាន
 ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ
 តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
 ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

តេរសកល្លោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទេសិតវត្តកា

ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ កុដី មេ កហេថាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា
ច អនាម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី
កហេន្តិ អទេសិតវត្តកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិ-
ក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ចតុន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនាម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា
បក្កមតិ កុដី មេ កហេថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្ហា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី កហេន្តិ
ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ហំ សបរិក្កមនំ
អនាបត្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្គមមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀស
 ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 ផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបួន ។ បេ ។
 មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី ។ បេ ។
 ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
 ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះ គួរជា
 កុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
 ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ
 ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទី
 ឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 តែឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមាន
 ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២១៨] ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ កុដី មេ
 ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាតច្ចតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា
 វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន ការេយ្យ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទិដ្ឋំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ កុដី
 មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាត-
 ច្ចតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា
 ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន ការេយ្យ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សេន ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្ក-
 មនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២១៨] ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
 កុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការដែល
 ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវឲ្យកុដិ
 នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទម្លាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
 មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទម្លាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មី
 ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់
 (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់
 តែមានទីឧបចារ ។ កាលបើការដែលធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែ
 ភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទម្លាយ
 បង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
 ទេ ឬមិនបានទម្លាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ...
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា

តេសកណ្តោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទេសិតវត្តកា

បក្កមតិ កុដី មេ កហោថាតិ ។ តស្ស កុដី កហោន្តិ
 ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ
 អាតច្ចតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា
 នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ
 អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន ការយ្យ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ មេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ...
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ មេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ មេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ កហោថាតិ ។
 តស្ស កុដី កហោន្តិ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្ក-
 មនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាតច្ចតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
 សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។
 នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន ការយ្យ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ មេ ។ សារម្ហំ
 សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ មេ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទី១

អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យ
ភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទី១ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ
គប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទម្ងាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។
បើភិក្ខុនោះ មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទម្ងាយបង់ហើយ
ឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ លេ ។ មានហេតុទាស់ តែ
មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥត
មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទី
ឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំង-
ឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុ ក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ
ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការ
ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យកុដិ
នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទម្ងាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទម្ងាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជា
ថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ លេ ។ មានហេតុ
ទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដនិងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ លេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាមម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ក-
 ជស្ស ។ បេ ។ អនាមម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
 កហេថាតិ ។ តស្ស កុដី កហេន្តិ បមាណិកំ សារម្ហំ
 អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាភច្ឆតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា វា
 បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា នទេយ្យ ភិទ្ធិ-
 ត្វា វា បុន ការយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនាមម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនាមម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដី មេ កហេថាតិ ។ តស្ស កុដី កហេន្តិ
 អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។
 សោ ចេ វិប្បកតេ អាភច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា
 កុដី អញ្ញស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុ ក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយ
ប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការធ្វើកុដិមិន
ទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យកុដិនោះដល់
ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទម្លាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទម្លាយបង់ហើយ ឲ្យធ្វើជាថ្មី
ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ...
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ...
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជា
អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង្គា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មិនមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។
ភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។

តេសកណ្ណោ ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សារម្ភាទិ

នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ភំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសេន
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនាម្ភំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ អនាម្ភំ សបរិក្កមនំ...
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី
 ករោត្តិ ទេសិតវត្ថុកំ បមាណិកំ សារម្ភំ អបរិក្ក-
 មនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា ទាតព្វា ភិទ្ធិត្វា វា
 បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ
 ។ បេ ។ សារម្ភំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 អនាម្ភំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនាម្ភំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីទីសង់កុដិដែលមានហេតុទាស់ជាដើម

បើភិក្ខុនោះ មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មី
 ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដពីរ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ បេ ។ មាន
 ហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ
 និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ...
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិ
 ឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមាន
 ហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច
 ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
 ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុ
 ដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដពីរ ។ បេ ។
 មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទី
 ឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

[២១៩] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
 អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ
 បរេហិ បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បរេហិ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ
 បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២២០] អនាមត្តិ លេណោ កុហាយ តិណាកុ-
 ដិកាយ អញ្ញស្សត្ថាយ វាសាការំ បមេត្វា សព្វត្ថ
 អនាមត្តិ ឧម្ពត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២១៩] ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើបង្ហើយ
 ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយ
 ខ្លួនឯង ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃធ្វើបង្ហើយ (ភិក្ខុអ្នកប្រើ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ពួកភិក្ខុដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ
 (រូបនោះ) ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ពួកភិក្ខុ
 ដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ (រូបនោះ) ឲ្យពួក
 ភិក្ខុដទៃទៀតធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២២០] ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណា^(១) គុហា^(២)
 កុដិស្មៅ និងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃ (មានឧបដ្ឋាយ៍ជាដើម) និងទីសេនាសនៈ
 ទាំងពួង (មានរោងឧបោសថជាដើម) រៀរលែងតែធ្វើកុដិសម្រាប់នៅ
 របស់ខ្លួន (ម្យ៉ាងទៀត) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុឆ្គួត និង
 ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៦ ចប់ ។

---

១ ទីសម្រាប់ជ្រក ល្មមនៅបាន ។ ២ ទីបិទបាំង ល្មមនៅបាន ។ ពាក្យថា លេណា និងគុហា
 ទាំងពីរនេះ ជាវេរចនៈ គឺពាក្យនិយាយផ្លាស់ប្តូរគ្នាបាន ។

សត្តមសង្ឃាទិសេសំ

[២២១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា កោ-
សម្ពិយំ វិហារតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មតោ ឆន្ទស្ស ឧបជ្ជាកោ កហាបតិ
អាយស្មន្តំ ឆន្តំ ឯតទរោច វិហារវត្តំ ភន្តេ ជាតាហិ
អយ្យស្ស វិហារំ កាការេស្សាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឆន្ទោ វិហារវត្តំ សោធជេន្ទោ អញ្ញតរំ ចេតិយុក្ខំ
ឆេនាបេសិ កាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ នករប្បជិតំ ជន-
បទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចាចេន្តិ កថំ ហិ ជាម សមណា សក្យបុត្តិយា
ចេតិយុក្ខំ ឆេនាបេស្សន្តិ កាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ
នករប្បជិតំ ជនបទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ឯកិច្ចិយំ សមណា
សក្យបុត្តិយា ដីរំ វិហោបេន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិចាចេន្តានំ ។

សង្ខារទិសេសទី ៧

[២២១] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម^(១) ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង មានគហបតីជាឧបដ្ឋាកឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹង ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ទី សម្រាប់សង់វិហារ^(២) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យមនុស្សធ្វើវិហារប្រគេនលោក ម្ចាស់ ។ ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលដែលជម្រះទីសម្រាប់សង់វិហារ ក៏ ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើមួយដើម ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នក ស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស និន្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើ ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ ជាសក្យបុត្រ បៀតបៀនដើមឈើរស់ដែលមានឥន្ទ្រិយតែមួយ ។ ពួកភិក្ខុ បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស និន្ទា តិះដៀល (ដូច្នោះ)

---

១ បានជាហៅថា ឃោសិតារាម ព្រោះអារាមនេះ ឃោសិតសេដ្ឋីសាងថ្វាយព្រះបរមគ្រូ ។
២ គឺទីសេនាសនៈសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួន ដែលមានទាយកជាម្ចាស់របស់គេធ្វើឲ្យ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កេមំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឆន្នោ ចេតិយរុក្ខំ
 ឆេណាបេស្សតិ កាមបូជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋបូជិតន្តិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិរ ត្ថំ ឆន្ន ចេតិយរុក្ខំ ឆេណាបេស្សសិ កាម-
 បូជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋបូជិតន្តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិករហិ
 ពុទ្ធា ភកវា ។ បេ ។ កេមំ ហិ ឆាម ត្ថំ មោយបុរិស
 ចេតិយរុក្ខំ ឆេណាបេស្សសិ កាមបូជិតំ ជិកមបូជិតំ
 ឆករបូជិតំ ជនបទបូជិតំ រដ្ឋបូជិតំ ដីវសញ្ញាដោ ហិ
 មោយបុរិស មនុស្សា រុក្ខស្មី ឆេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នាជំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បទ
 ភិក្ខុវេ ឆមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ មហាលុកំ បទ
 ភិក្ខុនា វិហារំ ការយមាឆេន សស្សាមិកំ អត្តុទ្ធសំ

និយមិដក មហាវិហារ

ពួកភិក្ខុណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏
 ពោលទោស និន្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជាឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុកគេបូជា
 ។ បេ ។ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឆន្ទ ឮថាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជា
 ចេតិយ ដែលអ្នកស្រុកគេបូជា ។ បេ ។ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា មែនឬ ។
 ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃបុរស
 ទទេ ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ដើមឈើ ដែលគេសន្មត
 ជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ
 អ្នកដែនតែងគោរពបូជា (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរស ព្រោះមនុស្ស
 ទាំងឡាយ មានសេចក្តីសំគាល់ថា ឈើជាសភាវៈមានជីវិត នៃបុរសសោះ
 សូន្យ ហេតុនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើវិហារ^១ មានម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន

---

១ ពាក្យដែលហៅថា វិហារនោះ តាមភាសាបាឡីសំដៅយកទីនៅទាំងអស់របស់សង្ឃ
 គឺកុដិដែលធំ ។ សម្រាប់សង្ឃនៅ ឬទីវត្តទាំងមូលនោះឯង ហៅថា វិហារ ។

តេសកណ្ណេ សត្តមសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ វិហារវត្តឱលោកនយាចនំ

ភិក្ខុ អភិណេតព្វា វត្តទេសនាយ តេហិ ភិក្ខុហិ
វត្តំ ទេសេតព្វំ អនារម្មំ សបរិក្កមនំ សារម្តេ ចេ ភិក្ខុ
វត្តស្មី អបរិក្កមនេ មហាលូកំ វិហារំ ការយ្យ ភិក្ខុ
វា អនភិណេយ្យ វត្តទេសនាយ សង្ខាទិសេសោតិ ។

[២២២] មហាលូកោ នាម វិហារោ សស្សាមិកោ
វុច្ចតិ ។ វិហារោ នាម ឧល្លិត្តោ វា ហោតិ អវលិត្តោ
វា ឧល្លិត្តាវលិត្តោ វា ។ ការយមាណេនាតិ ករោន្តោ
វា ការាមេន្តោ វា ។ សស្សាមិកន្តិ អញ្ញោ កោចិ
សាមិកោ ហោតិ ឥត្តិ វា បុរិសោ វា ភហាដ្ឋោ វា
បព្វជិតោ វា ។ អត្តទ្វេសន្តិ អត្តនោ អត្តាយ ។

[២២៣] ភិក្ខុ អភិណេតព្វា វត្តទេសនាយាតិ
តេន វិហារការកេន ភិក្ខុនា វិហារវត្តំ សោនេត្វា
សង្ខំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា
វុឡានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្ទិត្វា ឧក្កជិកំ និសីទិត្វា
អញ្ជលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ភន្តេ
មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ អត្តទ្វេសំ
សោហំ ភន្តេ សង្ខំ វិហារវត្តឱលោកនំ យាចាមីតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ អំពីការសូមសង្ឃឲ្យមើលមើលទីសង់វិហារ

ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវសំដែងទីដែល
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ ថាបើទីដីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
មិនមានឧបចារហើយ ភិក្ខុគប្បឲ្យធ្វើវិហារធំ ឬមិននាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
ដើម្បីសំដែងទីឲ្យ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២២២] វិហារដែលមានម្ចាស់ តថាគតត្រាស់ហៅថា វិហារធំ ។
(ទីនៅរបស់សង្ឃ) គឺទីដែលលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំង
ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅក្តី ហៅថា វិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ
សេចក្តីថា ធ្វើឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានម្ចាស់ គឺអ្នក
ណាមួយដទៃ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី អ្នកបួសក្តី ជាម្ចាស់ ។
ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។

[២២៣] ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យ គឺត្រូវ
ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះ ជម្រះទិសម្រាប់ធ្វើវិហារ រួចហើយចូលទៅរកសង្ឃ
ហើយធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្ក៍^(១) ចៀងស្នាម្នាង ហើយថ្វាយបង្គំជើងរបស់ភិក្ខុ
ចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គង់អញ្ជាលី ហើយពោលយ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
ធ្វើវិហារធំ មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោក
ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃត្រួតត្រាមើលទិសម្រាប់

១ សំពត់សម្រាប់ពាក់ព័ទ្ធផ្សែងលើស្នាខាងឆ្វេងក្រោមស្នាស្តាំ (ចីពរ) ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ទុតិយម្បិ យាចិតព្វា តតិយម្បិ យាចិតព្វា ។
 សថេ សព្វោ សង្ខេបោ ឧស្សហតិ វិហារវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ
 សព្វេន សង្ខេបេន ឱលោកេត្ថំ ។ នោ ថេ សព្វោ
 សង្ខេបោ ឧស្សហតិ វិហារវត្ថុ ឱលោកេត្ថំ យេ
 តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា បដិពលា សារម្ពំ
 អនារម្ពំ សបរិក្កមនំ អបរិក្កមនំ ជានិត្ថំ តេ
 យាចិត្តា សម្មន្តិតព្វា ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិ-
 តព្វា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ខេបោ
 ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ខេបោ អយំ ឥត្តន្ទា-
 មោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
 អត្តទ្វេសំ សោ សង្ខំ វិហារវត្ថុឱលោកនំ យាចតិ ។
 យទិ សង្ខ័យស្ស បត្តកលំ សង្ខេបោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទា-
 មព្វា ភិក្ខុ សម្មន្ទេយ្យ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្ថុ
 ឱលោកេត្ថំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ធ្វើវិហារឲ្យ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារត្រូវសូមជាគម្រប់ពីរដងផង សូមជាគម្រប់បីដង
 ផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់អាចត្រួតត្រាមើលទិសម្រាប់សង់វិហារបាន ត្រូវ
 សង្ឃទាំងអស់ត្រួតមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាចត្រួតមើលទិសម្រាប់
 សង់វិហារបានទេ ហើយក្នុងទីនោះមានភិក្ខុទាំងឡាយណា ឈ្លាសប្រតិ-
 ពល ដឹងទីដែលមានសេចក្តីរង្វៀស^១ ទីដែលមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ទី
 មានឧបចារ ទីមិនមានឧបចារ ភិក្ខុសង្ឃត្រូវសូមភិក្ខុទាំងឡាយនោះហើយ
 សន្មត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។
 ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មាន
 ទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនោះរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមសង្ឃត្រួតមើល ទី
 សម្រាប់សង់វិហារឲ្យ ។ បើការត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់វិហារមានកាល
 ដ៏គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង
 ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលនូវទិសម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
 ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

---

១ សព្វនេះប្រែមកពីបាឡិថា សារម្ព ។ នេះប្រែថា ប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ ថាមាន
 ហេតុទាស់ ថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស ឬមានសេចក្តីរង្វៀស ។

តេរសកណ្ណោ សត្តមសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ សម្មតិវិធី

សង្ខោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ
 កត្តកាមោ សស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ខំ
 វិហារវត្តឱលោកនំ យាចតិ ។ សង្ខោ ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ឥត្តន្ទាមញ្ច ភិក្ខុ សម្មន្ទតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
 វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្ត-
 ន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥត្តន្ទា-
 មស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ សោ តុណ្ណាស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតា
 សង្ខេន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ ។ ខមតិ សង្ខស្ស
 តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[២២៤] តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ថ កត្តា
 វិហារវត្តំ ឱលោកេតព្វំ ។ សារម្ពំ អនារម្ពំ សបរិក្កមនំ
 អបរិក្កមនំ ជានិតព្វំ ។ សចេ សារម្ពំ ហោតិ
 អបរិក្កមនំ មា យិធិ ករីតិ វត្តព្វោ ។ សចេ
 អនារម្ពំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ខស្ស អាហោចេតព្វំ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីវិធីសម្មតិ

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
 ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះ សូមការត្រួតមើលទីសម្រាប់ធ្វើ
 វិហារនឹងសង្ឃ ។ ព្រះសង្ឃសន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
 នេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទីសម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការ
 សន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងឈ្មោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទី
 សម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះ
 នេះផងឈ្មោះនេះផង សង្ឃបានសន្មតហើយ ដើម្បីត្រួតមើលទីសម្រាប់
 សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ (ការសន្មតដើម្បីត្រួតមើលទីសម្រាប់សង់
 វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ) គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃ
 ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណាចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២២] ភិក្ខុទាំងឡាយដែលសង្ឃបានសន្មតហើយនោះ ត្រូវទៅក្នុង
 ទីនោះ ហើយត្រួតមើលទីដ៏សម្រាប់សង់វិហារ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវដឹងទី
 ដែលមានសេចក្តីរង្វៀស និងទីដែលមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ទីមានឧបចារ
 ទីមិនមានឧបចារ ។ បើទីមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ គប្បីប្រាប់ថា
 លោកកុំធ្វើក្នុងទីនេះ ។ បើទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ គប្បីប្រាប់

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្ពុំ សបរិក្កមនន្តិ ។ តេន វិហារការកេន
ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ
ករិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្តិត្វា ឧក្កដិកំ
និសីទិត្វា អញ្ចាលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វេជីយោ
អហំ ភន្តេ មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
អត្តទ្វេសំ សោហំ ភន្តេ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិត្វា តតិយម្បិ យាចិ-
ត្វា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បទិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតញោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ
សស្សាមិកំ អត្តទ្វេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេយ្យ ។ ឯសា
ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
អត្តទ្វេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ យាចតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ដល់សង្ឃថា ទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះ គប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើនូវចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំជើង នៃភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្តងអញ្ញាលី ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាធ្វើវិហារធំ មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃសំដែងទិសម្រាប់សង់វិហារឲ្យ ។ ភិក្ខុ អ្នកធ្វើវិហារ ត្រូវសូមជាគម្រប់ពីរជងផង សូមជាគម្រប់បីជងផង ។ ភិក្ខុអ្នក ឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះ សូមឲ្យសង្ឃសំដែងទិសម្រាប់ សង់វិហារឲ្យ ។ បើការសំដែងទិសម្រាប់សង់វិហារ មានកាលដ៏គួរដល់ សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសំដែងទិសម្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ពាក្យនេះ ជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះ សូមសង្ឃសំដែងទិសម្រាប់ធ្វើ វិហារឲ្យ ។ ព្រះសង្ឃសំដែងទិសម្រាប់ធ្វើវិហារដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

តេសកណ្ណេ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ សារម្ហំ

យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្ថុ-
 ទេសនា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ ទេសិតំ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
 វិហារវត្ថុ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ
 ធារយាមីតិ ។

[២២៥] សារម្ហំ នាម កិបិល្វិកានំ វា អាសយោ
 ហោតិ ឧបចិកានំ វា អាសយោ ហោតិ ឧន្ទរានំ
 វា អាសយោ ហោតិ អហីនំ វា អាសយោ ហោតិ
 វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ សតបដីនំ វា
 អាសយោ ហោតិ ហត្ថីនំ វា អាសយោ ហោតិ
 អស្សានំ វា អាសយោ ហោតិ ព្យក្សានំ វា
 អាសយោ ហោតិ ធីបីនំ វា អាសយោ ហោតិ
 អច្ឆានំ វា អាសយោ ហោតិ តរច្ឆានំ វា អាសយោ
 ហោតិ យេសំ កេសញ្ចិ តិរច្ឆានកតានំ វា ចាលានំ
 អាសយោ ហោតិ បុព្វន្ត្រានិស្សិតំ វា ហោតិ អប-
 រន្ត្រានិស្សិតំ វា ហោតិ អញ្ញាយាតនិស្សិតំ វា ហោតិ
 អាយាតននិស្សិតំ វា ហោតិ សុសាននិស្សិតំ វា ហោតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស

ការដែលសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោក ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោល ឡើង ។ ទីសម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសំដែង ហើយ ។ ការសំដែងទីសម្រាប់សង់វិហារនេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ នោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណាចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយកិរិយា ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២៥] ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស (នោះ) គឺទី ជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ជាលំនៅនៃពួកកណ្តៀរក្តី ជាលំនៅ នៃពួកកណ្តុរក្តី ជាលំនៅនៃពួកពស់ក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្នុយក្តី ជាលំនៅ នៃពួកក្តែបក្តី ជាលំនៅនៃពួកដំរីក្តី ជាលំនៅនៃពួកសេះក្តី ជាលំនៅ នៃពួកខ្លាធំក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្លាដំបងក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្លាឃ្មុំក្តី ជាលំនៅ នៃពួកខ្លាវិទ្យុន^(១)ក្តី ជាលំនៅរបស់ពួកសត្វតិរច្ឆានឯណានីមួយក្តី ទីសម្រាប់ ដាំបុព្វណ្ណ^(២)ជាតិក្តី ទីសម្រាប់ដាំអបរណ្ណ^(៣)ជាតិក្តី កន្លែងសម្រាប់ សំលាប់ចោរក្តី កន្លែងសំរាប់ផ្ទាលទោស^(៤)ក្តី កន្លែងព្រៃស្នសានក្តី

១ តរច្ឆ ជូនប្រែថា ឆ្កែព្រៃ ។ ២ វត្ថុដែលត្រូវបរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ ៧ យ៉ាងមាន ស្រូវសាលីជាដើម ហៅថា បុព្វណ្ណជាតិ ។ ៣ វត្ថុដែលត្រូវបរិភោគក្រោយ បានដល់សណ្តែកល្ង ជាដើម ហៅថា អបរណ្ណជាតិ ។ ៤ គឺទីដែលគេចង់វាយរាំ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

ឧយ្យាននិស្សិតំ វា ហោតិ វាជវត្ថុនិស្សិតំ វា ហោតិ
 ហត្ថិសាលានិស្សិតំ វា ហោតិ អស្សសាលានិស្សិតំ
 វា ហោតិ ពន្ធនាគារនិស្សិតំ វា ហោតិ ចានាគារនិស្សិតំ
 វា ហោតិ ស្វននិស្សិតំ វា ហោតិ រច្ឆានិស្សិតំ វា
 ហោតិ ចច្ចុរនិស្សិតំ វា ហោតិ សកានិស្សិតំ វា ហោតិ
 សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ ឯតំ សារម្ហំ ឆាម ។

[២២៦] អបរិក្កមនំ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
 យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេ-
 ណិយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ អបរិក្កមនំ ឆាម ។

[២២៧] អនារម្ហំ ឆាម ន កិបិល្លិកានំ វា អាស-
 យោ ហោតិ ។ បេ ។ ន សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ
 ឯតំ អនារម្ហំ ឆាម ។

[២២៨] សបរិក្កមនំ ឆាម សក្កា ហោតិ យថា-
 យុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេណិយា
 អនុបរិកន្តំ ឯតំ សបរិក្កមនំ ឆាម ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

កន្លែងឧទ្យានក្តី កន្លែងស្រែស្តេចក្តី កន្លែងរោងដំរីក្តី កន្លែងរោងសេះក្តី
កន្លែងសំរាប់យុំខាំដំបូងមនុស្សទោសក្តី កន្លែងរោងសុរាភក្តី កន្លែងផ្ទះលក់
សាច់ក្តី កន្លែងជាច្រកល្អកកក្តី កន្លែងវាលសំរាប់លេងក្តី កន្លែងរោងប្រជុំ
និយាយក្តី កន្លែងផ្ទះជាទីដើរទៅមកក្តី ទីទាំងប៉ុន្មាននេះ ហៅថា ទីប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្ស៊ីស ។

[២២៦] ទីដែលហៅថា មិនមានឧបចារ (នោះ) គឺទីដែលទេវ
គេទឹមស្រេចហើយបត់មិនបាន ឬបង្ខំលបង្ក្រាងជុំវិញមិនបាន ទីទាំងនេះ
ហៅថា ទីមិនមានឧបចារ ។

[២២៧] ទីដែលហៅថា មិនមានសេចក្តីរង្ស៊ីស (នោះ) គឺទីដែល
មិនមែនជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ។ បេ ។ ទីមិនមែនជាផ្ទះដែល
គេដើរទៅមកក្តី ទីទាំងនេះហៅថា ទីមិនមានសេចក្តីរង្ស៊ីស ។

[២២៨] ទីដែលហៅថា មានឧបចារ (នោះ) គឺទីដែលទេវគេទឹម
ស្រេចហើយបត់បាន ឬបង្ខំលបង្ក្រាងជុំវិញបាន ទីទាំងនេះហៅថា ទីមាន
ឧបចារ ។

តេសកណ្ណេ សត្តមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ អទេសិតវត្តកោ

[២២៩] មហាលូកោ ឆាម វិហារោ សស្សាមិកោ
 វុច្ចតិ ។ វិហារោ ឆាម ឧល្លិត្តោ វា ហោតិ អវលិត្តោ វា
 ឧល្លិត្តាវលិត្តោ វា ។ កាវយ្យាតិ ករោតិ វា កាវាយេតិ
 វា ។ ភិក្ខុ វា អនភិធម្យ វត្ថុទេសនាយាតិ ញត្តិទុតិ-
 យេន កម្មេន វិហារវត្ថុំ ន ទេសាយេត្វា ករោតិ វា
 កាវាយេតិ វា បយោកេ ទុក្កដំ ឯកបិណ្ឌំ អនាគតេ
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ឌោ អាគតេ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៣០] ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិដ្ឋំ
 ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិតវត្តកំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ អំពីវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

[២២៩] វិហារដែលមានទាយកជាម្ចាស់ តថាគតហៅថាវិហារធំ ។
ទីដែលគេលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
ក្រៅក្តី ហៅថា វិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យ
គេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ឬមិននាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅដើម្បីសំដែងទីឲ្យ
សេចក្តីថា ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយសំដែងទីសម្រាប់សង់
វិហារដោយកម្មមានញាតិជាគម្រប់ពីរ ហើយធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ប្រយោគ នៅបាយអ ១ ដុំទៀតនឹងសម្រេច ត្រូវអាបត្តិ
បុល្លច្ច័យ លុះយកដុំនោះបូកសម្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ត្រង់
ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយ ក្នុងសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទ
ទី ១ រួចហើយ ។

[២៣០] ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
សេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងសង្ឃាទិសេស ។
ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
តែជាទីមានឧបចារត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែល
សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែង
ទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ
 ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិតវត្តកំ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ កកោតិ ទេសិតវត្តកំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣១] ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ កកោថាតិ ។
 តស្ស វិហារំ កកោតិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ
 កកោថាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោតិ ទេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
 មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបាន
 សំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តី
 រង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុធ្វើវិហារដែលសង្ឃ
 បានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

[២៣១] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ (ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ) ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដពីរ និងសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
 តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស និងអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណោ សត្តមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទេសិតវត្តកាទិ

សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខឯស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខឯស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣២] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ
 មេ កកោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកោ
 ច ហោតុ អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។
 តស្ស វិហារំ កកោន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អប-
 រិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ខាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខជាតំ
 ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ខាទិសេ-
 សេន ទុក្ខឯស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សង្ខាទិសេសេន ទុក្ខឯស្ស ។ បេ ។ អ-
 នារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ខាទិសេសស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ កកោថាតិ ន
 ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ ច
 សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ ទេសិត-
 វត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខជាតំ ។ បេ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ អំពីវិហារសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យដើម

ប្រកបដោយសេចក្តីរឿស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរឿស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរឿស មានឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣២] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជាវិហារដែល
សង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរឿសផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
ដោយសេចក្តីរឿស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ និងសង្ឃាទិសេស
។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរឿស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
និងសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរឿស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរឿស មានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
វិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជា
វិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរឿសផង មានឧបចារ
ផង ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ
ប្រកបដោយសេចក្តីរឿស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មេ ។

អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មេ ។

អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣៣] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ

កហេថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ

អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ

កហេន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ

សុណាតិ វិហារោ កិរ មេ កយិវតិ អទេសិតវត្តកោ

សារម្ហោ អបរិក្កមនោតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា

កន្តុំ ទូតោ វា ចាហោតព្វោ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ

អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ នោ ចេ

សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណេយ្យ អាបត្តិ

ទុក្ខដស្ស ។ មេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ

ចាតិ ។ មេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ សបរិក្ក-

មនោ ចាតិ ។ មេ ។ ទេសិតវត្តកោ ហោតូតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។

មិនមានសេចក្តីរង្សៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។

មិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៣] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជាវិហារមានសង្ឃ
 សំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្សៀសផង មានឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
 សេចក្តីរង្សៀស មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា បានឮថា វិហារ
 គេធ្វើឲ្យអាត្មាអញ សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស
 មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅដោយខ្លួនឯងក្តី បញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក្តី
 ដោយពាក្យថា វិហារនោះ គួរជាវិហារដែលមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិន
 មានសេចក្តីរង្សៀសផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក្តី
 មិនបញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ វិហារនោះ គួរជាវិហារ
 ដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្សៀសផង ។ បេ ។
 វិហារនោះ គួរជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យផង មិនមានឧបចារ
 ផង ។ បេ ។ វិហារនោះ គួរជាវិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង ។

តេរសកណ្ណោ សត្តមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សារម្ហាទិ

នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្កដសុស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 វិហារំ មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិត-
 វត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ
 ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ ទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ
 អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ វិហារោ កិរ មេ
 កយិរតិ ទេសិតវត្តកោ សារម្ហោ អបរិក្កមនោ-
 តិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តព្វំ ទូតោ វា
 ចាហោតព្វោ អនារម្ហោ ច ហោតុ សបរិក្កមនោ
 ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្ហោ ហោតូតិ ។ បេ ។
 សបរិក្កមនោ ហោតូតិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ។
 [២៣៤] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ
 មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកោ ច
 ហោតុ អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស
 វិហារំ កកោន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ

តេរសកណ្តុ សង្ឃាទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសជាដើម

បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក្តី មិនបញ្ជូនបម្រើទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ តែភិក្ខុនោះបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជាវិហារដែលសង្ឃបាន
សំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ តែប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំដំណឹងថា បានព្រំថា
គេធ្វើវិហារឲ្យអាត្មាអញ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ តែប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅដោយខ្លួនឯង
ឬប្រើបម្រើទៅដោយពាក្យថា វិហារនោះ គួរជាវិហារមិនមានសេចក្តី
រង្វៀសផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាវិហារមិនមានសេចក្តីរង្វៀស
។ បេ ។ គួរជាវិហារមានទីឧបចារ ។ បេ ។ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣២] ភិក្ខុបង្គាប់ពួកភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារ
ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជាវិហារ
ដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសផង មានទី
ឧបចារផង ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃមិន
បានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុទាំង-
ឡាយអ្នកធ្វើ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស

វិនយចំដកេ មហាវិភង្គោ

សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ
 ។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 ការុកានំ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្ក-
 មតិ វិហារំ មេ កកោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិ-
 តវត្ថុកោ ច ហោតុ អនារម្ភោ ច សបរិក្កមនោ
 ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ ទេសិតវត្ថុកំ សារម្ភំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្កដស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ក-
 ដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
 [២៣៥] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ
 កកោថាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ភំ អបរិក្កមនំ សោ ចេ វិប្បកតេ អាតច្ចតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សោ វិហារោ អញ្ញស្ស វា ទាតព្វោ
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វោ ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តី
 រង្វៀស តែមិនមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាផងថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះ គួរជាវិហារមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារ
 ឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តី
 រង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។
 ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុ
 អ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ
 មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៥] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារ
 ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទី
 ឧបចារ បើវិហារនោះមិនទាន់ហើយ ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ
 គប្បីឲ្យវិហារនោះ ទៅភិក្ខុដទៃ ឬរុះរើវិហារនោះធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ

តេរសកណ្តោ សត្តមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សារម្ភាទិ

ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន ការេយ្យ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ភំ
 សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្កុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 វិហារំ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តិ
 ទេសិតវត្ថុកំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ
 វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្កុនា សោ វិហារោ
 អញ្ញស្ស វា ទាតព្វោ ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វោ ។
 នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន
 ការេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ភំ
 សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ
 អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសជាដើម

មិនឲ្យវិហារនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនឲ្យគេរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដពីរ និងសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែ
 មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស
 ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបាន
 សំដែងទីឲ្យ តែប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ។ បើភិក្ខុ
 នោះ មកដល់ក្នុងពេលដែលវិហារមិនទាន់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីឲ្យវិហារ
 នោះទៅភិក្ខុដទៃ ឬរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនឲ្យវិហារនោះទៅ
 ភិក្ខុដទៃទេ មិនឲ្យគេរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

[២៣៦] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
 អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ
 បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បរេហិ
 វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាមេតិ
 អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៣៧] អនាមត្តិ លេណោ គុហាយំ តិណាកុដិ-
 កាយ អញ្ញស្សត្ថាយ វាសាការំ បមេត្វា សព្វត្ត
 អនាមត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំដក មហាវិភង្គ

[២៣៦] ភិក្ខុធ្វើ (វិហារ) ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ (គ្រាគ្រាយ)
 ក៏ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ (វិហារ)
 ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ (វិហារ) មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុ (ម្ចាស់វិហារ)
 ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ (វិហារ)
 មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២៣៧] ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណ^(១)
 (ទីសម្រាប់ជ្រកល្មមនៅបាន) គូហា^(២) (ទីបិទបាំងល្មមនៅបាន) កុដិស្មៅ
 និងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃមានឧបជ្ឈាយ័យជាដើម ម្យ៉ាងទៀត ដំណើរដែល
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកធ្វើសេនាសនៈមានពោងឧបោសថជាដើម និងភិក្ខុ
 ឆ្លួត និងភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ រៀបលែងតែធ្វើទីសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួនចេញ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៧ ចប់ ។

១-២ ពាក្យថា លេណ និងគូហានេះ ជាវេរចនៈ គឺជាពាក្យនិយាយផ្លាស់ប្តូរគ្នា ជាជំនួសគ្នា
 បាន (អដ្ឋកថា) ។

អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសំ

[២៣៨]   តេន   សមយេន   ពុទ្ធា   ភកវា
 រាជគហោ   វិហារតិ   វេទ្យុវនេ   កលន្ទកនិវាមេ   ។
 តេន   ខោ   បន   សមយេន   អាយស្មតា   ទព្វេន
 មល្លបុត្តេន   ជាតិយា   សត្តវស្សេន   អរហត្តំ   សច្ចិកតំ
 ហោតិ   យំកិញ្ចិ   សារកេន   បត្តព្វំ   សព្វំ   តេន
 អនុប្បត្តំ   ហោតិ   នត្តិ   ចស្ស   កិញ្ចិ   ឧត្តរី   ការណីយំ
 កតស្ស   វា   បតិចយោ   ។

[២៣៩]   អថខោ   អាយស្មតោ   ទព្វស្ស   មល្ល-
 បុត្តស្ស   រហោកតស្ស   បដិសស្មីនស្ស   ឯវំ   ចេតសោ
 បរិវិតក្កោ   ឧទចាទិ   មយា   ខោ   ជាតិយោ   សត្ត-
 វស្សេន   អរហត្តំ   សច្ចិកតំ   យំកិញ្ចិ   សារកេន   បត្តព្វំ
 សព្វំ   មយា   អនុប្បត្តំ   នត្តិ   ច   មេ   កិញ្ចិ   ឧត្តរី
 ការណីយំ   កតស្ស   វា   បតិចយោ   កិណ្ទ   ខោ
 អហំ   សង្ឃស្ស   វេយ្យាវច្ចំ   ករេយ្យន្តិ   ។   អថខោ

សង្ខារទិសេសទី ៨

[២៣៨] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះទព្វមល្លបុត្ត^(១) ដ៏មានអាយុ មានអាយុ ៧ ឆ្នាំអំពី កំណើត បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយ ដែលសាវក ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏ព្រះទព្វមល្លបុត្តនោះ បានដល់ ដោយលំដាប់ហើយ កិច្ចអ្វីបន្តិចបន្តួច (សោឡុសកិច្ច) ដែលព្រះទព្វមល្លបុត្ត នោះ គប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលព្រះទព្វមល្លបុត្តបានធ្វើរួចហើយ នឹង ធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចម្រើនឡើងទៅទៀត ក៏មិនមានឡើយ ។

[២៣៩] លំដាប់នោះ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុទៅកាន់ទីស្ងាត់ សម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អញកើតឡើង បាន ៧ ឆ្នាំ បានសម្រេចអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយដែលសាវក ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏អញបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ ម្យ៉ាងទៀត កិច្ចអ្វីនីមួយ ដែលអញត្រូវធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអញ បានធ្វើរួចហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចម្រើនឡើងទៅទៀត ក៏មិនមានឡើយ (បើដូច្នោះ) អញគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃ ឬអ្វីហ្ន៎ ។ កាលនោះ

១ ព្រះទព្វត្តេរ ជាបុត្តស្តេចមល្ល ហៅដោយរូបរមថា ទព្វមល្លបុត្ត ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យន្ទ្រ-
 ធាហំ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ ភត្តានិ ច
 ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ
 សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា ទព្វោ
 មល្លបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទវោច ឥធិ មយ្ហំ ភន្តេ
 រហោកតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ
 ឧទទាទិ មយា ខោ ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ
 សច្ចិកតំ យំកិញ្ចិ សាវកេន បត្តព្វំ សព្វំ មយា
 អនុប្បត្តំ នត្តិ ច មេ កិញ្ចិ ឧត្តរី ករណីយំ កតស្ស
 វា បតិចយោ កិណ្ឌុ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យាវច្ចំ
 កវេយ្យន្តិ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯតទហោសិ យន្ទ្រធាហំ
 សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ ភត្តានិ ច
 ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុបានត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវ
 រៀបចំសេនាសនៈផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។
 ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងកម្មដ្ឋាន នៅពេល
 សាយណ្តាសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបូជានូវព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុគង្គក្នុងទីដ៏សមគួរ
 មួយហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋានក្នុងថ្ងៃនេះ
 មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាឯងកើតបាន ៧ ឆ្នាំ បានសម្រេច
 អរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយ ដែលសាវកត្រូវដល់ គុណជាត
 ទាំងអស់ (នោះ) ក៏អាត្មាបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ ម្យ៉ាងទៀត
 កិច្ចអ្វីនីមួយដែលអាត្មាគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអាត្មាបានធ្វើរួច
 ហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចម្រើនឡើងតទៅទៀត ក៏មិនមានឡើយ (បើដូច្នោះ)
 អាត្មាគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃ ឬអ្វីហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីត្រិះរិះនេះ កើតមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះថា បើដូច្នោះ មាន
 តែអាត្មាត្រូវរៀបចំសេនាសនៈផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់
 ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនៈផង

តេសកណ្ណោ អដ្ឋមសង្ខាទិសេសស្ស ទព្វត្ថេវវត្ថុ

បញ្ញាបេតំ កត្តានិ ច ឧទ្ទិសិតុន្តិ ។ សាធុ សាធុ
ទព្វ តេនហិ តំ សង្ឃិស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេហិ
កត្តានិ ច ឧទ្ទិសាហិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មា
ទព្វោ មល្លបុត្តោ កកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។

[២៤០] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បកវណោ ធម្មិ កេចំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ សង្ឃោ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាប-
កញ្ច កត្តុទ្ទេសកញ្ច សម្មន្នតុ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
សម្មន្និតព្វោ បបមំ ទព្វោ យាចិតព្វោ យាចិត្វា ព្យត្តេន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញ្ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃិស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ
អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាបកញ្ច
កត្តុទ្ទេសកញ្ច សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
សេនាសនប្បញ្ញាបកញ្ច កត្តុទ្ទេសកញ្ច សម្មន្នតិ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានព្រះទព្វត្ថេរ

ចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។ ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ទព្វ ប្រពៃណាស់ហើយ ។ បើដូច្នោះ អ្នកចូររៀបចំសេនាសនៈផង
ចូរចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃចុះ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា
ករុណាព្រះអង្គ ។

[២៤០] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សំដែងធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្មតទព្វមល្លបុត្ត ឲ្យជាអ្នករៀប
ចំសេនាសនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទព្វភិក្ខុត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ មុនដំបូងត្រូវសង្ឃអង្វរទព្វភិក្ខុ លុះអង្វរ
រួចហើយ ត្រូវភិក្ខុមួយរូបដែលឆ្ងាសវាងវៃផ្អៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ បើការសម្មតិ មានកាលដ៏គួរដល់សង្ឃ
ហើយ សូមព្រះសង្ឃសន្មតទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនា-
សនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ពាក្យនេះ ជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំង
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
ព្រះសង្ឃសន្មតទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ
ផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ការសម្មតិទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សេនាសនប្បញ្ញាបកស្ស ច ភត្តុទ្ទេសកស្ស ច សម្មតិ
 សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ឃេន អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ សេនា-
 សនប្បញ្ញាបកោ ច ភត្តុទ្ទេសកោ ច ។ ខមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[២៤១] សម្មតោ ច បនាយស្មា ទព្វោ មល្ល-
 បុត្តោ សភាកានំ សភាកានំ^(១) ភិក្ខុនំ ឯកជ្ឈំ
 សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ យេ តេ ភិក្ខុ សុត្តន្តិកា
 តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញមញ្ញំ
 សុត្តន្តំ សង្កាយិស្សន្តិកិ យេ តេ ភិក្ខុ វិនយធរា
 តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញមញ្ញំ
 វិនយំ វិនិច្ឆ័និស្សន្តិកិ^(២) យេ តេ ភិក្ខុ អភិធម្ម-
 កា^(៣) តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
 អញ្ញមញ្ញំ អភិធម្មំ^(៤) សាកច្ឆិស្សន្តិកិ យេ តេ ភិក្ខុ

១ សព្វត្ថ អាមេណ្ឌិតំ អកតំ ហោតិ ។ ២ កត្តចិ វិនិច្ឆិស្សន្តិកិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. ម.
 ធម្មកថិកា ។ ៤ ឱ. ម. ធម្មំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង គួរដល់លោក
 ម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកម្ចាស់
 អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវនិយាយឡើង ។ ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ
 ជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង សង្ឃបានសន្មតរួច
 ហើយ ។ ការសម្មតិនេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះសង្ឃទើប
 ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណាចាំទុកនូវសេចក្តីស្ងៀមរបស់សង្ឃនេះយ៉ាងនេះ ។

[២២១] ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដែលសង្ឃបានសន្មតរួចហើយ ក៏
 រៀបចំសេនាសនៈក្នុងទីជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានគុណធម៌
 ស្មើគ្នា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ទព្វមល្លបុត្តដ៏មាន
 អាយុក៏រៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងទីជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយ
 គិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ នឹងរួបរួមគ្នាស្វាធាយនូវព្រះសូត្រ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឯណា ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ក្នុង
 ទីជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់
 វិន័យទាំងឡាយនោះ នឹងវិនិច្ឆ័យវិន័យជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះអភិធម្ម ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ
 ក្នុងទីជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នករៀនព្រះ
 អភិធម្ម នឹងសាកសួរព្រះអភិធម្មទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា

តេរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ខារទិសេសស្ស ទព្វត្ថេរវត្ថុ

ឈាយិដោ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
 អញ្ញមញ្ញំ ន ព្យាពាទិស្សន្តីតិ យេ តេ ភិក្ខុ តិរច្ឆាន-
 កថិកា កាយទទ្ធិពហុលា វិហារន្តិ តេសំបិ ឯកជ្ឈំ
 សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ឥមាយបិមេ អាយស្មន្តោ^(១)
 រត្តិយា អច្ឆិស្សន្តីតិ យេ តេ^(២) ភិក្ខុ វិកាលេ
 អាគច្ឆន្តិ តេសំបិ តេដោធាតុំ សមាបទ្ធិត្វា តេនេវ អា-
 លោកេន សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ។ អបិស្ស ភិក្ខុ
 សញ្ជិច្ច វិកាលេ អាគច្ឆន្តិ មយំ អាយស្មតោ ទព្វស្ស
 មល្លបុត្តស្ស ឥទ្ធិប្បាទិហារិយំ បស្សិស្សាមាតិ ។ តេ
 អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេន្តិ អម្ពាភំ
 អារុសោ ទព្វ សេនាសនំ បញ្ញាបេហីតិ ។ តេ អាយស្មា
 ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ វទេតិ កត្តាយស្មន្តោ^(៣) ឥច្ឆន្តិ
 កត្ត បញ្ញាបេមីតិ ។ តេ សញ្ជិច្ច ទុរេ អបទិស្សន្តិ

១ កត្តិចិ អាយស្មន្តាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. យេបិ តេ ។ ម. វ. យេបិ ។ ៣ ឱ. វ. កត្តាយស្មន្តា ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានព្រះទព្វត្ថេរ

ជាអ្នកចម្រើនឈាន ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងទីជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកចម្រើនឈានទាំងឡាយ នោះ មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ជាអ្នកពោល តិរច្ឆានកថា^(១) ច្រើនដោយការថ្មមខ្លួន ព្រះទព្វមល្លបុត្ត ក៏រៀបចំសេនា- សនៈជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា លោកដ៏មាន- អាយុទាំងឡាយនេះ នឹងនៅទាល់ភ្លឺដោយពោលនូវតិរច្ឆានកថានេះ ភិក្ខុ ទាំងឡាយឯណាមកដល់ក្នុងពេលដែលងងឹត ព្រះទព្វមល្លបុត្ត ក៏ចូលកាន់ តេជោធាតុ^(២) ហើយរៀបចំសេនាសនៈ ដោយពន្លឺនៃតេជោធាតុ ដើម្បី ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ជួនកាលមានភិក្ខុទាំងឡាយក្លែងក្លាយ ហើយមក ក្នុងពេលងងឹត ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយ នឹងឃើញភ្នំបាដិហារិយ៍ របស់ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅរកព្រះទព្វមល្លបុត្ត ដ៏មានអាយុ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទពុវ លោកចូររៀបចំ សេនាសនៈដើម្បីយើងទាំងឡាយ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ពោល នូវពាក្យយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា លោកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ចង់បានក្នុងទីណា ខ្ញុំត្រូវរៀបចំក្នុងទីដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ

១ ពាក្យពោលដូចជាពាក្យតិរច្ឆាន គឺនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាពាក្យក្រៅធម៌វិន័យ ។
 ២ ព្រះទព្វមល្លបុត្តចូលឈានក្នុងពេលនោះ យកភ្លើងជាអារម្មណ៍ ឬជាកសិណ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ កិដ្ឋក្កុដេ បព្វតេ សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ^(១) ចោរប្បទាតេ សេនា-
 សនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ ឥសិគិលិបស្ស្ក
 កាឡសិលាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ
 អារុសោ ទព្វ វេការបស្ស្ក សត្តបណ្ណតុហាយំ សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ សីតវនេ សប្បសោ-
 ណ្ឌិកបញ្ចវេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ
 ទព្វ កោមជកកន្ធរាយំ^(២) សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ
 អារុសោ ទព្វ តិទ្កកកកន្ធរាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ
 អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ កចោតកកន្ធរាយំ^(៣) សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ តចោទាវមេ សេនា-
 សនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ ដីវកម្ពវនេ
 សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្ពាភំ អារុសោ ទព្វ មទ្ទ-
 កុច្ឆិស្មិ មិគទាយេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ តិ ។ តេសំ
 អាយស្មា ទព្វោ មល្មបុត្តោ តេដោទាតុំ សមាបច្ឆិត្វា

---

១ ឥតោ បរិ ទព្វាគ្យាលបនំ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ២ កោវិន្ទកន្តរាយន្តិ កត្តចិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។
 ម. គោតមកកន្ធរាយំ ។ ៣ តបោទកន្ធរាយំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(ខ្លះ) ក៏ក្លែងចង្អុលទៅរកទីត្វាយដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោក
 ចូររៀបចំសេនាសនៈលើភ្នំគិដ្ឋក្នុង ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុ-
 សោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈជិតជ្រោះសម្រាប់ទម្លាក់ចោរ ដើម្បី
 យើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈលើ
 កាឡសិលានាខាងភ្នំសិគិលិ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ
 លោកចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងសត្តបណ្ណគុហានាខាងភ្នំវេការៈ ដើម្បីយើង
 ទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈទៀបញ្ញកភ្នំ
 ឈ្មោះសប្បសោណ្ឌិកក្នុងព្រៃត្រជាក់ (ព្រៃជាំ) ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ
 ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះគោមដ
 ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈ
 ទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះតិន្ទុក ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ
 លោកចូររៀបចំសេនាសនៈទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះកបោត ដើម្បីយើងទាំង-
 ឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងតបោទាវាម
 ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈ
 ក្នុងជីវកម្មវន ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្ចាស់អាវុសោទព្វ លោក
 ចូររៀបចំសេនាសនៈក្នុងព្រៃឈ្មោះមទ្ធកុច្ឆិ ជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគ ដើម្បី
 យើងទាំងឡាយចុះ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ចូលកាន់តេជោជាតុ

តេសកណ្ណោ អដ្ឋមសង្ខាទិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកកិក្ខុវត្ថុ

អង្កុលិយា ជលមាធាយ បុរតោ បុរតោ កច្ឆតិ ។ តេបិ
 តេនេវ អាសោកេន អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស
 បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ កច្ឆន្តិ ។ តេសំ អាយស្មា ទព្វោ
 មល្លបុត្តោ ឯវំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ អយំ មញ្ញោ
 ឥទំ បីបំ អយំ ភិសី ឥទំ ពិម្ពោហានំ ឥទំ វច្ឆដ្ឋានំ ឥទំ
 បស្សាវដ្ឋានំ ឥទំ ចានីយំ ឥទំ បរិភោជនីយំ អយំ
 កត្តរទណ្ណោ ឥទំ សង្ឃស្ស កតិកសណ្ណានំ ឥមំ
 កាលំ បរិសិតព្វំ ឥមំ កាលំ និក្ខមិតព្វន្តិ ។ តេសំ
 អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា
 បុនទេវ វេទ្យវនំ បច្ចាកច្ឆតិ ។

[២៤២] តេន ខោ បន សមយេន មេត្តិយកុម្មជកា
 ភិក្ខុ នវកា ចេវ ហោន្តិ អប្បបុញ្ញា ច យានិ សង្ឃស្ស
 លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ តេសំ ចាបុណានិ
 លាមកានិ ច ភត្តានិ ។ តេន ខោ បន សមយេន

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ

(ចម្រើនតេជោកសិណ) ហើយមានម្រាមដៃដ៏ភ្លឺរុងរឿង ដើរទៅក្នុង
 ទីខាងមុខ ។ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃ
 ព្រះទព្វមល្លបុត្តដោយពន្លឺនោះឯង ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ រៀប
 ចំក្រាលសេនាសនៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយរបៀបយ៉ាងនេះគឺ នេះ
 ត្រៃ នេះតាំង នេះពូក នេះខ្នើយ នេះទិសម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វធំ នេះ
 ទិសម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វតូច នេះទិសម្រាប់ដឹក នេះទិសម្រាប់ប្រើ
 ប្រាស់ នេះឈើច្រត់ នេះទឹកតិកសញ្ញារបស់សង្ឃ ពេលនេះត្រូវអ្នក
 ទាំងឡាយចូល ពេលនេះត្រូវអ្នកទាំងឡាយចេញ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ រៀបចំសេនាសនៈយ៉ាងនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយ
 ក៏និមន្តត្រឡប់មកវត្តវេឡូវវេនវិញ ។

[២២២] សម័យនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុ និងភុម្មជក^(១)ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាអ្នកបួសថ្មីផង មានបុណ្យតិចផង សេនាសនៈទាំងឡាយឯណាដែល
 ថោកទាប ជាសេនាសនៈរបស់សង្ឃ សេនាសនៈទាំងឡាយនោះតែង
 បានមកមេត្តិយភិក្ខុ និងភុម្មជកភិក្ខុ ទាំងភត្តណាដែលថោកទាប ក៏តែង
 បានមកភិក្ខុទាំងពីររូបនោះដែរ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ

---

១ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុទាំងពីររូបនេះ ជាមេពួកមួយ ។ រាប់បញ្ចូលក្នុងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ប៉ុន្តែ
 ភិក្ខុពីររូបនេះ ជាមនុស្សរឹងក្លឹងក្លៀវក្លាជាងគេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

រាជគហោ មនុស្សា ឥច្ឆន្តិ ថេរាជំ ភិក្ខុជំ អភិសំខារិកំ^(១)
 ទាតុំ សប្បិបិ តេលំបិ ឧត្តរិកដ្ឋិបិ មេត្តិយភុម្មជ-
 កាជំ បន ភិក្ខុជំ ចាកតិកំ ទេន្តិ យថារទ្ធិ
 កាលាណជកំ ពិលដ្ឋុទុតិយំ ។ តេ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាត-
 ប្បដិក្កត្តា ថេរេ ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ តុម្ហាកំ អារុសោ ភត្តក្កេ
 កី អហោសិ តុម្ហាកំ អារុសោ ភត្តក្កេ កី អហោសីតិ ។
 ឯកច្ចេ ថេរា ឯវំ រទេន្តិ អម្ហាកំ អារុសោ សប្បិ
 អហោសិ តេលំ អហោសិ ឧត្តរិកដ្ឋិ អហោសីតិ ។
 មេត្តិយភុម្មជកា បន ភិក្ខុ ឯវំ រទេន្តិ អម្ហាកំ
 អារុសោ ន កិញ្ចិ អហោសិ ចាកតិកំ យថារទ្ធិ
 កាលាណជកំ ពិលដ្ឋុទុតិយន្តិ ។

[២៤៣] តេន ខោ បន សមយេន កល្យាណភត្តិ-
 កោ គហបតិ សង្ឃស្ស ចតុក្ករកត្តំ ទេតិ និច្ចកត្តំ ។

---

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ឥតោ បរំ បិណ្ឌាចាតន្តិបិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ចង់ឲ្យសប្បិផង ប្រេងផង សម្មុទ្ធត្ថវិកង្គ^(១)ផង ដែល
 គេតាក់តែងដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ តែមនុស្សទាំងឡាយនោះ ឲ្យបាយ
 ចុងអង្ករ មានទឹកជ្រក់ជាគម្រប់ពីរ ដែលខ្លួនប្រារព្ធហើយយ៉ាងណា ជា
 ប្រក្រតី ដល់មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ ឆាន់
 ចង្ហាន់រួចហើយ ក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ក្នុងរោងភត្តរបស់ពួកលោក មានអ្វីខ្លះ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ វត្ថុអ្វីខ្លះ
 មានក្នុងរោងភត្តរបស់លោកទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ ពួកខ្លះ
 ប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងរោងយើងមានសប្បិ ក្នុងរោងយើង
 មានប្រេង ក្នុងរោងយើងមានសម្មុទ្ធត្ថវិកង្គ ។ ឯមេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ
 និយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងគ្មានវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចទេ
 មានតែបាយចុងអង្ករ និងទឹកជ្រក់ជាគម្រប់ពីរ តាមដំណើរដែលគេប្រារព្ធជា
 ប្រក្រតីប៉ុណ្ណោះ ។

[២៤៣] សម័យនោះឯង មានគហបតី (ម្នាក់) ឈ្មោះកល្យាណ-
 ភត្តិក^(២) តែងប្រគេននិច្ចកត្ត (ក្នុងមួយថ្ងៃ) ៤ សម្រាប់ដល់ព្រះសង្ឃ ។

---

១ ប្រែតាមសព្ទថា សម្មកាច់បង់នូវវេសជាតិនៃសាច់ដីក្រៃលែង ។ ជាឈ្មោះសម្មម្យ៉ាង
 ដែលអ្នកមជ្ឈិមបទេសប្រើក្នុងជាន់នោះ ។ ២ គហបតីនេះ មានចង្ហាន់ឧត្តមប្រពៃ ឆ្ងាញ់
 ពិសាណាស់ ។

តេរសកណ្ណោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស មេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុវត្ថុ

សោ ភត្តក្កេ សបុត្តនាវោ ឧបតិដ្ឋិតា បរិវិសតិ ។ អញ្ញោ
ឌីននេន បុច្ឆន្តិ អញ្ញោ សូបេន បុច្ឆន្តិ អញ្ញោ តេលេន
បុច្ឆន្តិ អញ្ញោ ឧត្តរិកង្កេន បុច្ឆន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន កល្យាណភត្តិកស្ស កហាបតិដោ ភត្តំ
ស្វាតនាយ មេត្តិយភុម្មជកានំ ភិក្ខុនំ ឧទ្ធិដ្ឋនំ ហោតិ ។
អថខោ កល្យាណភត្តិកោ កហាបតិ អារាមំ អកមាសិ
កេនចិទេវ ករណីយេន ។ សោ យេនាយស្មា ទព្វោ
មល្លបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ទព្វំ
មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្តំ ខោ កល្យាណភត្តិកំ កហាបតិ អាយស្មា
ទព្វោ មល្លបុត្តោ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្ស្រសិ សមាទ-
យេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ កល្យា-
ណភត្តិកោ កហាបតិ អាយស្មតា ទព្វេន មល្លបុត្តេន
ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្ស្រតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិ-
តោ សម្បហំសិតោ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទវោច
កស្ស ភន្តេ អម្ហាកំ យវេ ស្វាតនាយ ភត្តំ ឧទ្ធិដ្ឋនិ ។
មេត្តិយភុម្មជកានំ ខោ កហាបតិ ភិក្ខុនំ តុម្ហាកំ យវេ

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយកុម្មជកភិក្ខុ

គហបតីនោះ ព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ ចូលទៅបម្រើអង្គាស (ព្រះសង្ឃ) ក្នុង
 រោងភត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ៗ ខ្វះសួររកបាយ ខ្វះសួររកសម្ល ខ្វះសួររក
 ប្រេង ខ្វះសួររកសម្លឧត្តរិកង្គ ។ សម័យនោះឯង មេត្តិយនិងកុម្មជកភិក្ខុត្រូវ
 វេនទទួលចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែករបស់គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ជាចង្ហាន់
 ដែលភត្តទ្វេសក^១ ភិក្ខុសម្តែងឲ្យ ។ គ្រានោះ គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក
 បានទៅកាន់អាវាមដោយមានកិច្ចការអ្វីមួយដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ។ គហបតី
 នោះ ចូលទៅរកព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
 ថ្វាយបង្គំព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ បាននិយាយពន្យល់គហបតីឈ្មោះកល្យាណ-
 ភត្តិកឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យ
 ដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។ លំដាប់នោះ គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក កាល
 ដែលព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿ
 ជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្មាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យដ៏ប្រកបដោយធម៌ (ដូច្នោះ)
 ពោលនូវពាក្យនេះ នឹងព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន ភត្តក្នុងផ្ទះរបស់យើងក្នុងថ្ងៃស្អែក លោកម្ចាស់បានចាត់ឲ្យលោក
 អង្គណា ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតី ភត្តក្នុងផ្ទះរបស់អ្នក

១ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកសំដែងភត្តដល់ភិក្ខុទាំងពួង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ស្វាតនាយ ភត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តិ ។ អថខោ កល្យាណភត្តិកោ
 តហាបតិ អនត្តមនោ អហោសិ កថំ ហិ នាម ចាប-
 ភិក្ខុ អម្ហាភំ យវេ ភុញ្ញិស្សន្តិភិ យវំ កត្វា ទាសី
 អាណាមេសិ យេ ជេ សេ ភត្តិកា អាតច្ឆន្តិ តេ
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាមេត្វា កាលាជកេន ពិលដ្ត-
 ទុតិយេន បរិសាតិ ។ ឯវំ អយ្យាតិ ខោ សា ទាសី
 កល្យាណភត្តិកស្ស តហាបតិនោ បច្ចុស្សោសិ ។
 អថខោ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អារុសោ
 អម្ហាភំ កល្យាណភត្តិកស្ស តហាបតិនោ យវេ^(១)
 ភត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋំ សេ អម្មេ កល្យាណភត្តិកោ តហាបតិ
 សបុត្តនាហោ ឧបតិដ្ឋិត្វា បរិសិស្សតិ អញ្ញោ ឱទនេន
 បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ សូបេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ តេលេន
 បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញោ ឧត្តរិកដ្តេន បុច្ឆិស្សន្តិភិ ។ តេ តេនេវ
 សោមនស្សេន ន ចិត្តរូបំ រត្តិយា សុប្បិសុ ។ អថខោ
 មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាទាយ យេន កល្យាណភត្តិកស្ស តហាបតិនោ

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក្នុងថ្ងៃស្អែក អាត្មាបានចាត់ឲ្យដល់មេត្តិយនិងភុម្មជកភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 គ្រានោះ គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ក៏មានសេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត ដោយគិត
 ថា ចុះហេតុអ្វី បានជាភិក្ខុអាក្រក់ទាំងឡាយ នឹងត្រូវឆាន់ចង្កាន់ក្នុងផ្ទះយើង
 ដែរ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏ទៅផ្ទះបង្គាប់ទាសីថា នែហង ឲ្យស្អែកត្រូវ
 ពួកលោកណាមកទទួលចង្កាន់ ហងឯង ចូរក្រាលអាសនៈក្នុងជង្រុក ហើយ
 អង្គាសលោកទាំងនោះ ដោយបាយចុងអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាគម្រប់ពីរចុះ ។ ខ្ញុំ
 ស្រីនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ដោយពាក្យថា
 ចាំ៖ អ្នកម្ចាស់ ។ កាលនោះ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុទាំងឡាយគិត
 គ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ចង្កាន់ក្នុងផ្ទះគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក សង្ឃ
 បានសម្តែងឡើងដល់យើងទាំងឡាយ អំពីថ្ងៃម្សិលមិញហើយ វេលា
 ព្រឹកស្អែកគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ នឹងចូលមក
 ជិតបម្រើបម្រាស់អង្គាសយើង ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ខ្លះនឹងសួររកបាយ
 ខ្លះនឹងសួររកសម្ម ខ្លះនឹងសួររកប្រេង ខ្លះនឹងសួររកសម្មឧត្តរិកង្គ ។ ដោយ
 សេចក្តីសោមនស្សនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុនោះ ទុកជាចង់ដេក
 យ៉ាងណា ក៏ដេកមិនលក់អស់មួយយប់ ។ គ្រានោះ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជក-
 ភិក្ខុព្រឹកឡើងក៏ស្ងៀកដណ្តប់ហើយ ទ្រង់បាត្រនិងចីវរចូលទៅកាន់ទីលំនៅ

តេរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ខាទិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកកិក្ខុវត្ថុ

និវេសនំ តេនុបសង្កមីសុ ។ អន្ធិសា ខោ សា
 ទាសី មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ ទូរតោ វ អាតច្ឆន្តេ ទិស្វាន
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច និសីទថ ភន្តេតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកានំ
 ភិក្ខុនំ ឯតទរោសិ និស្សំសយំ ខោ ន តាវ ភត្តំ សិទ្ធិ
 ភវិស្សតិ យថា មយំ កោដ្ឋកេ និសីទាបិយាមាតិ^(១) ។
 អថខោ សា ទាសី កាលាណជកេន ពិលដ្ឋុទុតិយេន ឧប-
 កញ្ជិ កុញ្ញថ ភន្តេតិ ។ មយំ ខោ ភតិទិ និច្ចភត្តិកាតិ ។
 ជាទាមិ អយ្យា និច្ចភត្តិកាតិ អបិចាហំ ហិយ្យោ វ
 តហាបតិទា អាណាត្តា យេ ជេ ស្មេ ភត្តិកា អាតច្ឆន្តិ តេ
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាលាណជកេន ពិលដ្ឋុ-
 ទុតិយេន បរិសាតិ កុញ្ញថ ភន្តេតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្ម-
 ជកា ភិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អាវុសោ កល្យាណភត្តិកោ
 តហាបតិ អាវមំ អតមាសិ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សន្តិកេ

១ សព្វត្ថ និសីទាបេយ្យាមាតិ ទិស្សតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ

របស់គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ។ ខ្ញុំស្រីនោះបានឃើញមេត្តិយភិក្ខុនិង
ភុម្មជកភិក្ខុតាំងពីនិមន្តមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រាលអាសនៈក្នុង
ជង្រុក ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ (ទាំងពីររូប) ថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំងឡាយគង់ (ក្នុងទីនេះ) ចុះ ។ កាល
នោះ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ប្រហែលជាចង្ហាន់
មិនទាន់ឆ្អិនទេដឹង បានជាគេឲ្យយើងអង្គុយក្នុងជង្រុក (នេះ) ។ ខ្ញុំស្រីនោះ
ក៏លើកបាយចុងអង្ករជាគម្រប់ពីរមុខនិងទឹកជ្រក់ ហើយនិយាយនឹងមេត្តិយ-
ភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំង-
ឡាយឆាន់ចុះ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី យើងទាំង-
ឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចភត្ត ។ ខ្ញុំស្រីនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណា
ដឹងថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចភត្តហើយ តែថាម្សិល
មិញ គហបតីបង្គាប់ខ្ញុំព្រះករុណាថា នៃហង់ លោកទាំងឡាយឯណា ត្រូវ
ការដោយចង្ហាន់និមន្តមកក្នុងថ្ងៃស្អែក ហង់ឯងចូរក្រាលអាសនៈក្នុងជង្រុក
ចុះ ហើយអង្គុយសលោកទាំងនោះ ដោយបាយចុងអង្ករជាគម្រប់ពីរមុខនិងទឹក
ជ្រក់ (ហេតុនោះ) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកឆាន់ចុះ ។
លំដាប់នោះ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុគិតគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលពីថ្ងៃ
ម្សិល គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក បានទៅកាន់សំណាក់ព្រះទព្វមល្លបុត្ត

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ទិស្សុំសយំ ខោ មយំ ទព្វេន មល្មបុត្តេន កហាបតិណោ
 សន្តិកេ បរិកិណ្ឌាតិ ។ តេ តេនេវ ទោមនស្សេន ន
 ចិត្តរូបំ ភុញ្ជីសុ ។ អថខោ មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ
 បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាទាតប្បដិក្កន្តា អារាមំ កន្ធា បត្តចីវរំ
 បដិសាមេត្វា ពហារាមកោដ្ឋកេ សង្ឃាទិបល្មត្តិកាយ
 ទិសីទិសុ តុណ្ហាកូតា មន្ត្រកូតា បត្តកូដ្ឋា អនោមុខា
 បជ្ឈាយន្តា អប្បដិកាលា ។

[២៤៤] អថខោ មេត្តិយា ភិក្ខុនី យេន មេត្តិយភុម្ម-
 ជកា ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មេត្តិយភុម្មជកេ
 ភិក្ខុ ឯតទរោច វជ្ជាមិ អយ្យាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ មេត្តិយ-
 ភុម្មជកា ភិក្ខុ ឆាលបីសុ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ មេត្តិយា ភិក្ខុនី មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច វជ្ជាមិ អយ្យាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ មេត្តិយ-
 ភុម្មជកា ភិក្ខុ ឆាលបីសុ ។ ក្យាហំ អយ្យានំ អបរជ្ជាមិ
 កិស្សុ មំ អយ្យា ឆាលបដ្ឋិតិ ។ តថា ហិ បន ត្វំ ភកិទិ
 អម្មេ ទព្វេន មល្មបុត្តេន វិហាបិយមាទេ អជ្ឈបេក្ខុសីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឯអារាមយើង ប្រាកដជាទទួលមូលបុត្តញ្ចុះញង់ក្នុងសំណាក់នៃគហបតីនោះ ហើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ឆាន់ចង្ហាន់ដ៏សមគួរដល់ចិត្ត មិនបាន ព្រោះតែសេចក្តីទោមនស្សនោះឯង ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ ឆាន់ចង្ហាន់រួចហើយត្រឡប់ទៅអារាមក្នុងពេលនោះ ក៏រៀបទុកដាក់បាត្រ និងថ្មីរហើយអង្គុយរឹបសង្សារដ៏ ខាងក្រៅខ្លោងទ្វារវត្តវេឡុវនអង្គុយស្ងៀម មានសេចក្តីអៀនអន់ ឱនកសំយុងមុខចុះជ្រប់ ឥតមាននិយាយពីអ្វីសោះ ។

[២២២] គ្រានោះ មេត្តិយភិក្ខុនីចូលទៅរកមេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់សូមថ្វាយបង្គំ ។ កាលបើមេត្តិយភិក្ខុនី និយាយយ៉ាងនេះហើយ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុមិននិយាយតបត សោះឡើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុ ជាគម្រប់ពីរដង ។ បេ ។ ជាគម្រប់បីដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំ ម្ចាស់សូមថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុមិននិយាយតបជាគម្រប់បីដង ដែរ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនីសួរថា ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រទូស្តដល់លោកម្ចាស់រាល់ អង្គដូចម្តេចខ្លះ បានជាលោកម្ចាស់រាល់អង្គមិននិយាយនឹងខ្ញុំម្ចាស់ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងកុម្មជកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី បានជាយើងមិននិយាយនឹងនាង ព្រោះយើងទទួលមូលបុត្តគេបៀតបៀន ហើយនាងឯងធ្វើព្រងើយកន្តើយ ។

តេរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស មេត្តិយាភិក្ខុនីវត្ត

ក្សាហំ អយ្យា កោរោមីតិ ។ សចេ ខោ តំ ភតិទិ
 ឥច្ឆេយ្យាសិ អន្លេវ ភកា ទពំ មល្លបុត្តំ ធាសា-
 មេយ្យាតិ ។ ក្សាហំ អយ្យា កោរោមី កី មយា
 សក្កា កាតុន្តិ ។ ឯហិ តំ ភតិទិ យេន ភកា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកាវន្តំ ឯវំ វទេហិ ឥទំ
 ភន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បដិវ្យំ យាយំ ភន្តេ ទិសា អកយា
 អនីតិកា អនុបទ្ធា សាយំ ទិសា សកយា សន្នៀតិកា
 សឧបទ្ធា យតោ ជីវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញេ
 អាទិត្តំ អយ្យេនម្ហិ ទព្វេន មល្លបុត្តេន ទូសិតាតិ ។ ឯវំ
 អយ្យាតិ ខោ មេត្តិយា ភិក្ខុនី មេត្តិយកុម្មជកាណំ
 ភិក្ខុនំ បទិស្សត្វា យេន ភកា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកាវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយាភិក្ខុនី

មេត្តិយាភិក្ខុនីសួរថា (បើដូច្នោះ) លោកម្ចាស់ឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ។
 មេត្តិយាភិក្ខុ និងកុម្មជកភិក្ខុធ្វើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី បើនាងចង់ឲ្យព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគធ្វើឲ្យទព្វមល្លបុត្តវិនាស (នោះ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងធ្វើ
 ទព្វមល្លបុត្តឲ្យវិនាសក្នុងថ្ងៃនេះពុំខាន ។ មេត្តិយាភិក្ខុនីសួរថា ចុះលោក
 ម្ចាស់រាល់អង្គឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំអាចធ្វើម្តេច ។ មេត្តិយាភិក្ខុនិងកុម្មជក
 ភិក្ខុធ្វើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី ចូរនាងមក ចូរនាងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅគាល់ហើយ ចូរនាងក្រាបទូលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការណ៍នេះមិនមែនជាការបិទបាំង
 មិនមែនជាការសមគួរសោះឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែល
 មិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកប
 ដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពវិញ ទឹកនៃផ្ទៃណា
 ដែលមិនធ្លាប់មានខ្យល់ ទឹកនៃផ្ទៃនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជា
 ទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ក្តៅប្រែជាភ្លៅ ឥឡូវ ព្រះទព្វមល្លបុត្តជាម្ចាស់លោកប្រទូស្ត^(១)
 នឹងខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ។ មេត្តិយាភិក្ខុនីទទួលស្តាប់ពាក្យមេត្តិយាភិក្ខុនិងកុម្មជក-
 ភិក្ខុ ដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយលោកម្ចាស់ រួចហើយចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១ ជាពាក្យបញ្ជៀស សំដៅសេចក្តីថា សេពមេធុន ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឯកមន្តំ បិតា ខោ មេត្តិយា ភិក្ខុនី ភកវន្តំ ឯតទរោច
 ឥទំ ភន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បជិរូបំ យាយំ ភន្តេ ទិសា អកយា
 អនីតិកា អនុបទ្ធា សាយំ ទិសា សកយា សន្នៀតិកា
 សឧបទ្ធា យតោ ជីវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញេ
 អាទិត្តំ អយ្យេនម្ហិ ទព្វេន មល្លបុត្តេន ទូសិតាតិ ។

[២៤៥] អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ទព្វំ
 មល្លបុត្តំ បទិបុច្ឆិ សរសិ ត្វំ ទព្វ ឯវរូបំ កត្តា
 យថាយំ ភិក្ខុនី អាហាតិ ។ យថា មំ ភន្តេ ភកវា
 ជាតាតីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភកវា ។ បេ ។ តតិយម្បិ
 ខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទរោច
 សរសិ ត្វំ ទព្វ ឯវរូបំ កត្តា យថាយំ ភិក្ខុនី
 អាហាតិ ។ យថា មំ ភន្តេ ភកវា ជាតាតីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ មេត្តិយាកិក្ខុនី លុះស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការបិទបាំង មិនមែនជាការសមគួរសោះ
 ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានភ័យ មិន
 មានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកប
 ដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពវិញ ទឹកនៃឆ្នេរណាដែលមិនធ្លាប់មាន
 ខ្យល់ ទឹកនៃឆ្នេរនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ក្តៅ
 ជាភ្លៅ ឥឡូវ ព្រះទព្វមល្លបុត្តជាម្ចាស់លោកប្រទូស្តនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។

[២២៥] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួររបញ្ជាក់ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុក្នុង
 ពេលនោះថា ម្ចាស់ទព្វ អ្នករលឹកឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថាយ៉ាងណា
 អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះមែនឬទេ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត
 ហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលសួរព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មាន
 អាយុជាគម្រប់ពីរដង ។ បេ ។ ជាគម្រប់បីដងថា ម្ចាស់ទព្វ អ្នករលឹក
 ឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថាយ៉ាងណា អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះ
 មែនឬទេ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

តេរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស មេត្តិយាកិក្ខុនីវត្ត

ន ខោ ទព្វ ទព្វា វរំ និព្វេហេន្តិ សចេ តយា កតំ
 កតន្តិ វទេហិ សចេ តយា អកតំ អកតន្តិ វទេ-
 ហីតិ ។ យតោហំ ភន្តេ ជាតោ ជាកិជាជាមិ សុបិ-
 នន្តេនបិ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិតា បកេវ ជាករោតិ ។
 អថខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ មេត្តិយំ
 ភិក្ខុនី ឆាសេថ ឥមេ ច ភិក្ខុ អនុយុញ្ញថាតិ ។ ឥនំ
 វត្តា ភកវា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ ចារិសិ ។ អថខោ តេ
 ភិក្ខុ មេត្តិយំ ភិក្ខុនី ឆាសេសុំ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្ម-
 ជកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ឯតទរោចំ មា អារុសោ មេត្តិយំ
 ភិក្ខុនី ឆាសេថ ន សា កិញ្ចិ អបរជ្ឈតិ អម្ពេហិ សា
 ឧស្សាហិតា កុបិតេហិ អនត្តមនេហិ ចារជាធិប្បាយេ-
 ហីតិ ។ កី បន តុម្ពេ អារុសោ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយាកិក្ខុនី

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះបរមគ្រូ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនពោលបណ្តោះបណ្តើយ៉ាង
នេះទេ បើអំពើដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរប្រាប់ថា ខ្ញុំធ្វើហើយ បើ
អំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះទព្វ-
មល្លបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដួងកើតមក
សូម្បីតែយល់សប្តិសេពមេបុនធម្ម ក៏មិនដែលស្គាល់សោះឡើយ នឹងបាច់
ពោលទៅថ្វីដល់ការរលឹក (នោះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីសឹកចេញ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកទាំង-
ឡាយ ចូរសាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយនេះមើល ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារវិញ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយនោះ ក៏ឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីសឹកក្នុងពេលនោះ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្ម-
ជកភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់អារុសោ ចូរលោក
កុំផ្សឹកមេត្តិយាកិក្ខុនី ។ នោះ ឥតមានកំហុសសោះទេ (ហេតុដើមមកពី)
យើងខ្លាំងមិនសប្បាយចិត្ត (យើង) ចង់ឲ្យទព្វមល្លបុត្តឃ្លាតចាកសមណភេទ
ទើបឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីនោះប្រឹងប្រែងឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់
អារុសោ អ្នកហ៊ានចោទព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាបត្តិបារាជិក

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អម្ពលកោន ចារាជិកោន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ ឆាម
 មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
 អម្ពលកោន ចារាជិកោន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី ទិទានេ ឯតស្មី បកវណោ
 ភិក្ខុសជ្ឈំ សន្និចាតាបេត្វា មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខុ
 បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
 អម្ពលកោន ចារាជិកោន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា កថំ ហិ
 ឆាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ទព្វំ មល្លបុត្តំ អម្ពលកោន
 ចារាជិកោន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សថ នេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ទុដ្ឋោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនមានមូល^(១)ឬ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុធ្វើយថា ម្នាលអារុសោ យ៉ាង
 ហ្នឹងមែនហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស និន្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វីបានជា
 មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុ ចោទព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាបត្តិ
 បារាជិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូល
 សេចក្តីនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះមេត្តិយភិក្ខុ
 និងភុម្មជកភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំង-
 ឡាយចោទទព្វមល្លបុត្ត ដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។
 មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរ
 នោះ ពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោយ-
 បុរសទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នកទាំងឡាយ ចោទទព្វមល្លបុត្តដោយ
 អាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ម្នាលមោយបុរសទាំងឡាយ ហេតុ
 នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីក្រោធប្រទូស្ត មានចិត្តអាក់អន់

---

១ មិនបានឃើញ ឬមិនបានឮ ឬក៏ឥតមានរង្វៀសឡើយ ។

តេសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

នោសោ អប្បតីតោ អមូលកោន ចារាជិកោន ធម្មេន អ-
នុទ្ធិសេយ្យ អប្បវេនាម ទំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ
តតោ អបវេន សមយេន សមនុក្កាហិយមាណោ វា អស-
មនុក្កាហិយមាណោ វា អមូលកញ្ចោ តំ អធិករណំ
ហោតិ ភិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៤៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុន្តិ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ ទុដ្ឋោ នោសោតិ កុបិតោ
អនត្តមនោ អនភិវន្តោ អាហតចិត្តោ ទិលជាតោ ។
អប្បតីតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច នោសេន តាយ
ច អនត្តមនតាយ តាយ ច អនភិវន្តិយា អប្បតីតោ
ហោតិ ។ អមូលកំ នាម អទិទ្ធិំ អសុតំ អបរិសន្តិតំ ។
ចារាជិកោន ធម្មេនាតិ ចតុទ្ធិំ អញ្ញតវេន ។ អនុទ្ធិសេ-
យ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ វា ។ អប្បវេនាម ទំ
ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ ភិក្ខុភាវា ចាវេយ្យំ សម-
ណាធម្មា ចាវេយ្យំ សីលក្ខន្ធា ចាវេយ្យំ តចោតុណា
ចាវេយ្យំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូលដោយបំណងថា អញ
ត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យភិក្ខុនោះ ឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌^(១) នេះបាន លុះសម័យ
ខាងក្រោយតពីនោះមក ទោះគេសាកសួរក្តី គេមិនសាកសួរក្តី អធិករណ៍
នោះប្រាកដជាគ្មានមូល ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយខ្លួនឯង)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាង
ដើមរួចហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីក្រោធប្រទូស្ត អធិប្បាយថា ខឹង
អន់ចិត្ត មិនត្រេកអរ មានចិត្តគឺទោសខ្លាំងខ្លប់ មានចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ។
ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តអាក់អន់ គឺមានចិត្តមិនរីករាយ ព្រោះសេចក្តីខឹង
នោះផង ព្រោះទោសនោះផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តី
មិនត្រេកអរនោះផង ។ ដែលហៅថា មិនមានមូល គឺមិនឃើញ មិនឮ
មិនរង្វៀស ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបណ្តាអាបត្តិបារាជិក
ទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោទ គឺចោទខ្លួនឯងក្តី
ឲ្យអ្នកដទៃចោទក្តី ។ ពាក្យថា អញត្រូវធ្វើដូចម្តេច ឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាក
ព្រហ្មចរិយធម៌នេះបាន អធិប្បាយថា អញគប្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកភិក្ខុ-
ភាព ឃ្នាតចាកសមណធម៌ ឃ្នាតចាកកងសីល ឃ្នាតចាកតបោគុណ^(២) ។

---

១ សាសនព្រហ្មចរិយ ។ ២ ក្នុងអភិធានប្បទីបិកាសូចិ មានវិគ្រោះថា «គុណធម៌ជា
គ្រឿងដុតកិលេសឲ្យរឹងស្ងួត» ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២៤៧] តតោ អបរេន សមយេនាតិ យស្មី ខណោ
 អនុទ្ធិសិតោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មុហុត្តំ វីតិវត្តោ ។
 សមនុក្កាហិយមាណោ វាតិ យេន វត្តោ អនុទ្ធិសិតោ
 ហោតិ តស្មី វត្តស្មី សមនុក្កាហិយមាណោ វា ។
 អសមនុក្កាហិយមាណោ វាតិ ន កេនចិ វុច្ចមាណោ ។

[២៤៨] អធិករណំ នាម ចត្តារិ អធិករណានិ
 វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ
 កិច្ចាធិករណំ ។

[២៤៩] ភិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតីតិ តុច្ឆកំ មយា
 ភណ្ឌិតំ មុសា មយា ភណ្ឌិតំ អក្ខតំ មយា ភណ្ឌិតំ
 អជាទន្តេន មយា ភណ្ឌិតំ ។ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។

[២៥០] អធិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋ្យា-
 បដ្ឋន្តោ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋ្យាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្តិ
 តយា សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សដ្ឋ្យកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

[២៤៧] ត្រង់ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតពីនោះមក សេចក្តី
 ថា (រូបភិក្ខុនោះ) ចោទគេក្នុងខណៈណា ក្នុងខណៈនោះ ស្របក់នោះ
 ពេលនោះកន្លងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា
 (រូបភិក្ខុនោះ) គេចោទដោយវត្ថុណា គេសាកសួរក្នុងវត្ថុនោះក្តី ។ ត្រង់
 ពាក្យថា គេមិនសាកសួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសាកសួរ ។

[២៤៨] ដែលហៅថា អធិករណៈ ។ នោះមាន ៤ យ៉ាងគឺ វិវាទា-
 ធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តិធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។

[២៤៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយ
 ខ្លួនឯង) សេចក្តីថា អញពោលពាក្យទទេ អញពោលពាក្យព្រាង អញ
 ពោលពាក្យមិនពិត អញមិនដឹងហើយពោល ។ ត្រង់ពាក្យថា អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

[២៥០] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិន
 ឃើញទេ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នក
 ឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូន
 ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី
 ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស

តេសកល្លោ អដ្ឋមសង្ខាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទិដ្ឋាទិ

អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វោ
 ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ-
 សិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា
 សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃិកម្មំ វាតិ
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិ-
 សង្កតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វោ
 ចោទេតិ បរិសង្កតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ
 តយា សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃិកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥១] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បន្នោ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
 ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ
 វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារា-
 ជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ អំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម

គ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិន
 បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឮថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
 សក្យបុត្តទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយ
 នឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ
 ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិនមាន
 សេចក្តីរឿស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជា
 កូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃ-
 កម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

[២៥១] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិន
 ឃើញ បើ(ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង បានឮផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
 ចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
 ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

បរិសង្ក្រឹតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ អស្សម-
 ណោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អន្លាបន្នោ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ
 ច បរិសង្ក្រឹតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លា-
 បន្នោតិ តព្វោ ចោទេតិ សុតោ មយា បរិសង្ក្រឹតោ
 ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ
 ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោតិ តព្វោ ចោទេតិ សុតោ
 មយា ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោតិ តព្វោ ចោទេតិ
 សុតោ មយា បរិសង្ក្រឹតោ ច ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ
 ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសង្ក្រឹតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

រង្វៀសហើយផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
 ចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ(ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
 ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង
 ឮហើយផង រង្វៀសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែ
 ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ ព្រោះហេតុនោះ ថាបើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុ
 នោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ យើងបានឮផង រង្វៀសផង
 ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា យើងបានឮផង បានឃើញផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
 គ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបាន
 ឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំឮហើយផង រង្វៀស
 ហើយផង ឃើញហើយផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
 ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិនបានរង្វៀស

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ បរិសន្តិតោ មយា
 ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសន្តិតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ
 បរិសន្តិតោ មយា សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ អបរិសន្តិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ បរិសន្តិតោ មយា ទិដ្ឋោ
 ច សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥២] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
 តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
 តព្វេ ចោទេតិ បរិសន្តិតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា
 បរិសន្តិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ អំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំ
 រង្វៀសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះ មិនបានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង
 ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិនបានរង្វៀស បើភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំ
 រង្វៀសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង ។ បេ ។
 (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

[២៥២] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ បាន
 ឃើញមែន បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឮហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ភិក្ខុអ្នកចោទបានឃើញមែន បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
 ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយ ។ បេ ។ បើ
 (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោតិ តព្វោ ចោទេតិ
 បរិសង្ក្តិតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។
 តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លា-
 បន្នោសិ ។ បេ ។ តព្វោ ចោទេតិ បរិសង្ក្តិតោ មយា
 ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បរិសង្ក្តិ-
 តស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោតិ តព្វោ
 ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ
 ។ បេ ។ តព្វោ ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
 អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ
 មយា សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ អស្សម-
 ណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិ ឧចោ-
 សថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំឮហើយផង រង្ស៊ីសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេ
 ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយ ។ បេ ។
 បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
 ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
 ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយផង ឃើញ
 ហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
 បានរង្ស៊ីស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ
 នោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឮហើយ
 ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង អ្នកឯងមិន
 មែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទេ ឧបោសថកម្មក្តី
 បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេ
 ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

[២៥៣] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
 ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋេ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ ណោកប្ប្រតិ ទិដ្ឋំ
 ន សាតិ ទិដ្ឋំ បមុដ្ឋោ^(១) ហោតិ តព្វោ ចោទេតិ
 ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា
 បរិសន្តិតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
 បរិសន្តិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។
 សុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ សុតេ
 វេមតិកោ សុតំ ណោកប្ប្រតិ សុតំ ន សាតិ សុតំ
 បមុដ្ឋោ ហោតិ តព្វោ ចោទេតិ សុតោ មយា
 បរិសន្តិតោ ច ។ បេ ។ សុតោ មយា ទិដ្ឋោ ច
 ។ បេ ។ សុតោ មយា បរិសន្តិតោ ច ទិដ្ឋោ ច
 ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសន្តិតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសន្តិតេ
 វេមតិកោ បរិសន្តិតំ ណោកប្ប្រតិ បរិសន្តិតំ ន សាតិ
 បរិសន្តិតំ បមុដ្ឋោ ហោតិ តព្វោ ចោទេតិ បរិសន្តិតោ

១ ឱ. ម. សមុដ្ឋោ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

[២៥៣] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ បានឃើញ
 មែន តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឃើញហើយ (គឺ) កំណត់
 មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
 ហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំ
 បានឃើញផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបាន
 ឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះបានឮ តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ
 (គឺ) កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួន
 ឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង
 ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តី
 រង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះមានសេចក្តីរង្វៀស ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួន
 មានសេចក្តីរង្វៀសហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ
 រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀស
 ហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

មយា ទិដ្ឋោ ច ។ បេ ។ បរិសន្តិតោ មយា សុតោ ច
។ បេ ។ បរិសន្តិតោ មយា ទិដ្ឋោ ច សុតោ ច ចារាជិកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ
នត្ថិ តយា សទ្ធិ ឧទោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥៤] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោ តព្វោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្ថិ
តយា សទ្ធិ ឧទោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វោ
ចោទាបេតិ សុតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
អបរិសន្តិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ
តព្វោ ចោទាបេតិ បរិសន្តិតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀស
ផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង
ខ្ញុំបានឮផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូននៃព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នក
ឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ ម៉ាត់ ។

[២៥២] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ
បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើបុគ្គលដទៃឲ្យចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកនោះ
ថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី
បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុអ្នកចោទគេ
ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទ
ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ ម៉ាត់ ។

តេសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អទិដ្ឋាទិ

[២៥៥]   អទិដ្ឋស្ស   ហោតិ   ចារាជិកំ   ធម្មំ

អដ្ឋាបដ្ឋោ   តព្វោ   ចោទាបេតិ   ទិដ្ឋាសិ   សុតោសិ

។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ   បរិសង្កិតោសិ   ។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ

សុតោសិ   បរិសង្កិតោសិ   ចារាជិកំ   ធម្មំ   អដ្ឋាបដ្ឋោសិ

។ បេ ។ អាបត្តិ   វាចាយ   វាចាយ   សង្ឃាទិសេសស្ស   ។

អសុតស្ស   ហោតិ   ចារាជិកំ   ធម្មំ   អដ្ឋាបដ្ឋោតិ   តព្វោ

ចោទាបេតិ   សុតោសិ   បរិសង្កិតោសិ   ។ បេ ។   សុតោសិ

ទិដ្ឋាសិ   ។ បេ ។   សុតោសិ   បរិសង្កិតោសិ   ទិដ្ឋាសិ

ចារាជិកំ   ធម្មំ   អដ្ឋាបដ្ឋោសិ   ។ បេ ។   អាបត្តិ   វាចាយ

វាចាយ   សង្ឃាទិសេសស្ស   ។   អបរិសង្កិតស្ស   ហោតិ

ចារាជិកំ   ធម្មំ   អដ្ឋាបដ្ឋោតិ   តព្វោ   ចោទាបេតិ   បរិស-

ង្កិតោសិ   ទិដ្ឋាសិ   ។ បេ ។   បរិសង្កិតោសិ   សុតោសិ

។ បេ ។   បរិសង្កិតោសិ   ទិដ្ឋាសិ   សុតោសិ   ចារាជិកំ

គេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម

[២៥៥] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទមិនឃើញទេ បើ
 (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
 អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមាន
 សេចក្តីរង្សៀសហើយ ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបាន
 ឮហើយ អ្នកខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ លេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
 ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀស
 ហើយ ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
 ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀសហើយ អ្នកឯង
 ខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ លេ ។ (ភិក្ខុចោទ
 គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរង្សៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទ
 ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
 ហើយ ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ
 ។ លេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្សៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥៦] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាប-
ន្នោ តព្វេ ចោទាបេតិ សុតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសង្ក្តិតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ សុតោសិ បរិសង្ក្តិតោសិ ចារាជិកំ
ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អន្លាបន្នោតិ តព្វេ ចោទាបេតិ បរិសង្ក្តិតោសិ ។ បេ ។
តព្វេ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋោសិ ។ បេ ។ តព្វេ ចោទាបេតិ
បរិសង្ក្តិតោសិ ទិដ្ឋោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
បរិសង្ក្តិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោតិ តព្វេ
ចោទាបេតិ ទិដ្ឋោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោសិ ។ បេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

[២៥៦] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះបានឃើញ
ហើយ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
នោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
គ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) បានឮហើយ
បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តី
រង្វៀសហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យ
ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
ហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នក
ចោទមានសេចក្តីរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។

តេរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ទិដ្ឋាទិ

តញ្ចោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ។ បេ ។

តញ្ចោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ

អដ្ឋាបដ្ឋោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ

សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥៧] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោ

ទិដ្ឋេ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ នោកប្ប្បតិ ទិដ្ឋំ ន សាតិ ទិដ្ឋំ

បមុដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ សុតេ វេមតិកោ សុតំ

នោកប្ប្បតិ សុតំ ន សាតិ សុតំ បមុដ្ឋោ ហោតិ

។ បេ ។ បរិសង្ក័តេ វេមតិកោ បរិសង្ក័តំ នោកប្ប្បតិ

បរិសង្ក័តំ ន សាតិ បរិសង្ក័តំ បមុដ្ឋោ ហោតិ តញ្ចោ

ចោទាបេតិ បរិសង្ក័តោសិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ បរិ-

សង្ក័តោសិ សុតោសិ ។ បេ ។ បរិសង្ក័តោសិ ទិដ្ឋាសិ

សុតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ
អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
។ បេ ។ (ភិក្ខុអ្នកចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

[២៥៧] ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ក៏ឃើញ
មែន (តែភិក្ខុអ្នកចោទ) មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
ហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលឹកមិនបាននូវ
ភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ។ បេ ។
មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ ។ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀស
កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ រលឹកមិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនរង្វៀសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
ប្រើបុគ្គលដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំ
ឃើញហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ
។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮ
ហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិ ឧចោសថោ
 វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ
 វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៥៨] អសុទ្ធិ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សុទ្ធិ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ

អសុទ្ធិ អសុទ្ធិ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សុទ្ធិទិដ្ឋិ ។

[២៥៩] អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ

ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តព្វោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាដោ អនោកាសំ

កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ សង្ឃា-

ទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ

អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តព្វោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ

សមាដោ ឱកាសំ កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តឡើយ ឧបោសថកម្មក្តី
បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះនេះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ ម៉ាត់ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងដែលនឹងត្រូវសំដែងតាមលំដាប់ហូរហែ
ដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

- [២៥៨] ភិក្ខុយល់ឃើញថា បរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គលដែល
មិនបរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គលដែល
បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គលដែលមិន
បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថា បរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ១ ។

[២៥៩] បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកឯណានីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយមិន
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិ
បារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងសង្ឃាទិសេស ។ បុគ្គល
គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុ
អ្នកចោទយល់ថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយ
សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌

តេរសកណ្ណោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អសុទ្ធិទិដ្ឋាទិ

វេទតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ
អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោ តព្វេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ
សមាណោ អនោកាសំ កាវាហេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ

វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទេន ទុក្កជស្ស ។ អសុទ្ធា
ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្លាបន្នោ
តព្វេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាណោ ឱកាសំ កាវាហេត្វា
អក្កោសាធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស ។

[២៦០] សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អន្លាបន្នោ តព្វេ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាណោ អនោ-
កាសំ កាវាហេត្វា ចារាជិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អន្លាបន្នោ តព្វេ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាណោ ឱកា-
សំ កាវាហេត្វា ចារាជិប្បាយោ វេទតិ អនាបត្តិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុឃើញថាមិនបរិសុទ្ធជាដើម

ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទ)
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ថា ភិក្ខុនោះ
បរិសុទ្ធល្អទេ ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយ
មានប្រាថ្នានឹងជេរភិក្ខុនោះ ទើបជេរ (ភិក្ខុអ្នកជេរ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និង
បាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ
ហើយឲ្យភិក្ខុនោះ ធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងជេរ
ភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៦០] បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ ហើយ
មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជា
អ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្អទេ
ឲ្យភិក្ខុនោះ ធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះ
ឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

សុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ
អនុជ្ឈាបន្នោ តព្វោ អសុទ្ធជិដ្ឋិ សមាណោ អនោកាសំ
កាវាហេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ អាបត្តិ ឱម-
សវាទេន ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ
អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តព្វោ អសុទ្ធជិដ្ឋិ
សមាណោ ឱកាសំ កាវាហេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
វទេតិ អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស ។

[២៦១] អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តព្វោ អសុទ្ធជិដ្ឋិ សមាណោ អនោកាសំ
កាវាហេត្វា ចារាជិកំ វទេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈា-
បន្នោ តព្វោ អសុទ្ធជិដ្ឋិ សមាណោ ឱកាសំ កាវាហេត្វា
ចារាជិកំ វទេតិ អនាបត្តិ ។ អសុទ្ធោ ហោតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងជេរភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងបាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធឲ្យភិក្ខុនោះ ធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងជេរភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៦១] បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាស ដោយសមគួរជាមុន ហើយប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ

តេសកណ្តោ អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ

បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តព្វោ
អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាដោ អនោកាសំ កាវាបេត្វា អក្កោ-
សាធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទេន ទុក្កជស្ស ។

អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរា-
បន្នោ តព្វោ អសុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាដោ ឱកាសំ កាវាបេត្វា
អក្កោសាធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស ។

[២៦២] សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ ចារាជិកំ
ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តព្វោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាដោ អនោកាសំ
កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សេន ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញតរំ
ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តព្វោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាដោ
ឱកាសំ កាវាបេត្វា ចារាជិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញ-
តរំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្តរាបន្នោ តព្វោ សុទ្ធិទិដ្ឋិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុឃើញថាបរិសុទ្ធ

ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិន
បរិសុទ្ធល្អទេ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមាន
ប្រាថ្នាដើម្បីជេរភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និង
បាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិន
បរិសុទ្ធ ហើយភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះ មិនបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយ
ឲ្យភិក្ខុនោះ ធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីជេរភិក្ខុ
នោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៦២] បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នក
បរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ
មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យ
ភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
និងសង្ឃាទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ
ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សមាណោ អនោកាសំ កាវាហេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
 វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទេន ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធោ ហោតិ
 បុគ្គលោ អញ្ញតវំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនជ្ឈាបន្នោ តព្វោ
 សុទ្ធជិដ្ឋិ សមាណោ ឱកាសំ កាវាហេត្វា អក្កោសា-
 ធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស ។

[២៦៣] អនាបត្តិ សុទ្ធោ អសុទ្ធជិដ្ឋិស្ស អសុទ្ធោ
 អសុទ្ធជិដ្ឋិស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាស ដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីជេរ
 ភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ និងបាចិត្តិយៈ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុ
 ដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នក
 ចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះ បរិសុទ្ធល្អទេ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឱកាសដោយ
 សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីជេរភិក្ខុនោះ ទើបជេរ ភិក្ខុអ្នកជេរ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៣] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធ
 ក្នុងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គល
 ដែលមិនបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុត្រួត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សង្ឃាទិសេស ទី ៨ ចប់ ។

នវមសង្ឃាទិសេសំ

[២៦៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា រាជគហោ
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន មេត្តិយភុម្មជកា ភិក្ខុ តិជ្ឈក្ខជា បព្វតា
ឱរោហន្តា អន្ទសំសុ ឆកលកំ អជិកាយ វិប្បជិបដ្ឋន្តំ
ទិស្វាន វរមាហំសុ ហន្ទ មយំ អារុសោ ឥមំ ឆកលកំ
ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឆាម ករោម ឥមំ អជិកំ មេត្តិយំ ឆាម
ភិក្ខុនី ករោម វរំ មយំ វោហាវិស្សាម បុព្វេ មយំ អារុសោ
ទព្វំ មល្លបុត្តំ សុតេន អរោចុម្ហា ឥទានិ បន អម្មេហិ
សាមំ ទិដ្ឋោ មេត្តិយាយ ភិក្ខុនិយា វិប្បជិបដ្ឋន្តោតិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៩

[២៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 អារាមវេឡុវ៉ែន^(១) ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង
 មេត្តិយភិក្ខុ និងកុម្មុជកភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនាំគ្នាចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងបានឃើញ
 ពពែលឃ្លាលកំពុងរួមសន្ថវៈនឹងពពែលញី លុះឃើញហើយទើបនិយាយគ្នា
 យ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ពួកយើងនឹងសន្មតពពែលឃ្លាលនេះ ឲ្យជាឈ្មោះ
 ទព្វមល្លបុត្ត (បុត្តមល្លក្សត្រ) សន្មតពពែលញីនេះ ឲ្យជាឈ្មោះនាងមេត្តិយា-
 ភិក្ខុនី យើងនឹងនាំគ្នាហៅយ៉ាងនេះ ម្ចាស់អារុសោ កាលអំពីដើម យើងបាន
 ចោទទព្វមល្លបុត្តដោយពាក្យថា យើងបានឮ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ទព្វមល្លបុត្ត
 សេពមេចុនធម្មនឹងនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។

---

១ អារាមវេឡុវ៉ែន ប្រែតាមសព្ទថា វត្តព្រៃឫស្សី កន្លែងនេះពីដើមជាឧទ្យានព្រះរាជទ្រព្យព្រះបាទ
 ពិម្ពិសារ ៗ ទ្រង់វេច្ចាយដល់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់កាលយាងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះជាដំបូង ដើម្បី
 ទ្រង់សំដែងព្រះធម៌ទេសនា ព្រះបាទពិម្ពិសារបានដល់សោតាបត្តិផល មានព្រះហឫទ័យជឿជាក់
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏វេទឧទ្យានឈ្មោះវេឡុវ៉ែននោះថ្វាយជាព្រះអារាមសម្រាប់សង្ឃ មាន
 ព្រះពុទ្ធជាប្រធានជាអារាមដំបូងមុនអារាមទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កលន្ទកនិវាបស្ថាន ព្រោះ
 កន្លែងនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយធ្លាប់ឲ្យអាហារចំណីដល់ពួកសត្វកង្កែប មានរឿងដំណាលក្នុង
 អដ្ឋកថាវិន័យថា ពីដើមមកមានស្តេចមួយព្រះអង្គចេញទៅប្រពាតឧទ្យាននោះ ទ្រង់សោយសុរា
 ស្រវឹងផ្ទុំលក់ទៅ ។ ឯរាជបរិវារ ក៏នាំគ្នាទៅបេះផ្លែឈើ ផ្កាឈើ កំសាន្តតាមអធ្យាស្រ័យ ។ មាន
 ពស់វែកវាផ្ទុំក្លិនសុរា ក៏លូនចេញមកពីរន្ធឈើ ហើយបែរមុខទៅចំពោះស្តេច ។ មានរុក្ខទេវតា

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

តេ តំ ឆកលកំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ជាម អកំសុ
 តំ អធិកំ មេត្តិយំ ជាម ភិក្ខុនី អកំសុ ។ តេ
 ភិក្ខុនំ អាហារេសុំ បុព្វេ មយំ អារុសោ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
 សុតេន អវេចុម្ហា ឥទានិ បន អម្មេហិ សាមំ ទិដ្ឋា
 មេត្តិយាយ ភិក្ខុនិយា វិប្បជិបដ្ឋន្តោតិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 មា អារុសោ ឯវំ អវចុត្ត ជាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ
 ករិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហារេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ទិទានេ ឯតស្មី
 បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ទព្វំ
 មល្លបុត្តំ បទិបុច្ឆិ សរសិ ត្ថំ ទព្វ ឯវរូបំ កត្តា យថា ឥមេ
 ភិក្ខុ អាហំសូតិ ។ យថា មំ ភន្តេ ភកវា ជាទាតីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ក៏បានតាំងសន្មតពពៃឈ្មោះនោះជាឈ្មោះទព្វមល្លបុត្ត
សន្មតពពៃញីនោះ ជាឈ្មោះនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះទៅ
និយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលពីដើម យើង
បានចោទទព្វមល្លបុត្តដោយបានឮ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ទព្វមល្លបុត្តសេព
មេបុនធម្មនឹងនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសោ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង
ឯទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុមុខជានឹងមិនធ្វើដូចលោកថាទេ ។ គ្រានោះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រោះដំណើរនេះ រឿងនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួររបញ្ជាក់ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា នៃទព្វៈ
អ្នករលឹកឃើញឬទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពោលយ៉ាងណា អ្នកបាន
ធ្វើយ៉ាងនេះឬទេ ។ ទព្វមល្លបុត្តទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
(រឿងអ្វី ៗ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។

នៅ ៗ ទីជិតនោះ ឃើញហេតុដូច្នោះ ចង់ជួយឲ្យស្តេចរួចអំពីមរណៈ ទើបនិមិត្តជាសត្វកង្កែបទៅ
ស្រែកខាងព្រះកាណស្តេច ៗ តើនឡើងទ្រង់ឃើញសត្វទាំងពីរ ទ្រង់ត្រិះរិះថា សត្វកង្កែបឲ្យជីវិត
ព្រះអង្គ តាំងពីនោះមកបានទ្រង់ប្រទានអភ័យ ប្រទានអាហារចំណីដល់សត្វកង្កែបទៅ ទើប
មនុស្សទាំងឡាយហៅកន្លែងនោះថា កលន្ទកនិវាបស្ថានរៀងមក ។

តេសកណ្ណោ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស មេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុវត្ថុ

ទុតិយម្បិ ខោ ភក្កា ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ
 ភក្កា អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទោច សរសិ
 ត្ថំ ទព្វ ឯវ្រុបំ កត្តា យថា ឥមេ ភិក្ខុ អាហំ-
 ស្ថិតិ ។ យថា មំ ភន្តេ ភក្កា ជាតាតីតិ ។ ន
 ខោ ទព្វ ទព្វា ឯវំ ជិព្វេហេន្តិ សចេ តយា កតំ កតន្តិ
 វទេហិ សចេ តយា អកតំ អកតន្តិ វទេហិតិ ។
 យតោហំ ភន្តេ ជាតោ ជាកិជាតាមិ សុបិទន្តេនបិ
 មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិតា បកេវ ជាកោតិ ។ អថខោ
 ភក្កា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ ឥមេ
 ភិក្ខុ អនុយុញ្ញថាតិ ។ ឥទំ វត្វា ភក្កា ឧដ្ឋា-
 យាសនា វិហារំ ចារិសិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 មេត្តិយភុម្មជកេ ភិក្ខុ អនុយុញ្ញិសុ ។ តេ តេហិ
 ភិក្ខុហិ អនុយុញ្ញិយមាណា ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អា-
 ហោចេសុំ ។ កី បន តុម្ភេ អារុសោ អាយស្មន្តំ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ រឿងមេត្តិយនិងភុម្មជកភិក្ខុ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរពាក្យនេះ នឹងទព្វមល្មមបុគ្គលដ៏មាន
 អាយុជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគម្រប់បីដងផងថា នៃទព្វៈ អ្នករលឹកបាន
 ឬទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពោលយ៉ាងណា អ្នកបានធ្វើយ៉ាងនោះឬ ។
 ទព្វមល្មមបុគ្គលទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ថា នៃ
 ទព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនពោលបណ្តោះបណ្តើរយ៉ាងនេះទេ បើ (អំពើអ្វី)
 ដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរឆ្លើយថា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ បើអ្នកមិនបានធ្វើទេ
 អ្នកចូរឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ទព្វមល្មមបុគ្គលទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដួងកើតមកវេលាណា មិនដែលសេពមេប៉ុនធម្មទេ សូម្បីតែ
 យល់សប្តិ ក៏មិនដែលឃើញទេ បាច់និយាយថ្វីដល់ការភ្ញាក់រលឹក ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជម្រះ សួរភិក្ខុពួកនេះមើល ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ទ្រង់ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ
 ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានជម្រះសួរមេត្តិយភិក្ខុ
 និងភុម្មជកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយជម្រះសួរ ទើបប្រាប់
 សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ (តាមពិតត្រង់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាតិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចិ
 ទេសំ លេសមត្តំ ឧទាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិ-
 សេថាតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ នាម
 មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
 អញ្ញកាតិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចិ ទេសំ លេស-
 មត្តំ ឧទាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាតិយស្ស
 អធិករណស្ស កញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧទាទាយ
 ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
 វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា កងំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
 ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាតិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចិ
 ទេសំ លេសមត្តំ ឧទាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន
 អនុទ្ធិសេស្សថ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
 បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នៃអារុសោ អ្នកទាំងពីរកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍
 ដ៏ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដ៏មានអាយុ
 ដោយអាបត្តិបារាជិកប្ប ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
 អារុសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះពោលទោស តិះដៀល និន្ទាថា មេត្តិយភិក្ខុនិងភុម្មជកភិក្ខុ មិនសមបី
 បើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ដ៏ជាចំណែកខាងក្រៅមក
 ជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ ។
 ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
 ម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នក
 រាល់គ្នា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ដ៏ជាចំណែកខាងក្រៅ
 មកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្ត ដោយអាបត្តិបារាជិក ពិត
 មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នករាល់គ្នា
 មិនសមបីបើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ដ៏ជាចំណែកខាង
 ក្រៅមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទពួមល្ងបុត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ
 នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកបានធ្វើមកនេះ មិននាំឲ្យកើតជ្រះថ្លា ដល់
 ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

តេរសកណ្ណេ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ អញ្ញភាគីយំ

ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុំ ទុដ្ឋោ ទោសោ អប្បតីតោ
 អញ្ញភាគីយស្ស អធិការណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ
 ឧទាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេយ្យ អប្បវេនាម
 ណំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចារយ្យន្តិ តតោ អបវេន
 សមយេន សមនុក្កាហិយមាទោ វា អសមនុក្កាហិ-
 យមាទោ វា អញ្ញភាគីយញ្ចេវ តំ អធិការណំ ហោតិ
 កោចិ ទោសោ លេសមត្តោ ឧទាទិដ្ឋោ ភិក្ខុ ច ទោសំ
 បតិដ្ឋាតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៦៥] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុន្តិ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ ទុដ្ឋោ ទោសោតិ
 កុបិតោ អនត្តមទោ អនភិវទ្ធោ អាហាតចិត្តោ ទិល-
 ជាតោ ។ អប្បតីតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច
 ទោសេន តាយ ច អនត្តមនតាយ តាយ ច
 អនភិវទ្ធិយា^(១) អប្បតីតោ ហោតិ ។

---

១ កត្តចិ បោត្តកេ អនភិវតិយាតិបិ បាហោ ទិស្សតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិភង្គ អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ

អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 មានទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធ មានចិត្តមិនរីករាយ បានកាន់យក
 ហេតុបន្តិចបន្តួច របស់អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយ
 ចោទភិក្ខុដោយអាបត្តិបារាជិក ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ អញគប្បី
 ញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ (សាសនា) នេះបាន លុះសម័យ
 ខាងក្រោយតពីនោះមក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មានគេសាកសួរក្តី មិនមានគេ
 សាកសួរក្តី តែអធិករណ៍នោះជាចំណែកដទៃទេ ភិក្ខុកាន់យកហេតុបន្តិច-
 បន្តួចមកជាគ្រឿងអាង ហើយភិក្ខុប្តេជ្ញាទោស ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។

[២៦៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា មាន
 ទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធ គឺមានចិត្តក្រោធខឹង មានចិត្តមិនជា
 របស់ខ្លួន មិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន ចង្អៀតចង្អល់ ។ ពាក្យថា មានចិត្ត
 មិនរីករាយ គឺមានចិត្តអាក់អន់ ព្រោះក្រោធខឹងនោះផង ព្រោះទោសនោះ
 ផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តីមិនត្រេកអរនោះផង ។

វិនយបិដកេ មហាវិគង្គោ

[២៦៦] អញ្ញកាតិយស្ស អធិករណស្សាតិ អា-
បត្តញ្ញកាតិយំ វា ហោតិ អធិករណញ្ញកាតិយំ វា ។

[២៦៧] កថំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកា-
តិយំ ។ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណស្ស អាបត្តា-
ធិករណស្ស កិច្ចាធិករណស្ស អញ្ញកាតិយំ អនុ-
វាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណស្ស កិច្ចាធិករណស្ស
វិវាទាធិករណស្ស អញ្ញកាតិយំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចា-
ធិករណស្ស វិវាទាធិករណស្ស អនុវាទាធិករណស្ស
អញ្ញកាតិយំ កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស អនុ-
វាទាធិករណស្ស អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញកាតិយំ ។
ឯវំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកាតិយំ ។

[២៦៨] កថំ អធិករណំ អធិករណស្ស តព្ពាតិយំ ។
វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស តព្ពាតិយំ អនុវាទាធិ-
ករណំ អនុវាទាធិករណស្ស តព្ពាតិយំ អាបត្តាធិករណំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៦៦] ពាក្យថា របស់អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ គឺចំណែកដទៃ នៃអាបត្តិ ឬចំណែកដទៃនៃអធិករណ៍ ។

[២៦៧] (សួរថា) អធិករណ៍^(១) ដែលមានចំណែកផ្សេងពីអធិករណ៍ នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) វិវាទាធិករណ៍^(២) មានចំណែកផ្សេងអំពីអនុវាទាធិករណ៍^(៣) អាបត្តាធិករណ៍^(៤) និងកិច្ចាធិករណ៍^(៥) អនុវាទាធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីអាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ និងវិវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីកិច្ចាធិករណ៍ វិវាទាធិករណ៍ និងអនុវាទាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីវិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ និងអាបត្តាធិករណ៍ ។ អធិករណ៍យ៉ាងនេះ ហៅថា មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអធិករណ៍ ។

[២៦៨] (សួរថា) អធិករណ៍ដែលមានចំណែកដូចគ្នានឹងអធិករណ៍ នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) វិវាទាធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងវិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍

---

១ រឿងដែលកើតឡើងហើយ ត្រូវតែចាត់ ត្រូវតែធ្វើឲ្យស្រេចទៅ ហៅថា អធិករណ៍ ។
២ ការវិវាទគ្នា ព្រោះធម្មវិន័យ ចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ ។ ៣ ការចោទគ្នាដោយរឿងអាបត្តិ ឬ វិបត្តិចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ។ ៤ កិរិយាដែលត្រូវអាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ ៥ កិច្ចផុរ របស់សង្ឃ មានកិច្ចឧបសម្បទាជាដើម ចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ ។

តេសកណ្តោ នវមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កោ អញ្ញភាគីយំ

អាបត្តាធិការណស្ស សិយា តញ្ញាភិយំ សិយា អញ្ញ-
 ភាគីយំ ។ កថំ អាបត្តាធិការណំ អាបត្តាធិ-
 ការណស្ស អញ្ញភាគីយំ ។ មេដុនធម្មចារាជិកាបត្តិ
 អទិដ្ឋានានចារាជិកាបត្តិយា មនុស្សវិត្តហចារាជិកា-
 បត្តិយា ឧត្តវិមនុស្សធម្មចារាជិកាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា
 អទិដ្ឋានានចារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិត្តហចារាជិកាបត្តិ-
 យា ឧត្តវិមនុស្សធម្មចារាជិកាបត្តិយា មេដុនធម្មចារាជិ-
 កាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា មនុស្សវិត្តហចារាជិកាបត្តិ
 ឧត្តវិមនុស្សធម្មចារាជិកាបត្តិយា មេដុនធម្មចារាជិកា-
 បត្តិយា អទិដ្ឋានានចារាជិកាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា ឧត្ត-
 វិមនុស្សធម្មចារាជិកាបត្តិ មេដុនធម្មចារាជិកាបត្តិយា
 អទិដ្ឋានានចារាជិកាបត្តិយា មនុស្សវិត្តហចារាជិកា-
 បត្តិយា អញ្ញភាគីយា ។ ឯវំ អាបត្តាធិការណំ
 អាបត្តាធិការណស្ស អញ្ញភាគីយំ ។ កថញ្ច អា-
 បត្តាធិការណំ អាបត្តាធិការណស្ស តញ្ញាភិយំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិភង្គ អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ

មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន មានចំណែកផ្សេង អំពីគ្នា
 ក៏មាន ។ (សួរថា) អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអាបត្តាធិករណ៍
 នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) មេបុនធម្ម^(១)បារាជិកាបត្តិ មានចំណែកផ្សេង
 គ្នា អំពីអទិន្នាទាន^(២)បារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហ^(៣)បារាជិកាបត្តិ និងឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្ម^(៤)បារាជិកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកផ្សេងគ្នា
 អំពីមនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ និងមេបុនធម្ម
 បារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីឧត្តរិ-
 មនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ មេបុនធម្មបារាជិកាបត្តិ និងអទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ
 ឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីមេបុនធម្មបារាជិកាបត្តិ
 អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ និងមនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍
 យ៉ាងនេះ (ហៅថា) មានចំណែកផ្សេងគ្នា អំពីអាបត្តាធិករណ៍ ។ (សួរថា)
 អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍នោះ ដូចម្តេច ។

---

១ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះសេពមេបុនធម្ម ។ ២ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះលួចទ្រព្យគេមាន
 តម្លៃតាំងពី ៥ មាសកឡើងទៅ ។ ៣ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះសម្លាប់មនុស្ស ។ ៤ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ព្រោះអូតគុណវិសេសដែលមិនមានក្នុងខ្លួន ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

(ប្រាប់ថា) មេចុនធម្មបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងមេចុន-
 ធម្មបារាជិកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកជាមួយគ្នានឹង
 អទិន្នាទានបារាជិកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ មានចំណែកជាមួយគ្នា
 នឹងមនុស្សវិគ្គហបារាជិកាបត្តិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិមានចំណែកជា
 មួយគ្នានឹងឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជិកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍យ៉ាងនេះ
 (ហៅថា) មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ ។ កិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន
 ចំណែកជាមួយគ្នានឹងកិច្ចាធិករណ៍ដែរ ។ អធិករណ៍យ៉ាងនេះ (ហៅថា)
 មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអធិករណ៍ ។

[២៦៩] ត្រង់ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួច មកជាគ្រឿងអាង
 ដែលហៅថា គ្រឿងអាងនោះ បានដល់គ្រឿងអាង ១០ យ៉ាង គឺគ្រឿងអាង
 ជាតិ ១ នាម ១ គោត្រ ១ ភេទ ១ អាបត្តិ ១ បាត្រ ១ បីវរ ១ ឧបជ្ឈាយ័ ១
 អាចារ្យ ១ សេនាសនៈ ១ ។

[២៧០] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺជាតិនោះ បានដល់ភិក្ខុអ្នកចោទ
 ឃើញភិក្ខុជាក្សត្រត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទភិក្ខុជាក្សត្រ
 នោះក្នុងខណៈនោះ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាជាតិក្សត្រដែរ ហើយ
 (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញលោកជាក្សត្រ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ

តេរសកណ្តោ នរមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ ទសលេសា

អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្តិ
តយា សទ្ធិ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ព្រាហ្មណោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ វេស្សោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ សុទ្ធោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ

អដ្ឋាបន្នោ អញ្ញំ សុទ្ធិ បស្សិត្វា ចោទេតិ សុទ្ធោ
មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្ស-
មណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៧០] ឆាមលេសោ ឆាម ពុទ្ធវត្តិតោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ ធម្មវត្តិតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
សង្ឃវត្តិតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោ អញ្ញំ សង្ឃវត្តិតំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
សង្ឃវត្តិតោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្ម
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីលេស ១០ យ៉ាង

លោកមិនមែនជាសមណៈ លោកមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គសក្យរាជ
ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី មិនមានជាមួយនឹងអ្នកទេ
ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។ ភិក្ខុអ្នកចោទ
ឃើញភិក្ខុជាតិជាព្រាហ្មណ៍ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាវេស្ស (អ្នកជំនួញ)
។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាសុទ្ធៈ (អ្នកធ្វើការគូលី) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែអ្នក
ចោទមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាជាតិសុទ្ធៈដែរ ទើប (ក្លែង)
ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកជាតិសុទ្ធៈ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក

ឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គសក្យរាជ
ទេ ។ បេ ។ ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២៧១] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺនាមនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
ភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធរក្ខិត ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុឈ្មោះធម្មរក្ខិត ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃរក្ខិត ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានចោទ)
លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃឈ្មោះសង្ឃរក្ខិតដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
ខ្ញុំឃើញអ្នកឈ្មោះសង្ឃរក្ខិត ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុគ្គទេ ។ បេ ។
ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២៧២] កោត្តលេសោ នាម កោតមោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ មោត្តល្លាដោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
 កត្តាយដោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ វាសិដ្ឋោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ វាសិដ្ឋំ
 បស្សិត្វា ចោទេតិ វាសិដ្ឋោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៧៣] លិដ្ឋលេសោ នាម ទីយោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
 ។ បេ ។ វស្សោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ កល្លោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ ឱទាតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ ឱទាតំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
 ឱទាតោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ
 អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និយមបិដក មហាវិភង្គ

[២៧២] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺគោត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
 ចោទ ឃើញភិក្ខុដែលមានគោត្រជាគោតម ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមាន
 គោត្រជាមោគ្គល្លាន ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជាកច្ចាយនៈ ។ បេ ។
 ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជាវាសិដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ)
 លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃមានគោត្រជាវាសិដ្ឋដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
 ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានគោត្រជាវាសិដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯង
 មិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទេ
 ។ បេ ។ ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២៧៣] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺភេទនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
 ភិក្ខុមានរាងខ្ពស់ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានរាងទាប ។ បេ ។ ឃើញ
 ភិក្ខុមានសម្បុរខ្មៅ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 (តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃមានសម្បុរសដែរ ហើយ (ក្លែង)
 ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក
 ឯងមិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត
 ទេ ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

តេរសកណ្ណោ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ អាបត្តិលេសាទិ

[២៧៤] អាបត្តិលេសោ ឆាម លហុកំ អាបត្តិ
 អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ តព្វោ ចារាទិកេន ធម្មេន
 ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាទិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈាសិ
 អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សជ្ឈកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សជ្ឈាទិសេសស្ស ។

[២៧៥] បត្តលេសោ ឆាម លោហាបត្តធារោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ មត្តិកាបត្តធារោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
 សាដកបត្តធារោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ សុម្ភកបត្តធារោ
 ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាទិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ អញ្ញំ សុម្ភ-
 កបត្តធារំ បស្សិត្វា ចោទេតិ សុម្ភកបត្តធារោ មយា
 ទិដ្ឋោ ចារាទិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈាសិ អស្សមណោសិ
 អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សជ្ឈកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សជ្ឈាទិសេសស្ស ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិភង្គ អំពីលេសគឺអាបត្តិជាដើម

[២៧២] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
ចោទឃើញភិក្ខុត្រូវអាបត្តិស្រាល បើភិក្ខុអ្នកចោទ ។ ភិក្ខុនោះ ដោយអាបត្តិ
បារាជិកថា ខ្ញុំបានឃើញលោកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៧៥] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺបាត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ
ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រទង់ដែង ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រដី ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុប្រើបាត្រសំពត់សាដក^(១) ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបាត្រដី^(២) ដែល
មានសម្បុររលើប ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុ
ដទៃប្រើបាត្រដីដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំឃើញអ្នកឯងប្រើបាត្រដី
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិន
មែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសគ្រប់ ។ វាចា ។

---

១ តាមអដ្ឋកថាសមន្តបុរាណសាទិកាថា បាត្រដីនោះឯង តែមានទ្រង់ទ្រាយល្អ មានសម្បុរ
រលោងហាក់ដូចពណ៌សត្វកំភោម រលឹងស្អាតដូចបាត្រទង់ដែងដែរ ។ ២ បាឡីថា «សុម្ពុក-
បត្ត» តាមអដ្ឋកថាថា បានដល់បាត្រដីតាមធម្មតានោះឯង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[២៧៦] ចីវរលេសោ នាម បំសុក្ខុលិកោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ កហាបតិចីវរធារោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ កហាបតិចីវរធារំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
 កហាបតិចីវរធារោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋា-
 សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋ្យ-
 កម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

[២៧៧] ឧបដ្ឋាយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិ-
 វិហារិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
 អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិវិហារិកំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស សទ្ធិវិហារិកោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋាសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិ-
 យោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋ្យកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

[២៧៨] អាចារិយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេ-
 វាសិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
 អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៧៦] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺថីរនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ ភិក្ខុប្រើថីរបង្កុល ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើថីរបស់គហបតី ត្រូវអាបត្តិ បារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃប្រើថីរបស់គហបតីដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងប្រើថីរបស់គហបតី ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ- ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៧៧] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺព្រះឧបជ្ឈាយ័នោះ គឺភិក្ខុអ្នក ចោទ បានឃើញសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះឧបជ្ឈាយ័មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ត្រូវ អាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃ ជាសទ្ធិវិហារិក របស់ព្រះឧបជ្ឈាយ័មានឈ្មោះយ៉ាងហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំ បានឃើញអ្នកឯង ជាសទ្ធិវិហារិករបស់ឧបជ្ឈាយ័ឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ- ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៧៨] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺអាចារ្យនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ បានឃើញអន្តេវាសិករបស់អាចារ្យឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិន ចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃ ជាអន្តេវាសិករបស់លោកអាចារ្យឈ្មោះហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងជាអន្តេវាសិករបស់លោកអាចារ្យ

តេរសកណ្តោ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ សេនាសនលេសាទិ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ
។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៧៩] សេនាសនលេសោ ជាម ឥត្តន្ទាមស្ស
សេនាសនវាសិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាទិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បន្នោ អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកំ បស្សិត្វា
ចោទេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកោ មយា ទិដ្ឋោ
ចារាទិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្ស-
បុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា
សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។

[២៨០] ចារាទិកេន ធម្មេនាតិ ចតុន្នំ អញ្ញតវេន ។
អនុទ្ធីសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាយេតិ វា ។ អប្បវ-
នាម នំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ ភិក្ខុភាវា
ចាវេយ្យំ សមណធម្មា ចាវេយ្យំ សីលក្ខន្ធា ចាវេយ្យំ
តចោតុណា ចាវេយ្យំ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិភង្គ អំពីលេសគឺសេនាសនជាដើម

ឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯង
មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៧៧] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺសេនាសនៈនោះ គឺភិក្ខុ
អ្នកចោទ ឃើញភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក (តែមិនចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃ ជាអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់
ភិក្ខុឈ្មោះហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងនៅក្នុង
សេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិន
មែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបោសថ-
កម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី មិនមានជាមួយនឹងអ្នកឯងទេ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៨០] ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបានដល់អាបត្តិ
បារាជិកទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ពាក្យថា ចោទ គឺចោទឯងក្តី
ឲ្យអ្នកដទៃចោទក្តី ។ ពាក្យថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះ
ឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌នេះ គឺថា អញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនេះ ឲ្យឃ្នាតចាក
ការៈជាភិក្ខុ ឲ្យឃ្នាតចាកសមណធម៌ ឲ្យឃ្នាតចាកសីលក្ខន្ធន្ត ឲ្យឃ្នាត
ចាកគុណគឺធម៌ជាគ្រឿងដុតកិលេស ។

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

[២៨១] តតោ អបរេន សមយេនាតិ យស្មី ខណោ
 អនុទ្ធិសិតោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មុហុត្តំ
 វិតិវត្តេ ។ សមនុក្កាហិយមាណោតិ យេន វត្តនា អនុទ្ធិ-
 សិតោ ហោតិ តស្មី វត្តស្មី សមនុក្កាហិយមាណោ ។
 អសមនុក្កាហិយមាណោតិ ន កោនចិ វុច្ចមាណោ ។

[២៨២] អធិការណំ ឆាម ចត្តារិ អធិការណានិ
 វិវាទាធិការណំ អនុវាទាធិការណំ^(១) អាបត្តាធិការណំ
 កិច្ចាធិការណំ ។

[២៨៣] កោចិ ទេសោ លេសមត្តោ ឧទាទិដ្ឋោតិ
 តេសំ ទសដ្ឋំ លេសានំ អញ្ញតរោ លេសោ ឧទាទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។

[២៨៤] ភិក្ខុ ច ទោសំ បតិដ្ឋាតីតិ តុច្ឆកំ
 មយា ភណិាតំ មុសា មយា ភណិាតំ អក្ខតំ មយា
 ភណិាតំ អជានន្តេន មយា ភណិាតំ ។ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ
 ។ បេ ។ តេនចិ វុច្ចតិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។

---

១ អយំ បាហោ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៨១] ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតអំពីនោះមក គឺភិក្ខុ
 ចោទគេក្នុងខណៈណា ខណៈនោះ ពេលនោះ ស្របក់នោះកន្លងទៅ
 ហើយ ។ ពាក្យថា មានគេសាកសួរ គឺថា ភិក្ខុចោទគេដោយវត្ថុណា
 គេសាកសួរចំពោះវត្ថុនោះ ។ ពាក្យថា មិនមានគេសាកសួរ គឺមិនមាន
 អ្នកណាមួយនិយាយឡើយ ។

[២៨២] ដែលហៅថា អធិករណៈ បានដល់អធិករណៈ ៤ គឺ
 វិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។

[២៨៣] ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចមកជាគ្រឿងអាង គឺ
 បណ្តាគ្រឿងអាងទាំង ១០ យ៉ាងនោះ ភិក្ខុកាន់យកគ្រឿងអាងណាមួយ ។

[២៨៤] ពាក្យថា ភិក្ខុប្តេជ្ញាទោស គឺ (ភិក្ខុប្តេជ្ញាថា) ខ្ញុំនិយាយ
 ពាក្យទទេសោះ ខ្ញុំនិយាយពាក្យកុហក ខ្ញុំនិយាយពាក្យមិនពិត ខ្ញុំនិយាយ
 ដោយមិនដឹង ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

តេសកណ្ណេ នវមសង្ឃាទិសសស្ស បទភាជនីយេ អាបត្តញ្ញភាគិយំ

[២៨៥] ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ
 ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិ-
 យោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិ ឧទោសថោ វា បវារណា
 វា សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវំបិ អាបត្តញ្ញភាគិយំ ហោតិ
 លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋា-
 បដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ មុល្លច្ចយទិដ្ឋិ
 ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវំបិ អាបត្តញ្ញភាគិយំ
 ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាប-
 ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ
 ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវំបិ អាបត្តញ្ញភាគិយំ ហោតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ បទភាជនីយ អំពីចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ

[២៨៥] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទ ក៏បានឃើញ
និងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
មែន តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះ ដោយអាបត្តិបារាជិកវិញថា អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី
បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ឯអធិករណៈ
យ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេស^(១)
សោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ
វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទ ក៏បានឃើញនិងមាន
សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិបុណ្យប្តីយវិញ តែបើក្លែង
ចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។
ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃ នៃអាបត្តាធិករណៈ
ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
គ្រប់ ៗ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទ ក៏បាន
ឃើញ និងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយ
វិញ តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃ

១ លិសធាតុ ក្នុងអដ្ឋកថា តិច-តូច គឺការជាបន្ទាប់បន្សំ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាប-
 ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ ចាទិទេសនីយទិដ្ឋិ
 ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ
 ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុក្កាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ
 ចារាទិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។
 សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវិបិ អាបត្តញ្ញកាតិយំ ហោតិ
 លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៨៦] ភិក្ខុ មុល្លច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
 មុល្លច្ចយេ មុល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ
 ចាទិតិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ ចាទិទេសនីយ-
 ទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 មុល្លច្ចយេ ទុក្កាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ច-
 យេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ តព្វោ ចារាទិកេន ចោទេតិ
 អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវិបិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

នៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នក ចោទក៏បានឃើញនិងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិ បាដិទេសនីយវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ថា ជាអាបត្តិទុក្ខដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ថា ជាអាបត្តិទុញ្ញាសិតវិញ តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៨៦] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ និងមាន សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបាដិទេសនីយវិញ ។ បេ ។ មាន សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិទុក្ខដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិទុញ្ញាសិតវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិសង្ឃាទិសេសវិញ បើក្លែងចោទភិក្ខុ នោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បី

តេរសកណ្ណោ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឯកេកម្មលំ

អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
ចាចិត្តិយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ចាទិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្កដំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្កាសិតំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ទុក្កា-
សិតេ ទុក្កាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ
សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ មុល្លច្ចយ-
ទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ
។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ ចាទិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ទុក្កាសិតេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ តព្ពោ ចារាទិកេន
ចោទេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ
ឯវមិ អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកេកំ^(១) ម្មលំ កាតូន ចក្កំ ពន្ធិតព្វំ ។

១ កត្តចិ ចោត្តកេ ចោទនបេយ្យាលំ និដ្ឋិតន្តិចិ បាហោ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ៩ បទភាជនីយ អំពីអធិករណៈមានមូលមួយ ។

អធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំង
លេសសោតភិក្ខុអ្នកចោទ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
គ្រប់ ។ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាជិ-
ទេសនីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខញាសិត
ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ និងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជា
អាបត្តិទុក្ខញាសិត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជាអាបត្តិ
សង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជា
អាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជាអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជាអាបត្តិបាជិ-
ទេសនីយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុក្ខញាសិតថា ជាអាបត្តិទុក្ខដ
ទៅវិញ បើក្លែងចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែក
ដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើអធិករណៈនោះ ។ ឲ្យមានមូលមួយ ។ ហើយចង
ជាចក្ក (ដូចគ្នា) ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៨៧] ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ
 ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។
 សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវិបិ អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ
 ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ មុល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 សង្ឃាទិសេសេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិ-
 សេសេ ចាទិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ
 ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុញ្ញាសិត-
 ទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សម-
 ណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឯវិបិ អាបត្តញ្ញកាភិយំ
 ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

[២៨៧] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ
និងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ដែរ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃ
អាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុអ្នក
ចោទ ក៏បានឃើញនិងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជា
អាបត្តិបុល្លច្ច័យទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេសថា ជាអាបត្តិបាជិទេសនីយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុង
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់
ក្នុងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសថា ជាអាបត្តិទុក្ខសិតទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទ
ភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។
សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ
ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
គ្រប់ ។ វាចា ។

តេសកណ្ណោ នវមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាជនីយេ អាបត្តិវាណ

[២៨៨] ភិក្ខុ មុល្លច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ មុល្លច្ចយេ មុល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 មុល្លច្ចយេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ
 ចាទិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋិ
 ហោតិ ។ បេ ។ មុល្លច្ចយេ ទុក្កាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 មុល្លច្ចយេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វេ ចារាទិកេន
 ចោទាបេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ
 ឯវិមិ អាបត្តញ្ញភាគិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧចាទិដ្ឋោ
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
 ចាចិត្តិយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ចាទិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទុក្កដំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតំ
 អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ទុក្កាសិតេ ទុក្កាសិតទិដ្ឋិ
 ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ
 ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ មុល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 ទុក្កាសិតេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្កាសិតេ

តេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៩ បទភាជនីយ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

[២៨៨] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ និងមាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិបាជិទេសនីយទៅវិញ ។ បេ ។ មាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេច-
 ក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិទុញ្ញាសិតទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេច-
 ក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិបុល្លច្ច័យថា ជាអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃ
 ចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។
 សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា ចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំង
 លេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។
 វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ អ្នកចោទក៏បានឃើញ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 បាជិទេសនីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុញ្ញាសិត
 ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ និងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ញាសិតថា ជា
 អាបត្តិទុញ្ញាសិតដែរ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ញាសិតថា ជាអា-
 បត្តិសង្ឃាទិសេសទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ញាសិតថា
 ជាអាបត្តិបុល្លច្ច័យទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ញាសិត
 ថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ញាសិត

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

ចាដិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុញ្ញាសិតេ ទុក្កដ-
 ទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ចេ ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្ស-
 មណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិ
 ឧទោសថោ វា បវារណា វា សជ្ឈកម្មំ វាតិ ឯវិបិ
 អាបត្តញ្ញភាគិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សជ្ឈាទិសេសស្ស^(១) ។

[២៨៩] អនាបត្តិ តថាសញ្ញំ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ
 វា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

នវមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឥតោ បរិ កត្តចិ ចោត្តកេ យថា ចោទនបេយ្យាលំ ឯវំ ចោទាបនំ កាតព្វន្តិ បាហោ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ថា ជាអាបត្តិបាជិទេសនីយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិ
 ទុញ្ញាសិតថា ជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិ
 បារាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
 ជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី បវារណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នក
 ឯងគ្មានទេ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃ
 អាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះ ក៏នៅប្រកាន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសគ្រប់ ។ វាចា ។

[២៨៧] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តីសំគាល់ពិត
 ហើយចោទឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃចោទ ដល់ភិក្ខុខួបស្មារតី ដល់ភិក្ខុអាទិកម្មិក ។

សង្ឃាទិសេសទី ៩ ចប់ ។

ទសមសង្ឃាទិសេសំ

[២៩០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា រាជគហេ
 វិហារតិ វេជ្ជវេន កលន្ទកតិវាបេ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
 យេន កោកាលិកោ កដមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌា-
 ទេវិយា បុត្តោ សមុទ្ធនត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 កោកាលិកំ កដមោរកតិស្សកំ ខណ្ឌាទេវិយា បុត្តំ
 សមុទ្ធនត្តំ ឯតទវោច ឯថ មយំ អារុសោ សមណាស្ស
 កោតមស្ស សង្ឃកេទំ ករិស្សាម ចក្កកេទន្តិ ។ ឯវំ
 វុត្តោ កោកាលិកោ ទេវទត្តំ ឯតទវោច សមណោ ខោ
 អារុសោ កោតមោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ កថំ
 មយំ សមណាស្ស កោតមស្ស សង្ឃកេទំ ករិស្សាម
 ចក្កកេទន្តិ ។ ឯថ មយំ អារុសោ សមណំ កោ-
 តមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ច វត្ថុនិ យាចិស្សាម ភកវា
 ភន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តដ្ឋស្ស
 សល្លេខស្ស ធូតស្ស ចាសាទិកស្ស អប្បច្ចយស្ស

សង្ខារទិសេសទី ១០

[២៩០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជោគប្រថាប់នៅ ក្នុងអារាម
 វេឡុវន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វកង្កែប ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុឈ្មោះទេវទត្ត បានចូលទៅរកភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុ
 ឈ្មោះកងមោរកតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវីបុត្ត និងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធទត្ត
 ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុឈ្មោះកងមោរ-
 កតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវីបុត្ត និងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធទត្តថា ម្ចាស់អាវុសោ
 អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃ នឹងទម្ងាយចក្រ^១
 របស់ព្រះសមណគោតម ។ កាលទេវទត្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបភិក្ខុ
 ឈ្មោះកោកាលិកនិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទត្តថា អាវុសោ ព្រះសមណ-
 គោតមមានវិទ្ធិច្រើន មានអានុភាពធំ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃ នឹង
 ទម្ងាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា
 ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណ-
 គោតមទូលសូមវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណនៃបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ដុស
 ខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ជុតង្គវត្ថុ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចម្រើនកិលេសវដ្ត

១ បំបែកផ្លូវប្រតិបត្តិផ្សេងចាកធម្មវិន័យរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិរិយាម្ពស្ស វណ្ណាវាទី ឥមាទិ កន្តេ បញ្ច វត្ថុនិ អនេក-
 បរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋាយ^(១) សល្លេខាយ
 ធូតាយ^(២) បាសាទិតាយ^(៣) អប្បច្ចយាយ វិរិយាម្ពាយ
 សំវត្តន្តិ សាធុ កន្តេ ភិក្ខុ យារដីរំ អារញ្ញកា អស្ស យោ
 តាមន្តំ ឱសរេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យារដីរំ បិណ្ឌាទាតិកា
 អស្ស យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ
 យារដីរំ បំសុក្ខុលិកា អស្ស យោ កហបតិចីរំ សាទិ-
 យេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យារដីរំ រុក្ខម្មុលិកា អស្ស យោ
 ឆន្តំ ឧបកច្ឆេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យារដីរំ មច្ឆមំសំ
 ន ខាទេយ្យំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យាតិ
 ឥមាទិ សមណោ កោតមោ ធានុជាទិស្សតិ តេ មយំ
 ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជនំ សញ្ញាបេស្សាមាតិ ។
 សក្កា ខោ អារុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ សមណ-
 ស្ស កោតមស្ស សដ្ឋ្យភេទំ^(៤) កាតុំ ចក្កភេទំ^(៥)
 លូខប្បសដ្ឋា ហិ អារុសោ មនុស្សាតិ ។

១ ឱ. ម. សន្តុដ្ឋិយា ។ ២ ឱ. ម. ធុតតាយ ។ ៣ ឱ. ម. បាសាទិកតាយ ។ ៤ ឱ. ម.
 សដ្ឋ្យភេទោ ។ ៥ ឱ. ម. ចក្កភេទោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 វត្ត ៥ ប្រការនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
 ដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុត្តវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនចម្រើនកិលេសវដ្ត
 ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណាចុះ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជា
 វត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុកភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
 ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត
 ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់បង្កុលជាវត្ត
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយគហបតិចីវរភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូម
 ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាទៅនៅក្នុង
 ទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនិងសាច់
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនិងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស បើយើងសូម
 យ៉ាងនេះ ព្រះសមណគោតមមុខជានឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយពួកយើង
 ឯងនឹងពន្យល់ជន (ឲ្យត្រេកអរនឹងយើង) ដោយវត្ត ៥ ប្រការទាំងនេះ ។
 ទើបកោកាលិកភិក្ខុពោលថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការបំបែក
 សង្ឃ នឹងទម្លាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដោយវត្ត ៥ ប្រការនេះបាន
 ព្រោះមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាក្នុងវត្តសៅហ្មង (មានច្រើន) អាវុសោ ។

តេសកណ្ណោ ទសមសង្ខាទិសេសស្ស ទេវទត្តភិក្ខុវត្ថុ

[២៩១] អថខោ ទេវទត្តោ សបរិសោ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ ទេវទត្តោ ភកវន្តំ
ឯតទរោច ភកវា ភន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស
សន្តដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធូតស្ស ចាសាទិកស្ស អប្បច្ច-
យស្ស វិរិយាម្ពស្ស វណ្ណវាទី ឥមាទិ ភន្តេ បញ្ច
វត្ថុទិ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តដ្ឋតាយ
សល្លេខាយ ធូតាយ ចាសាទិកាយ អប្បច្ចយាយ
វិរិយាម្ពាយ សំវត្តន្តិ សាធុ ភន្តេ ភិក្ខុ យារជីវំ អារញ្ញកា
អស្ស យោ កាមន្តំ ឱសរេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យ
យារជីវំ បិណ្ឌាចាតិកា អស្ស យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ
វន្តំ នំ ធុសេយ្យ យារជីវំ បំសុក្ខលិកា អស្ស យោ
កហាបតិទីវំ សាទិយេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យ យារជីវំ រុក្ខ-
ម្មលិកា អស្ស យោ ឆន្តំ ឧបកច្ឆេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យ
យារជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ

តេសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១០ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ

[២៩១] គ្រានោះ ទេវទត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំរួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះទេវទត្តភិក្ខុអង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏
 មានព្រះភាគជាម្ចាស់ថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គដ៏ទ្រង់ជោគ
 ទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត
 ទ្រង់ធុតង្គ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចម្រើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តីព្យា-
 យាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វត្ថុ ៥ ប្រការទាំង
 នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កម្ចាត់ធម៌
 គ្រឿងសៅហ្មង ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចម្រើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តី
 ព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សូមទានទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណា
 ចុះ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូល
 មកកាន់ស្រុក ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកាន់បិណ្ឌបាត
 ជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត ភិក្ខុនោះត្រូវទោស
 សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់បង្សុកូលជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
 ណាត្រេកអរដោយគហបតិបិវរ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
 នៅទៀបគល់ឈើអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូលជ្រកទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុ
 នោះត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនិងសាច់អស់មួយជីវិត

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

វដ្តំ នំ ធុសេយ្យាតិ ។ អលំ ទេវទត្ត យោ ឥច្ឆតិ
 អារញ្ញកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ កាមន្តេ វិហារតុ យោ
 ឥច្ឆតិ បិណ្ឌាចាតិកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ និមន្តនំ
 សាទិយតុ យោ ឥច្ឆតិ បំសុក្ខុលិកោ ហោតុ យោ
 ឥច្ឆតិ កហាបតិថីវំ សាទិយតុ អដ្ឋមាសេ ខោ មយា
 ទេវទត្ត រុក្ខមូលសេនាសនំ អនុញ្ញាតំ តិកោដិបរិសុទ្ធី
 មច្ឆមំសំ អទិដ្ឋំ អស្សុតំ អបរិសុទ្ធិតន្តិ ។

[២៩២] អថខោ ទេវទត្តោ ន ភកវា សមាទិ បញ្ច
 វត្ថុនិ អនុជាតាតីតិ ហដ្ឋោ ឧទត្តោ សបរិសោ
 ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ សបរិសោ^(១) រាជកហំ
 បរិសិត្វា បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជនំ សញ្ញាបេសិ មយំ
 អារុសោ សមលំ កោតមំ ឧបសុទ្ធិមិត្វា បញ្ច
 វត្ថុនិ យាចិម្ហា ភកវា ភន្តេ អនេកបរិយាយេន

---

១ ឱ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាហោ ន ហោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុណាធាន់ត្រីនិងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត ភិក្ខុណាចង់នៅព្រៃ ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណាចង់
នៅស្រុក ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណាចង់ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ថុ ភិក្ខុនោះ
ចូរប្រព្រឹត្តចុះ ភិក្ខុណាត្រូវការដោយកិច្ចនិមន្ត ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរចុះ
ភិក្ខុណាចង់ប្រើប្រាស់សំពត់បង្កកូល ភិក្ខុនោះចូរប្រើប្រាស់ចុះ ភិក្ខុណា
ចង់បានគហបតិបិវរ ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរនូវបិវរនោះចុះ នៃទេវទត្ត តថាគត
អនុញ្ញាតសេនាសនៈទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែ អនុញ្ញាតត្រីសាច់
ដែលបរិសុទ្ធដោយទីបំផុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិន
បានរឿស (ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយធាន់បាន) ។

[២៩២] លំដាប់នោះ ទេវទត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យត្រេកអររីករាយ
ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនព្រមអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ ហើយក៏
ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណាចៀស
ចេញទៅ ។ ទើបទេវទត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលទៅក្រុងរាជគ្រឹះ
ញ៉ាំងជនឲ្យយល់ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយពោលថា អារុសោទាំង-
ឡាយ ពួកយើងបានចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ហើយទូលសូមវត្ថុ
៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានប្រក្រតី

តេរសកណ្តោ ទសមសង្ឃាទិសេសស្ស ទេវទត្តភិក្ខុវត្ថុ

អប្បិច្ឆស្ស សន្តដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធូតស្ស ចាសាទិ-
 កស្ស អប្បច្ចយស្ស វិយារម្ភស្ស វណ្ណាវាទី ឥមាទិ
 កន្តេ បញ្ច វត្ថុទិ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ
 សន្តដ្ឋតាយ សល្លេខាយ ធូតាយ ចាសាទិកាយ
 អប្បច្ចយាយ វិយារម្ភាយ សំវត្តន្តិ សាធុ កន្តេ ភិក្ខុ
 យារទីវំ អារញ្ញកា អស្ស យោ តាមន្តំ ឱសរេយ្យ វន្តំ នំ
 ធុសេយ្យ យារទីវំ បិណ្ឌាទាតិកា អស្ស យោ និមន្តនំ
 សាទិយេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យ យារទីវំ បំសុក្ខុលិកា
 អស្ស យោ កហាបតិចីវំ សាទិយេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យ
 យារទីវំ រុក្ខមូលិកា អស្ស យោ ឆន្ទំ ឧបកច្ឆេយ្យ
 វន្តំ នំ ធុសេយ្យ យារទីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យំ យោ
 មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វន្តំ នំ ធុសេយ្យាតិ ឥមាទិ សមណោ
 កោតមោ ធានុជាធាតិ តេ មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ
 សមាទាយ វត្តាមាតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១០ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ

សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កម្ចាត់
 ធម៌គ្រឿងសៅហ្មង មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចម្រើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វត្ត
 ៥ ប្រការនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសេចក្តីសន្តោស
 ដើម្បីសេចក្តីប្រតិបត្តិដ៏ផ្លូវផង ដើម្បីកម្ចាត់កិលេសធម៌ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដើម្បីមិនចម្រើនកិលេសវដ្ត ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្ត
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូលមកកាន់ស្រុក ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យ
 ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាច់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយ
 ការនិមន្ត ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់
 បង្សុកូលជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរចំពោះគហបតិបិវរ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្បែរគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
 ណាចូលជ្រកទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកុំឆាន់
 ត្រីនិងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនិងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស
 ព្រះសមណគោតមមិនទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ត ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំង
 នោះនាំគ្នាសមាទានវត្ត ៥ នេះវិញ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៩៣] តត្ថ យេ តេ មនុស្សា អស្សុទ្ធា អប្បសន្នា
 ទុពុទ្ធិនោ តេ ឯវមាហំសុ ឥមេ ខោ សមណា សក្យ-
 បុត្តិយា ធូតា សល្លេខុត្តិនោ សមណោ បន កោតមោ
 ពាហុស្វិកោ ពាហុស្វាយ ចេតេតីតិ ។ យេ បន តេ
 មនុស្សា សន្នា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ កកំ ហិ ឆាម ទេវទត្តោ
 ភកវតោ សជ្ឈុកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។
 អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
 ឌីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេន្តិ កកំ ហិ
 ឆាម ទេវទត្តោ សជ្ឈុកេនាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេ-
 នាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អរោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ទិណនេ ឯតស្មី
 បកវណោ ភិក្ខុសជ្ឈំ សន្និចារាបេត្វា ទេវទត្តំ បដិបុច្ឆិ
 ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្ថំ ទេវទត្តំ សជ្ឈុកេនាយ
 បរក្កមសិ ចក្កកេនាយាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៩៣] បណ្តាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សទាំងឡាយណា ជាអ្នក
 ឥតសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា មានប្រាជ្ញាថោកថយ ទើបមនុស្សទាំងនោះពោល
 យ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈទាំងនេះឯង ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ជាអ្នក
 កម្ចាត់កិលេសធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តក្នុងធម៌ដ៏ផ្លូវផង ចំណែកព្រះសមណ-
 គោតម ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្មោកដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើម តែងត្រិះរិះ
 ដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើមដ៏ច្រើន ។ ពួកមនុស្សណា ជាអ្នកមាន
 សទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា ពួកមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ទេវទត្តភិក្ខុមិនគួរសោះនឹងខំប្រឹងទម្លាយសង្ឃ
 ទម្លាយចក្ររបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ពួកភិក្ខុបានឮពួកមនុស្ស
 ទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ (ដូច្នោះ) ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឯណា ជាអ្នកប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ទេវទត្តភិក្ខុមិនសមបីបើខ្លះខ្លះដើម្បីទម្លាយ
 សង្ឃ ដើម្បីទម្លាយចក្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏ទ្រង់
 ជោគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ទេវទត្តក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។
 នៃទេវទត្ត គេថាអ្នកឯង ព្យាយាមទម្លាយសង្ឃ ទម្លាយចក្រ ពិតមែនឬ ។
 ទេវទត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។

តេសកណ្តោ ទសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិស ។ មេ ។
 កងំ ហិ ឆាម ត្ថំ មោយបុរិស សង្ឃុកេនាយ
 បរក្កមិស្សសិ ចក្កុកេនាយ នេតំ មោយបុរិស អប្ប-
 សន្នាជំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ សមត្តស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមេយ្យ
 កេននសំវត្តនិកំ វា អធិករណំ សមាទាយ បក្កយ្ហ
 តិដ្ឋេយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយោ
 មា អាយស្មា សមត្តស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមិ
 កេននសំវត្តនិកំ វា អធិករណំ សមាទាយ បក្កយ្ហ
 អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ឃេន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ
 សម្មោទមាដោ អរិវេទមាដោ ឯកុទ្ធសោ ជាសុ វិហា-
 រតីតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ឆមាដោ តថេវ
 បក្កល្ហោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សម-
 នុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយញោ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថា នៃមោឃបុរស មិនសមគួរ
សោះ ។ បេ ។ មោឃបុរស ហេតុម្តេចហ្ន៎ បានជាអ្នកឯងខំព្យាយាម
ទម្លាយសង្ឃ ទម្លាយចក្រ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណាមួយព្យាយាមដើម្បីទម្លាយសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
ផ្តងឡើងនូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុនោះដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា លោក
ម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នាឡើយ ឬប្រកាន់
ផ្តងឡើងនូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ សូម
លោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះថា ព្រះសង្ឃព្រម-
ព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជា
សុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាង
នេះហើយ នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំង-
ឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ពោលប្រដៅហាមប្រាម) ជាកំណត់
បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់សង្ឃភេទកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សមនុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សន្តេយ្យ ឥច្ចេតំ

កុសលំ ណោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៩៤] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អទិប្បតោ

ភិក្ខុតិ ។ សមក្កោ ឆាម សង្ឃោ សមាណសំវាសកោ

សមាណសីមាយ បិតោ ។ ភេទាយ បរក្កមេយ្យាតិ

កថំ ឥមេ ឆាឆា អស្សុ វិឆា អស្សុ វត្តា អស្សុតិ

បក្កំ បរិយេសតិ កលំ ពន្ធតិ ។ ភេទនសំវត្តនិកំ

វា អទិករណានិ អដ្ឋារសភេទករវត្តនិ ។ សមាទា-

យាតិ អាទាយ ។ បក្កយ្ហាតិ ទីបេយ្យ ។ តិដ្ឋេយ្យាតិ

ន បដិទិស្សន្តេយ្យ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់បីដងហើយ ភិក្ខុនោះបានលះ-
បង់សង្ឃភេទកម្មនោះចេញ ការលះបង់បាននេះ ជាការប្រពៃ បើភិក្ខុនោះ
មិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[២៩២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយពិស្តារ ក្នុង
បារាជិកកណ្តាសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា
ស្ថិតនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ពាក្យថា ព្យាយាម
ដើម្បីបំបែក គឺភិក្ខុស្វែងរកបក្ខិពួកចង់ជាគណៈដោយចិត្តបំណងថា ធ្វើ
ម្តេចឲ្យភិក្ខុពួកនេះនៅផ្សេង ។ គ្នា បែកគ្នាជាពួកជាកង ។ ពាក្យថា
អធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នា គឺបានដល់រឿងដែលជាហេតុធ្វើ
ឲ្យបែកគ្នាមាន ១៨^(១) ប្រការ ។ ពាក្យថា ប្រកាន់ គឺកាន់យក ។
ពាក្យថា ផ្តង់ឡើង គឺសំដែង ។ ពាក្យថា តាំងនៅ គឺមិនលះបង់ ។

---

១ សំដែងអធិមថា ជាធិម ។ ២ សំដែងធិមថា ជាអធិម ។ ៣ សំដែងអវិន័យថា ជាវិន័យ ។
៤ សំដែងវិន័យថាជាអវិន័យ ។ ៥ ពាក្យដែលព្រះតថាគតមិនបានសំដែង ថាព្រះតថាគតបានសំ-
ដែង ។ ៦ ពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែងថាព្រះតថាគតមិនបានសំដែង ។ ៧ អំពើដែលព្រះ
តថាគតមិនបានសន្សំទុកមក ថាព្រះតថាគតបានសន្សំទុកមក ។ ៨ ដែលព្រះតថាគតបានសន្សំ
ទុកមក ថាព្រះតថាគតមិនបានសន្សំទុកមក។ ៩ សេចក្តីដែលព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិ ថាព្រះ
តថាគតបានបញ្ញត្តិ ។ ១០ ដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិ ថាមិនបានបញ្ញត្តិ ។ ១១ សំដែងអំពី
អនាបត្តិថាជាអាបត្តិ ។ ១២ សំដែងអំពីអាបត្តិថាអនាបត្តិ ។ ១៣ សំដែងលហុកាបត្តិថាជា

តេសកណ្ណោ ទសមសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កេ បញ្ញត្តិ

[២៩៥] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ សង្ឃកេនកោ

ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ

សុណាន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា សមគ្គស្ស សង្ឃស្ស

កេនាយ បក្កមិ កេននសំវត្តនិកំ វា អនិករណំ

សមាទាយ បក្កយ្ហ អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ឃេន

សមក្កោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាទោ អវិទមាទោ

ឯកុទ្ធសោ ជាសុ វិហរតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ

តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិស្សជ្ជតិ ឥច្ចេតំ

កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សជ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

សុត្វា ន វទន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ

គេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១០ សិក្ខាបទវិភង្គ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

[២៩៥] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនោះឯង ។

ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត (ក្រៅពីភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះ) ។ ភិក្ខុណាបានឃើញ ឬបានឮ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះថា លោកម្ចាស់ កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់ផ្តងឡើង នូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នា សូមឲ្យលោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរិវាទគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ជាគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះ លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អណាស់ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយ មិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវតែភិក្ខុ

គុកាបត្តិ ។ ១៤ សំដែងគុកាបត្តិថា ជាលហុកាបត្តិ ។ ១៥ សំដែងសារសេសាបត្តិ (អាបត្តិ ៥ កង លើកអាបត្តិបារាជិក និងសង្ឃាទិសេសចេញ) ថាជាអនរសេសាបត្តិ (គឺបារាជិកនិងសង្ឃាទិសេស) ។ ១៦ សំដែងអនរសេសាបត្តិ ថាជាសារសេសាបត្តិ ។ ១៧ សំដែងទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ។ ១៨ សំដែងអទុដ្ឋល្លាបត្តិថា ជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ។

(មានក្នុងគម្ពីរចុល្លវគ្គ ត្រង់សង្ឃភេទខន្ធក)

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សង្ឃមជ្ឈិមិ អាកខ្លឹត្វា វត្តព្វោ មា អាយស្មា សមក្កស្ស
 សង្ឃស្ស ភេទាយ បរក្កមិ ភេទនសំវត្តនិកំ វា
 អធិការណំ សមាទាយ បក្កយ្ហ អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា
 សង្ឃេន សមក្កោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិទមាណោ
 ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ
 តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិស្សដ្ឋតិ ឥច្ចតំ
 កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[២៩៦] សោ ភិក្ខុ សមនុកាសិតព្វោ ។ ឯវព្វា
 បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
 សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សមក្កស្ស សង្ឃស្ស
 ភេទាយ បរក្កមតិ ។ សោ តំ វត្តំ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ។
 យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ

និយមិដក មហានិក្ខ

ទាំងឡាយចាប់ទាញមកកាន់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយពោល (ហាម) ថា
 លោកម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
 ផ្តងឡើងនូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាឡើយ សូមឲ្យលោក
 ម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយ
 រកគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ជាគម្រប់
 ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះ
 លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការប្រពៃ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៩៦] ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម ដល់ភិក្ខុនោះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ
 គឺភិក្ខុដែលធ្វើវត្តាសអង្គអាច គប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាម
 ដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។
 បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម

តេសកណ្ណេ ទសមសង្ខាទិសេសស្ស សមនុភាសនា

សមនុភាសេយ្យ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេពា អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សមក្កស្ស សង្ខ័យស្ស ភេទាយ បរក្ក-
 មតិ ។ សោ តំ វត្ថុំ នប្បទិទិស្សន្ទតិ ។ សង្ខេពា
 ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុភាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្ស-
 ក្កាយ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
 សមនុភាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ សោ
 តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ
 ឯតមត្តំ វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វទាមិ ។
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេពា អយំ ឥត្តន្ទាមោ
 ភិក្ខុ សមក្កស្ស សង្ខ័យស្ស ភេទាយ បរក្កមតិ ។
 សោ តំ វត្ថុំ នប្បទិទិស្សន្ទតិ ។ សង្ខេពា ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
 សមនុភាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យស្សា-
 យស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុភាសនា
 តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១០ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

(ហាម) ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ
 (វាចាប្រកាសដល់សង្ឃ) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃ
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រម
 ព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រ
 សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។
 ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម ដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ
 សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
 សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមឲ្យលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
 ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជា
 គម្រប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុ
 នេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុ
 នោះ មិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម)
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះចេញ ។ ការសូត្រប្រាប់
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន
 ឥត្តន្តាមោ ភិក្ខុ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ខមតិ
 សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[២៩៧] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ មុល្លច្ចុ-
 យា កម្មវាចាហិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្វីហិ
 កម្មវាចាហិ មុល្លច្ចុយា បដិប្បស្សម្ពន្តិ ។ សង្ឃាទិសេ-
 សោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៩៨] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ នប្បដិទិស្សជ្ជតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ

និយមបិដក មហាវិភង្គ

លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ព្រះសង្ឃបាន
សូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសន-
កម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
ចាំទុកនូវពាក្យនេះដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៩៧] (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ កាលបើភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដ
ដែលភិក្ខុនោះ ត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិបុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែល
ភិក្ខុនោះ ត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាជាគម្រប់ពីរដងក្តី ក៏តែងរំងាប់ទៅឯង ។
ពាក្យថា អាបត្តិសង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
សង្ឃាទិសេសខាងដើមមកហើយ ។

[២៩៨] ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្ម ដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌
ថា កម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (សង្ឃភេទកម្មនោះ) ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្ម

តេរសកណ្ណោ ទសមសង្ឃាទិសេសស្ស អនាបត្តិ

នប្បដិនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្ម-
 កម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 [២៩៩] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តស្ស បដិនិស្ស-
 ជន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស^(១) អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទសមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឥតោ បរំ ឱរោបិយបោត្តកេយេវ ខិត្តចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្សាតិ ទិស្សតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១០ និយាយអំពីអនាបត្តិ

ដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (គឺនៅប្រកាន់) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃ
 ធ្វើត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌ មិនលះបង់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើមិនត្រូវ
 តាមធម៌ថា កម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ថា កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៩៧] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រប្រកាស
 ហាម ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ (សង្ឃភេទកម្ម) ដល់ភិក្ខុឆ្គួត ដល់
 ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃាទិសេសទី ១០ ចប់ ។

ឯកាទសមសង្ឃាទិសេសំ

[៣០០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា រាជគហោ
វិហារតិ វេឡុវេន កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ បរក្កមតិ ចក្កកេនាយ ។
ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អធម្មវាទី ទេវទត្តោ អរិយវាទី
ទេវទត្តោ កងំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ
បរក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត កោកាលិ-
កោ កងមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេវិយា បុត្តោ សមុ-
ទ្ធតោ តេ ភិក្ខុ ឯតទវេចំ មា អាយស្មន្តោ ឯវំ
អវចុត្ត ធម្មវាទី ទេវទត្តោ វិទយវាទី ទេវទត្តោ អម្ពា-
កញ្ច ទេវទត្តោ ធន្ទញ្ច វុចិញ្ច អានាយ វេហារតិ
ជានាតិ នោ ភាសតិ អម្ពាកម្យេតំ ខមតីតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ
កងំ ហិ នាម ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ
បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា ភិវិស្សន្តិ វត្តវាទកាតិ ។

សង្ខារទិសេសទី ១១

[៣០០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានឥស្សរិយយស ទ្រង់ប្រថាប់ក្នុង វត្តវេឡុវន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វកង្កែបក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ទេវទត្តភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បីបំបែកចក្រ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ទេវទត្តជាអ្នកពោលខុសធម៌ ទេវទត្តជា អ្នកពោលខុសវិន័យ ទេវទត្តមិនគួរឃើញព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បី បំបែកចក្រ ។ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបកោកាលិក- ភិក្ខុ ក៏ដំខោរកតិស្សកភិក្ខុ ខណ្ឌទេវីបុត្តភិក្ខុ និងសមុទ្ធទត្តភិក្ខុ ក៏ពោលពាក្យ នេះនឹងពួកភិក្ខុទាំងនោះថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំពោលយ៉ាងហ្នឹង ទេវទត្តពោលត្រូវតាមធម៌ ទេវទត្តពោលត្រូវតាមវិន័យ ម្យ៉ាងទៀត ទេវទត្ត កាន់យកសេចក្តីពេញចិត្ត និងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ហើយទើប ពោល លោកដឹង (សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង) ទើបពោល អំពើដែលលោកបានធ្វើមកនេះ ក៏សមគួរដល់យើងទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង- ឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ហេតុម្តេចហ្ន៎ បានជាភិក្ខុទាំងឡាយប្រព្រឹត្ត តាមទេវទត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។

តេរសកណ្តោ ឯកាទសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសុំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិណានេ ឯតស្មី បកវណោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិវ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃិកេទាយ បរក្កមន្តស្ស
 អនុវត្តកា វត្តវាទកាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកហិ
 ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ
 ។ បេ ។ កចំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា
 ទេវទត្តស្ស សង្ឃិកេទាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា
 ភវិស្សន្តិ វត្តវាទកា នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
 បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
 បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ តស្សេវ ខោ បន ភិក្ខុស្ស
 ភិក្ខុ ហោន្តិ អនុវត្តកា វត្តវាទកា ឯកោ វា ទ្វេ
 វា តយោ វា តេ ឯវំ វទេយ្យំ មា អាយស្មន្តោ
 ឯតំ ភិក្ខុ កិញ្ចិ អវចុត្ត ធម្មវាជី ចេសោ ភិក្ខុ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ខណៈនោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈ
នោះថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា មានពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមទេវទត្តភិក្ខុ
ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ពិតមែនឬ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានឥស្សរិយយសទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អំពើដែលមោឃបុរសទាំងនោះបានធ្វើ មិនសមគួរទេ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុម្តេច ក៏ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ ប្រព្រឹត្តតាម
ទេវទត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក នៃ
ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយមួយរូបក្តី ពីររូបក្តី បីរូបក្តី ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះឯង និងជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក
ហើយពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលហាម ភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែលជាភិក្ខុបរិសុទ្ធ)
យ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយកុំពោល
ពាក្យបន្តិចបន្តួចនឹងភិក្ខុនេះ ព្រោះភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

វិនយវាទី ចេសោ ភិក្ខុ អម្ពាគព្វេសោ ភិក្ខុ ឆន្ទញ្ច
 រុចិញ្ច អាទាយ វោហាវតិ ជាណតិ ឆោ ភាសតិ អម្ពាគ-
 ម្បតំ ខមតីតិ ។ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយា
 មា អាយស្មន្តោ ឯវំ អវចុត្ត ន ចេសោ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី មា អាយស្មន្តនម្បិ
 សង្ឃកេនោ រុច្ចិត្ត សមេតាយស្មន្តានំ សង្ឃេន សមក្កោ
 ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិវេទមាណោ ឯកុទ្ទេសោ
 ធាសុ វិហារតីតិ ។ ឯវញ្ច តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ រុច្ចមាណ
 តថេវ បក្កុណ្ណោយ្យំ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សម-
 នុកាសិតញ្ច តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយព្វេ
 សមនុកាសិយមាណា តំ បដិទិស្សន្ទេយ្យំ ឥច្ចេតំ កុសលំ
 ឆោ ចេ បដិទិស្សន្ទេយ្យំ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យក
 សេចក្តីពេញចិត្តនិងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ទើបពោល លោកដឹង
 សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង ទើបពោល អំពើនេះក៏គាប់ចិត្ត
 ដល់យើងទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវតែភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែល
 បរិសុទ្ធ) ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោល
 យ៉ាងហ្នឹង ព្រោះភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះ
 មិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំគាប់
 ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងជាមួយ
 នឹងសង្ឃទៅ ព្រោះព្រះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា
 មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅសប្បាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កាលដែល
 ភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាមយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម អស់វារៈគម្រប់
 បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ សូត្រ
 សមនុភាសនកម្មដល់គម្រប់បីដងហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ លះបង់នូវ
 រឿងនោះចេញ ការលះបង់បានយ៉ាងនេះជាការល្អណាស់ បើមិនលះ-
 បង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេរសកណ្ណោ ឯកាទសមសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កោ

[៣០១] តស្សេវ ខោ បនាតិ តស្ស សង្ឃិកេ-
 ទកស្ស ភិក្ខុនោ ។ ភិក្ខុ ហោន្តិតិ អញ្ញេ ភិក្ខុ
 ហោន្តិ ។ អនុវត្តកាតិ យំទិដ្ឋិកោ ហោតិ យំខន្តិកោ
 យំរុចិកោ តេបិ តំទិដ្ឋិកា ហោន្តិ តំខន្តិកា តំរុចិកា ។
 វត្តវាទកាតិ តស្ស វណ្ណាយ បក្ខាយ បិតា ហោន្តិ ។
 ឯកោ វា ទ្វេ វា តយោ វាតិ ឯកោ វា ហោតិ
 ទ្វេ វា តយោ វា តេ ឯវំ វាយេយ្យំ មា អាយស្មន្តោ
 ឯតំ ភិក្ខុំ កិញ្ចិ អវចុត្ត ធម្មវាទី ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី
 ចេសោ ភិក្ខុ អម្ពាគញោសោ ភិក្ខុ ធន្ធាញ រុចិញ
 អាទាយ វោហាវតិ ជានាតិ នោ ភាសតិ អម្ពា-
 កម្មេតំ ខមតីតិ ។

[៣០២] តេ ភិក្ខុតិ យេ តេ អនុវត្តកា ភិក្ខុ ។
 ភិក្ខុហិ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
 សុណាន្តិ តេហិ វត្តញ មា អាយស្មន្តោ ឯវំ អវចុត្ត

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១១ សិក្ខាបទវិភង្គ

[៣០១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង គឺភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 តាម គឺភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃយល់ឃើញ ត្រូវចិត្ត គាប់ចិត្តកម្មណា ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏យល់តាម ត្រូវចិត្តតាម គាប់ចិត្តតាមនូវកម្មនោះដែរ ។ ពាក្យថា
 ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក គឺតាំងនៅក្នុងសេចក្តីសរសើរនូវភិក្ខុ ជាអ្នកបំបែក
 សង្ឃនោះផង ក្នុងពួកនៃភិក្ខុនោះផង ។ ពាក្យថា មួយរូបក្តី ពីររូបក្តី បីរូបក្តី
 គឺភិក្ខុមួយរូបក្តី ពីររូបក្តី បីរូបក្តី ភិក្ខុទាំងនោះពោលនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលពាក្យបន្តិច-
 បន្តួចនឹងភិក្ខុនេះ ភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះជាអ្នក
 ពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យកសេចក្តីពេញចិត្ត
 នឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល លោកដឹង (សេចក្តី
 ពេញចិត្តជាដើម) របស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល អំពើដែលលោកធ្វើ
 នេះ ក៏សមគួរដល់ពួកយើង ។

[៣០២] ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាម
 អម្បាលនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុឯទៀត
 (ក្រៅពីសង្ឃភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុដែលបានឃើញ បានពួគប្បី
 ពោលថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ន ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី មា
 អាយស្មន្តានម្បិ សង្ឃកេនោ រុច្ចិត្ត សមេតាយស្មន្តានំ
 សង្ឃេន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិវេទមាណោ
 ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តញ្ចា តតិយម្បិ
 វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ចេតំ កុសលំ ណោ
 ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សុត្វា ន
 វេទន្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈបិ
 អាគខ្សិត្វា វត្តញ្ចា មា អាយស្មន្តោ ឯវំ អវចុត្ត ន
 ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី
 មា អាយស្មន្តានម្បិ សង្ឃកេនោ រុច្ចិត្ត សមេតាយ-
 ស្មន្តានំ សង្ឃេន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ
 អវិវេទមាណោ ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បិ
 វត្តញ្ចា តតិយម្បិ វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ចេតំ
 កុសលំ ណោ ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំគាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទ
ឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះ
សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវាវាទគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
នៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលជាគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវ
ពោលជាគម្រប់បីដងផង ។ បើពួកភិក្ខុទាំងនោះ លះបង់រឿងនោះបាន ការ
លះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួក
ភិក្ខុឯទៀតឮហើយមិនពោលហាមប្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវនាំគ្នាចាប់ទាញភិក្ខុទាំងនោះ មកកាន់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយពោលហាមថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង
ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ទេ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យទេ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំគាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
នៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីពោលហាម ជាគម្រប់ពីរដងផង
ជាគម្រប់បីដងផង ។ បើលោកទាំងនោះលះបង់រឿងនោះបាន ការលះបង់
បាននេះ ជាការឥតទោស បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

តេសកណ្តោ ឯកាទសមសង្ឃទិសេសស្ស សមនុកាសនា

[៣០៣] តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមនុកាសិតព្វា ។
 ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតព្វា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ សង្ឃកេទាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្ត-
 វាទកា ។ តេ តំ វត្ថុំ នប្បដិទិស្សន្តន្តិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា ភិក្ខុ សម-
 នុកាសេយ្យ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ឯសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
 ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេទាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវាទកា ។ តេ តំ វត្ថុំ
 នប្បដិទិស្សន្តន្តិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វា ឥត្តន្ទាមព្វា
 ភិក្ខុ សមនុកាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
 ភិក្ខុនំ សមនុកាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១១ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

[៣០៣] ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯភិក្ខុទាំងនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃគប្បី
 សូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលទ្វាសប្រតិពលគប្បីផ្សេង
 សង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យ
 របស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 តាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ហើយជា
 អ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើ
 សមនុភាសនកម្ម មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រស-
 មនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យ
 លះលែងនូវរឿងនោះចេញ ។ វាចានេះសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ
 ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ មិនលះបង់នូវរឿងនោះទេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មហាម
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង មានឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿង
 នោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
 នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
 ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ
 វទាមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
 ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេទាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវាទកា ។ តេ តំ វត្ថុ
 នប្បដិទិស្សន្តន្តិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ភិក្ខុ សមនុកាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
 ភិក្ខុនំ សមនុកាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ
 សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
 សមនុកដ្ឋា សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ
 តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្សា
 តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

និយមិដក មហានិក្ខ

សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា
 សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះ ពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជាគម្រប់ពីរដង
 ផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជាគម្រប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
 នេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែក
 សង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មិនលះបង់រឿងនោះ
 ទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
 នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មហាម
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សម
 គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
 សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង គឺព្រះសង្ឃបានសូត្រសមនុភា-
 សនកម្មរួចហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ (សមនុភាសនកម្មនោះ)
 សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
 នូវរឿងនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

តេរសកណ្តោ ឯកាទសមសង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិវារោ

[៣០៤] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ មុល្លច្ចុ-
 យា កម្មវាចាហិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ជន្តានំ ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្វីហិ
 កម្មវាចាហិ មុល្លច្ចុយា បដិប្បស្សម្ពន្តិ ។ ទ្វេ តយោ
 ឯកតោ សមនុភាសិតញា តទុត្តិ ន សមនុភាសិ-
 តញា ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ
 សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[៣០៥] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញិ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកា នប្ប-
 ដិទិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១១ និយាយអំពីវារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

[៣០៤] (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ
 (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដដែល
 ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិបុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែល
 ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដងក្តី ក៏តែងរំងាប់ទៅឯង ។
 សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមប្រាមភិក្ខុពីរ (ឬ) បីអង្គ ក្នុងទីជា
 មួយគ្នាបាន បើភិក្ខុច្រើនជាងចំនួននោះឡើងទៅ សង្ឃមិនគប្បីសូត្រទេ ។
 ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទទី ១ ខាងដើម
 រួចហើយ ។

[៣០៥] ភិក្ខុទាំងឡាយ (ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុបំបែកសង្ឃ) មាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្ម ដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ថា កម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌
 តែមិនលះបង់ចោល (គឺនៅប្រព្រឹត្តដដែល) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់
 ចោល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសំគាល់

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

អធម្មកម្មសញ្ញី នប្បដិទិស្សន្តនិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-

សស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខ-

ជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣០៦] អនាបត្តិ អសមនុភាសន្តានំ បដិទិស្សន្ត-

ន្តានំ ឧម្មត្តកានំ ទិត្តចិត្តានំ វេទនដ្ឋានំ អាទិកម្ម-

កានន្តិ ។

ឯកាទសមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

ក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌វិញ តែមិនលះបង់ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែល
 មិនត្រូវតាមធម៌ថា កម្មត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលមិនត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។

[៣០៦] អាបត្តិមិនមាន ដល់ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុ-
 ភាសនកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ពួកភិក្ខុឆ្គួត ដល់ពួក
 ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ដល់ពួកភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ពួកភិក្ខុ
 ជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃាទិសេសទី ១១ ចប់ ។

ទ្វាទសមសង្ខារទិសេសំ

[៣០៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា កោសម្ពិយំ
 វិហរតិ យោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា ឆន្ទោ អនាចារំ អាចរតិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ មា
 អារុសោ ឆន្ទ ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។ សោ ឯវំ
 វេទតិ កី នុ ខោ នាម តុម្ភេ អារុសោ មំ វត្តពុំ មញ្ញថ
 អហំ ខោ នាម តុម្ភេ វេយ្យំ អម្ពាភំ ពុទ្ធា អម្ពាភំ
 ធម្មោ អម្ពាភំ អយ្យបុត្តេន ធម្មោ អភិសមិតោ សេយ្យ-
 ថាបិ នាម មហារាតោ វាយន្តោ តិណាកដ្ឋបណ្ណសដំ^(១)
 ឯកតោ ឧស្សាទេយ្យ^(២) សេយ្យថាបិ វា បន នដី
 បព្វតេយ្យា សដ្ឋសេវាលបណាភំ ឯកតោ ឧស្សាទេយ្យ
 ឯវមេវ តុម្ភេ នាណាមា នាណាកោត្តា នាណាជត្វា នាណា-
 កុលា បព្វជិតា ឯកតោ ឧស្សាទិតា^(៣) កី នុ ខោ
 នាម តុម្ភេ អារុសោ មំ វត្តពុំ មញ្ញថ អហំ ខោ នាម

---

១ ឱ. ម. តិណាកដ្ឋបណ្ណកសដំ ។ ២ ឧស្សាទេយ្យ ។ ៣ ឱ. ម. ឧស្សាទិតា ។

សង្ឃាទិសេសទី ១២

[៣០៧] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអ្នកមានឥស្សរិយយស ទ្រង់ប្រថាប់នៅឃោសិតារាម ក្បែរក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទកិក្ខុ ដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្តអនាចារ (មានយាទមិនសមគួរផ្សេង ៗ) ។ កិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោឆន្ទ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្ទកិក្ខុនោះឆ្លើយទៅវិញថា អារុសោ លោកទាំងឡាយសំគាល់ថា លោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេ តើ ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង ព្រះធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យបុត្តរបស់យើង បានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌ ដូចខ្យល់ព្យុះធំបក់បោកប្រមូលយកស្មៅ កំណាត់ឈើ ស្លឹកឈើនិង សំណាត់មកមូលជាមួយគ្នា ឬថាដូចជាទឹកស្ទឹងដែលហូរចុះចាកភ្នំតែង ប្រមូលក្នុងយកនូវចកធំ សារាយ និងចកបាយទាមក្រុមជាមួយគ្នាបាន មាន ឧបមាយ៉ាងណាមិញ លោកទាំងឡាយមានឈ្មោះផ្សេង ៗ មានគោត្រ ផ្សេង ៗ មានជាតិផ្សេង ៗ ចេញចាកត្រកូលផ្សេង ៗ ហើយបួស គឺគេប្រមូល មកឲ្យមូលត្រកូលគ្នា ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង នៃអារុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយនៅសំគាល់ថា លោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេតើ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តុម្ហេ វាយេយ្យំ អម្ពាភំ ពុទ្ធា អម្ពាភំ ធម្មោ អម្ពាភំ
 អយ្យបុត្តេន ធម្មោ អភិសមិតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា សន្តុដ្ឋា សន្និដោ កុក្កុច្ឆកា សិក្ខាកាមា
 តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ ធាម
 អាយស្មា ឆន្នោ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមាដោ
 អត្តានំ អវចនីយំ ករិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា
 ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតា-
 បេត្វា អាយស្មន្តំ នន្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ត្ថំ
 នន្ត ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមាដោ អត្តានំ អវចនីយំ
 កហោសីតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា
 ភកវា អននុច្ឆរិកំ មោឃបុរិស ។ បេ ។ អករណីយំ កថំ
 ហិ ធាម ត្ថំ មោឃបុរិស ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ
 វុច្ចមាដោ អត្តានំ អវចនីយំ ករិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង ព្រះ
 ធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យបុត្តរបស់យើងបានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស មានសេចក្តីអៀន
 ខ្មាស មានសេចក្តីរំខាន ប្រាថ្នាការសិក្សា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោលប្រដៅដោយធម៌ ឬដោយសិក្ខាបទដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តទុក មិន
 សមបីបើនឹងធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅមិនបាន ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាប
 ទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួររកញាត់ឆន្ទ-
 ភិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះថា ឆន្ទ ឮថា អ្នកឯង កាលពួកភិក្ខុពោល
 ប្រដៅដោយធម៌ ត្រឡប់ធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅមិនបានវិញ មែនឬ ។ ឆន្ទ-
 ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 អ្នកមានឥស្សរិយយសទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស មិនទំនងសោះ
 ។ បេ ។ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស ហេតុម្តេច បានជាអ្នកឯង
 កាលពួកភិក្ខុពោលប្រដៅដោយធម៌ (ត្រឡប់) ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោល
 ប្រដៅមិនបានទៅវិញ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តេសកណ្ណោ ទ្វាទសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បទេវ ទុព្វច្ចជាតិកោ
 ហោតិ ឧទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនីយំ កកោតិ មា មំ
 អាយស្មន្តោ កិញ្ចិ អវចុត្ត កល្យាណំ វា ចាបកំ
 វា អហាម្យាយស្មន្តោ ន កិញ្ចិ វក្ខាមិ កល្យាណំ
 វា ចាបកំ វា វិមថាយស្មន្តោ មម វចនាយាតិ ។
 សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយោ មា អាយស្មា
 អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ វចនីយមេវ អាយស្មា
 អត្តានំ កកោតុ អាយស្មាមិ ភិក្ខុ វទេតុ សហធម្មេន
 ភិក្ខុមិ អាយស្មន្តំ វក្ខន្តិ សហធម្មេន ឯវំ សំវឌ្ឍា
 ហិ តស្ស ភកវតោ បរិសា យទិទំ អញ្ញមញ្ញវចនេន
 អញ្ញមញ្ញវជ្ជាបទេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ច-
 មានោ តថេវ បក្កុណ្ណោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ
 សមនុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ យាវតតិយញោ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១២ រឿងបញ្ញត្តិ

អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានជាតិ
 ដែលគេប្រដៅក្រ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅ (ខ្លួន) ដោយធម៌
 ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលរាប់ចូលក្នុងឧទ្ទេស (បុតិមោក្ខ) ធ្វើខ្លួនឲ្យគេ
 ប្រដៅមិនបាន ដោយពាក្យថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំនិយាយ
 ពាក្យបន្តិចបន្តួច ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងខ្ញុំឡើយ ចំណែកខ្ញុំក៏នឹងមិនពោល
 ពាក្យបន្តិចបន្តួច ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកលែងនិយាយប្រដៅខ្ញុំទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាងនេះថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួន
 ឲ្យគេប្រដៅមិនបានឡើយ លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅ
 បានផង ចំណែកលោកម្ចាស់ ចូរប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌
 (ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ) សូម្បីពួកភិក្ខុក៏ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ
 ព្រោះបរិសទ្ធរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់នោះ តែងចម្រើនឡើងដោយ
 ពាក្យជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា និងដោយញ្ចាំងគ្នានឹងគ្នា ឲ្យចេញចាក
 អាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះ
 (ភិក្ខុនោះ) ក៏នៅប្រកាន់យ៉ាងហ្នឹងដដែល ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រ
 សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ជាគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

សមនុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សន្តេយ្យ ឥច្ចេតំ

កុសលំ ណោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[៣០៨] ភិក្ខុ បនេវ ទុព្វច្ចជាតិកោ ហោតីតិ

ទុព្វច្ចោ ហោតិ ទោវចស្សករណោហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋា-

តតោ អក្ខមោ អប្បទក្ខិណាក្កាហិ អនុសាសនី ។

ឧទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេស្វតិ ចាតិមោក្ខបរិ-

យាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ។ ភិក្ខុហិ តិ អញ្ញេហិ

ភិក្ខុហិ ។ សហធម្មិកំ នាម យំ ភកវតា បញ្ញត្តំ

សិក្ខាបទំ ឯតំ សហធម្មិកំ នាម ។ តេន វុច្ចមាណោ

អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ មា មំ អាយស្មន្តោ កិញ្ចិ

អវចុត្ត កល្យាណំ វា ចាបកំ វា អហាម្យាយស្មន្តោ ន

កិញ្ចិ វត្តាមិ កល្យាណំ វា ចាបកំ វា វិមថាយស្មន្តោ

មម វចនាយាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បើភិក្ខុនោះ កាលពួកភិក្ខុសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគម្រប់បីដង ហើយលះបង់ រឿងនោះបាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការរួចទោស បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៣០៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅក្រ គឺជាអ្នក ដែលគេស្តីប្រដៅបានដោយកម្រ ប្រកបដោយធម៌ ជាហេតុធ្វើឲ្យ ប្រដៅក្រ មិនអត់ធន់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយខាងស្តាំ (មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយគោរព) ។ ពាក្យថា ក្នុងសិក្ខាបទ ទាំងឡាយដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងឧទ្ទេស គឺក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែល រាប់បញ្ចូលក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពួកភិក្ខុ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ បទដែលឈ្មោះថា សហធម៌ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ បញ្ញត្តិទុក សិក្ខាបទនេះឈ្មោះថា សហធម៌ ។ ភិក្ខុនោះ គេស្តីប្រដៅ ដោយសហធម៌នោះ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួន មិនឲ្យគេស្តីប្រដៅបាន ដោយ ពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ កុំនិយាយពាក្យ បន្តិចបន្តួច ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តីនឹងខ្ញុំ ចំណែកខ្ញុំក៏មិននិយាយពាក្យ បន្តិចបន្តួច ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងពួកលោកម្ចាស់ សូមពួកលោកម្ចាស់ រៀរចាកការពោលប្រដៅខ្ញុំ ។

តេសកណ្តោ ទ្វាទសមសង្ខាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិភង្កោ

[៣០៩] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ ទុព្វច្ចជាតិកោ

ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ

យេ សុណានិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា អត្តានំ

អវចនីយំ អកាសិ វចនីយមេវ អាយស្មា អត្តានំ

ករោតុ អាយស្មាបិ ភិក្ខុ វទេតុ សហជម្មេន ភិក្ខុបិ

អាយស្មនំ វត្តនិ សហជម្មេន ឯវំ សំវឌ្ឍា ហិ តស្ស

ភកវតោ បរិសា យទិទំ អញ្ញមញ្ញវចនេន អញ្ញមញ្ញវដ្ឋាប-

នេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។

សចេ បដិនិស្សន្តតិ ឥច្ចតំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិ-

ស្សន្តតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្វា ន វទន្តិ អាបត្តិ

ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិបិ អាកឡិវា

វត្តព្វោ មា អាយស្មា អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១២ ការចែកសិក្ខាបទ

[៣០៧] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅបាន
ដោយគ្រូនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។
មានអធិប្បាយថា ពួកភិក្ខុណាឃើញ ពួកភិក្ខុណាបានស្តាប់ (ដំណឹង)
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវពោលថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន
លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅបាន សូម្បីលោកម្ចាស់សោត ក៏ចូរ
ពោលប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌ សូម្បីភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏នឹង
ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសទ្ធរបស់ព្រះដ៏
មានព្រះភាគម្ចាស់នោះ តែងចម្រើនឡើងដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយ
កិរិយាពោលជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នា ឲ្យចេញ
ចាកអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) ជាគម្រប់
ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់
បាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយមិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីចាប់ភិក្ខុនោះមកកាន់កណ្តាលប្រជុំសង្ឃ
ហើយពោល (ហាម) ថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

វចនីយមេវ អាយស្មា អត្តានំ កកោតុ អាយស្មាបិ
 ភិក្ខុ វេទតុ សហាធម្មេន ភិក្ខុបិ អាយស្មន្តំ វក្ខន្តិ
 សហាធម្មេន ឯវំ សំវឌ្ឍា ហិ តស្ស ភកវតោ បរិសា
 យទិទំ អញ្ញមញ្ញវចនេន អញ្ញមញ្ញវដ្ឋាបនេនាតិ ។
 ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិ-
 ស្សជ្ជតិ ឥច្ចតំ កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សជ្ជតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[៣១០] សោ ភិក្ខុ សមនុភាសិតព្វោ ។ ឯវព្វ
 បន ភិក្ខុវេ សមនុភាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ
 ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សហា-
 ធម្មិកំ វុច្ចមាណោ អត្តានំ អវចនីយំ កកោតិ ។
 សោ តំ វត្តំ នប្បដិទិស្សជ្ជតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុភាសេយ្យ

និយមិដក មហានិក្ខ

លោកម្ចាស់ចូរធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅបានផង សូម្បីលោកម្ចាស់សោត ក៏
 ចូរពោលប្រដៅពួកភិក្ខុដោយសហធម៌ ចំណែកពួកភិក្ខុវិញ ក៏នឹងពោល
 ប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសទ្ធរបស់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគម្ចាស់នោះ តែងចម្រើនដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយកិរិយាពោល
 ពាក្យជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយកិរិយាញ៉ាំងគ្នាឲ្យចេញចាក
 អាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាម ជាគម្រប់ពីរដងផង
 ត្រូវពោលហាម ជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុលះបង់បាន ការលះបង់យ៉ាងនេះ
 ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១០] ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុត្រូវសូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុ
 ដែលទ្រាសអង្គអាច គប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃជ្រាបដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តី
 ប្រដៅមិនបានវិញ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ថាបើកម្មមាន
 កាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះសង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម)

តេសកណ្ណោ ទ្វាទសមសង្ឃាទិសេសស្ស សមនុភាសនាវិធី

តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ-
 ណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ចមាណោ អត្តានំ អវចនីយំ កកោតិ ។
 សោ តំ វត្ថុំ នប្បដិទិស្សន្ទតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ
 ភិក្ខុំ សមនុភាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុ-
 ភាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ សោ តុណ្ណាស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ
 វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ សុណាតុ
 មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ចមាណោ អត្តានំ អវចនីយំ កកោតិ ។
 សោ តំ វត្ថុំ នប្បដិទិស្សន្ទតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
 សមនុភាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យស្សា-
 យស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុភាសនា

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១២ វិធីសូត្រសមនុភាសនកម្ម

ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ (គឺវាចា
 ប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់
 ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
 ប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន ។ ភិក្ខុនោះមិន
 លះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមាន
 ឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម)
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជាគម្រប់
 ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ ជាគម្រប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ នៅធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិន
 បាន ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសន-
 កម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រ
 សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីលះបង់រឿងនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស
 នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន
 ឥត្តន្តាមោ ភិក្ខុ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣១១] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ
 មុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា
 ទុក្កដំ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ មុល្លច្ចយា បដិប្បស្សម្ពុទ្ធិ ។
 សង្ឃាទិសេសោតិ ។ មេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេ-
 សោតិ ។

[៣១២] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ នប្បដិទិស្សដ្ឋ-
 តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
 គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ គឺព្រះសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បី
 ឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ គាប់ចិត្តដល់ព្រះសង្ឃ
 ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយកិរិយា
 ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣១១] (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ (កាល
 សង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 កាលបើភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដដែលភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិបុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះ
 ត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដងក្តី ក៏តែងរំងាប់ទៅឯង ។ ពាក្យថា អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារ ក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។

[៣១២] ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្ម ដែលប្រកបដោយ
 ធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្ម ដែលប្រកបដោយធម៌

តេរសកណ្ណោ ទ្វាទសមសង្ឃាទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

នប្បដិនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ

អធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិនិស្សន្ទតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-

សស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ

អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣១៣] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តស្ស បដិនិស្ស-

ជន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទ្វាទសមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១២ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់
 ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌
 ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុង
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។

[៣១៣] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុកា-
 សនកម្ម ដល់ភិក្ខុលះបង់ស្រឡះ ដល់ភិក្ខុឆ្គួត ដល់ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃាទិសេសទី ១២ ចប់ ។

តេរសមសង្ឃាទិសេសំ

[៣១៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថិយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អស្សជិបុនពូសុកា នាម កិជា-

តិវស្មី អារាសិកា ហោន្តិ អលន្តិដោ ទាបភិក្ខុ ។ តេ

ឯវរូបំ អនាចារំ អាចរន្តិ មាលារច្ឆំ ពោមេន្តិបិ ពោទាមេ-

ន្តិបិ សិញ្ចន្តិបិ សិញ្ចាមេន្តិបិ ឌុចិណន្តិបិ ឌុចិណមេន្តិបិ

កន្តេន្តិបិ កន្តាមេន្តិបិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ កពោន្តិបិ

កាវាមេន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ កពោន្តិបិ កាវាមេន្តិបិ

មញ្ជរិកំ កពោន្តិបិ កាវាមេន្តិបិ វិធុតិកំ កពោន្តិបិ

កាវាមេន្តិបិ វដំសកំ កពោន្តិបិ កាវាមេន្តិបិ អាវេជ្យំ

កពោន្តិបិ កាវាមេន្តិបិ ឧវច្ឆនំ កពោន្តិបិ កាវាមេន្តិបិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ១៣

[៣១២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានបុញ្ញសិរី គង់នៅក្នុង
 វត្តជេតពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុពីររូបឈ្មោះអស្សជិ និងបុនពូសុកជាអ្នកនៅក្នុងអាវាសទៀប
 កិជាតិវិជនបទ ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្មាស ។ អស្សជិភិក្ខុនិងបុនពូសុកភិក្ខុនោះ
 ប្រព្រឹត្តអនាថារ មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាដោយខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កា
 កម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទង
 ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើចាក់រំលេចទង^(១) ខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើដែលដោតជាចង្កោម^(២) ខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
 ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
 ធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។

---

១ តាមក្នុងអដ្ឋកថា គួរប្រែថា ក្បាច់ក្បូរផ្កាដែលគេធ្វើឲ្យដូចជារល្លីដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
 អដ្ឋកថា ថាផ្កាកម្រងដែលគេដោតដោយមូល ឬកន្លាស់ ។

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស អស្សជិបុនព្វសុកវត្ថុ

តេ កុលិវត្ថីនំ កុលដីតានំ កុលកុមារីនំ កុលសុ-
 ណ្ណានំ កុលទាសីនំ ឯកតោរណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមិ
 ហរាមេន្តិមិ ឧកតោរណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិមិ ម-
 ញ្ជរិកំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិមិ វិជុតិកំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិមិ
 រដំសកំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិមិ អាវេជ្យំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិ-
 មិ ឧវច្ឆនំ ហរន្តិមិ ហរាមេន្តិមិ ។ តេ កុលិវត្ថីហិ
 កុលដីតាហិ កុលកុមារីហិ កុលសុណ្ណាហិ កុលទា-
 សីហិ សន្តិ ឯកភាជនេមិ ភុញ្ញន្តិ ឯកថាលកេមិ មិរន្តិ
 ឯកាសនេមិ និសីទន្តិ ឯកមព្យេមិ តុវដ្ឋេន្តិ ឯកត្តរ-
 ណាមិ តុវដ្ឋេន្តិ ឯកចារុរណាមិ^(១) តុវដ្ឋេន្តិ ឯកត្តរ-
 ណាចារុរណាមិ តុវដ្ឋេន្តិ វិកាលេមិ ភុញ្ញន្តិ មជ្ឈិមិ
 មិរន្តិ មាលាគន្ធវិលេបនំមិ ធាវន្តិ នច្ចន្តិមិ កាយន្តិមិ

១ កត្តចិ បោត្តកេ បាបុរណន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនិងបុនព្វសុកភិក្ខុ

អស្សជិកិក្ខុនិងបុនព្វសុកភិក្ខុនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ ដើម្បីស្រីនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
 ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមាន
 ទងទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាលើចាក់រំលេច
 ទងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាលើដែលដោតជាចង្កោម
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាល
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀក
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេនាំទៅខ្លះ ។ អស្សជិកិក្ខុនិងបុនព្វសុកភិក្ខុនោះឆាន់ (ភោជន)
 ក្នុងភាជន៍មួយ ជាមួយនឹងស្រីនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
 ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយខ្លះ ធីក (ទឹក)
 ក្នុងផ្តិលជាមួយគ្នាខ្លះ អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែ
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ
 ដេកលើកម្រាលនិងដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខុសពេលខ្លះ ធីកទឹកស្រវឹងខ្លះ
 ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿង ក្រអូប និងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ប្រៀងខ្លះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

វាទេន្តិយិ លាសេន្តិយិ នច្ចន្តិយាមិ នច្ចន្តិ នច្ចន្តិយាមិ កា-
 យន្តិ នច្ចន្តិយាមិ វាទេន្តិ នច្ចន្តិយាមិ លាសេន្តិ កាយន្តិ-
 យាមិ នច្ចន្តិ កាយន្តិយាមិ កាយន្តិ កាយន្តិយាមិ វាទេន្តិ
 កាយន្តិយាមិ លាសេន្តិ វាទេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ វាទេន្តិយាមិ
 កាយន្តិ វាទេន្តិយាមិ វាទេន្តិ វាទេន្តិយាមិ លាសេន្តិ
 លាសេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ លាសេន្តិយាមិ កាយន្តិ លា-
 សេន្តិយាមិ វាទេន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេន្តិ អដ្ឋបទេមិ
 កីឡន្តិ ទសបទេមិ កីឡន្តិ អាគាសេមិ កីឡន្តិ
 បរិហារបទេមិ កីឡន្តិ សន្តិកាយមិ កីឡន្តិ ខលិ-
 កាយមិ កីឡន្តិ យដិកាយមិ កីឡន្តិ សលាភ-
 ហត្ថេនមិ កីឡន្តិ អក្ខេនមិ កីឡន្តិ បង្កីមីវេនមិ^(១)
 កីឡន្តិ វង្ក្តិកេនមិ កីឡន្តិ មោក្ខមិកាយមិ កី-
 ឡន្តិ ចិដ្តុលកេនមិ កីឡន្តិ បត្តាឡកេនមិ កីឡន្តិ

១ ឱ. ម. បង្កីមីវេនមិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រី
 កំពុងរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំ
 ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
 ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀង
 ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
 ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
 រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយ
 ខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុង
 កែក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡាប្រាំបី^(១)ខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រ-
 ឡាដប់^(២)ខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងអាកាស^(៣)ខ្លះ លេងផ្លូវវាងដែលខ្លួនគួរ
 វាង^(៤)ខ្លះ លេងផ្កាត់គ្រាប់មានក្រួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលាន
 សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ៊ីងខ្លះ លេងដោយរលាស់ទឹកលាក់ឲ្យទាយរូប
 ខ្លះ លេងអង្កញ់ខ្លះ លេងផ្ទុំប៊ុស្តិកខ្លះ លេងនង្គ័លតូចខ្លះ លេងដាំ
 ដូងខ្លះ លេងកង្ការខ្លះ លេងវាលដីខ្សាច់ (បាយឡុកបាយឡុ) ខ្លះ

---

១ ចត្រង្គមានក្រឡា ៨ ។ ២ ចត្រង្គមានក្រឡា ១០ នីយខ្លះប្រែថាបាយខុំ ។ ៣ ចត្រង្គគ្មាន
 ក្តារ លេងថាតែមាត់ទទេ ។ ៤ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពូន ។

តេរសកណ្តោ តេរសមសង្ខាទិសេសស្ស អស្សជិបុនព្វសុករត្ថុ

រថកោនបិ កីឡន្តិ ធនុកោនបិ កីឡន្តិ អក្ខរិកាយបិ
 កីឡន្តិ មនេសិកាយបិ កីឡន្តិ យថាវដ្ឋេនបិ
 កីឡន្តិ ហត្ថិស្មិម្បិ សិក្ខន្តិ អស្សស្មិម្បិ សិក្ខន្តិ
 រថស្មិម្បិ សិក្ខន្តិ ធនុស្មិម្បិ សិក្ខន្តិ ថរុស្មិម្បិ
 សិក្ខន្តិ ហត្ថិស្សបិ បុរតោ ធារន្តិ អស្សស្សបិ
 បុរតោ ធារន្តិ រថស្សបិ បុរតោ ធារន្តិ ធារន្តិបិ
 អាធារន្តិបិ ឧស្សេន្ន្តិបិ អច្ឆោដេន្តិបិ និព្វជ្ឈន្តិបិ
 មុដ្ឋិហិបិ យុជ្ឈន្តិ រដ្ឋមជ្ឈេបិ សដ្ឋ្យាដី បត្តិវិគ្គា
 នច្ចន្តិ^(១) វរំ រទេន្តិ^(២) ឥធិ ភកិទិ នច្ចស្ស្គិ នលាដិកំបិ
 ទេន្តិ វិវិធម្បិ អនាចារំ អាចរន្តិ ។

[៣១៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតហ ភិក្ខុ
 កាសីសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្ថី តច្ឆន្តោ ភកវន្តំ ទស្សនាយ
 យេន កិដាភិវិ តទវសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ កិដាភិវិ
 បិណ្ណាយ ចារិសិ ចាសាទិកោន អភិក្កន្តេន បដិក្ក-
 ន្តេន អាលោកិតេន វិលោកិតេន សម្មិញ្ញិតេន បសា-
 វិតេន ឌិក្ខិត្តចក្ខុ ឥវិយាបថសម្បន្នោ ។ មនុស្សា

១ ឱ. ម. នច្ចកិ ។ ២ ឱ. ម. វ. វទន្តិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនិងបុនព្វសុកភិក្ខុ

លេងរថតូចខ្លះ លេងធ្នូតូចខ្លះ លេងសរសេរខ្យល់ឲ្យទាយខ្លះ លេង
 ទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ លេងកំប្លែងត្រាប់គេខ្លះ ហាត់ដំរីខ្លះ ហាត់
 សេះខ្លះ ហាត់រថខ្លះ ហាត់ធ្នូខ្លះ ហាត់ដងមានដងដាវជាដើមខ្លះ
 ស្ទុះរត់ពីមុខដំរីខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខសេះខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខរថខ្លះ ស្ទុះរត់ទៅ
 ខ្លះ ស្ទុះរត់មកខ្លះ ស្រែកហោរាខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់គ្នាខ្លះ ដាល់
 គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃាដីក្នុងកណ្តាលរោងរាំ ហើយនិយាយនឹងស្រីដែល
 រាំ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បួនស្រី នាងចូររាំក្នុងទីនេះខ្លះ ដាក់ម្រាមដៃ
 លើថ្ងាសខ្លួន និងលើថ្ងាសស្រីរាំខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេង ៗ ខ្លះ ។

[៣១៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាំវស្សាក្នុងដែនឈ្មោះកាសី
 រួចហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ដើរទៅត្រង់
 កិជាតិវិជនបទ ។ ភិក្ខុនោះឯង ក៏ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រ និងថ្មីវរ
 ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម មានដំណើរឈានដើរទៅមុខ ឈានថយក្រោយ
 ក្រឡេកមើលទៅមុខ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ចូលនិងលាចេញ
 គួរជាទីជ្រះថ្លា ព្រោះភិក្ខុអង្គនោះមានភ្នែកសង្រួមចុះ និងមានឥរិយាបថរម្យទម
 ចូលទៅកាន់កិជាតិវិជនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯវមាហំសុ ក្លាយំ អពលពលោ^(១) វិយ
មន្ទមន្ទោ វិយ ភាកុដិកភាកុដិកោ វិយ កោ ឥមស្ស
ឧបកតស្ស បិណ្ណាកំបិ ទស្សតិ អម្ហាកំ បន អយ្យា
អស្សជិបុនពូសុកា សណ្ណា សទិលា សុខសម្ហាសា
មិហិតបុព្វដ្ឋមា ឯហិស្វាតតវាទិនោ អញ្ញាកុដិកា ឧត្តា-
នមុខា បុព្វកាសិនោ តេសំ ខោ នាម បិណ្ណោ ទាតព្វោ-
តិ ។ អន្ទសា ខោ អញ្ញតោ ឧទាសកោ តំ ភិក្ខុំ
កិដាតិវិស្មី បិណ្ណាយ ចរន្តំ ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯតទរោច
អបិ ភន្តេ បិណ្ណោ លព្ពតីតិ ។ ន ខោ អារុសោ បិណ្ណោ
លព្ពតីតិ ។ ឯហិ ភន្តេ យំ កមិស្សាមាតិ ។ អថខោ សោ
ឧទាសកោ តំ ភិក្ខុំ យំ ទេត្វា កោទេត្វា ឯតទរោច ក-
ហំ ភន្តេ អយ្យា កមិស្សតីតិ ។ សារត្ថី ខោ អហំ អារុ-
សោ កមិស្សាមិ ភកវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ តេនហិ ភន្តេ
មម វចនេន ភកវតោ ចានេ សិរសា វន្ត ឯវព្វា វទេហិ

១ កត្តចិ បោត្តកេ អពឡុពឡោតិ បាហោ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឃើញភិក្ខុនោះហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកអ្វីនេះ ដូចជាសង្រួម
ហួស ដូចជាទន់ល្មន់ពេក ដូចជាមុខស្រពោនពេក អ្នកណាគេនឹងឲ្យ
ដុំបាយដល់លោកនេះដែលចូលទៅរក (គេនោះ) ចំណែកអស្សជិភិក្ខុ
និងបុរេពូសុភិក្ខុជាម្ចាស់យើងពោលពាក្យផ្អែម ពោលពាក្យពីរោះ ពោល
ពាក្យជាសុខ មានញញឹមញញែមជាមុន តែងនិយាយថា អ្នកចូរមក អ្នក
មកល្អហើយ មានមុខមិនស្រពោន មានមុខងើប តែងនិយាយមុន យើងគួរ
ប្រគេនដុំបាយដល់លោកម្ចាស់អស់នោះ ។ ឧបាសកមួយនាក់ បានឃើញ
ភិក្ខុនោះត្រាច់ទៅក្នុងកិជាតិវិជនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះឃើញហើយ
ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ថ្វាយបង្គំហើយនិយាយពាក្យនេះថា មេត្តាប្រោស
លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាល
អារុសោ អាហារបិណ្ឌបាតមិនទាន់បានទេ ។ ឧបាសកនោះនិយាយថា
លោកម្ចាស់សូមនិមន្តមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ ទើបឧបាសកនោះ នាំ
ភិក្ខុនោះទៅផ្ទះ ឲ្យឆាន់ហើយនិយាយពាក្យនេះថា លោកម្ចាស់នឹងនិមន្ត
ទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលអារុសោ អាត្មានឹងទៅកាន់ក្រុង
សាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឧបាសកនោះ ពោលថា
បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយ
ត្បូងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ក្រាបទូលយ៉ាងនេះថា

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ខាទិសេសស្ស អស្សជិបុនព្វសុករត្ថ

ទុដ្ឋោ ភន្តេ កិដាតិវិស្មី អាវាសោ អស្សជិបុ-
 នព្វសុកា ធាម កិដាតិវិស្មី អាវាសិកា អលដ្ឋិដោ
 ចាបភិក្ខុ តេ ឯវរូបំ អនាចារំ អាចរន្តិ មាលារច្ចំ
 ហេមេន្តិមិ ហេចាមេន្តិមិ សិញ្ចន្តិមិ សិញ្ចាមេន្តិមិ ឌិចិណន្តិមិ
 ឌិចិណមេន្តិមិ កន្តេន្តិមិ កន្តាមេន្តិមិ ឯកតោវណ្ណិក^(១)មា-
 លំ កហេន្តិមិ កាកាមេន្តិមិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ កហេន្តិមិ
 កាកាមេន្តិមិ ។ មេ ។ វិវិធម្បិ អនាចារំ អាចរន្តិ យេមិ
 តេ ភន្តេ មនុស្សា បុព្វេ សទ្ធា អហោសុំ បសន្នា តេមិ
 ឯតរហិ អស្សន្តា អប្បសន្នា យានិមិ តានិ សដ្ឋ្យស្ស
 បុព្វេ ធានបថានិ តានិមិ ឯតរហិ ឧបច្ឆិណ្ឌានិ វិញ្ចន្តិ
 មេសលា ភិក្ខុ និវសន្តិ ចាបភិក្ខុ សាធុ ភន្តេ ភកវា
 កិដាតិវិ ភិក្ខុ បហិណោយ្យ យថាយំ កិដាតិវិស្មី
 អាវាសោ សណ្ណាហោយ្យាតិ ។ ឯវមារុសោតិ ខោ សោ
 ភិក្ខុ តស្ស ឧចាសកស្ស បដិស្សត្វា^(២) យេន សាវត្ថិ
 តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន សាវត្ថិ ជេតវនំ

១ កត្តចិ បោត្តកេ វណ្ណិកន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។ ២ ឥតោ បរំ ឱរោបិយបោត្តកេ
 ឧដ្ឋាយាសនាតិ ទិស្សតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនិងបុនព្វសុកភិក្ខុ

សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស អាវាសក្នុងកិជាតិវិជនបទខូចហើយ ព្រោះភិក្ខុ
 ឈ្មោះអស្សជិនិងភិក្ខុឈ្មោះបុនព្វសុក ជាចៅអាវាស ក្នុងកិជាតិវិជនបទ ជា
 ភិក្ខុលាមកឥតខ្មាស ភិក្ខុពីររូបនោះ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ
 ដាំកូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
 ស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ
 ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទង
 ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានប្រការ
 ផ្សេង ។ ទៀត សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកមនុស្សណា មានសទ្ធា
 ជ្រះថ្លាក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ មនុស្សអស់នោះ គ្មានសទ្ធាមិនជ្រះថ្លាហើយ
 ទានទាំងឡាយណា (ដែលគេធ្លាប់ឲ្យ) ដល់សង្ឃក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ
 ទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ក៏រត់
 ខ្ចាត់ខ្ចាយ នៅតែពួកភិក្ខុលាមក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ជូនពួកភិក្ខុទៅកិជាតិវិជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវាសក្នុង
 កិជាតិវិជនបទនេះ រៀបរយល្អឡើងវិញ ។ ភិក្ខុនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ឧបាសកនោះហើយថា អើអាវុសោ រួចក៏ចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ

ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៣១៦] អាចិណ្ឌិ ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ

អាតន្តកេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ បទិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ

ភកវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កច្ចិ ភិក្ខុ ខមនីយំ កច្ចិ

យាបនីយំ កច្ចិ អប្បកិលមថេន អន្ធានំ អាតតោ

កុតោ ច តុំ ភិក្ខុ អាតច្ចសីតិ ។ ខមនីយំ ភកវា

យាបនីយំ ភកវា អប្បកិលមថេន ចាហំ ភន្តេ អន្ធានំ

អាតតោ ឥទាហំ ភន្តេ កាសីសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្តិ

អាតច្ចន្តោ ភកវន្តំ ទស្សនាយ យេន កិជាតិវិ តទវសី

អថខាហំ ភន្តេ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមា-

នាយ កិជាតិវី បិណ្ឌាយ ចារិសី អទ្ធិសា ខោ មំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដោយលំដាប់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងវត្តព្រះជេតពនជារបស់
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ទៀបក្រុងសាវត្ថី លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៣១៦] ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គតែងធ្វើ
សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងភិក្ខុជាអាគន្ធកទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។ ហេតុ
ដូច្នោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ សរីរយន្តអ្នកល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬ
ទេ^(១) អ្នកមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយមិនសូវនឿយហត់ទេឬ ម្យ៉ាងទៀត អ្នក
ទើបនឹងមកពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សរីរយន្តខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល
ទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយ
មិនសូវនឿយហត់ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនៅចាំវស្សា
ក្នុងដែនកាសីនេះ ហើយមកកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានដើរទៅត្រង់កិជាគិរិជនបទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំព្រះ
អង្គ ស្លៀកស្បង់ហើយ ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ចូលទៅកាន់កិជាគិរិជន-
បទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

១ សូរសេចក្តីសុខទុក្ខ ។

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស អស្សជិបុនព្វសុកវត្ថុ

កន្តេ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ កិជាតិវិស្មី បិណ្ណាយ
 ចរន្តំ ទិស្វាន យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ
 អភិវាទេត្វា ឯតទរោច អបិ កន្តេ បិណ្ណោ លព្ពតីតិ ន ខោ
 អាវុសោ បិណ្ណោ លព្ពតីតិ ឯហិ កន្តេ យរំ កមិស្សាមាតិ
 អថខោ កន្តេ សោ ឧបាសកោ មំ យរំ នេត្វា កោដេត្វា
 ឯតទរោច កហំ កន្តេ អយ្យោ កមិស្សតីតិ សាវត្ថិ
 ខោ អហំ អាវុសោ កមិស្សាមិ កកវន្តំ ទស្សនា-
 យាតិ តេនហិ កន្តេ មម វចនេន កកវតោ ចាទេ
 សិរសា វន្ត ឯវព្វា វទេហិ ទុដ្ឋោ កន្តេ កិជា-
 តិវិស្មី អាវុសោ អស្សជិបុនព្វសុកា ឆាម កិជាតិវិស្មី
 អាវុសិកា អលទ្ធិនោ ចាបភិក្ខុ តេ ឯវរូបំ អនាចារំ
 អាចរន្តិ មាលារន្តំ ហេបេន្តិបិ ហេចាបេន្តិបិ សិញ្ចន្តិបិ
 សិញ្ចាបេន្តិបិ ។ បេ ។ វិវិធម្យិ អនាចារំ អាចរន្តិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និទានអស្សជិកិក្ខុនិងបុនព្វសុកភិក្ខុ

ឧបាសកមួយនាក់ បានឃើញខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងកិជា-
 គិវិជនបទ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកហើយ
 ថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអង្គ រួចនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះដែរឬ ខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ អាត្មាមិនទាន់បានអាហារបិណ្ឌបាតទេ ឧបាសកនោះនិយាយ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តមក យើងនឹងទៅផ្ទះ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទើបឧបាសកនោះ នាំខ្ញុំព្រះអង្គទៅផ្ទះ ហើយ
 ឲ្យតាន់ រួចហើយប្រាប់ពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 នឹងទៅក្នុងទីណា ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ អាត្មានឹងទៅក្រុង
 សាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឧបាសកនោះពោលថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដោយត្បូងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស អាវុសក្នុងកិជាគិវិជនបទ
 វិនាសខូចអស់ហើយ ព្រោះភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនព្វសុក ជាចៅអាវុស
 ក្នុងកិជាគិវិជនបទជាភិក្ខុលាមក ឥតខ្មាស ភិក្ខុពីររូបនោះ ប្រព្រឹត្តអនាចារ
 មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេស្រោចខ្លះ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានប្រការផ្សេងទៀត

និយមិដកេ មហាវិភង្គោ

យេមិ តេ ភន្តេ មនុស្សា បុព្វេ សទ្ធា អហោសុំ
 បសន្នា តេមិ ឯតរហិ អស្សន្ទា អប្បសន្នា យានិមិ
 តានិ សង្ឃស្ស បុព្វេ ទានបថានិ តានិមិ ឯតរហិ
 ឧបច្ឆិណ្ឌានិ វិញ្ញាណិ បេសលា ភិក្ខុ ជិវសន្តិ ចាបភិក្ខុ
 សាធុ ភន្តេ ភក្កវា កិដាតិវី ភិក្ខុ បហិណោយ្យ
 យថាយំ កិដាតិវិស្មី អាវាសោ សណ្ណាហោយ្យាតិ តតោ
 អហំ ភក្កវា អាតច្ឆាមីតិ ។

[៣១៧] អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិចាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ
 សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ អស្សនិបុនព្វសុកា ធាម កិដាតិវិស្មី
 អាវាសិកា អលទ្ធិនោ ចាបភិក្ខុ តេ ឯវរូបំ អនាចារំ
 អាចរន្តិ មាលារន្តំ ហេបេន្តិមិ ហេចាបេន្តិមិ សិញ្ញាណិមិ
 សិញ្ញាបេន្តិមិ ឱចិនន្តិមិ ឱចិនាបេន្តិមិ កន្តេន្តិមិ
 កន្តាបេន្តិមិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ កហេន្តិមិ កាវា-
 បេន្តិមិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ កហេន្តិមិ កាវាបេន្តិមិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលមុន មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់
 មានសទ្ធាជ្រះថ្លាហើយ ឥឡូវនេះ មនុស្សអម្បាលនោះ មិនមានសទ្ធា
 មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលទាយកធ្លាប់ឲ្យ ដល់សង្ឃ
 ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ ទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានសីលបរិសុទ្ធស្អាតចៀសចេញទៅ ចំណែកពួកភិក្ខុលាមកក៏នៅ (ក្នុង
 ទីនោះ) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចាត់ពួកភិក្ខុ
 (ពីសំណាក់ព្រះអង្គ) ទៅកិជាគិរិជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវាស ក្នុង
 កិជាគិរិជនបទបានរៀបរយល្អ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទើប
 នឹងមកពីកិជាគិរិជនបទនោះ ។

[៣១៧] ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យប្រជុំ
 ភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថា ភិក្ខុពីររូបឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ជាចៅអាវាសក្នុងកិជាគិរិជនបទ
 ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្មាស ភិក្ខុពីររូបនោះ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពយ៉ាង
 នេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
 ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ

តេសកណ្ណោ តេសមសង្ខាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិនិទានំ

មញ្ជរិកំ   កហេន្តិមិ   កាវាហេន្តិមិ   វិធុតិកំ   កហេន្តិមិ
 កាវាហេន្តិមិ   រដំសកំ   កហេន្តិមិ   កាវាហេន្តិមិ   អាវេជ្ឈំ
 កហេន្តិមិ   កាវាហេន្តិមិ   ឧវច្ឆនំ   កហេន្តិមិ   កាវាហេន្តិមិ
 ។ មេ ។ វិវិធម្មិ   អនាចារំ   អាចរន្តិ   យេមិ   តេ^(១)   មនុស្សា
 បុព្វេ   សទ្ធា   អហោសុំ   បសដ្ឋា   តេមិ   ឯតរហិ
 អស្សន្ធា   អប្បសដ្ឋា   យានិមិ   តានិ   សដ្ឋ្យស្ស   បុព្វេ
 ទានបថានិ   តានិមិ   ឯតរហិ   ឧបច្ឆិដ្ឋានិ   វិញ្ញន្តិ   មេ-
 សលា   ភិក្ខុ   និវសន្តិ   ចាបភិក្ខុតិ   ។   សច្ចំ   ភក-
 ភតិ   ។   វិករហិ   ពុទ្ធា   ភកភា   អននុច្ឆរិកំ   ភិក្ខុវេ
 តេសំ   មោឃបុរិសានំ   ។   មេ   ។   កមំ   ហិ   នាម   តេ
 ភិក្ខុវេ   មោឃបុរិសា   ឯវរូបំ   អនាចារំ   អាចរិស្សន្តិ
 មាលាវច្ឆំ   កេហេស្សន្តិមិ   កេចាហេស្សន្តិមិ   សិញ្ញាស្សន្តិមិ
 សិញ្ញាហេស្សន្តិមិ   ឱចិនិស្សន្តិមិ   ឱចិនាហេស្សន្តិមិ

១ ឥតោ បរិ ឱ. ម. វ. បោត្តកេសុ ភិក្ខុវេតិ បាហោ បញ្ញាយតិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិនិទាន

ធ្វើផ្កាលើចាក់រំលេចទង^(១) ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាលើសម្រាប់
សិកក្នុងបំពង់^(២) ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់
ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងទៀត មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់មានសទ្ធា
ជ្រះថ្លាហើយក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ មនុស្សទាំងឡាយនោះ មិនមានសទ្ធា
មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលទាយកគេធ្លាប់ប្រគេនដល់សង្ឃ
ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ ទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យអស់ហើយ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មានសីលស្អាតបរិសុទ្ធចៀសចេញទៅ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុ
លាមកក៏នៅក្នុងទីនោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រឿងនោះ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះ-
ដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមគួរ
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្តេចឡើយ ពួកមោឃបុរសនោះ ប្រព្រឹត្ត
អនាចារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ
ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ

---

១ តាមក្នុងអដ្ឋកថា គួរប្រែថា ក្បាច់ក្បូរផ្កាដែលគេធ្វើឲ្យដូចជារល្លីដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
អដ្ឋកថាថា ផ្កាកម្រងដែលគេដោតដោយមូល ឬកន្លាស់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តន្តិស្សន្តិបិ   តន្តាបេស្សន្តិបិ   ឯកតោវណ្ណាកមាលំ   ក-
 រិស្សន្តិបិ   ការាបេស្សន្តិបិ   ឧកតោវណ្ណាកមាលំ   ករិស្សន្តិបិ
 ការាបេស្សន្តិបិ   មញ្ជរិកំ   ករិស្សន្តិបិ   ការាបេស្សន្តិបិ
 វិធុតិកំ   ករិស្សន្តិបិ   ការាបេស្សន្តិបិ   វង្គសកំ   ករិស្សន្តិបិ
 ការាបេស្សន្តិបិ   អាវេជ្ឈំ   ករិស្សន្តិបិ   ការាបេស្សន្តិបិ
 ឧរច្ចង្គំ   ករិស្សន្តិបិ   ការាបេស្សន្តិបិ   តេ   កុលិវ្តិដំ
 កុលដីតាដំ   កុលកុមារីដំ   កុលសុណ្ណាដំ   កុល-
 ទាសីដំ   ឯកតោវណ្ណាកមាលំ   ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេ-
 ស្សន្តិបិ   ឧកតោវណ្ណាកមាលំ   ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេស្ស-
 ន្តិបិ   មញ្ជរិកំ   ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេស្សន្តិបិ   វិធុតិកំ
 ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេស្សន្តិបិ   វង្គសកំ   ហរិស្សន្តិបិ
 ហារាបេស្សន្តិបិ   អាវេជ្ឈំ   ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេស្សន្តិបិ
 ឧរច្ចង្គំ   ហរិស្សន្តិបិ   ហារាបេស្សន្តិបិ   តេ   កុលិវ្តិហិ   កុល-
 ដីតាហិ   កុលកុមារីហិ   កុលសុណ្ណាហិ   កុលទាសីហិ
 សន្តិ   ឯកភាជនេបិ   ភុញ្ញស្សន្តិ   ឯកថាលកេបិ   បិរិស្សន្តិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ក្រុងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រុងខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាមានទងទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
 ធ្វើផ្កាចាក់រំលេចទងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើសម្រាប់សិក
 ក្នុងបំពង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅ
 ខ្លះ ដើម្បីស្រីនៃត្រកូលទាំងឡាយ ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល ស្រី
 ជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមានទង
 ទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាចាក់រំលេចទង
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើសម្រាប់សិកក្នុងបំពង់
 ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលទៅខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកទៅខ្លួនឯង
 ខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើ
 គេឲ្យនាំទៅខ្លះ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ឆាន់ក្នុងភាជន៍មួយជាមួយនឹងពួក
 ស្រីនៃត្រកូល ពួកធីតានៃត្រកូល ពួកកុមារីនៃត្រកូល ពួកស្រី
 ជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ពួកទាសីនៃត្រកូលខ្លះ ផឹកក្នុងផ្តិលជាមួយគ្នាខ្លះ

តេសកណ្ណោ តេសមសង្ខាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិនិទានំ

ឯកាសនេមិ	និសីទិស្សន្តិ	ឯកមញ្ចេមិ	តុរដ្ឋេស្សន្តិ
ឯកត្តរណាមិ	តុរដ្ឋេស្សន្តិ	ឯកចារុរណាមិ	តុរដ្ឋេ-
ស្សន្តិ	ឯកត្តរណាចារុរណាមិ	តុរដ្ឋេស្សន្តិ	វិកាលេមិ
ភុញ្ញស្សន្តិ	មជ្ជមិ	បិរិស្សន្តិ	មាលាភន្ធវិលេបនំមិ
ធារ-	ស្សន្តិ	នច្ចិស្សន្តិមិ	កាយិស្សន្តិមិ
វាទេស្សន្តិមិ	លាសេ-	ស្សន្តិមិ	នច្ចន្តិយាមិ
នច្ចន្តិយាមិ	នច្ចិស្សន្តិ	នច្ចន្តិយាមិ	កាយិស្សន្តិ
នច្ចន្តិយាមិ	វាទេស្សន្តិ	នច្ចន្តិយាមិ	លាសេស្សន្តិ
កាយ-	ន្តិយាមិ	នច្ចិស្សន្តិ	កាយន្តិយាមិ
កាយិស្សន្តិ	កាយន្តិយាមិ	កាយិស្សន្តិ	កាយន្តិយាមិ
វាទេស្សន្តិ	កាយន្តិយាមិ	លាសេស្សន្តិ	វាទេន្តិយាមិ
នច្ចិស្សន្តិ	វាទេន្តិយាមិ	កាយិស្សន្តិ	វាទេន្តិយាមិ
វា-	ទេស្សន្តិ	វាទេន្តិយាមិ	វា-
ទេស្សន្តិ	វាទេន្តិយាមិ	លាសេស្សន្តិ	លាសេន្តិយាមិ
នច្ចិស្សន្តិ	លាសេន្តិយាមិ	កាយិស្សន្តិ	លាសេន្តិយាមិ
វាទេស្សន្តិ	លាសេន្តិយាមិ	លាសេស្សន្តិ	អដ្ឋបទេមិ
កិឡិស្សន្តិ	ទសបទេមិ	កិឡិស្សន្តិ	អាគាសេមិ
កិឡិស្សន្តិ	បរិហារបទេមិ	កិឡិស្សន្តិ	សន្តិកាយមិ
កិឡិស្សន្តិ	ខលិកាយមិ	កិឡិស្សន្តិ	យទិកា-
យមិ	កិឡិស្សន្តិ	សលាកហត្ថេនមិ	កិឡិស្សន្តិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិនិទាន

អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាល
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ មានគ្រឿងកម្រាលនិងដេកដណ្តប់
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខុសពេលខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រ-
 អូបនិងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹង
 ស្រីកំពុងរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុង
 រាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
 ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែ-
 ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀង
 ជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជា
 មួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជា
 មួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែ
 ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡា ៨ ខ្លះ លេង
 បាស្តាមានក្រឡា ១០ ខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងអាកាសខ្លះ លេងផ្លូវវាងដែល
 ខ្លួនគួរវាង^(១) ខ្លះ លេងផ្កាត់គ្រាប់មានគ្រួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលាន
 សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ៊ីងខ្លះ លេងរលាស់ទឹកលាក់ឲ្យទាយរូបខ្លះ

១ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពូន ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អក្ខេនបិ កីឡិស្សន្តិ បង្ក្គីវេនបិ កីឡិស្សន្តិ វង្ក្គកេ-
 នបិ កីឡិស្សន្តិ មោក្ខចិកាយបិ កីឡិស្សន្តិ ចិដ្ត-
 លកេនបិ កីឡិស្សន្តិ បត្តាឡកេនបិ កីឡិស្សន្តិ
 រថកេនបិ កីឡិស្សន្តិ ធនុកេនបិ កីឡិស្សន្តិ អក្ខ-
 រិកាយបិ កីឡិស្សន្តិ មនេសិកាយបិ កីឡិស្សន្តិ
 យថាវដ្ឋេនបិ កីឡិស្សន្តិ ហត្ថិស្សិម្បិ សិក្ខិស្សន្តិ អស្ស-
 ស្សិម្បិ សិក្ខិស្សន្តិ រថស្សិម្បិ សិក្ខិស្សន្តិ ធនុស្សិម្បិ សិក្ខិ-
 ស្សន្តិ ថរុស្សិម្បិ សិក្ខិស្សន្តិ ហត្ថិស្សបិ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ
 អស្សស្សបិ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ រថស្សបិ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ
 ធាវិស្សន្តិបិ អាធាវិស្សន្តិបិ ឧស្សេឡ្ហស្សន្តិបិ អច្ឆោដេ-
 ស្សន្តិបិ^(១) និព្វុដ្ឋិស្សន្តិបិ មុដ្ឋិហិបិ យុដ្ឋិស្សន្តិ វង្ក្គមដ្ឋេបិ
 សដ្ឋ្យាដិ បត្តិវិស្វា នច្ឆន្តិ ឃរំ វក្ខន្តិ ឥធន ភកិទិ នច្ឆស្សតិ ន-
 លាដិកំបិ ទស្សន្តិ វិវិធម្បិ អនាចារំ អាចរិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុ-
 វេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ អញ្ញាថត្តាយាតិ ។

[៣១៨] អថខោ ភកវា អស្សដិបុនព្វសុកេ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិករហិត្វា ធម្មិ កេចំ កត្វា

១ ឱ. អប្បោបិស្សន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

លេងអង្គញ្ច្រោះ លេងផ្ទុំប៉ុស្តិ៍ខ្លះ លេងកូននង្គ័លខ្លះ លេងដាំដូងខ្លះ
 លេងកង្ការខ្លះ លេងវាល់ដីខ្សាច់ (បាយឡកបាយឡ) ខ្លះ លេងដោយ
 រថតូចខ្លះ លេងដោយធ្នូតូចខ្លះ លេងសរសេរអក្សរខ្យល់ឲ្យទាយខ្លះ
 លេងទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ លេងកំប្លែងត្រាប់គេខ្លះ ហាត់
 វិជ្ជាដំរីខ្លះ ហាត់វិជ្ជាសេះខ្លះ ហាត់វិជ្ជារថខ្លះ ហាត់វិជ្ជាធ្នូខ្លះ ហាត់ដង
 មានដងដាវជាដើមខ្លះ រត់ពីមុខដំរីខ្លះ រត់ទៅពីមុខសេះខ្លះ រត់ទៅពីមុខ
 រថខ្លះ រត់ទៅខ្លះ រត់ត្រឡប់មកខ្លះ ស្រែកហ្នឹងខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់ខ្លះ
 ដាល់គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃ្យាដីក្នុងកណ្តាលរោងរាំហើយនិយាយនឹងស្រីដែល
 រាំយ៉ាងនេះថា នៃបួនស្រី នាងចូររាំក្នុងទីនេះចុះខ្លះ ដាក់ម្រាមដៃលើថ្ងាស
 (ខ្លួននិងថ្ងាសស្រីរាំ) ខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាថារផ្សេងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់មនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។

[៣១៨] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលភិក្ខុឈ្មោះ
 អស្សជិនិងបុនពូសុក ដោយបរិយាយច្រើន ហើយព្រះអង្គសំដែងធម្មិកថា

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ចជនីយកម្មំ

សារីបុត្តមោក្កល្លានោ អាមន្តេសិ កច្ឆថ តុម្លេ សារីបុត្តា
 តិជាតិរី កន្ធា អស្សជិបុនពូសុកានំ ភិក្ខុនំ តិជា-
 តិរិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករោម តុម្ហាកំ ឯតេ
 សន្និវិហារិកាតិ ។ កថំ មយំ ភន្តេ អស្សជិបុនពូ-
 សុកានំ ភិក្ខុនំ តិជាតិរិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករោម
 ចណ្ណា តេ ភិក្ខុ ជុសាតិ ។ តេនហិ តុម្លេ សារីបុត្តា
 ពហុកេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ កច្ឆថាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
 ខោ សារីបុត្តមោក្កល្លានោ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។

[៣១៩] ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ កាតព្វំ ។ បឋមំ

អស្សជិបុនពូសុកា ភិក្ខុ ចោទេតព្វា ចោទេត្វា សារេ-
 តព្វា សារេត្វា អាបត្តិ ហេបេតព្វា អាបត្តិ ហេបេត្វា
 ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញ្ញាបេតព្វោ
 សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមេ អស្សជិបុនពូសុកា

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម

រួចទ្រង់ហៅព្រះសារីបុត្តត្ថេរ និងព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរមក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅកាន់កិដាគិរិជនបទ លុះទៅហើយ ចូរធ្វើបញ្ចជនីយកម្ម^{១)} ភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ចេញពីកិដាគិរិជនបទ (ព្រោះ) ភិក្ខុអម្បាលនោះ ជាសទ្ធិវិហារិករបស់អ្នកទាំងឡាយ ។

ព្រះសារីបុត្តត្ថេរនិងព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ នឹងធ្វើបញ្ចជនីយកម្មភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ចេញពីកិដាគិរិជនបទដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងនោះ ជាមនុស្សកាចអាក្រក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅជាមួយនឹងភិក្ខុជាច្រើនរូប ។

ព្រះសារីបុត្តត្ថេរនិងព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។

[៣១៧] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះគឺ ដម្បងពួកអ្នកត្រូវដាស់តឿនភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុកសិន លុះដាស់តឿនហើយ គួរឲ្យរលឹក លុះឲ្យរលឹកហើយ គួរលើកអាបត្តិឡើង លុះលើកអាបត្តិឡើងហើយ ភិក្ខុដែលឆ្ងាសអង្គអាចគួរឲ្យសង្ស័យដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ

---

១ ការបណ្តេញភិក្ខុអលដ្ឋិ មិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌វិន័យឲ្យចេញពីទីកន្លែង ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភិក្ខុ កុលទូសកា ចាបសមាចារា ។ ឥមេសំ
 ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ
 ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។
 យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ អស្សជិបុនពូសុ-
 កានំ ភិក្ខុនំ កិដាតិវិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករេយ្យ
 ធាស្សជិបុនពូសុកេហិ^(១) ភិក្ខុហិ កិដាតិវិស្មី វត្តពូន្តិ ។
 ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមេ
 អស្សជិបុនពូសុកា ភិក្ខុ កុលទូសកា ចាបសមា-
 ចារា ។ ឥមេសំ ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ
 សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ
 ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។ សង្ឃោ អស្សជិបុនពូសុកានំ
 ភិក្ខុនំ កិដាតិវិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករេតិ ធា-
 ស្សជិបុនពូសុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវិស្មី វត្តពូន្តិ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ អស្សជិបុនពូសុកានំ ភិក្ខុនំ
 កិដាតិវិស្មា បញ្ចជនីយកម្មស្ស ករេវំ ធាស្ស-
 ជិបុនពូសុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវិស្មី វត្តពូន្តិ

១ យេភុយ្យេន បទច្ឆេទោ កតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺញ៉ាំងសេចក្តី
 ជ្រះថ្លារបស់ត្រកូលឲ្យវិនាស ព្រោះសេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្ត
 អាក្រក់របស់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុកនេះ ប្រាកដជាគេឃើញ
 ផង គេឮផង ម្យ៉ាងទៀត ត្រកូលទាំងឡាយដែលពួកភិក្ខុនេះទ្រុស្តហើយ
 ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ បើបញ្ចជនីយកម្ម មានកាលគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើបញ្ចជនីយកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក
 ឲ្យចេញពីកិដាគិវិជនបទថា ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក មិនត្រូវនៅ
 ក្នុងកិដាគិវិជនបទទេ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរ
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូលមាន
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកអម្បាល
 នេះប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយដែលភិក្ខុអម្បាល
 នេះទ្រុស្តហើយសោត ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ សង្ឃធ្វើ
 បញ្ចជនីយកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ឲ្យចេញពីកិដាគិវិជនបទ
 ថា ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក មិនត្រូវនៅក្នុងកិដាគិវិជនបទទេ ។
 ការធ្វើបញ្ចជនីយកម្មពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ឲ្យចេញពីកិដា-
 គិវិជនបទថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក
 មិនត្រូវនៅក្នុងកិដាគិវិជនបទទេ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

តេសកណ្ណោ តេសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
 ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វេទមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ។ បេ ។ សោ
 ភាសេយ្យ ។ កតំ សង្ឃេន អស្សជិបុនពូសុកានំ
 ភិក្ខុនំ កិដាតិវិស្មា បញ្ចជជីយកម្មំ ធាស្សជិបុនពូ-
 សុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវិស្មី វត្តពូន្តិ ។ ខមតិ
 សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣២០] អថខោ សារីបុត្តមោក្កល្យានប្បមុខោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃោ កិដាតិវី កត្វា អស្សជិបុនពូសុកានំ ភិក្ខុនំ
 កិដាតិវិស្មា បញ្ចជជីយកម្មំ អកាសិ ធាស្សជិបុនពូសុ-
 កេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវិស្មី វត្តពូន្តិ ។ តេ សង្ឃេន
 បញ្ចជជីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តិ ន លោមំ ចាតេន្តិ
 ន នេត្តារំ វត្តន្តិ ន ភិក្ខុ ខមាបេន្តិ អក្កោសន្តិ
 បរិកាសន្តិ ឆន្ទតាមិតា ទោសតាមិតា មោហាតា-
 មិតា ភយតាមិតា ចាបេន្តិ បក្កមន្តិបិ វិព្ពមន្តិបិ ។

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម

លោកអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកអង្គណា លោកអង្គនោះ
ត្រូវពោលឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រ
សេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូមស្តាប់
ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកអង្គនោះ ត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃបានធ្វើ
បញ្ចជនីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ឲ្យចេញពីកិជាតិវិ-
ជនបទថា ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក មិនត្រូវនៅក្នុងកិជាតិវិជនបទ
ទេ ។ ការធ្វើបញ្ចជនីយកម្មនោះ សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម
នៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣២០] លំដាប់នោះ ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះសារីបុត្តត្ថេរ និងព្រះ
មោគ្គល្លានត្ថេរជាប្រធាន ទៅកាន់កិជាតិវិជនបទ ហើយបានធ្វើបញ្ចជ-
នីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក ចេញពីកិជាតិវិជនបទថា
ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិងបុនពូសុក មិនត្រូវនៅក្នុងកិជាតិវិជនបទទេ ។ ភិក្ខុ
អម្បាលនោះដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ
ស្រួល មិនសម្របរោមគឺមិនព្រមតាម មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរើ
ខ្លួនចេញ មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាជេរប្រទេច
បន្ទោសការកសង្ឃថា សង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តី
ល្ងង់ សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកទៅខ្លះ ។

និទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កងំ ហិ ឆាម អស្សជិបុនពូសុកា ភិក្ខុ
 សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តិស្សន្តិ
 ន លោមំ ចាតេស្សន្តិ ន នេត្តារំ វត្តិស្សន្តិ ន ភិក្ខុ
 ខមាបេស្សន្តិ អក្កោសិស្សន្តិ បរិកាសិស្សន្តិ ឆន្ទតាមិតា
 ទោសតាមិតា មោហតាមិតា ភយតាមិតា ចាបេស្សន្តិ
 បក្កមិស្សន្តិបិ វិព្ពមិស្សន្តិបីតិ ។

[៣២០] អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
 ហោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិណានេ ឯតស្មី
 បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចារតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិបុច្ឆិ
 សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ អស្សជិបុនពូសុកា ភិក្ខុ សង្ឃេន
 បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តិ ។ បេ ។ វិព្ពមន្តិបីតិ ។
 សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា អននុច្ឆរិកំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ ។ បេ ។ កងំ ហិ ឆាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ពួកភិក្ខុណា ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ហេតុដូចម្តេច ក៏ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិន័
 បុនពូសុក ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ
 ស្រួល មិនសម្របរោម មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរលាស់ខ្លួនចេញ
 មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាជេរប្រទេច បន្ទោស
 ការកសង្ឃថា សង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីល្ងង់
 សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកទៅខ្លះ ។

[៣២១] លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេលនោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនិន័បុនពូសុក ដែលសង្ឃ
 ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល ។ បេ ។
 ហើយភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី
 តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះ មិន
 សមគួរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេច ក៏មោឃបុរសទាំង
 នោះ ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល

តេរសកណ្តោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស បញ្ចជនីយកម្មំ

ន សម្មា វត្តិស្សន្តិ ។ បេ ។ វិព្ពមិស្សន្តិបិ នេតំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្នាជំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បនេវ អញ្ញតវំ កាមំ
 វា និកមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហារតិ កុលទ្ទុសកោ
 ចាបសមាចារោ ។ តស្ស ខោ ចាបកា សមាចារា
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ច តេន ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស
 វេជីយោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ទុសកោ ចាបសមាចារោ
 អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ
 សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ
 សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា អលន្តេ
 ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ចមាដោ តេ
 ភិក្ខុ ឯវំ វេយ្យ ធន្តកាមិដោ ច ភិក្ខុ ទោសកាមិដោ ច
 ភិក្ខុ មោហកាមិដោ ច ភិក្ខុ ភយកាមិដោ ច ភិក្ខុ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្តិ

។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់
មោឃបុរសទាំងឡាយនេះ មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំង-
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចូលទៅ
ជិតអាស្រ័យស្រុក ឬនិគម កន្លែងណាមួយហើយនៅ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល
មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុនោះឯង
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ
ទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយស្តីឲ្យយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកទ្រុស្ត
ត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោក
ដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ
ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮ
ផង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចៀសចេញពីអាវាសនេះទៅ លោកមិនគួរ
នៅក្នុងទីនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ
ត្រឡប់ថាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុង
សេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខឹងផង ភិក្ខុ
ទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តាទិសិកាយ អាបត្តិយា ឯកច្ចំ បញ្ចាដេន្តិ ឯកច្ចំ ន
 បញ្ចាដេន្តិតិ ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស រចនីយោ
 មា អាយស្មា ឯវំ អវច ន ច ភិក្ខុ ធន្ទតាមិណោ ន
 ច ភិក្ខុ ទោសតាមិណោ ន ច ភិក្ខុ មោហតាមិណោ
 ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិណោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធុសកោ
 ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា
 អលន្តេ ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 វុច្ចមាណោ តថេវ បក្កល្ហោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 យាវតតិយំ សមនុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។
 យាវតតិយញោ សមនុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្ស-
 ដ្ឋេយ្យ ឥច្ចេតំ កុសលំ ណោ ចេ បដិទិស្សដ្ឋេយ្យ
 សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។

និយមបិដក មហានិកាយ

(ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ
ដោយអាបត្តិដូចគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាង
នេះថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះ
ក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីស្អប់ ភិក្ខុទាំង
ឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច
លោកដ៏មានអាយុឯង ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់
សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង
គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយ
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចៀសចេញចាក
អាវាសនេះទៅ លោកកុំនៅក្នុងអាវាសនេះ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ នៅតែប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាម ដើម្បី
ឲ្យលះបង់អំពើអាក្រក់នោះ កំណត់បីដង ។ ភិក្ខុនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយ
សូត្រសមនុភាសនកម្ម កំណត់បីដង លះអំពើអាក្រក់នោះបាន សេចក្តី
លះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តេរសកល្លោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិកង្កោ

[៣២២] ភិក្ខុ បនេវ អញ្ញតវំ កាមំ វា និកមំ វាតិ
 កាមោមិ និកមោមិ នករំមិ កាមោ ចេវ និកមោ ច ។
 ឧបនិស្សាយ វិហារតីតិ តត្ថ បដិពទ្ធា ហោន្តិ ចីវរ-
 មិ ល្អា ចាតសេនាសនតិ លានប្បច្ច យភេសជ្ជបរិក្ខារា ។
 កុលំ នាម ចត្តារិ កុលានិ ខត្តិយកុលំ ព្រាហ្មណា-
 កុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ធកុលំ ។ កុលទូសកោតិ
 កុលានិ ទូសេតិ បុប្ផេន វា ផលេន វា ចុណ្ណេន
 វា មត្តិកាយ វា ទន្តកដ្ឋេន វា វេឡុនា^(១) វា
 វេជ្ជិកាយ វា ជជ្ឈុយេសនិកេន វា ។ ចាបសមាចារោតិ
 មាលារច្ចំ រោមេតិមិ រោចារេតិមិ សិញ្ចតិមិ សិញ្ចា-
 មេតិមិ ឱចិណតិមិ ឱចិណមេតិមិ កន្ថេតិមិ កន្ថាមេតិមិ ។

[៣២៣] ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មុខា
 តេ បស្សន្តិ យេ តិរោក្ខា តេ សុណាន្តិ ។ កុលានិ ច
 តេន ទុដ្ឋានីតិ បុព្វេ សទ្ធា ហុត្វា តំ អាកម្ម អស្សន្តា

---

១ ឱ. ម. វេឡុយា ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិភង្គ

[៣២២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ (ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ) ស្រុក ឬ និគម កន្លែងណាមួយ សេចក្តីថា ស្រុកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏គឺស្រុក គឺនិគមហ្នឹងឯង ។ ពាក្យថា ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ (គឺភិក្ខុចូល ទៅជិតអាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកនិគមណា) ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានបច្ចុយភេសជ្ជបរិក្ខារជាប់ចំពោះមាននៅហើយ ក្នុងស្រុក និង និគមនោះ ។ ត្រកូល ៤ ពួកគឺ ត្រកូលក្សត្រ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ត្រកូល អ្នកឈ្នួញ (ត្រកូលអ្នករកស៊ីធម្មតា) ត្រកូលអ្នកគ្រូ (អ្នកស៊ីឈ្នួល) ហៅថា ត្រកូល ។ ពាក្យថា ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលទាំងឡាយ ដោយ (ឲ្យ) ផ្កាខ្លះ (ឲ្យ) ផ្លែខ្លះ (ឲ្យ) គ្រឿងលំអិតសម្រាប់ផ្លូតខ្លះ (ឲ្យ) ដីស្អិត ខ្លះ (ឲ្យ) ឈើស្នួនខ្លះ (ឲ្យ) ឫស្សីខ្លះ ដោយកិរិយាធ្វើពេទ្យខ្លះ ដោយការ បម្រើដោយស្នងខ្លះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ គឺភិក្ខុដាំកូន ឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រង់ខ្លះ ។

[៣២៣] ពាក្យថា ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នក ណានៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះឃើញ អ្នកណានៅក្នុងទីកំបាំងមុខ អ្នកនោះឮ ។ ពាក្យថា ត្រកូលទាំងឡាយសោតដែលភិក្ខុនោះទ្រុស្តហើយ គឺពីមុនមនុស្សទាំងឡាយមានសទ្ធា ឥឡូវនេះ ជាមនុស្សមិនមានសទ្ធាវិញ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ហោន្តិ បសដ្ឋា ហុត្វា អប្បសដ្ឋា ហោន្តិ ។ ទិស្សន្តិ
ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មុខា តេ បស្សន្តិ យេ
តិរោក្ខា តេ សុណាន្តិ ។

[៣៤៤] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ កុលទ្ធសកោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិ តិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណាន្តិ តេហិ វត្តញោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធសកោ
ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អា-
វាសា អលន្តេ ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហិ វុច្ចមាណោ តេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ ធន្ធកាមិណោ
ច ភិក្ខុ នោសកាមិណោ ច ភិក្ខុ មោហកាមិណោ
ច ភិក្ខុ ភយកាមិណោ ច ភិក្ខុ តាទិសិកាយ អាបត្តិយា
ឯកច្ចំ បញ្ចាដេន្តិ ឯកច្ចំ ន បញ្ចាដេន្តិ តិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ធ្លាប់ជ្រះថ្លា លែងជ្រះថ្លាទៅវិញ ព្រោះអាស្រ័យនឹងភិក្ខុនោះ ។ ពាក្យថា ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នកណានៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះ ឃើញ អ្នកណានៅក្នុងទីកំបាំងមុខ អ្នកនោះឮ ។

[៣២២] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុណាមួយ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ។ ពាក្យថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ ណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចៀសចេញពីអាវាសនេះ លោកមិនគួរនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះហើយ ត្រឡប់ថាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីស្អប់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង ទើបបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ ព្រោះអាបត្តិដូចគ្នាទេ ។

តេរសកណ្តោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិកង្កោ

[៣២៥] សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ កម្មកតោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណាន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា ឃំ អវច ន ច
ភិក្ខុ ឆន្ទតាមិណោ ន ច ភិក្ខុ ទោសតាមិណោ ន ច ភិក្ខុ
មោហតាមិណោ ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិណោ អាយស្មា
ខោ កុលទ្ធសកោ ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ
ខោ ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា អលន្តេ ឥធន
វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។
សចេ បដិទិស្សន្តតិ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្ត-
តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្វា ន វេទន្តិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈបិ អាកខ្លិត្វា វត្តព្វោ
មា អាយស្មា ឃំ អវច ន ច ភិក្ខុ ឆន្ទតាមិណោ

តេសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិភង្គ

[៣២៥] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលបានធ្វើកម្មនោះ ។ ពាក្យ
 ថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត ។ ភិក្ខុណាឃើញ
 ភិក្ខុណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនលុះក្នុងទោសាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងមោហាគតិ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយមិនលុះក្នុងភយាគតិ លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដ
 ជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មាន
 អាយុទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរចៀសចេញពីអាវាសនេះទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។
 ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជា
 គម្រប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុ
 នោះលះបង់ (កម្មនោះ) បាន ការលះបាននេះ ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិន
 លះបង់ទេ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកភិក្ខុឮហើយមិននិយាយប្រដៅ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុ (ទ្រុស្តត្រកូល) នោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញ
 មកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
 កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងឆន្ទាគតិទេ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ន ច ភិក្ខុ ទោសតាមិនោ ន ច ភិក្ខុ មោហតាមិនោ
 ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិនោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធុសកោ
 ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា
 អលន្តេ ឥធិ វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ
 តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ចេតំ
 កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[៣៤៦] សោ ភិក្ខុ សមនុកាសិតព្វោ ។ ឯវព្វោ
 បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
 សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សង្ឃេន បព្វាជ-
 ដីយកម្មកតោ ភិក្ខុ ធន្ទតាមិតា ទោសតាមិតា
 មោហតាមិតា ភយតាមិតា ចាបេតិ ។ សោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងទោសាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះ
 ក្នុងមោហាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងភយាគតិទេ លោក
 ដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្ត
 អាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូល
 ទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដ
 ជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចៀសចេញពីអាវាសនេះ
 ទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ
 អស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ
 ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣២៦] ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាម ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាមយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដ៏
 ឆ្ងាសអង្គអាចត្រូវប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូម
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ
 ត្រឡប់ជាបន្ទោសភិក្ខុសង្ឃថា ភិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងឆន្ទាគតិ លុះក្នុងទោសាគតិ
 លុះក្នុងមោហាគតិ លុះក្នុងភយាគតិ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល) នោះ

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស សមនុកាសនា

តំ វត្ថុំ នប្បដិទិស្សជ្ជតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្នំ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសេយ្យ តស្ស វត្ថុស្ស បដិ-
ទិស្សក្កាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ចជជីយកម្មកតោ
ភិក្ខុ ធន្ទកាមិតា ទោសកាមិតា មោហកាមិតា ភយកា-
មិតា ចាបេតិ ។ សោ តំ វត្ថុំ នប្បដិទិស្សជ្ជតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមនុកាសតិ តស្ស វត្ថុស្ស
បដិទិស្សក្កាយ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ សមនុកាសនា តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ
សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
វទាមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ។ បេ ។ សោ
កាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម

មិនលះបង់វត្ថុនោះ ។ បើកម្មរបស់សង្ឃមានកាលដ៏គួរដល់ហើយ សង្ឃ
 គប្បីសូត្រប្រកាសហាមភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។
 នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូមស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
 ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ជាជនីយកម្មហើយ ត្រឡប់ជា
 បន្ទោសភិក្ខុសង្ឃថា ភិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ លុះក្នុងសេចក្តី
 ស្អប់ លុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ លុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច ។ ភិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល)
 នោះមិនលះបង់វត្ថុនោះ ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)
 ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម
 (ប្រកាសហាម) ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ សមគួរដល់
 លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិន
 សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវ
 និយាយឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោល
 សេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូម
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវនិយាយ
 ឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)

វិនយបិដកេ មហាវិភង្កោ

តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[៣២៧] ញត្តិយា ទុក្កដំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ
ធុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា
ទុក្កដំ ឌីហិ កម្មវាចាហិ ធុល្លច្ចយា បដិប្បស្សម្ពន្តិ ។
សង្ឃាទិសេសោតិ សង្ឃោ វ តស្សា អាបត្តិយា បរិវាសំ
ទេតិ មូលាយ បដិកស្សតិ មាណតំ ទេតិ អព្ពេតិ ន សម្ព-
ហុលា ន ឯកបុគ្គលោ តេន វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។
តស្សេវ អាបត្តិទិកាយស្ស ជាម កម្មំ អទិវចនំ តេនបិ
វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ សមគួរដល់
សង្ឃហើយ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ
ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣២៧] (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ជាគម្រប់ពីរដង (ភិក្ខុអ្នក
ទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់
(ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដដែលភិក្ខុនោះត្រូវក្នុងខណៈ
ចប់ញត្តិក្តី និងអាបត្តិបុល្លច្ច័យទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះត្រូវក្នុងខណៈ
ចប់កម្មវាចាជាគម្រប់ពីរដងក្តី ក៏តែងរម្ងាប់ទៅឯង ។ ត្រង់ពាក្យថា
សង្ឃាទិសេស គឺសង្ឃ^(១) ពិតទើបឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះបានរើចេញ
ចាកអាបត្តិខាងដើម ឲ្យនូវមានត្ត សូត្រអញ្ញាន (រាប់ភិក្ខុនោះចូលពួកកង)
គណៈ^(២) ឲ្យមិនបាន បុគ្គល^(៣) ម្នាក់ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគត្រាស់ថា សង្ឃាទិសេស ។ នាមកម្ម^(៤) ជាឈ្មោះពួកអាបត្តិនោះឯង
ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា សង្ឃាទិសេស ។

១ ភិក្ខុ ៤ រូបឡើងទៅ ហៅថា សង្ឃ ។ ២ ភិក្ខុពីររូប ឬបីរូប ហៅថា គណៈ ។ ៣ សំដៅ
យកភិក្ខុតែមួយរូប ។ ៤ ពួកអាបត្តិទាំង ១៣ សិក្ខាបទតាំងអំពីសញ្ជេតនិកសិក្ខាបទរហូតដល់
កុលទូសកសិក្ខាបទនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យឈ្មោះថា សង្ឃាទិសេស ។

តេរសកណ្ណោ តេរសមសង្ឃាទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

[៣២៨] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិទិស្សជ្ជតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ នប្ប-
 ដិទិស្សជ្ជតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ
 អធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិទិស្សជ្ជតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អធម្មកម្មេ
 អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[៣២៩] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តស្ស បដិទិស្ស-
 ជ្ជន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស^(១) វេទនដ្ឋស្ស^(២)
 អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តេរសមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៣០] ឧទ្ធិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ តេរសសង្ឃាទិ-
 សេសា ធម្មា នវ បឋមាបត្តិកា ចត្តារោ យាវតតិយកា

១-២ ឥទំ បាបទ្វយំ ឱ.ម. បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

គេរសកណ្ណ សង្ឃាទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីវារៈមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣២៨] ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ថា កម្មប្រកបដោយ
ធម៌ តែមិនលះបង់ (សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ថា កម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣២៩] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសង្ស័យមិនទាន់សូត្រ
សមនុភាសនកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ភិក្ខុឆ្គួត ដល់ភិក្ខុមានចិត្ត
រវើរវាយ ដល់ភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ១៣ ចប់ ។

[៣៣០] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ
ឈ្មោះសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិទាំងឡាយ
៩ ហៅថា បឋមាបត្តិកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាធ្វើឲ្យកន្លងបញ្ញត្តិជាដំបូង
អាបត្តិទាំងឡាយ ៤ ហៅថា យាវតតិយកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាដែល
សង្ឃសូត្រប្រកាសហាមជាគម្រប់បីដង ហើយមិនលះបង់ការអាក្រក់នោះ

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញតំ វា អញ្ញតំ វា អាបដ្ឋិត្វា យាវតិហំ
 ដានំ បដិច្ចាទេតិ តាវតិហំ តេន ភិក្ខុនា អកាមា
 បរិវត្តព្វំ ។ បរិវត្តបរិវាសេន ភិក្ខុនា ឧត្តរី ធាវត្តំ
 ភិក្ខុមាណត្តាយ បដិបដ្ឋិតព្វំ ។ ចិណ្ណមាណត្តោ ភិក្ខុ
 យត្ត សិយា វីសតិកលោ ភិក្ខុសង្ឃោ តត្ថ សោ ភិក្ខុ
 អព្ពេតព្វោ ។ ឯកេនបិ ចេ ឧដោ វីសតិកលោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ តំ ភិក្ខុំ អព្ពេយ្យ ។ សោ ច ភិក្ខុ
 អនព្ពិតោ តេ ច ភិក្ខុ ការយ្ហា ។ អយំ តត្ថ សាមីចិ ។
 តត្ថាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ
 កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា
 បរិសុទ្ធត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហិ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

តេរសកំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បណ្តាអាបត្តិទាំង ១៣ បើភិក្ខុណា ត្រូវអាបត្តិណានីមួយ ហើយដឹងច្បាស់ បិទបាំងទុកអស់ប៉ុន្មានថ្ងៃ ភិក្ខុនោះ ត្រូវនៅបរិវាសអស់ប៉ុណ្ណោះថ្ងៃ ព្រោះ ខ្លួនមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងនៅបរិវាស ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តភិក្ខុមានត្តិ^(១) អស់ ៦ រាត្រីតទៅទៀត ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានត្តិ ហើយ ភិក្ខុសង្ឃពួក ២០ រូបមានក្នុងទីណា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃពួក ២០ រូប គប្បីឲ្យអញ្ជាន^(២) កម្មក្នុងទីនោះ ។ បើភិក្ខុសង្ឃមិនគ្រប់ ២០ រូបទេ សូម្បីខ្លះតែមួយរូបហើយខំតែឲ្យអញ្ជានកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះ មិន បានឈ្មោះថា សង្ឃឲ្យអញ្ជានកម្មផង ទាំងពួកភិក្ខុ (ជាការកសង្ឃ) នោះ ឈ្មោះថា ត្រូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់តិះដៀលបានផង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិនេះ ជាការដ៏សមគួរក្នុងកម្មនោះ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ក្នុង រឿងនោះ លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈពីរដង ផង លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈបីដងផង លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធក្នុងរឿងនេះហើយ ហេតុនោះ បានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម ចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ចប់ ។

---

១ កម្មជាគ្រឿងប្រព្រឹត្ត ដើម្បីឲ្យជាទីរាប់អានរបស់ភិក្ខុ ។ ២ កម្មដែលសង្ឃសូត្រប្រកាស ហៅភិក្ខុដែលបានបរិវាសហើយនោះមកបញ្ចូលជាពួកវិញ ។

តស្សុទ្ធានំ

វិសដ្ឋិ កាយសំសក្កោ^(១) ទុដ្ឋល្លិ^(២) អត្តកាមញ្ច
សញ្ជាវត្តំ កុដិ ចេវ វិហារោ ច អមូលកំ
កញ្ចិ លេសញ្ចា^(៣) ភេទោ ច តស្សេវ អនុវត្តកា
ទុព្វចំ កុលទូសញ្ចា សង្ឃាទិសេសា តេវសាតិ^(៤) ។

---

១ ឱ. កាយសំសក្កំ ។ ២ ឱ. ទុដ្ឋល្លោ ។ ៣ ឱ. ទេសញ្ចា ។ ៤ មរម្មាមញ្ញបោត្តកេសុ
តស្សុទ្ធានំ ន ហោតិ ។

អនិយតកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយសុន្តោ ទ្វេ អនិយតា
ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បឋមានិយតោ

[៣៣១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សារត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សារត្តិយំ
កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលស្ស កុមារិកា អញ្ញតវស្ស កុលស្ស
កុមារកស្ស ទិដ្ឋា ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយិ បុព្វណ្ណាសមយំ ជិវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ
យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មនុស្សេ
បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ទិដ្ឋា ភន្តេ
អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកស្សាតិ ។ តម្បិ ខោ កុលំ
អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស ឧបដ្ឋាកំ ហោតិ ។ អថខោ

អនិយតកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយពីរ ឈ្មោះ

អនិយតនេះ មកកាន់ឧទ្ទេស ។

អនិយតទី ១

[៣៣១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី គង់នៅវត្តជេត-
ពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលណោះ ឧទាយិ
ដ៏មានអាយុ ជាភិក្ខុចូលទៅរកត្រកូល តែងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ
ជាច្រើនក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ កុមារិកានៃត្រកូលជាឧបដ្ឋាក
លោកឧទាយិដ៏មានអាយុ មាតាបិតាបានផ្សំឲ្យដល់កុមារម្នាក់នៃត្រកូល ។
គ្រាក្រោយ ឧទាយិដ៏មានអាយុ ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រចីវរ
ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ
ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាឈ្មោះនេះ ទៅណាហើយ ។ មនុស្ស
អម្បាលនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កុមារិកា
នោះ យើងខ្ញុំឲ្យទៅកុមារនៃត្រកូលឯណោះហើយ ។ ឯត្រកូលនោះឯង
ក៏ជាឧបដ្ឋាកឧទាយិដ៏មានអាយុដែរ ។ គ្រានោះឯងឧទាយិដ៏មានអាយុ

អនិយតកណ្តោ បឋមានិយតោ

អាយស្មា ឧទាយិ យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ

ឧបសង្កមិត្វា មនុស្សេ បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្នាមាតិ ។

ឯសយ្យ ឱរកេ និសិដ្ឋាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ

យេន សា កុមារិកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តស្សា

កុមារិកាយ សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ

អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កប្បេសិ កាលយុត្តំ

សមុល្លបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ ភណាន្តោ ។

[៣៣២] តេន ខោ បន សមយេន វិសាខា

មិការមាតា ពហុបុត្តា ហោតិ ពហុនត្តា អរោគបុត្តា

អរោគនត្តា អភិមង្គលសម្មតា ។ មនុស្សា យញ្ញេសុ

ឆណោសុ ឧស្សវេសុ វិសាទំ មិការមាតរំ បឋមំ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១

ចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាឈ្មោះនេះ នៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា លោក ម្ចាស់ចូររកមើលចុះ កុមារិកានោះ នៅក្នុងបន្ទប់តូច ។ ទើបឧទាយិ ដ៏មានអាយុ តែម្នាក់ឯង ចូលទៅរកកុមារិកានោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ ហើយនិយាយគ្នា អស់កាលដ៏គួរ^(១) និងនិយាយ ធម៌ អស់កាលដ៏គួរ^(២) ។

[៣៣២] សម័យនោះឯង នាងវិសាខា ជាម្តាយនៃមិត្តារសេដ្ឋី នាង មានកូនច្រើន មានចៅច្រើន ទាំងកូនក៏មិនសូវមានរោគ ចៅក៏មិនសូវមាន រោគ ជាស្រីមានមង្គលដ៏ប្រសើរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ កាលបើមានធ្វើ ទានធំ កាលបើមានអាវាហៈនិងវិវាហមង្គលជាដើម កាលបើមានមហោ- ស្រព មានថ្ងៃចូលវស្សានិងចេញវស្សាជាដើម តែងឲ្យនាងវិសាខា

---

១ ភិក្ខុអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយពាក្យស្ម័គ្រ- ស្នាលនឹងគ្នាថា សព្វថ្ងៃនាងឯងមិនអជ្ជកទេឬ នាងឯងមិនលំបាកចិត្តទេឬ នាងឯងមិនស្រេក ឃ្លានទេឬ ដូច្នោះជាដើម ។ ២ ភិក្ខុអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយធម៌ប្រាប់ស្រីនោះថា នាងឯងត្រូវរក្សាឧបោសថសីល នាងឯងត្រូវឲ្យសលាកភក្តី ដូច្នោះជាដើម ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

កោដេន្តិ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា និមន្តិតា តំ
 កុលំ អភមាសិ ។ អន្ធិសា ខោ វិសាខា មិការមាតា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយី តស្សា កុមារិកាយ សទ្ធិ ឯកំ
 ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្ទេ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសិទ្ធិំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ ឧទាយី ឯតទរោច ឥទំ
 ភន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បជិរូបំ យំ អយ្យោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ
 ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្ទេ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសទ្ធិំ កហ្សេតិ កិញ្ចាបិ ភន្តេ អយ្យោ អនត្តិកោ
 តេន ធម្មេន អបិច ទុស្សន្ទាបយា អប្បសន្នា មនុស្សា-
 តិ ។ ឯវិបិ ខោ អាយស្មា ឧទាយី វិសាខាយ
 មិការមាតុយា រុច្ចមាដោ ជាទិយិ ។ អថខោ វិសាខា
 មិការមាតា និក្ខមិត្វា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កេនំ ហិ ជាម អាយស្មា ឧទាយី
 មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្ទេ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសទ្ធិំ កហ្សេស្សតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាមួយនៃមិគារសេដ្ឋី បរិភោគមុនគេជាដរាប ។ គ្រានោះឯង នាងវិសាខា
 ជាមិគារមាតា គេបានអញ្ជើញឲ្យទៅកាន់ត្រកូល ជាឧបដ្ឋាកនៃឧទាយិ
 នោះ ។ ឯនាងវិសាខាជាមិគារមាតា បានឃើញឧទាយិដ៏មានអាយុតែម្នាក់
 ឯង អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង
 កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ លុះឃើញហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹង
 ឧទាយិដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ការនេះ មិនមែនជាការស្ងាត់
 កំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោកម្ចាស់តែមួយអង្គ មកអង្គុយលើអាសនៈ
 ដ៏ស្ងាត់កំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង
 បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយធម៌នោះ ក៏ពិត
 មែនហើយ តែថា មនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបាន
 ដោយក្រ ។ ចំណែកឧទាយិដ៏មានអាយុ ទុកជានាងវិសាខាជាមិគារមាតា
 ថាឲ្យយ៉ាងនេះ ក៏នៅមិនអើពើសោះ ។ ទើបនាងវិសាខាជាមិគារ-
 មាតាចេញទៅ ហើយពិតរឿងនោះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ហេតុដូចម្តេច ក៏ឧទាយិដ៏មានអាយុ
 ម្នាក់ឯងអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយ
 នឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូល

អនិយតកណ្តោ បឋមានិយតេ បញ្ញត្តិ

។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ
 ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តេ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសង្កំ កហ្សេសីតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកហិ
 ពុទ្ធា ភកវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិស អនុលោមិកំ
 ។ បេ ។ កងំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស មាតុក្កាមេន
 សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តេ អាសនេ
 អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កហ្សេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តេ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កហ្សេយ្យ តមេនំ
 សន្តេយ្យវចសា ឧទាសិកា ទិស្វា តិណ្ណំ ធម្មានំ
 អញ្ញតបេន រទេយ្យ ចារាជិកេន វា សង្ឃាទិសេសេន
 វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ បដិជានមាដោ
 តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញតបេន កាវតព្វោ ចារាជិកេន វា

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

រឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧទាយិ
 ពួថា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវន-
 កិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ឧទាយិក្រាប
 ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានមានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 បុញ្ញសិរីទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ មិន
 ស្រួល មិនទំនង ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស ហេតុដូចម្តេច ក៏អ្នកឯង
 តែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន
 ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ
 មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់ អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង
 ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម មានឧបាសិកាដែល
 មានវាចាគួរជឿបាន ឃើញភិក្ខុនោះ ហើយគប្បីចោទដោយអាបត្តិ
 បីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃាទិសេសក្តី
 បាចិត្តិយៈក្តី ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ (នោះមែន) វិន័យធរត្រូវវិនិ-
 ច្ច័យដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សង្ឃាទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
សទ្ធវ្យាវចសា ឧចាសិកា វាយេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
កាវេតញោ ។ អយំ ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣៣៣] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
មាតុក្កាមោ ធាម មនុស្សិត្តិ ន យក្ខិ ន បេតិ ន
តិវច្ឆានកតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ ទារិកា បកេវ
មហាន្តតិ^(១) ។ សទ្ធិទ្ធិ ឯកតោ ។ ឯកោ ឯកាយាតិ
ភិក្ខុ ចេវ ហោតិ មាតុក្កាមោ ច ។ វហោ ធាម
ចក្កុស្ស វហោ សោតស្ស វហោ ។ ចក្កុស្ស វហោ
ធាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខិ វា និទនិយមនេ
កមុកំ វា ឧក្ខិបិយមនេ សីសំ វា ឧក្ខិបិយមនេ
បស្សិតំ ។ សោតស្ស វហោ ធាម ន សក្កា ហោតិ
បកតិកថា សោតំ ។ បដិច្ចដ្ឋំ ធាម អាសនំ កុឡេន វា
កវាដេន វា កិលញ្ជេន វា សាលិទាតាវេន វា រុក្ខេន វា

១ ឱ. ម. វ. មហាត្តរី ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

សង្ឃាទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកានោះ មានវាចាគួរ
ជឿបាន ចោទដោយអាបត្តិណា វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ
ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ អាបត្តិនេះ ឈ្មោះថា អនិយត (មិនទៀង) ។

[៣៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយ ក្នុង
បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា
មាតុគ្រាម យក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិនឈ្មោះថា មាតុគ្រាមទេ
ដោយហោចទៅ សូម្បីទារិកាកើតក្នុងថ្ងៃនោះ ក៏ហៅថា មាតុគ្រាមដែរ
មិនបាច់ពោលដល់ស្រីធំទេ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក្នុងទី
ជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺភិក្ខុម្នាក់ មាតុគ្រាមម្នាក់ ។
កំបាំងភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ហៅថា ស្ងាត់ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំង
ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ងក់ក្បាលក្តី
បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក
គឺបុគ្គលមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈ
កំបាំង គឺអាសនៈដែលបិទបាំង ដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ទះទ្វារក្តី
ដោយកន្ទេលក្តី ដោយការព័ន្ធព័ន្ធដោយរាំងននក្តី ដោយឈើក្តី

អនិយតកណ្តោ បឋមានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

ថម្ពេន វា កោដ្ឋឡិយា វា យេន កេនចិ បដិច្ចដ្ឋំ
 ហោតិ ។ អលំកម្មនិយេតិ សក្កា ហោតិ មេថុនំ
 ធម្មំ បដិសេវិតំ ។ និសង្កំ កហ្សេយ្យាតិ មាតុក្កាមេ
 និសិទ្ធិ ភិក្ខុ ឧបនិសិទ្ធា វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ
 វា ភិក្ខុ និសិទ្ធិ មាតុក្កាមោ ឧបនិសិទ្ធា វា ហោតិ
 ឧបនិបន្នោ វា ឧកោ វា និសិទ្ធា ហោតិ ឧកោ វា និបន្នោ ។

[៣៣៤] សទ្ធិយ្យវចសា ធាម អាតតដលា
 អភិសមេតាវិដិ វិញ្ញាតសាសនា ។ ឧទាសិកា ធាម
 ពុទ្ធិ សរណំ កតា ធម្មំ សរណំ កតា សង្ឃំ សរណំ
 កតា ។ ទិស្វាតិ បស្សិត្វា ។

[៣៣៥] តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វេទេយ្យ ចារាជិ-
 កេន វា សង្ឃាទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ
 ភិក្ខុ បដិដានមាណោ តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវេត-
 ព្វោ ចារាជិកេន វា សង្ឃាទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន
 វា យេន វា សា សទ្ធិយ្យវចសា ឧទាសិកា វេទេយ្យ
 តេន សោ ភិក្ខុ កាវេតព្វោ ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

ដោយសសរក្តី ដោយស៊ុមក្តី ដោយវត្ថុឯណានីមួយក្តី ។ ពាក្យថា
ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន គឺភិក្ខុអាចសេពមេប៉ុនធម្មបាន ។ ពាក្យថា
អង្គុយ គឺកាលបើមាតុគ្រាមអង្គុយហើយ ភិក្ខុទៅអង្គុយជិតក្តី ដេក
ជិតក្តី កាលបើភិក្ខុអង្គុយហើយ មាតុគ្រាមទៅអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី
អ្នកទាំងពីរអង្គុយក្តី អ្នកទាំងពីរដេកក្តី ។

[៣៣៤] ស្រីដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិផល)
ត្រាស់ដឹងសច្ចៈបួន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា មានវាចាគួរជឿបាន ។
ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ដល់ព្រះធម៌ជាទីរលឹក ដល់ព្រះសង្ឃជា
ទីរលឹក ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ គឺមើលឃើញ ។

[៣៣៥] ឧបាសិកានោះ ចោទដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះ
អាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃាទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី កាល
ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ (នោះមែន) វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ
បីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃាទិសេសក្តី
បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកាមានវាចាគួរជឿបាននោះ គប្បីចោទ
ដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៣៣៦] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ^(១) តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
 សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ
 មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
 ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ និសិដ្ឋោ នោ ច ខោ មេត្តនំ
 ធម្មំ បដិសេវិទ្ធិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ សោ ចេ ឯវំ
 វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុក្កាមស្ស
 មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ
 នាហំ និសិដ្ឋោ អមិច ខោ និបន្តោតិ និបង្កាយ កាវេ-
 តព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 និសិដ្ឋោ មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ នាហំ និសិដ្ឋោ អមិច ខោ
 បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៧] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និបន្តោ មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

---

១ ឱ. ម. ច ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៣៦] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ហើយ លោកម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ។ ឯភិក្ខុ
 នោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ (ដល់
 ភិក្ខុនោះ) ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
 អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាមហើយ ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអង្គុយមែន តែមិនសេពមេប៉ុនធម្មទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
 ដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថា អាត្មាដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
 ដោយការដេក ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៣៧] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
 ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ
 វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកាចោទយ៉ាងនេះថា

អនិយតកណ្ណេ បឋមានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ
 មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
 ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ មេត្តនំ
 ធម្មំ បដិសេវិត្តិ និបន្នាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ
 វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុក្កាមស្ស
 មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ
 នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ និសិទ្ធតោតិ និសន្នាយ
 កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុក្កាមស្ស មេត្តនំ ធម្មំ បដិសេវ-
 ន្តោតិ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ នាហំ និបន្នោ អបិច
 ខោ បិភោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៨] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិទ្ធតោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ
 សមាបជ្ជន្តោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
 កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិទ្ធតោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោល
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនសេពមេប៉ុនធម្មទេ វិនយធរ
 ត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា
 ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោល
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែអង្គុយ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យ
 ទោសដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ
 លោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៣៨] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ទទួលប្តេជ្ញានូវការ
 ចាប់នោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ
 ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុគ្រាម

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ ច ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ
 និសិដ្ឋោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋិដ្ឋិ
 និសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសិដ្ឋោ អបិច
 ខោ និបន្នោតិ និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
 និសិដ្ឋោ អបិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៣៩] សា ច ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 និបន្នោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ
 សោ ច តំ បដិជាណាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
 សា ច ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ
 មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ
 ច ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ កាយសំ-
 សក្កំ សមាបដ្ឋិដ្ឋិ និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
 និបន្នោ អបិច ខោ និសិដ្ឋោតិ និសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ
 ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៤០] សា ច ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ វហោ បដិច្ចន្នោ អាស-
 នេ អលំកម្មនិយេ និសិដ្ឋោតិ សោ ច តំ បដិជាណាតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអង្គុយមែន តែអាត្មាមិនបានចាប់ពាល់ រាងកាយមាតុគ្រាមទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថា អាត្មាដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយ ការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថា អាត្មាលឃរ វិនយធរ មិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៣៩] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ លោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ទទួលប្តេជ្ញាតាម ពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកា ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនចាប់ពាល់ រាងកាយមាតុគ្រាមទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ ភិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា អាត្មាអង្គុយ វិនយធរត្រូវ វិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា អាត្មាលឃរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៤០] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក ម្ចាស់ម្នាក់ឯង អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះ ទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ

អនិយតកណ្តោ បឋមានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

និសង្កាយ ការេតព្វោ ។ មេ ។ ឆាបំ និសិដ្ឋោ អបិច
ខោ និបន្នោតិ និបង្កាយ ការេតព្វោ ។ មេ ។ ឆាបំ
និសិដ្ឋោ អបិច ខោ បិសោតិ ន ការេតព្វោ ។

[៣៤១] សា ចេ ឃំ រទេយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និបន្នោតិ សោ ចេ តំ បដិជា-
នាតិ និបង្កាយ ការេតព្វោ ។ មេ ។ ឆាបំ និបន្នោ
អបិច ខោ និសិដ្ឋោតិ និសង្កាយ ការេតព្វោ ។ មេ ។
ឆាបំ និបន្នោ អបិច ខោ បិសោតិ ន ការេតព្វោ ។

[៣៤២] អនិយតោតិ ន និយតោ ចារាជិកំ វា
សង្ឃាទិសេសោ វា ចាចិត្តិយំ វា ។

[៣៤៣] កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ បដិជានាតិ
អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា ការេតព្វោ ។ កមនំ
បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ
អាបត្តិយា ការេតព្វោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ
បដិជានាតិ អាបត្តិ នប្បដិជានាតិ និសង្កាយ ការេ-
តព្វោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្កំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថា អាត្មាដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ ថា អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថា អាត្មាលរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៤១] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជា មួយនឹងមាតុគ្រាម តែម្នាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះ ទទួលប្តេជ្ញាការដេកនោះ វិនយធរ ត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា អាត្មាអង្គុយ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មា មិនមែនដេកទេ តែថា អាត្មាលរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៤២] ពាក្យថា អនិយតៈ គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិបារាជិក ឬ សង្ឃាទិសេស ឬបាចិត្តិយ ។

[៣៤៣] ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ ប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ ប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញា នូវកិរិយាដើរ មិនប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ ប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិ- ច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ ប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ មិនប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោស ដោយកិរិយាអង្គុយ ។ ភិក្ខុ ទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ មិនប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ មិនប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ

វិនយចំដកេ មហាវិកង្កោ

នប្បដិជាតិ ន កាវតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតិ
 និសង្កំ បដិជាតិ អាបត្តិ បដិជាតិ អាបត្តិយា
 កាវតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតិ និសង្កំ នប្បដិជា-
 តិ អាបត្តិ បដិជាតិ អាបត្តិយា កាវតព្វោ ។ កមនំ
 នប្បដិជាតិ និសង្កំ បដិជាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតិ
 និសង្កាយ កាវតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតិ និសង្កំ
 នប្បដិជាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតិ ន កាវតព្វោ ។

បឋមោ អនិយតោ និដ្ឋិតោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។ ភិក្ខុមិនទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ តែប្តេជ្ញា
 នូវកិរិយាអង្គុយ ប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។
 ភិក្ខុមិនទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ មិនប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ តែប្តេជ្ញានូវ
 អាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយា
 ដើរ តែប្តេជ្ញានូវកិរិយាអង្គុយ មិនប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោស
 តាមការអង្គុយ ។ ភិក្ខុមិនទទួលប្តេជ្ញានូវកិរិយាដើរ មិនប្តេជ្ញានូវកិរិយា
 អង្គុយ មិនប្តេជ្ញានូវអាបត្តិ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

អនិយតទី ១ ចប់ ។

ទុតិយានិយតោ

[៣៤៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ ភកវតា បដិក្ខិត្តំ
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នេ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កហ្មេតុន្តិ តស្សាយេវ
 កុមារិកាយ សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ
 កហ្មេសិ កាលយុត្តំ សមុល្លបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ
 ភណ្ឌោ ។ ទុតិយម្បិ ខោ វិសាខា មិការមាតា
 និមន្តិតា តំ កុលំ អគមាសិ ។ អទ្ធសា ខោ
 វិសាខា មិការមាតា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ តស្សាយេវ
 កុមារិកាយ សទ្ធិ ឯកំ ឯកាយ រហោ
 និសិទ្ធិំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទរោច
 ឥទំ ភន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បដិរូបំ យំ អយ្យោ
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ

អនិយតទី ២

[៣៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី គង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ឧទាយិដ៏មានអាយុគិតថា ការដែលភិក្ខុម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈ
ដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម តែម្នាក់ឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (ក៏ខ្លួនឧទាយិនោះ) តែម្នាក់ឯង
ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងកុមារិកាតែម្នាក់ឯងដដែលនោះ និយាយ
សមគួរតាមកាល និយាយធម៌សមគួរតាមកាល ។ នាងវិសាខាជាមិត្តារ-
មាតា គេបានអញ្ជើញទៅកាន់ត្រកូលនោះ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងទៀត ។
នាងវិសាខាជាមិត្តារមាតា បានឃើញឧទាយិដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយ
ក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងកុមារិកាម្នាក់ឯងដដែលនោះ លុះឃើញឧទាយិ
ដ៏មានអាយុហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កម្ម
ដែលលោកធ្វើនេះ មិនមែនជាកម្មស្ងាត់កំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម តែម្នាក់ឯង

វិនយចិដកេ មហាវិកង្កោ

កប្បេតិ កិញ្ចាបិ ភន្តេ អយ្យោ អនត្តិកោ តេន ធម្មេន
អបិច ទុស្សន្ទាបយា អប្បសន្នា មនុស្សាតិ ។ ឯវិបិ ខោ
អាយស្មា ឧទាយិ វិសាខាយ មិការមាតុយា រុច្ចមាដោ
នាទិយិ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា និក្ខមិត្តា ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧទាយិ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ
កប្បេស្សតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្ថំ ឧទាយិ មាតុក្កាមេន
សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ កប្បេសីតិ ។
សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា ។ បេ ។ កថំ
ហិ នាម ត្ថំ មោយបុរិស មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ
ឯកាយ រហោ និសង្កំ កប្បេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ ន ហោវ ខោ បន បដិច្ចដ្ឋំ
អាសនំ ហោតិ នាលំកម្មនិយំ អលញ្ច ខោ ហោតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយ (មេបុន) ធម៌នោះ ក៏
 ពិតមែន តែថាមនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបានដោយ
 ក្រ ។ ឧទាយិដ៏មានអាយុ ទុកជានាងវិសាខាជាមិតារមាតាស្តីឲ្យយ៉ាងនេះ ក៏
 ដោយ ក៏នៅតែមិនអើពើឡើយ ។ គ្រានោះឯង នាងវិសាខាជាមិតារមាតា
 ចេញទៅហើយ ពិតដំណើរនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
 បង្គាប់ថា មិនគួរសោះ ឧទាយិដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់
 ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់ឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូលដំ-
 ណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ឧទាយិ ឮថា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម
 តែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដំណើរនោះ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី ទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃមោឃបុរស
 អ្នកតែម្នាក់ឯង មិនសមបើនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម
 តែម្នាក់ឯងសោះ នៃមោឃបុរស កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
 ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា អាសនៈដែលគេមិនបាន
 បិទបាំងមែន មិនល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បានមែន តែថាគួរអាចនឹងនិយាយ

អនិយតកណ្ណោ ទុតិយានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតំ ។ យោ បន
 ភិក្ខុ តថាវ្យបេ អាសនេ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ
 ឯកាយ រហោ និសង្កំ កហ្សេយ្យ តមេនំ សទ្ធូយ្យវចសា
 ឧទាសិកា ទិស្វា ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វាយេយ្យ
 សង្ឃាទិសេសេន វា ទាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ
 បដិជានមាណោ ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវតព្វោ
 សង្ឃាទិសេសេន វា ទាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
 សទ្ធូយ្យវចសា ឧទាសិកា វាយេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
 កាវតព្វោ ។ អយម្យិ ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣៤៥] ន ហោវ ខោ បន បដិច្ចន្នំ អាសនំ ហោតិ
 អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ កុខ្នេន វា កវាជេន វា កិលញ្ចេន
 វា សាលាទាគារេន វា រុក្ខេន វា ថម្កេន វា កោដ្ឋឡិយា
 វា យេន កេនចិ អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ ។ ជាលំកម្មនិយន្តិ
 ន សក្កា ហោតិ មេតុនំ ធម្មំ បដិសេវិតំ ។ អលញ្ច
 ខោ ហោតិ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតុន្តិ
 សក្កា ហោតិ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតំ ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិភង្គ

ចៃចង់មាតុត្រាមដោយវាចាក្រក់បាន ។ ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់
អង្គុយក្នុងទីកំបាំងលើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
មានឧបាសិកាដែលមានវាចាក្រក់បាន ឃើញភិក្ខុនោះហើយ ចោទដោយ
អាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃាទិសេសក្តី បាចិត្តិយ
ក្តី ភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ (នោះ) វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិពីរ
យ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃាទិសេស ឬបាចិត្តិយៈ ម្យ៉ាងទៀត
ឧបាសិកាដែលមានសំដីក្រក់បាននោះចោទដោយអាបត្តិណា វិនយធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ សូម្បីធម៌នេះ ក៏ឈ្មោះ
អនិយតដែរ ។

[៣៤៥] ត្រង់ពាក្យថា អាសនៈដែលគេមិនបានបិទបាំងមែន
សេចក្តីថា អាសនៈដែលមិនបិទបាំង ដោយជញ្ជាំងក្តី សន្ទះទ្វារក្តី
កន្ទេលផែងក្តី ព័ន្ធព័ន្ធដោយរាំងននក្តី ដោយដើមឈើក្តី ដោយសសរក្តី
ដោយស៊ុមក្តី ឬអាសនៈមិនបានបិទបាំងដោយរបស់ណាមួយ ។ ពាក្យ
ថា មិនល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងសេពមេបុនធម្មបាន ។
ពាក្យថា តែថា ល្មមនិយាយចៃចង់មាតុត្រាមដោយវាចាក្រក់បាន គឺភិក្ខុ
អាចនិយាយចៃចង់មាតុត្រាមដោយវាចាក្រក់បាន ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៤៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ តថារូបេ អាសនេតិ ឯវរូបេ អាសនេ ។
 មាតុក្កាមោ ឆាម មនុស្សិនី ឆ យក្ខិ ឆ បេតិ
 ឆ តិវច្ឆានកតា វិញ្ញូ បដិពលា សុកាសិតទុញ្ញាសិតំ
 ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជានិតំ ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។ ឯកោ
 ឯកាយាតិ ភិក្ខុ ចេវ ហោតិ មាតុក្កាមោ ច ។
 រហោ ឆាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
 ចក្ខុស្ស រហោ ឆាម ឆ សក្កា ហោតិ អក្ខិ វា
 ឆិខនិយមាណេ កមុកំ វា ឧក្ខិបិយមាណេ សីសំ វា
 ឧក្ខិបិយមាណេ បស្សិតំ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម
 ឆ សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតំ ។ និសដ្ឋិ
 កប្បយ្យាតិ មាតុក្កាមេ និសិទ្ធេ ភិក្ខុ ឧបនិសិទ្ធោ
 វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ វា ភិក្ខុ និសិទ្ធេ មាតុក្កាមោ
 ឧបនិសិទ្ធោ វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ វា ឧកោ វា
 និសិទ្ធោ ហោន្តិ ឧកោ វា និបន្នោ ។

វិនយចិដក មហាវិភង្គ

[៣៦៤] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយរួចហើយ ក្នុងបារា-
 ជិកកណ្តាសិក្ខាបទទី ១ ។ ពាក្យថា លើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើ
 អាសនៈបែបយ៉ាងនោះ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុគ្រាម ឯយក្សស្រី
 ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុគ្រាមទេ គឺស្រីដែលដឹងក្តី
 អង្គអាចយល់ពាក្យជាសុភាសិត និងទុព្ភាសិត ពាក្យអាក្រក់និងពាក្យល្អ
 បាន ហៅថា មាតុគ្រាម ក្នុងទីនេះ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺក្នុង
 ទីជាមួយ ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនិងមាតុគ្រាម
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ទីកំបាំងភ្នែក ទីស្ងាត់ត្រចៀក ឈ្មោះថា ទីកំបាំង ។
 បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញជនទាំងឡាយ កាលមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី
 ងក់ក្បាលក្តី ក្នុងទីណា ទីនោះហៅថា កំបាំងភ្នែក ។ ទីដែលបុគ្គល
 មិនអាចឮសំដីជាប្រក្រតីបាន ហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក ។ ពាក្យថា
 ទៅអង្គុយ គឺកាលបើមាតុគ្រាមអង្គុយ ភិក្ខុអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី
 ឬថា កាលបើភិក្ខុអង្គុយ មាតុគ្រាមអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី ឬថា អង្គុយ
 ទាំងពីរនាក់ក្តី ដេកទាំងពីរនាក់ក្តី ។

អនិយតកណ្ណោ ទុតិយានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

[៣៤៧] សទ្ធូយ្យវចសា នាម អាភតដលា
 អភិសមេតាវិជី វិញ្ញាតសាសនា ។ ឧទាសិកា នាម
 ពុទ្ធិ សរណំ កតា ធម្មំ សរណំ កតា សង្ឃំ សរណំ
 កតា ។ ទិស្វាតិ បស្សិត្វា ។

[៣៤៨] ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វេទេយ្យ សង្ឃាទិសេ-
 សេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ បដិជានមាណោ
 ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវេតព្វោ សង្ឃាទិសេសេន
 វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា សទ្ធូយ្យវចសា
 ឧទាសិកា វេទេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ កាវេតព្វោ ។

[៣៤៩] សា ចេ ឯវំ វេទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 និសិដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ
 សោ ចេ^(១) តំ បដិជានាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ សា
 ចេ ឯវំ វេទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុក្កា-
 មេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ ចេ
 ឯវំ វេទេយ្យ សច្ចាហំ និសិដ្ឋោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ
 សមាបដ្ឋន្តិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ វេទេយ្យ

១ ឱ. ម. ច ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិភង្គ

[៣៤៧] ឧបាសិកាដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិ-
ផល) ត្រាស់ដឹងសច្ចៈបួន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា ឧបាសិកា
មានសំដីគួរជឿបាន ។ ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់ព្រះធម៌ជា
ទីពឹង ដល់ព្រះសង្ឃជាទីពឹង ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ
គឺបានប្រទះឃើញ ។

[៣៤៨] ឧបាសិកាចោទដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណា
មួយ គឺសង្ឃាទិសេសក្តី បាចិត្តិយៈក្តី ភិក្ខុក៏ទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយ វិនយធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃាទិសេសក្តី
បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកាមានសំដីគួរជឿបាននោះ ចោទដោយ
អាបត្តិណា វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។

[៣៤៩] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុគ្រាម ឯភិក្ខុនោះប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ វិនយធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុគ្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាង
នេះថា ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថា ខ្ញុំមិនប៉ះពាល់កាយទេ វិនយធរត្រូវ
វិនិច្ឆ័យចំពោះតែការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា

វិនយចិដកេ មហាវិភង្គោ

អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយ-
 សំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ឆាហំ
 និសិដ្ឋោ អមិច ខោ និបដ្ឋោតិ និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។
 សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុ-
 ក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ ចេ ឯវំ
 វទេយ្យ ឆាហំ និសិដ្ឋោ អមិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥០] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 និបដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ
 សោ ចេ តំ បដិជាធាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ មេ ។
 សច្ចាហំ និបដ្ឋោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋិដ្ឋិ
 និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ឆាហំ និបដ្ឋោ អមិច
 ខោ និសិដ្ឋោតិ និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ឆាហំ
 និសិដ្ឋោ អមិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥១] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
 និសិទ្ធស្ស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសន្តស្សា-
 តិ សោ ចេ តំ បដិជាធាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ប៉ះពាល់កាយមាតុគ្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការដេក ។ បើឧបា-
សិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយ
មាតុគ្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ
វិនយធរមិនគួរនឹងកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥០] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ដេកប៉ះពាល់មាតុគ្រាម បើភិក្ខុនោះប្តេជ្ញាការដេកនោះ វិនយធរ
ត្រូវកាត់ទោសតាមអាបត្តិ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំបានដេកមែន
តែថា ខ្ញុំមិនបានប៉ះពាល់កាយមាតុគ្រាមទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការ
ដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរ
ត្រូវកាត់ទោសចំពោះការអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិន
អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធរមិនគួរកាត់ (អាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥១] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា
លោកម្ចាស់អង្គុយនិយាយចែចង់មាតុគ្រាមដោយវាចាក្រក់ បើភិក្ខុនោះ
ប្តេជ្ញាតាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

អនិយតកណ្តោ ទុតិយានិយតេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
 និសិទ្ធស្ស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសន្តស្សា-
 តិ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ និសិទ្ធា
 ដោ ច ខោ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិន្តិ
 និសង្ខាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និសិទ្ធា
 អមិច ខោ និបន្នោតិ និបង្ខាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។
 ធាហំ និសិទ្ធា អមិច ខោ បិកោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥២] សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យស្ស មយា
 សុតំ និបន្តស្ស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកា-
 សន្តស្សាតិ សោ ចេ តំ បដិដាណតិ អាបត្តិយា
 កាវេតព្វោ ។ មេ ។ សច្ចាហំ និបន្នោ ដោ ច ខោ
 ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិន្តិ និបង្ខាយ កាវេតព្វោ
 ។ មេ ។ ធាហំ និបន្នោ អមិច ខោ និសិទ្ធាតិ
 និសង្ខាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និបន្នោ អមិច
 ខោ បិកោតិ ន កាវេតព្វោ ។

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិភង្គ

បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោកម្ចាស់អង្គុយ
 និយាយចែចង់មាតុគ្រាមដោយវាចាអាក្រក់ បើភិក្ខុនោះ ឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
 ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថា ខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់មាតុគ្រាម ដោយវាចាអាក្រក់ទេ
 នោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិន
 អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។
 បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធរមិនគួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវ
 អាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥២] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោក
 ម្ចាស់ដេកនិយាយចែចង់មាតុគ្រាមដោយវាចាអាក្រក់ បើភិក្ខុនោះ ប្តេជ្ញា
 តាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ បេ ។
 បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំដេកមែន តែថា ខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់ (មាតុគ្រាម)
 ដោយវាចាអាក្រក់ទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុ
 ឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការ
 អង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធរ
 មិនគួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៥៣] សា ចេ ឃុំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ វហោ
 និសិដ្ឋោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ និសង្កាយ កា-
 រេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ និបដ្ឋោតិ
 និបដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និសិដ្ឋោ អបិច
 ខោ បិសោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥៤] សា ចេ ឃុំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ វហោ
 និបដ្ឋោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ និបដ្ឋាយ កា-
 វេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និបដ្ឋោ អបិច ខោ និសិដ្ឋោតិ
 និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ មេ ។ ធាហំ និបដ្ឋោ អបិច
 ខោ បិសោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥៥] អយម្បីតិ បុរិមំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ ។ អនិយ-
 តោតិ ន និយតោ សង្ឃាទិសេសោ វា ចាចិត្តិយំ វា ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៥៣] បើឧបាសិកានោះ ឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
 បើភិក្ខុប្តេជ្ញាតាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវកាត់អាបត្តិ ចំពោះការ
 អង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថា ខ្ញុំដេក
 វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ
 តែថា ខ្ញុំឈរ វិនយធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥៤] បើឧបាសិកានោះ ឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
 បើភិក្ខុនោះ ប្តេជ្ញាការដេកនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការដេក
 ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថា ខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរត្រូវ
 កាត់អាបត្តិតាមអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថា ខ្ញុំឈរ
 វិនយធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

[៣៥៥] ត្រង់ពាក្យថា សូម្បីធម៌ គឺតថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹង
 សិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា អនិយត គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ឬបាចិត្តិយ ។

អនិយតកណ្ណោ ទុតិយានិយតេ បទភាជនីយំ

[៣៥៦] កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិជាតាតិ
 អាបត្តិ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ
 បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិ បដិជាតាតិ
 អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិ-
 ជាតាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។
 កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិ
 នប្បដិជាតាតិ ន កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ
 និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
 កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្ប-
 ដិជាតាតិ អាបត្តិ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
 កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិ នប្ប-
 ដិជាតាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិ-
 ជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតាតិ
 ន កាវេតព្វោតិ ។

ទុតិយោ អនិយតោ និដ្ឋិតោ ។

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ២ បទភាជនីយ

[៣៥៦] ភិក្ខុប្តេជ្ញាការទៅ ប្តេជ្ញាការអង្គុយ ប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយ-
 ធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្តេជ្ញាការទៅ មិនប្តេជ្ញាការអង្គុយ
 ប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្តេជ្ញាការទៅ
 ប្តេជ្ញាការអង្គុយ មិនប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការអង្គុយ ។
 ភិក្ខុប្តេជ្ញាការទៅ មិនប្តេជ្ញាការអង្គុយ មិនប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយធរមិនគួរ
 វិនិច្ឆ័យអ្វីឡើយ ។ ភិក្ខុមិនប្តេជ្ញាការទៅ ប្តេជ្ញាការអង្គុយ ប្តេជ្ញាអាបត្តិ
 វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនប្តេជ្ញាការទៅ មិនប្តេជ្ញាការ
 អង្គុយ ប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនប្តេជ្ញា
 ការទៅ ប្តេជ្ញាការអង្គុយ មិនប្តេជ្ញាអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការ
 អង្គុយ ។ ភិក្ខុមិនប្តេជ្ញាការទៅ មិនប្តេជ្ញាការអង្គុយ មិនប្តេជ្ញាអាបត្តិ
 នោះវិនយធរមិនគួរវិនិច្ឆ័យ (អ្វីឡើយ) ។

អនិយតទី ២ ចប់ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[៣៥៧] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេ អនិ-
 យតា ធម្មា ។ តត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា
 ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ
 កក្ខិត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហា ។
 ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

អនិយតកណ្ហំ និដ្ឋិតំ ។

តស្មន្តានំ

អលំកម្មនិយព្ពោវ តថេវ ច ន ហោវ ខោ
 អនិយតា សុបញ្ញត្តា ពុទ្ធសេដ្ឋេន តាទិណតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[៣៥៧] លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះអនិយតពីរ

ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំង

នោះ លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈពីរដងផង

លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់អស់វារៈបីដងផង

លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកម្ចាស់បរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ

ហើយ ហេតុនោះ បានជាលោកម្ចាស់ស្ងៀមនៅ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ

ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

អនិយតកណ្តាប់ ។

ឧទ្ទាននៃអនិយតកណ្តានោះ

អនិយតាបត្តិ (ពីរ) គឺអលំកម្មនិយ ១ នាលំកម្មនិយ ១ ដែលព្រះ

ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ប្រសើរមានព្រះគុណធម៌មាំមួន ទ្រង់បញ្ញត្តិទុក

ល្អហើយ ។

សន្និកថដ្ឋលច្រាប់មាតិកា

តេរសកណ្ណ

លេខទំព័រ

សង្ឃាទិសេសទី ១

រឿងសេយ្យសកភិក្ខុ-----	១
សេចក្តីបញ្ញត្តជាដំបូង-----	៦
សេចក្តីបញ្ញត្តជាបន្ទាប់-----	៧
បទភាជនីយ សុទ្ធិក-----	”
បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក-----	១៣
បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក-----	១៥
បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម-----	១៩
វារៈសំដែងអំពីអនាបត្តិ-----	៣៧
វិនិត្យត្តគាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ)-----	៣៨
វិនិត្យត្ត សំដែងអំពីភិក្ខុ ១ រូបកំពុងយល់សប្តិជាដើម-----	៣៩

សង្ឃាទិសេសទី ២

រឿងឧទាយិភិក្ខុ-----	៥៣
សេចក្តីបញ្ញត្ត-----	៥៧
ចំណែកសិក្ខាបទ-----	”
បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាល-----	៥៩
បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីពីរនាក់ជាដើម-----	៦៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	៨០
វិនិត្យត្តគាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)-----	”
វិនិត្យត្ត រឿងភិក្ខុចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម-----	៨១

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សង្ឃាទិសេសទី ៣

រឿងឧទាយិភិក្ខុ-----	៨៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	៨៨
ចំណែកសិក្ខាបទ-----	„
បទភាជនីយ-----	៨៩
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	៩៩
វិនិត្យត្តគាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)-----	១០០
វិនិត្យត្ត សំដែងអំពីស្រីម្នាក់ដណ្តប់សំពត់កម្ពុលជ្រលក់ថ្មីជាដើម-----	១០១

សង្ឃាទិសេសទី ៤

និទានឧទាយិភិក្ខុ-----	១០៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ-----	១០៩
សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ -----	១១១
បទភាជនីយ និងាយអំពីភិក្ខុសង្ឃុយជាដើម-----	១១៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	១១៦
វិនិត្យត្តគាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)-----	„
វិនិត្យត្ត និងាយអំពីស្រីអារជាដើម-----	១១៧

សង្ឃាទិសេសទី ៥

និទានឧទាយិភិក្ខុ-----	១២០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង-----	១២៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់-----	១៣៣
បទភាជនីយ និងាយអំពីនិក្ខេបបទ-----	„

សង្ខេបច្បាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

ស្រីមាន ១០ ពួក-----	១៣៤
ភរិយាមាន ១០ ពួក-----	„
និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក-----	១៣៧
និយាយអំពីពទ្ធចក្ក-----	១៣៩
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	១៧៦
វិនិត្យត្ថតាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ)-----	„
វិនិត្យត្ថ និយាយអំពីរឿងស្រីដេកលក់ជាដើម-----	„

សង្ខេបទិសេសទី ៦

រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី-----	១៧៩
រឿងមណិកណ្ណនាគរាជ-----	១៨៣
និយាយអំពីរឿងហ្វូងសត្វស្លាប-----	១៨៨
និយាយអំពីរឿងកុលបុត្តឈ្មោះរដ្ឋបាល-----	១៩១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ-----	១៩៣
សិក្ខាបទវិភង្គ និងសម្មតិវិធី-----	១៩៥
និយាយអំពីការសំដែងទីសង់កុដិ-----	១៩៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីទីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយជាដើម-----	១៩៩
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	២២២

សង្ខេបទិសេសទី ៧

រឿងឆន្ទត្ថេរ-----	២២៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	២២៥

សង្កេតចម្លងប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីការសូមសង្ឃ ឲ្យមើលទីសង់វិហារ-----	២២៥
សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីវិធីសន្មត-----	២២៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីវិហារសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យជាដើម-----	២៣៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	២៣៨

សង្ឃាទិសេសទី ៨

និទានព្រះទព្វត្ថេរ-----	២៣៩
និយាយអំពីការសន្មតព្រះទព្វត្ថេរឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ និងសំដែងឡើងនូវភក្តី	២៤១
និទានមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ-----	២៤៥
និទានមេត្តិយាភិក្ខុនី-----	២៥០
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	២៥៥
ចំណែកសិក្ខាបទ-----	„
និយាយអំពីអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង-----	២៥៦
បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម-----	២៥៧
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	២៧០

សង្ឃាទិសេសទី ៩

និទានមេត្តិយភុម្មជកភិក្ខុ-----	២៧១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	២៧៥
សិក្ខាបទវិភង្គ អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ-----	„
សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីលេស ១០ យ៉ាង-----	២៧៨
បទភាជនីយ និយាយអំពីចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណ៍-----	២៨៥
បទភាជនីយ និយាយអំពីអធិករណ៍មានមូលមួយ ៗ-----	២៨៧
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	២៩០

សន្និកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សង្ឃាទិសេសទី ១០

និទានទេវទត្តភិក្ខុ-----	២៩១
និយាយអំពីវត្ថុ ៥ យ៉ាង-----	២៩២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	២៩៨
ចំណែកសិក្ខាបទ-----	”
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម-----	៣០១
បទភាជនីយ-----	៣០២
និយាយអំពីអនាបត្តិ-----	៣០៣

សង្ឃាទិសេសទី ១១

និទានភេទានុវត្តភិក្ខុ-----	៣០៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	៣០៦
សិក្ខាបទវិភង្គ-----	៣០៧
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម-----	៣០៩
បទភាជនីយ និងនិយាយអំពីវារៈដែលត្រូវអាបត្តិ-----	៣១១
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	៣១២

សង្ឃាទិសេសទី ១២

និទានឆន្ទភិក្ខុ-----	៣១៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ-----	៣១៦
ការចែកសិក្ខាបទ-----	៣១៧
វិធីសូត្រសមនុភាសនកម្ម-----	៣១៩
បទភាជនីយ-----	៣២០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ-----	៣២១

សង្ខេបច្បាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សង្ខេបទិសេសទី ១៣

និទានអស្សជិបុនព្វសុកភិក្ខុ-----	៣២២
និទានព្រះសារីបុត្តត្ថេរ និងព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ-----	៣៣៤
និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម-----	៣៣៥
និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្ត-----	៣៤០
សិក្ខាបទវិភង្គ-----	៣៤១
និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម-----	៣៤៥
បទភាជនីយ-----	៣៤៦
និយាយអំពីវារៈមិនត្រូវអាបត្តិ-----	៣៤៧
បញ្ជីរឿងនៃសង្ខេបទិសេសនោះ-----	៣៤៩

អនិយតកណ្ត

អនិយតទី ១

និទានឧទាយិភិក្ខុ-----	៣៥០
និទានឧបាសិកាឈ្មោះនាងវិសាខា-----	៣៥១
សេចក្តីបញ្ញត្ត-----	៣៥៣
ការចែកសិក្ខាបទ-----	៣៥៥
បទភាជនីយ-----	”

អនិយតទី ២

និទានឧទាយិភិក្ខុ-----	៣៦១
និទានឧបាសិកាឈ្មោះនាងវិសាខា-----	៣៦២
សេចក្តីបញ្ញត្ត-----	៣៦៣
សិក្ខាបទវិភង្គ-----	”
បទភាជនីយ-----	៣៦៩

